

Ontwerp-Besluit glastuinbouwbedrijven

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer maakt ingevolge artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer bekend dat tot uiterlijk 15 januari 2001 een ieder schriftelijk zijn zienswijze naar voren kan brengen over onderstaand ontwerp van een algemene maatregel van bestuur.
Adres: Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
t.a.v.: CDJZ/afdeling Wetgeving (ipc 115)
Postbus 20951
2500 EZ Den Haag

Besluit van ... houdende regels voor glastuinbouwbedrijven en voor bepaalde akkerbouwbedrijven (Besluit glastuinbouwbedrijven)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz. Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van ..., nr. MJZ ..., Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving, de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, gedaan mede namens Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en in overeenstemming met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, J.F. Hoogervorst;

Gelet op richtlijn nr. 76/464/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 4 mei 1976 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (PbEG L 129), richtlijn nr. 80/86/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 17 december 1979 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging veroorzaakt door de lozing van bepaalde gevaarlijke stoffen (PbEG L 20), richtlijn nr. 91/271/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk

afvalwater (PbEG L 135), richtlijn nr. 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraat uit agrarische bronnen (PbEG L 375), richtlijn nr. 91/689/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 december 1991 betreffende gevaarlijke afvalstoffen (PbEG L 377) en richtlijn nr. 96/61/EEG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEG L 257),

Gelet op de Wet milieubeheer, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 en de Wet bodembescherming;

De Raad van State gehoord (advies van ..., nr. ...);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van ..., nr. MJZ ..., Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Wetgeving, de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, uitgebracht mede namens Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, J.F. Hoogervorst;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Paragraaf 1: Algemeen

Artikel 1

1. In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. *aaneengesloten woonbebouwing*: drie of meer woningen die op telkens minder dan 5 meter afstand van elkaar zijn gelegen, gerekend van gevel tot gevel;
- b. *bedrijfsmilieuplan-g*: plan voor een glastuinbouwbedrijf, als bedoeld in voorschrift 2.1.1 of 2.1.3 opgenomen in bijlage 1;
- c. *bedrijfsriolering*: voorziening voor de afvoer van bedrijfsafvalwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, naar een andere

voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater als bedoeld in artikel 10.15 van de Wet milieubeheer of naar oppervlaktewater;

d. *bestrijdingsmiddel*: hetgeen daaronder in de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 wordt verstaan;

e. *brandbare vloeistof*: stof in vloeibare toestand die een vlampunt heeft dat hoger ligt dan 55 °C;

f. *bijlage 1*: de bij dit besluit behorende bijlage 1;

g. *bijlage 2*: de bij dit besluit behorende bijlage 2;

h. *bijlage 3*: de bij dit besluit behorende bijlage 3;

i. *CPR*: Commissie Preventie van Rampen en Gevaarlijke Stoffen;

j. *CPR 1*: Richtlijn 1 van de CPR, getiteld 'Nitraathoudende meststoffen, vervoer en opslag', derde druk, uitgave 1991;

k. *CPR 15-1*: Richtlijn 15-1 van de CPR, getiteld 'Opslag gevaarlijke stoffen in emballage; Opslag van vloeistoffen en vaste stoffen (0 tot 10 ton)', tweede druk, uitgave 1994;

l. *drainagewater*: water dat wordt afgevoerd via een stelsel van geperforeerde buizen die in de grond zijn aangebracht;

m. *drainwater*: voedingswater dat bij substraatteelt niet wordt opgenomen door het gewas;

n. *gasfles*: cilindrische drukhouder, voorzien van een aansluiting met klep- of naaldafsluiter, die bedoeld is voor meermalig gebruik en een waterinhoud heeft van ten hoogste 150 liter;

o. *gasolie*: gasolie in de zin van de Wet op de accijns;

p. *gasturbine*: werktuig bestaande uit een compressor, één of meer verbrandingskamers en een turbine waarin brandstof met behulp van door de compressor gecompriëerde lucht wordt verstoekt, zodanig dat het geproduceerde verbrandingsgas in de turbine tot een lagere druk expandeert en daarbij arbeid afgeeft aan een roterende as;

q. *gasturbine-installatie*: installatie bestaande uit een of meer gasturbines waarin brandstof wordt verstoekt,

met een of meer bijbehorende ketelin-
stallaties waar de verbrandingsgassen
van deze gasturbine dan wel gasturbi-
nes doorheen worden gevoerd tenein-
de warmte over te dragen aan een
medium dat niet in direct contact
treedt met die gassen en waarbij geen
dan wel nagenoeg geen extra lucht
voor de verbranding wordt toege-
voerd;

r. *gevaarlijke stof*: stof die of prepa-
raat dat bij of krachtens het Besluit
verpakking en aanduiding milieuge-
vaarlijke stoffen en preparaten is
ingedeeld in een categorie als bedoeld
in artikel 34, tweede lid, van de Wet
milieugevaarlijke stoffen;

s. *gevoelig object*: een gebouw of een
gedeelte van een gebouw, dat
bestemd is voor het verblijf van per-
sonen of een object, gebouw of ter-
rein dat bestemd is voor verblijfs- of
dagrecreatie, niet zijnde een kampeer-
terrein als bedoeld in artikel 8, twee-
de lid, onder a, dan wel artikel 8,
derde lid, van de Wet op de open-
luchtrecreatie;

t. *gewas*: een in lijst 1 behorende bij
bijlage 1 opgenomen gewas of een in
lijst 2 behorende bij die bijlage bij een
gewasgroep ingedeeld gewas;

u. *gewasbeschermingsmiddel*: hetgeen
daaronder in de Bestrijdingsmidde-
lenwet 1962 wordt verstaan;

v. *gewasgroep*: een in lijst 2 behoren-
de bij bijlage 1 opgenomen gewas-
groep;

w. *ketelininstallatie*: installatie bestaan-
de uit één ketel, waarin brandstof
wordt verbruikt, daaronder begrepen
de bij de installatie behorende voor-
zieningen voor de reiniging van rook-
gas, die in hoofdzaak bedoeld zijn om
warmte over te dragen aan water,
stoom of thermische olie, waarbij het
water, de stoom of de thermische olie
niet in direct contact treedt met de
rookgassen;

x. *kunstmeststoffen*: meststoffen van
niet organische oorsprong;

y. *licht ontvlambare stof*: stof die of
preparaat dat:

1°. bij normale temperatuur aan de
lucht blootgesteld, zonder toevoer
van energie in temperatuur kan stij-
gen en tenslotte ontbranden;

2°. in vaste toestand, door kortston-
dige inwerking van een ontstekings-
bron, gemakkelijk kan worden ont-
stoken en na verwijdering van de
ontstekingsbron blijft branden of
gloeien;

3°. in vloeibare toestand een vlam-

punt van minder dan 21 °C heeft
(K1-vloeistof);

4°. in gasvormige toestand, bij nor-
male druk, met lucht ontvlambaar is
of

5°. bij aanraking met water of vocht-
ge lucht, licht ontvlambare gassen in
een gevaarlijke hoeveelheid ontwik-
kelt;

z. *lozen*: lozen op oppervlaktewater
of lozen op een riolering;

aa. *lozen op oppervlaktewater*: in
oppervlaktewater brengen van stoffen
met behulp van een werk of op een
andere wijze dan met behulp van een
werk;

bb. *lozen op een riolering*: al dan niet
door door middel van een bedrijfsri-
olering brengen van bedrijfsafvalwater
of bedrijfsafvalstoffen in een voorzie-
ning voor de inzameling en het trans-
port als bedoeld in artikel 10.15, eer-
ste lid, van de Wet milieubeheer;

cc. *meststoffen*: dierlijke meststoffen,
overige organische meststoffen en
andere meststoffen als bedoeld in
artikel 1, eerste lid, onderdeel e, f,
onderscheidenlijk g, van de
Meststoffenwet, voorzover zij stikstof
of fosfor bevatten;

dd. *NEN*: een door het Nederlands
Normalisatie Instituut (NNI) uitgege-
ven norm;

ee. *NVN*: een door het Nederlands
Normalisatie Instituut (NNI) uitgege-
ven voornorm;

ff. *object categorie I*:

1°. aaneengesloten woonbebouwing;

2°. gevoelig object;

gg. *object categorie II*:

1°. woningen van derden, die geen
deel uitmaken van een glastuinbouw-
bedrijf;

2°. restaurants;

hh. *object categorie III*: woningen van
derden, die deel uitmaken van een
glastuinbouwbedrijf ;

ii. *ontvlambare stof*: stof of preparaat
in vloeibare toestand (K2-vloeistof)
met een vlammpunt van ten minste 21
°C en ten hoogste 55 °C;

jj. *openbaar riool*: gemeentelijke voor-
ziening voor de inzameling en het
transport van afvalwater;

kk. *riolering*: bedrijfsriolering of een
voorziening voor de inzameling en
het transport van afvalwater als
bedoeld in artikel 10.15 van de Wet
milieubeheer;

ll. *spuiwater*: water dat vanuit het
recirculatiesysteem geloosd wordt,
omdat het niet meer geschikt is om

als voedingswater te worden toege-
past;

mm. *stoffen*: afvalstoffen, verontreini-
gende of schadelijke stoffen;

nn. *substraatteelt*: wijze van telen
waarbij gewassen groeien op een
kunstmatig medium zoals steenwol,
potgrond of water dan wel in een
bodem die los van de ondergrond is;

oo. *teeltplan*: plan voor een glastuin-
bouwbedrijf, als bedoeld in de voor-
schriften 1.1.1 of 1.1.3, opgenomen in
bijlage 1;

pp. *verkennend onderzoek*: onderzoek
ter vaststelling van de kwaliteit van
de bodem op een wijze als aangege-
ven in NEN 5740 'Bodem - onder-
zoeksstrategie bij verkennend bode-
monderzoek, onderzoek naar de
milieuhygiënische kwaliteit van
bodem en grond', uitgave 1999, dan
wel in de door de Minister van
Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordening en Milieubeheer aangewe-
zen norm;

qq. *voedingswater*: water dat aan het
gewas wordt toegediend en waar
eventueel meststoffen aan zijn toege-
voegd;

rr. *vooronderzoek*: onderzoek ter vast-
stelling van de kwaliteit van de
bodem op een wijze als aangegeven in
NVN 5725 'Bodem - leidraad voor
het uitvoeren van vooronderzoek bij
verkennend, oriënterend en nader
onderzoek', uitgave 1999, dan wel een
door de Minister van
Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordening en Milieubeheer aangewe-
zen norm;

ss. *Wm-bevoegd gezag*: bestuursor-
gaan dat bevoegd is, onderscheiden-
lijk zou zijn, een Wm-vergunning te
verlenen voor een glastuinbouwbedrijf
of een akkerbouwbedrijf waarop het
Besluit akkerbouwbedrijven milieube-
heer niet van toepassing is in verband
met artikel 1, onder a, onder 11°, van
dat besluit;

tt. *Wm-vergunning*: vergunning als
bedoeld in artikel 8.1, eerste lid, van
de Wet milieubeheer;

uu. *woning*: een gebouw of gedeelte
van een gebouw, dat voor bebouwing
gebruikt wordt of daartoe is bestemd;

vv. *Wvo-vergunning*: vergunning als
bedoeld in artikel 1, eerste of derde
lid, van de Wet verontreiniging
oppervlaktewateren;

ww. *Wvo-bevoegd gezag*: bestuursor-
gaan dat bevoegd is, onderscheiden-
lijk zou zijn, een Wvo-vergunning te

verlenen voor het lozen ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten;
xx. *zeer licht ontvlambare stof*: stof die of preparaat dat in vloeibare toestand (K0-vloeistof) met een vlam-punt van minder dan 0 °C en een kookpunt van 35 °C of minder, alsmede gasvormige stof die of gasvormig preparaat dat, bij normale temperatuur en druk aan de lucht blootgesteld, kan ontbranden.
2. Voor de toepassing van artikel 2, onder e, en bijlage 3, wordt het aantal inwonerequivalenten van een lozing van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard berekend door:
a. het aantal kubieke meters gebruikt water per 365 dagen te vermenigvuldigen met de factor 0,023 of
b. het aantal mandagen per 365 dagen te vermenigvuldigen met de factor 0,001.

Artikel 2

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt voorts verstaan onder:

a. *glastuinbouwbedrijf*: een inrichting die tot een krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer aangewezen categorie behoort en die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd tot het onder een permanente opstand van glas of van kunststof telen van gewassen, met uitzondering van een zodanige inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd tot het onder een zodanige opstand telen van eetbare paddestoelen of witlof;
b. *glastuinbouwbedrijf type A*: glastuinbouwbedrijf waarvoor de verboden bedoeld in artikel 8.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer blijven bestaan, omdat:
1°. gedeputeerde staten het Wm-bevoegd gezag zijn;
2°. een andere brandstof dan aardgas, propaan, butaan, gasolie of petroleum wordt gebruikt ten behoeve van ruimteverwarming of warmwatervoorziening;
3°. een andere brandstof dan gasolie of aardgas, dan wel een combinatie van deze brandstoffen wordt gestookt in een zuigermotor ten behoeve van een warmtepompinstallatie, onderscheidenlijk een installatie voor warmtekrachtkoppeling;
4°. een zuigermotor als bedoeld onder b, of een ketelinstallatie wordt gebruikt voor het onderzoeken, beproeven of demonstreren van expe-

rimentele verbrandingstechnieken of van technieken ter bestrijding van de uitwerp van zwaveldioxyden, stikstofdioxyden of stof;
5°. activiteiten of handelingen plaatsvinden, als bedoeld in categorie 21, bijlage I, behorende bij het Inrichtingen- en vergunningbesluit milieubeheer;
6°. in een specifieke daartoe ingerichte ruimte behandeling voor derden van bloembollen of knollen met gewasbeschermingsmiddelen plaatsvindt;
7°. nitraathoudende kunstmeststoffen worden bewaard anders dan die van type C als bedoeld in CPR 1;
8°. bewaring van meer dan 10.000 kg gevaarlijke stoffen plaatsvindt;
9°. elektriciteit voor elektrische installaties met een windmolen wordt opgewekt;
10°. bewaring van vloeibare gevaarlijke stoffen of vloeibare gevaarlijke afvalstoffen in tanks plaatsvindt, tenzij sprake is van het opslaan in ondergrondse tanks, waarop het Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998 van toepassing is, dan wel sprake is van opslaan van brandbare vloeistoffen in bovengrondse tanks, dan wel sprake is van opslaan van petroleum in een of meer bovengrondse tanks met een gezamenlijke inhoud van ten hoogste 6.000 liter;
11°. op het bewaren van butaan of propaan, anders dan in spuitbussen of gasflessen, het Besluit opslag propaan milieubeheer niet van toepassing is;
12°. meer dan 1000 kg bestrijdingsmiddelen aanwezig is;
13°. aflevering van brandstoffen ten behoeve van tractiedoeleinden plaatsvindt aan motorvoertuigen van derden;
14°. per transportmiddel meer dan één wisselreservoir met een waterinhoud van ten hoogste 150 liter aanwezig is;
15°. verven van bloemen en siergewassen plaatsvindt;
16°. dieren bedrijfsmatig worden gehouden;
17°. koelinstallaties werken op ammoniak of een brandbaar koudemiddel voorzover zij meer van deze producten bevatten dan in totaal 200 kg, of
18°. het glastuinbouwbedrijf is opgericht na 1 mei 1996 en is gelegen op een afstand van minder dan 50 meter van een object categorie I, dan wel op een afstand van minder dan 25

meter van een object categorie II of III, onderscheidenlijk
19°. het glastuinbouwbedrijf is opgericht voor 1 mei 1996 en dat, met inbegrip van eventuele uitbreidingen na dat tijdstip, is gelegen op een afstand van minder dan 25 meter van een object categorie I, dan wel
20°. het glastuinbouwbedrijf is gelegen op een afstand van minder dan 10 meter van een object categorie II of III,
voor de bepaling van welke afstanden wordt gemeten vanaf het onderdeel van het glastuinbouwbedrijf dat het dichtst bij het genoemde object is gelegen, waarbij een waterbassin, een watersilo, een warmwateropslagtank en het open erf niet als een zodanig onderdeel worden beschouwd;
c. *glastuinbouwbedrijf type B*: glastuinbouwbedrijf, niet zijnde glastuinbouwbedrijf type A;
d. *glastuinbouwactiviteiten*: het bedrijfsmatig of in een omvang alsof het bedrijfsmatig was onder een permanente opstand van glas of van kunststof telen van gewassen, met uitzondering van eetbare paddestoelen of witlof;
e. *lozen type I*: het ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten of activiteiten die daar direct mee verband houden, lozen op:
1°. oppervlaktewater van:
aa. spuiwater, drainwater, onderscheidenlijk drainagewater, vanaf een perceel dat vóór 1 november 1994 nog niet voor glastuinbouwactiviteiten werd gebruikt, of
bb. bedrijfsafvalwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, van huishoudelijke aard van meer dan 10 inwonerequivalenten, tenzij de afstand tot de dichtstbijzijnde riolering waarop kan worden aangesloten, gemeten vanaf de plaats waar dat afvalwater ontstaat, minder bedraagt dan:
1°) 100 meter bij 11 tot 25 inwonerequivalenten,
2°) 600 meter bij 25 tot 50 inwonerequivalenten,
3°) 1500 meter bij 50 tot 100 inwonerequivalenten,
4°) 3000 meter bij 100 inwonerequivalenten of meer doch niet meer dan 200 inwonerequivalenten;
2°. een werk, niet zijnde een voorziening als bedoeld in artikel 10.15, eerste lid, van de Wet milieubeheer, dat is aangesloten op een inrichting, in gebruik bij een provincie, een

gemeente, een waterschap of een ander openbaar lichaam voor het zuiveren van afvalwater;
f. *lozen type II*: het lozen ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten of daarmee direct verband houdende activiteiten, niet zijnde lozen type I.

Artikel 3

1. Bedrijven of gedeelten van bedrijven, waar vanuit lozen type I of II plaatsvindt, worden aangewezen als soort van inrichtingen in de zin van artikel 1, tweede lid, en artikel 31, vierde lid, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.
2. De verboden, bedoeld in artikel 1 van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, gelden niet ten aanzien van lozen type II.

Paragraaf 2: Voorschriften voor glastuinbouwbedrijven type B

Artikel 4

1. De voorschriften, opgenomen in bijlage 2, gelden voor een ieder die een glastuinbouwbedrijf type B drijft.
2. De voorschriften, opgenomen in bijlage 3, gelden voor een ieder die een glastuinbouwbedrijf type B drijft, voorzover het betreft lozen type II vanuit dat bedrijf.
3. Voor een ieder die een glastuinbouwbedrijf type B, drijft, gelden de volgende voorschriften uit bijlage 1:
a. indien een bedrijfsmilieuplan-g is opgesteld, dat voldoet aan de voorschriften 2.1.1, 2.1.2 en 2.1.3, opgenomen in bijlage 1: voorschrift 2.1.4 en de voorschriften, opgenomen in paragraaf 2.2 en hoofdstuk 3;
b. indien geen bedrijfsmilieuplan-g is opgesteld dat niet voldoet aan de voorschriften 2.1.1, 2.1.2 en 2.1.3, opgenomen in bijlage 1: de voorschriften, opgenomen in de hoofdstukken 1 en 3.
4. De voorschriften, bedoeld in het derde lid, onder a, zijn van toepassing met ingang van het tijdstip waarop het bedrijfsmilieuplan-g is gedateerd en gelden voor de periode waarop het betrokken bedrijfsmilieuplan-g betrekking heeft en het bedrijfsmilieuplan-g voldoet aan de voorschriften 2.1.1, 2.1.2 en 2.1.3.
5. Van het overleggen van een bedrijfsmilieuplan-g wordt kennisgegeven in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen.

Artikel 5

1. Degene die een glastuinbouwbedrijf type B drijft, draagt er zorg voor dat de voor het betrokken glastuinbouwbedrijf geldende artikelen en voorschriften worden nageleefd.
2. Indien een voorschrift dat is opgenomen in bijlage 2, hoofdstukken 1 tot en met 3, inhoudt dat daarbij aangegeven middelen ter bescherming van het milieu moeten worden toegepast, meldt degene die de inrichting drijft en die voornemens is andere middelen toe te passen, dit voornemen ten minste vier weken voordat hij die andere middelen wil toepassen aan het Wm-bevoegd gezag, onder overlegging van de in artikel 7, achtste lid, bedoelde gegevens. Het Wm-bevoegd gezag beslist over de juistheid van een gekozen middel.
3. Indien een voorschrift dat is opgenomen in bijlage 3 inhoudt dat daarbij aangegeven middelen ter bescherming van het oppervlaktewater of ter bescherming van de doelmatige werking van de betrokken zuiveringstechnische werken moeten worden toegepast, meldt degene die loost type II en die voornemens is andere middelen toe te passen, dit voornemen ten minste vier weken voordat hij die andere middelen wil toepassen aan het Wvo-bevoegd gezag, onder overlegging van de in artikel 8, zesde lid, bedoelde gegevens. Het Wvo-bevoegd gezag beslist over de juistheid van een gekozen middel.

Artikel 6

1. Het Wm-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen met betrekking tot:
a. de in bijlage 2 opgenomen voorschriften ten aanzien van geluid, afvalstoffen, afvalwater, waterbesparing, verlichting, bodembescherming, opslag vloeibare koolmonoxide, opslag vaste mest en gebruikt substraatmateriaal en het composteren en de opslag van afgedragen gewas, voorzover dat in hoofdstuk 4 van die bijlage is aangegeven, of
b. de aanwezigheid van brandbestrijdingsmiddelen, de veiligheid van toestellen en installaties voor gas of elektriciteit, de veiligheid van de opslag van stoffen, het verbruik van grondstoffen, de gevolgen van het verkeer van personen of goederen van en naar de inrichting en de nadelige gevolgen voor het milieu die de inrichting kan veroorzaken waarop paragraaf 1.7 van bijlage 2 betrekking

heeft, indien dat bijzonder is aangegeven in het belang van de bescherming van het milieu.
2. Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen met betrekking tot de in bijlage 3 opgenomen voorschriften ten aanzien van voorzieningen voor de individuele behandeling van afvalwater, controlevoorzieningen, samenvestiging en hergebruik van afvalwater, alsmede metingen en analyses, voorzover dat in die bijlage is aangegeven.
3. De nadere eisen gelden voor een ieder die het glastuinbouwbedrijf type B drijft. Deze draagt er zorg voor dat de nadere eisen worden nageleefd.
4. De nadere eisen, bedoeld in het eerste lid, kunnen worden gewijzigd of ingetrokken, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet.
5. De nadere eisen, bedoeld in het tweede lid, kunnen worden gewijzigd of ingetrokken, indien het belang van de bescherming van het oppervlaktewater en de doelmatige werking van de betrokken zuiveringstechnische werken zich daartegen niet verzetten.
6. Van de beschikking waarbij een nadere eis wordt gesteld krachtens dit besluit, wordt kennisgegeven in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen.

Artikel 7

1. Degene die een glastuinbouwbedrijf type B opricht, meldt dit ten minste acht weken voor de oprichting aan het Wm-bevoegd gezag.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot het veranderen van een glastuinbouwbedrijf type B en het veranderen van de werking daarvan. Deze melding is niet vereist, indien eerder een melding overeenkomstig dit artikel is gedaan en door dit uitbreiden, wijzigen of veranderen van de werking van het glastuinbouwbedrijf geen afwijking ontstaat van de bij die melding eerder verstrekte gegevens.
3. Bij een melding wordt vermeld:
a. het adres van het glastuinbouwbedrijf;
b. de naam en het adres van degene die het glastuinbouwbedrijf opricht dan wel verandert of de werking daarvan verandert, en, indien dat iemand anders is, van degene die het glastuinbouwbedrijf drijft of zal drijven;
c. de aard en omvang van de activi-

teiten of processen in het glastuinbouwbedrijf;

d. de indeling en de uitvoering van het glastuinbouwbedrijf;

e. het tijdstip waarop het glastuinbouwbedrijf of de verandering daarvan in werking zal worden gebracht, dan wel de verandering van de werking verwezenlijkt zal zijn;

f. de aard, omvang en frequentie van de transportactiviteiten en

g. de plaats waar wordt geladen en gelost en

h. indien een glastuinbouwbedrijf wordt opgericht: een teeltplan als bedoeld in voorschrift 1.1.5, in geval van het veranderen, bedoeld in het tweede lid: een teeltplan als bedoeld in voorschrift 1.1.3.

4. Bij de melding worden voorts gevoegd:

a. een rapport van een onderzoek naar de nulsituatie van de bodem. Het onderzoek naar de nulsituatie richt zich uitsluitend op de stoffen die door de werkzaamheden ter plaatse een bedreiging voor de bodemkwaliteit vormen, en op de plaatsen waar bodembedreigende handelingen plaatsvinden dan wel zullen plaatsvinden;

b. een rapportage van een vooronderzoek. Het vooronderzoek richt zich uitsluitend op andere plaatsen dan bedoeld onder a, en op stoffen die anders dan door de werkzaamheden een bedreiging vormen voor de bodemkwaliteit.

5. Het Wm-bevoegd gezag kan besluiten dat een rapportage van een verkennend onderzoek dat zich richt op de plaatsen waar bodembedreigende handelingen zullen plaatsvinden of hebben plaatsgevonden, bij de melding wordt gevoegd, indien het onderzoek naar de nulsituatie of het vooronderzoek daartoe aanleiding vormden.

6. De in het derde tot en met het vijfde lid vermelde gegevens behoeven niet te worden verstrekt, indien degene die het glastuinbouwbedrijf drijft, deze gegevens reeds aan het Wm-bevoegd gezag heeft verschaft en het Wm-bevoegd gezag over die gegevens beschikt.

7. Degene die de melding doet, geeft in voorkomend geval bij de melding aan welke gegevens hij reeds aan het Wm-bevoegd gezag heeft verschaft.

8. Bij de melding overeenkomstig artikel 5, tweede lid, worden aan het Wm-bevoegd gezag gegevens ver-

strekt waaruit blijkt dat met de volgens die melding toe te passen andere middelen een ten minste gelijkwaardige bescherming voor het milieu wordt bereikt.

Artikel 8

1. Degene die voornemens is vanuit een glastuinbouwbedrijf te lozen type II, meldt dit ten minste acht weken voordat met dat lozen wordt aangevangen aan het Wvo-bevoegd gezag.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot het veranderen van het lozen, bedoeld in het eerste lid.

3. Bij een melding wordt vermeld:

a. de naam en het adres van degene die loost;

b. de aard en omvang van de glastuinbouwactiviteiten;

c. de indeling en de uitvoering van de gebouwen waar vanuit het lozen plaatsvindt;

d. de plaats van in de gebouwen aanwezige lozingspunten;

e. het volume en de samenstelling van het te lozen afvalwater;

f. een opgave van de afstand tussen de plaats waar het afvalwater ontstaat en de dichtstbijzijnde voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, bedoeld in artikel 10.15, eerste lid, van de Wet milieubeheer;

g. een opgave van het aantal inwonerequivalenten van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard, dat wordt geloosd;

h. een opgave van de voorzieningen, bedoeld in de voorschriften 4, eerste lid, 5, tweede lid, 6, tweede lid, 7, derde en vierde lid, 8, tweede en derde lid, 9, tweede en vierde lid, opgenomen in bijlage 3 en

i. in geval van een voornemen te lozen type II als bedoeld in het eerste lid: een teeltplan als bedoeld in voorschrift 1.1.5, in geval van het veranderen van het lozen type II, bedoeld in het tweede lid: een teeltplan als bedoeld in voorschrift 1.1.3.

4. De in het derde lid vermelde gegevens behoeven niet te worden verstrekt, indien degene die loost, deze gegevens reeds aan het Wvo-bevoegd gezag heeft verschaft en het Wvo-bevoegd gezag over die gegevens beschikt.

5. Degene die een melding doet, geeft in voorkomend geval bij de melding

aan welke gegevens hij reeds aan het Wvo-bevoegd gezag heeft verschaft.

6. Bij de melding overeenkomstig artikel 5, derde lid, worden aan het Wvo-bevoegd gezag gegevens verstrekt waaruit blijkt dat met de volgens die melding toe te passen andere middelen een ten minste gelijkwaardige bescherming voor het oppervlaktewater wordt bereikt.

Artikel 9

1. Voor een glastuinbouwbedrijf type B dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit was opgericht en waarvoor onmiddellijk daaraan voorafgaand een Wm-vergunning gold, blijven de voorschriften van die vergunning gelden als nadere eis, bedoeld in artikel 6, eerste lid, behoudens eerdere wijziging of intrekking van die voorschriften, gedurende drie jaar na het tijdstip van van toepassing worden van dit besluit op die inrichting, mits het voorschrift betrekking heeft op een onderwerp dat is genoemd in artikel 6, eerste lid, onder a.

2. De nadere eisen die onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit golden krachtens de Wm-vergunning dan wel krachtens het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer, blijven gelden als nadere eis, bedoeld in artikel 6, eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit, mits het voorschrift betrekking heeft op een onderwerp dat is genoemd in artikel 6, eerste lid, onder a.

3. Degene die een glastuinbouwbedrijf type B drijft waarop het eerste lid van toepassing is, legt de gegevens, bedoeld in artikel 7, derde en vierde lid, over aan het Wm-bevoegd gezag. Artikel 7, vijfde, zesde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.

4. Degene die een glastuinbouwbedrijf type B drijft waarop onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer van toepassing was, legt de gegevens bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdelen f en g, en vierde lid, over aan het Wm-bevoegd gezag. Artikel 7, vijfde, zesde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.

5. Voor lozen type II, dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit reeds plaatsvond en waarvoor onmiddellijk daaraan voorafgaand

een Wvo-vergunning gold, blijven de voorschriften van die vergunning gelden als nadere eis, bedoeld in artikel 6, tweede lid, behoudens eerdere wijziging of intrekking van die voorschriften, gedurende drie jaar na het tijdstip van van toepassing worden van dit besluit op dat lozen, mits het voorschrift betrekking heeft op een onderwerp dat is genoemd in artikel 6, tweede lid.

6. De nadere eisen die onmiddellijk voorafgaande aan de inwerkingtreding van dit besluit golden krachtens de Wvo-vergunning dan wel krachtens het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw voor lozen type II, blijven gelden als nadere eis, bedoeld in artikel 6, tweede lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit.

7. Degene die loost type II waarop het vijfde lid van toepassing is, legt de gegevens, bedoeld in artikel 8, derde lid, over aan het Wvo-bevoegd gezag. Artikel 8, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

8. Degene die loost type II waarop onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw van toepassing was, legt de gegevens bedoeld in artikel 8, derde lid, onderdeel h, over aan het Wm-bevoegd gezag. Artikel 8, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10

1. Indien op het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt een glastuinbouwbedrijf type B reeds is opgericht en voor dat bedrijf onmiddellijk voor dat tijdstip geen Wm-vergunning in werking en onherroepelijk was of geen melding was gedaan krachtens het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer, meldt degene die de inrichting drijft, aan het Wm-bevoegd gezag dat hij de inrichting in werking heeft.

2. Indien op het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt lozen type II reeds plaatsvond en voor dat lozen onmiddellijk voor dat tijdstip geen Wvo-vergunning gold of geen melding was gedaan krachtens het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw, meldt degene die loost, aan het Wvo-bevoegd gezag dat hij loost.

3. De melding, bedoeld in het eerste of tweede lid, geschiedt ten hoogste twaalf weken na het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt. Artikel

7, derde tot en met zevende lid, is van overeenkomstige toepassing op een melding als bedoeld in het eerste lid. Artikel 8, derde tot en met vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing op een melding als bedoeld in het tweede lid.

4. Indien op het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt een glastuinbouwbedrijf type B reeds is opgericht en voor dat bedrijf onmiddellijk voor dat tijdstip een melding was gedaan krachtens het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer, legt degene die het glastuinbouwbedrijf drijft, ten hoogste twaalf weken na het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt, de gegevens, bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdelen f en g, en vierde lid, over aan het Wm-bevoegd gezag. Artikel 7, vijfde, zesde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.

5. Indien op het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt lozen type II reeds plaatsvond en voor dat lozen onmiddellijk voor dat tijdstip een melding was gedaan krachtens het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw, legt degene die loost type II, ten hoogste twaalf weken na het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt, de gegevens, bedoeld in artikel 8, derde lid, onderdeel h, over aan het Wvo-bevoegd gezag. Artikel 8, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 3: Voorschriften voor glastuinbouwbedrijven type A en voor akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m²

Artikel 11

1. De artikelen 4, tweede, derde, vierde en vijfde lid, en 5, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op een glastuinbouwbedrijf type A of een akkerbouwbedrijf, waarop het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer in verband met artikel 1, onder a, onder 11°, van dat besluit, niet van toepassing is.

2. Op lozen type II als bedoeld in het eerste lid, zijn de artikelen 5, eerste en derde lid, 6, tweede, derde, vijfde en zesde lid, 8, van overeenkomstige toepassing en de artikelen 9, vijfde, zesde en zevende lid, en 10, tweede en derde lid, van toepassing.

Paragraaf 4: Voorschriften voor lozen type II, anders dan vanuit een glastuinbouwbedrijf of een akkerbouwbedrijf met een glasoppervlak van meer dan 2500 m²

Artikel 12

1. De voorschriften, opgenomen in bijlage 3, gelden voor degene die loost type II anders dan vanuit een glastuinbouwbedrijf of een akkerbouwbedrijf als bedoeld in artikel 11, eerste lid.

2. Op lozen type II als bedoeld in het eerste lid, zijn de artikelen 5, eerste en derde lid, 6, tweede, derde, vijfde en zesde lid, en 8 van overeenkomstige toepassing en de artikelen 9, vijfde, zesde en zevende lid, en 10, tweede en derde lid, van toepassing.

3. Bij een melding als bedoeld in artikel 8, wordt voorts een opgave van de teelt of teelten en teeltwijze of teeltwijzen overgelegd.

Paragraaf 5: Slotbepalingen

Artikel 13

1. Ingetrokken worden:

a. het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en
b. het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw.

2. Hetgeen direct voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit gold bij of krachtens het besluit, bedoeld in het eerste lid, onder a, voor een inrichting die tot een krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer aangewezen categorie behoort en die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd tot het onder een permanente opstand van glas of van kunststof telen van eetbare paddestoelen of witlof, blijft van toepassing.

3. Na de inwerkingtreding van dit besluit berust de Regeling slibvangputten en vet- of olie-afsciederders mede op het in bijlage 2 opgenomen voorschrift 1.3.6, onder b en c.

Artikel 14

In artikel 1, onder a, onder 11°, van het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer wordt '1000 m²' vervangen door '2500 m²' en vervalt: en die opstand niet is voorzien van assimilatiebelichting.

Artikel 15

Artikel 2, eerste lid, onder b, van het

Lozingenbesluit open teelt en veehouderij komt te luiden:
b. het lozen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten of activiteiten die daar direct mee verband houden, als bedoeld in het Besluit glastuinbouwbedrijven;

Artikel 16

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag van de eerste kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Artikel 17

Dit besluit wordt aangehaald als:
Besluit glastuinbouwbedrijven.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

*De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,*

...

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,

...

*De Staatssecretaris van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij,*

...

*De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,*

...

Bijlage 1, behorende bij het Besluit glastuinbouwbedrijven

De berekening van het jaarlijks ten hoogste toegestane verbruik van energie, meststoffen, onderscheidenlijk van werkzame stof (gewasbeschermingsmiddelen), en meet-, registratie- en rapportagevoorschriften

A. Begrippen

1. In deze bijlage en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
– lijst 1: de bij deze bijlage behorende lijst 1;
– lijst 2: de bij deze bijlage behorende lijst 2;
– lijst 3: de bij deze bijlage behorende lijst 3;
– milieutaakvelden: energie, stikstof, fosfor en werkzame stof;
– teeltoppervlak: oppervlak, uitgedrukt in m², gelegen onder een per-

manente opstand van glas of van kunststof, dat wordt gebruikt voor het telen van gewassen;
– teeltperiode: periode gedurende welke een gewas wordt geteeld, uitgedrukt in weken;
– werkzame stof: stof of micro-organisme, met inbegrip van virussen, met een algemene of specifieke werking als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g of h, van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962.

2. Indien voor een berekening, uit te voeren ingevolge de voorschriften opgenomen in deze bijlage, het aantal weken dat wordt geteeld, moet worden ingevoerd, wordt bij meer dan 3,5 dag afgerond naar een week.

B. Algemene voorschriften

Hoofdstuk 1. Het teeltplan

Paragraaf 1.1 De inhoud van het teeltplan

1.1.1. Degene die een glastuinbouwbedrijf drijft, legt uiterlijk op 1 november 2001 en vervolgens jaarlijks vóór 1 november het voor het betrokken glastuinbouwbedrijf voor het eerstvolgende kalenderjaar volgens voorschrift 1.1.2 opgestelde teeltplan over aan het Wm-bevoegd gezag of, indien lozen type II plaatsvindt, aan het Wvo-bevoegd gezag.

1.1.2 Het teeltplan vermeldt:

- het adres van het glastuinbouwbedrijf;
- de naam en het adres van degene die het glastuinbouwbedrijf drijft;
- het teeltoppervlak van het glastuinbouwbedrijf;
- een overzicht van de gewassen die geteeld worden, waarbij per gewas het teeltoppervlak wordt aangegeven en de teeltperiode;
- indien een gewas is ingedeeld bij een gewasgroep, wordt in het overzicht, bedoeld onder d, tevens de gewasgroep vermeld;
- een overzicht van de energietoepassingen, waarbij voor iedere energietoepassing worden aangegeven:
– de oppervlakte waarop, uitgedrukt in hectares, en
– de periode waarin, uitgedrukt in weken, de energietoepassing wordt gebruikt;
- het ten hoogste toegestane verbruik van:
1°. energie berekend op de wijze, aan-

gegeven in de voorschriften 1.2.1, 1.2.2 en 1.2.3;
2°. stikstof berekend op de wijze, aangegeven in de voorschriften 1.2.4 en 1.2.5;
3°. fosfor berekend op de wijze, aangegeven in de voorschriften 1.2.6 en 1.2.7, onderscheidenlijk
4°. werkzame stof berekend op de wijze, aangegeven in de voorschriften 1.2.8 en 1.2.9.

1.1.3 Indien gedurende het kalenderjaar waarop het teeltplan betrekking heeft, een afwijking ontstaat van in het teeltplan voor dat kalenderjaar eerder verstrekte gegevens, wordt voorafgaand aan de verandering die tot deze afwijking leidt, aan het bevoegd gezag waaraan het teeltplan ingevolge voorschrift 1.1.1 was overgelegd, een bijgesteld teeltplan voor het betrokken kalenderjaar overgelegd. Voorschrift 1.1.2 is op het bijgestelde teeltplan van overeenkomstige toepassing.

1.1.4 Degene die een glastuinbouwbedrijf drijft, verbruikt in een kalenderjaar niet meer energie, stikstof, fosfor, onderscheidenlijk werkzame stof, dan de hoeveelheid die voor het betrokken kalenderjaar als ten hoogste toegestane verbruik is vermeld in het ingevolge voorschrift 1.1.1 of 1.1.3 overgelegde teeltplan.

1.1.5 Een teeltplan, dat in verband met de artikelen 7, derde lid, onderdeel h, of 8, derde lid, onderdeel i, wordt opgesteld, vermeldt de in voorschrift 1.1.2 opgenomen onderdelen, met dien verstande dat voor de berekening van de ten hoogste toegestane verbruiken, bedoeld in voorschrift 1.1.2, onderdeel g, voor de weken dat in het kalenderjaar, waarin nog geen gewassen werden geteeld, voor de letters A, G, H en I wordt gerekend met 'onbeteeld onder glas'.

Paragraaf 1.2 De berekening van het jaarlijks ten hoogste toegestane verbruik van energie, stikstof, fosfor, onderscheidenlijk van werkzame stof (gewasbeschermingsmiddelen), ten behoeve van het teeltplan

1.2.1 Het ten hoogste toegestane verbruik van energie, bedoeld in voorschrift 1.1.2, onderdeel g, onder 1°, voor een kalenderjaar wordt uitgedrukt in Gigajoule en berekend door

voor ieder in het betrokken kalenderjaar te telen gewas, het ten hoogste toegestane verbruik van energie te berekenen op de wijze aangegeven in voorschrift 1.2.2, de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen en deze vervolgens te vermeerderen met de som van de uitkomsten van de berekeningen van het ten hoogste toegestane verbruik van energie voor iedere gebruikte energietoepassingen berekend op de wijze aangegeven in voorschrift 1.2.3.

1.2.2 Het ten hoogste toegestane verbruik van energie voor een kalenderjaar voor een te telen gewas wordt berekend door:

$$\frac{A \times B \times C}{52}$$

A = het aantal Gigajoule per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel A, voor het betrokken kalenderjaar geldende kolom achter:

- het betrokken gewas of
 - indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld;
- B = het aantal hectares waarop het betrokken gewas wordt geteeld;
- C = het aantal weken dat het betrokken gewas wordt geteeld.

1.2.3 Het ten hoogste toegestane verbruik van energie voor een kalenderjaar voor een in dat kalenderjaar te gebruiken energietoepassing wordt berekend door:

$$\frac{D \times E \times F}{52}$$

D = het aantal Gigajoule opgenomen in de in lijst 1, onderdeel B, voor het betrokken kalenderjaar geldende kolom achter de betrokken energietoepassing;

E = het aantal hectares waarop de betrokken energietoepassing wordt gebruikt;

F = het aantal weken dat de betrokken energietoepassing wordt gebruikt.

1.2.4 Het ten hoogste toegestane verbruik van stikstof, bedoeld in voorschrift 1.1.2, onderdeel g, onder 2°, voor een kalenderjaar wordt uitgedrukt in kilogrammen N en berekend door voor ieder in het betrokken jaar te telen gewas, het ten hoogste toegestane verbruik van stikstof te bereke-

nen op de wijze aangegeven in voorschrift 1.2.5, en vervolgens de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen.

1.2.5 Het ten hoogste toegestane verbruik van stikstof voor een kalenderjaar voor een te telen gewas wordt berekend door:

$$\frac{G \times B \times C}{52}$$

G = de aantal kilogrammen N opgenomen in de in lijst 1, onderdeel C, voor het betrokken kalenderjaar geldende kolom achter:

- het betrokken gewas of
 - indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld;
- B = het aantal hectares waarop het betrokken gewas wordt geteeld;
- C = het aantal weken dat het betrokken gewas wordt geteeld.

1.2.6 Het ten hoogste toegestane verbruik van fosfor, bedoeld in voorschrift 1.1.2, onderdeel g, onder 3°, voor een kalenderjaar wordt uitgedrukt in kilogrammen P en berekend door voor ieder in het betrokken jaar te telen gewas, het ten hoogste toegestane verbruik van fosfor te berekenen op de wijze aangegeven in voorschrift 1.2.7, en vervolgens de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen.

1.2.7 Het ten hoogste toegestane verbruik van fosfor voor een kalenderjaar voor een te telen gewas wordt berekend door:

$$\frac{H \times B \times C}{52}$$

H = het aantal kilogrammen P opgenomen in de in lijst 1, onderdeel D, voor dat kalenderjaar geldende kolom achter:

- het betrokken gewas of
 - indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld;
- B = het aantal hectares waarop het betrokken gewas wordt geteeld;
- C = het aantal weken dat het betrokken gewas wordt geteeld.

1.2.8 Het ten hoogste toegestane verbruik van werkzame stof, bedoeld in voorschrift 1.1.2, onderdeel g, onder

4°, voor een kalenderjaar wordt uitgedrukt in kilogrammen en berekend door voor ieder in het betrokken kalenderjaar te telen gewas, het ten hoogste toegestane verbruik van werkzame stof te berekenen op de wijze aangegeven in voorschrift 1.2.9, en de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen.

1.2.9 Het ten hoogste toegestane verbruik van werkzame stof voor een kalenderjaar voor een te telen gewas wordt berekend door:

$$\frac{I \times B \times C}{52}$$

I = het aantal kilogrammen werkzame stof opgenomen in de in lijst 1, onderdeel E, voor het betrokken kalenderjaar geldende kolom achter:

- het betrokken gewas of
 - indien het gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het betrokken gewas is ingedeeld;
- B = het aantal hectares waarop het betrokken gewas wordt geteeld;
- C = het aantal weken dat het betrokken gewas wordt geteeld.

Hoofdstuk 2. Bedrijfsmilieuplan-g

Paragraaf 2.1 De inhoud van het bedrijfsmilieuplan-g

2.1.1 Een bedrijfsmilieuplan-g is gedateerd, ondertekend en aan het Wm-bevoegd gezag of, indien lozen type II plaatsvindt, aan het Wvo-bevoegd gezag overgelegd en bevat:

- het adres van het glastuinbouwbedrijf;
- de naam en het adres van degene die het glastuinbouwbedrijf drijft;
- het teeltoppervlak van het glastuinbouwbedrijf;
- de periode van vijf kalenderjaren waarvoor het bedrijfsmilieuplan-g geldt;
- het over het voorafgaande kalenderjaar ingevolge voorschrift 1.1.1 of 1.1.3 aan het Wm- of Wvo-bevoegd gezag overgelegde teelplan;
- de ingevolge voorschrift 3.1.13 aan het Wm- of, indien lozen type II plaatsvindt, aan het Wvo-bevoegd gezag overgelegde rapportage die over het kalenderjaar, bedoeld onder e, is opgesteld;
- een overzicht van de gewassen die in de periode bedoeld onder d, in de afzonderlijke kalenderjaren geteeld

worden, waarbij per gewas het teeltoppervlak wordt aangegeven en de teeltperiode;

h. indien een gewas is ingedeeld bij een gewasgroep, wordt in het overzicht, bedoeld onder g, tevens de gewasgroep vermeld;

i. een overzicht van de energietoepassingen, waarbij voor iedere energie-toepassing wordt aangegeven:

– de oppervlakte waarop, uitgedrukt in hectares, en

– de periode waarin, uitgedrukt in weken,

de energietoepassing wordt gebruikt;

j. voor ieder kalenderjaar van de periode, bedoeld onder d: het aantal punten voor X, Y en Z gebruikt voor de berekening van het ten hoogste toegestane verbruik van energie, stikstof, fosfor, onderscheidenlijk werkzame stof, bepaald op de wijze als aangegeven in de voorschriften 2.2.1 en 2.2.2;

k. voor ieder kalenderjaar van de periode, bedoeld onder d, het ten hoogste toegestane verbruik van:
1°. energie berekend op de wijze aangegeven in de voorschriften 2.2.3, 2.2.4 en 2.2.5;

2°. stikstof berekend op de wijze aangegeven in de voorschriften 2.2.6 en 2.2.7;

3°. fosfor berekend op de wijze aangegeven in de voorschriften 2.2.8 en 2.2.9, onderscheidenlijk

4°. werkzame stof berekend op de wijze aangegeven in de voorschriften 2.2.10 en 2.2.11.

2.1.2 Het in de rapportage, bedoeld in voorschrift 2.1.1, onder f, opgenomen feitelijke verbruik van energie, stikstof, fosfor, onderscheidenlijk werkzame stof, is niet hoger dan het in het teeltplan, bedoeld in voorschrift 2.1.1, onder e, berekende ten hoogste toegestane verbruik van energie, meststoffen, onderscheidenlijk werkzame stof.

2.1.3 Indien in de periode, bedoeld in voorschrift 2.1.1, onder d, een afwijking ontstaat van in het bedrijfsmilieuplan-g eerder verstrekte gegevens, wordt voorafgaand aan de verandering die tot deze afwijking leidt, aan het bevoegd gezag waaraan het bedrijfsmilieuplan-g ingevolge voorschrift 2.1.1 was overgelegd, een bijgesteld bedrijfsmilieuplan-g overgelegd voor de periode waarop het bedrijfsmilieuplan-g waarvan met het

bijgestelde bedrijfsmilieuplan-g wordt afgeweken, betrekking had.

Voorschrift 2.1.1 is op het bijgestelde bedrijfsmilieuplan-g van overeenkomstige toepassing.

2.1.4 Degene die een glastuinbouwbedrijf drijft, verbruikt in een kalenderjaar niet meer energie, stikstof, fosfor, onderscheidenlijk werkzame stof, dan de hoeveelheid die voor het betrokken kalenderjaar als ten hoogste toegestane verbruik is vermeld in het ingevolge voorschrift 2.1.1 of

2.1.3 overgelegde bedrijfsmilieuplan-g.

Paragraaf 2.2 De berekening van het jaarlijks ten hoogste toegestane verbruik van energie, meststoffen, onderscheidenlijk werkzame stof (gewasbeschermingsmiddelen), ten behoeve van het bedrijfsmilieuplan-g

2.2.1 Voor de berekening van het ten hoogste toegestane verbruik van energie, stikstof en fosfor, onderscheidenlijk werkzame stof, voor de kalenderjaren waarop het bedrijfsmilieuplan-g betrekking heeft, geldt voor ieder kalenderjaar dat:

a. $X + Y + Z \geq V$

b. $X \geq W$

c. $Y \geq W$, waarbij $Y = Y_n + Y_p$, $Y_n \geq W:2$ en $Y_p \geq W:2$

d. $Z \geq W$

X = het aantal punten dat wordt gebruikt voor de berekening van het ten hoogste toegestane verbruik van energie, bedoeld in de voorschriften 2.2.3, 2.2.4 en 2.2.5;

Y = het aantal punten dat wordt gebruikt voor de berekening van het ten hoogste toegestane verbruik van meststoffen, samengesteld uit het aantal punten voor de berekening van het ten hoogste toegestane verbruik van stikstof (Y_n), bedoeld in de voorschriften 2.2.6 en 2.2.7, en van fosfor (Y_p), bedoeld in de voorschriften 2.2.8 en 2.2.9;

Z = het aantal punten dat wordt gebruikt voor de berekening van het ten hoogste toegestane verbruik van werkzame stof, bedoeld in de voorschriften 2.2.10 en 2.2.11;

V = het in lijst 3, onder 1, in de kolom onder het betrokken kalenderjaar opgenomen puntentotaal;

W = het in lijst 3, onder 2, in de kolom onder het betrokken kalenderjaar opgenomen aantal punten.

2.2.2 Voor ieder kalenderjaar wordt het ten hoogste toegestane verbruik van energie, stikstof, fosfor, onderscheidenlijk werkzame stof, bepaald door uitgaande van de voor dat kalenderjaar geldende punten van V en W, te komen tot een verdeling van punten X, Y en Z en vervolgens het bijbehorende verbruik van energie, stikstof, fosfor, onderscheidenlijk werkzame stof, te berekenen op de wijze als aangegeven in de voorschriften 2.2.3 tot en met 2.2.11.

2.2.3 Het met de voor een kalenderjaar in punten uitgedrukte waarde van X overeenkomende ten hoogste toegestane verbruik van energie wordt uitgedrukt in Gigajoule en berekend door voor ieder in het betrokken kalenderjaar te telen gewas het ten hoogste toegestane verbruik van energie te berekenen op de wijze aangegeven in voorschrift 2.2.4, de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen en deze vervolgens te vermeerderen met de som van de uitkomsten van de berekeningen van het ten hoogste toegestane verbruik van energie voor de gebruikte energietoepassingen berekend op de wijze aangegeven in voorschrift 2.2.5.

2.2.4 Het ten hoogste toegestane verbruik van energie voor een kalenderjaar voor een te telen gewas wordt berekend door:

$$\frac{F - \{(X - 50) \times G\} \times H \times I}{52}$$

F = het aantal Gigajoule opgenomen in de in lijst 1, onderdeel A, voor het kalenderjaar 2000 geldende kolom achter:

a. het betrokken gewas of

b. indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld; X = het voor het betrokken kalenderjaar ingevolge voorschriften 2.2.1 en 2.2.2, bepaalde aantal punten voor energie;

G = de hoeveelheid energie opgenomen in de in lijst 1, onderdeel A, onder 'verbruik (GJ/ha) per punt' achter:

a. het betrokken gewas of

b. indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld; H = het aantal hectares waarop het betrokken gewas geteeld wordt;

I = het aantal weken dat het betrokken gewas geteeld wordt.

2.2.5 Het ten hoogste toegestane verbruik van energie voor een in dat kalenderjaar te gebruiken energietoepassing wordt berekend door:

$$\frac{J - \{(X - 50) \times K\} \times L \times M}{52}$$

J = het aantal Gigajoule opgenomen in de in lijst 1, onderdeel B, voor het kalenderjaar 2000 geldende kolom achter de betrokken energietoepassing;

X = het voor het betrokken kalenderjaar ingevolge voorschriften 2.2.1 en 2.2.2, bepaalde aantal punten energie; K = de hoeveelheid energie opgenomen in de in lijst 1, onderdeel B, 'verbruik (GJ/ha) per punt' achter de betreffende energietoepassing;

L = het aantal hectares waarop de betrokken energietoepassing wordt gebruikt;

M = het aantal weken dat de betrokken energietoepassing wordt gebruikt.

2.2.6 Het met de voor een kalenderjaar in punten uitgedrukte waarde van N overeenkomende ten hoogste toegestane verbruik van stikstof wordt uitgedrukt in kilogrammen en berekend door voor ieder in het betrokken kalenderjaar te telen gewas het ten hoogste toegestane verbruik van stikstof te berekenen op de wijze aangegeven in voorschrift 2.2.7 en vervolgens de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen.

2.2.7 Het ten hoogste toegestane verbruik van stikstof voor een kalenderjaar voor een te telen gewas wordt berekend door:

$$\frac{N - \{(Y_n - 50) \times P\} \times H \times I}{52}$$

N = het aantal kilogrammen stikstof opgenomen in de in lijst 1, onderdeel C, voor het kalenderjaar 2000 geldende kolom achter:

a. het betrokken gewas of

b. indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld; Y_n = het voor het betrokken kalenderjaar ingevolge voorschriften 2.2.1 en 2.2.2, bepaalde aantal punten voor stikstof;

P = de hoeveelheid stikstof opgeno-

men in de in lijst 1, onderdeel C, onder 'verbruik (kg N/ha) per punt' achter:

a. het betrokken gewas of

b. indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld;

H = het aantal hectares waarop het betrokken gewas geteeld wordt;

I = het aantal weken dat het betrokken gewas geteeld wordt.

2.2.8 Het met de voor een kalenderjaar in punten uitgedrukte waarde van P overeenkomende ten hoogste toegestane verbruik van fosfor wordt uitgedrukt in kilogrammen en berekend door voor ieder in het betrokken kalenderjaar te telen gewas het ten hoogste toegestane verbruik van fosfor te berekenen op de wijze aangegeven in voorschrift 2.2.9 en vervolgens de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen.

2.2.9 Het ten hoogste toegestane verbruik van fosfor voor een kalenderjaar voor een te telen gewas wordt berekend door:

$$\frac{Q - \{(Y_p - 50) \times R\} \times H \times I}{52}$$

Q = het aantal kilogrammen P opgenomen in de in lijst 1, onderdeel C, voor het kalenderjaar 2000 geldende kolom achter:

a. het betrokken gewas of

b. indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld;

Y_p = het voor het betrokken kalenderjaar ingevolge voorschriften 2.2.1 en 2.2.2, bepaalde aantal punten voor fosfor;

R = de hoeveelheid fosfor opgenomen in de in lijst 1, onderdeel D, onder 'verbruik (kg P/ha) per punt' achter:

a. het betrokken gewas of

b. indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld;

H = het aantal hectares waarop het betrokken gewas geteeld wordt;

I = het aantal weken dat het betrokken gewas geteeld wordt.

2.2.10 Het met de voor een kalenderjaar in punten uitgedrukte waarde van Z ten hoogste toegestane verbruik van werkzame stof, wordt berekend door voor ieder in het betrok-

ken kalenderjaar te telen gewas het ten hoogste toegestane verbruik van werkzame stof berekenen op de wijze aangegeven in voorschrift 2.2.11 en vervolgens de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen.

2.2.11 Het ten hoogste toegestane verbruik van werkzame stof voor een kalenderjaar voor een te telen gewas wordt berekend door:

$$\frac{S - \{(Z - 50) \times T\} \times H \times I}{52}$$

S = het aantal kilogrammen werkzame stof, opgenomen in de in lijst 1, onderdeel D, voor het kalenderjaar 2000 geldende kolom achter:

a. het betrokken gewas of

b. indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld;

Z = het voor het betrokken kalenderjaar ingevolge voorschriften 2.2.1 en

2.2.2, bepaalde aantal punten voor gewasbeschermingsmiddelen;

T = de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen opgenomen in de in lijst 1, onderdeel D, onder 'verbruik

(kg w.s./ha) per punt' achter:

a. het betrokken gewas of

b. indien het betrokken gewas is ingedeeld in een gewasgroep: de gewasgroep waarbij het gewas is ingedeeld;

H = het aantal hectares waarop het betrokken gewas geteeld wordt;

I = het aantal weken dat het betrokken gewas geteeld wordt.

Hoofdstuk 3. Meet-, registratie en rapportageverplichtingen voor degene die een glastuinbouwbedrijf drijft

Paragraaf 3.1 Meten, registreren en rapporteren ten behoeve van teeltplan en bedrijfsmilieuplan-g

3.1.1 Ten minste iedere vier weken meet en registreert degene die een glastuinbouwbedrijf drijft:

a. het verbruik van energie op de

wijze aangegeven in voorschrift 3.1.3;

b. het verbruik van stikstof op de

wijze aangegeven in voorschrift 3.1.5;

c. het verbruik van fosfor op de wijze

aangegeven in voorschrift 3.1.7 en

d. het verbruik van werkzame stof op

de wijze aangegeven in voorschrift

3.1.9.

3.1.2 Na afloop van een kalenderjaar berekent degene die een glastuin-

bouwbedrijf drijft, ten behoeve van de rapportage, bedoeld in voorschrift 3.1.13:

- a. het verbruik van energie op de wijze aangegeven in voorschrift 3.1.4;
- b. het verbruik van stikstof op de wijze aangegeven in voorschrift 3.1.6;
- c. het verbruik van fosfor op de wijze aangegeven in voorschrift 3.1.8 en
- d. het verbruik van werkzame stof op de wijze aangegeven in voorschrift 3.1.10.

3.1.3 Ten behoeve van de berekening van het verbruik van energie, bedoeld in voorschrift 3.1.4, worden van de afzonderlijke meters of facturen afgelezen en in een logboek geregistreerd:

- a. het verbruik van aardgas in m³;
- b. het verbruik van electriciteit in kilowattuur;
- c. het verbruik van warmte van derden in Gigajoule;
- d. het verbruik van aangekochte duurzame energie in Gigajoule;
- e. het verbruik van petroleum in m³;
- f. het verbruik van stookolie in m³;
- g. de aan derden geleverde electriciteit in kilowattuur;
- h. de aan derden geleverde warmte in Gigajoule;
- i. de aan derden geleverde duurzame energie in Gigajoule;
- j. de aan derden geleverde overige vormen van energie in bijbehorende energie-eenheden.

3.1.4 Het verbruik van energie wordt uitgedrukt in Gigajoule en berekend door na omrekening naar Gigajoule, de som te nemen van het verbruik, bedoeld in voorschrift 3.1.3, onderdelen a tot en met f, en deze te verminderen met de som van de geleverde energie als bedoeld in de onderdelen g tot en met j van dat voorschrift.

3.1.5 Ten behoeve van de berekening van het verbruik van stikstof, bedoeld in voorschrift 3.1.6, worden na ieder gebruik van meststoffen van een factuur of ander schriftelijk afleveringsbewijs van kunstmeststoffen, organische meststoffen en potgrond afgelezen en in een logboek geregistreerd:

- a. de volledige merknaam, de samenstelling en het soortelijk gewicht van de betrokken meststof en
- b. het hoeveelheid gebruikte meststoffen, uitgedrukt in kilogrammen of liters.

3.1.6 Het verbruik van stikstof wordt uitgedrukt in kilogrammen N en berekend door voor iedere te onderscheiden samenstelling van de meststoffen, bedoeld in voorschrift 3.1.5, het verbruik van stikstof te berekenen, en vervolgens de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen.

3.1.7 Ten behoeve van de berekening van het verbruik van fosfor, bedoeld in voorschrift 3.1.8, worden na ieder gebruik van meststoffen van een factuur of ander schriftelijk afleveringsbewijs van kunstmeststoffen, organische meststoffen en potgrond afgelezen en in een logboek geregistreerd:

- a. de volledige merknaam, de samenstelling en het soortelijk gewicht van de betrokken meststof en
- b. de hoeveelheid gebruikte meststoffen, uitgedrukt in kilogrammen of liters.

3.1.8 Het verbruik van fosfor wordt uitgedrukt in kilogrammen P en berekend door voor iedere te onderscheiden samenstelling van de meststoffen, bedoeld in voorschrift 3.1.7, het verbruik van fosfor te berekenen en vervolgens de som van de uitkomsten van die berekeningen te nemen.

3.1.9 Ten behoeve van de berekening van het verbruik van werkzame stof, bedoeld in voorschrift 3.1.10, worden na ieder gebruik van bestrijdingsmiddelen van een factuur of ander schriftelijk afleveringsbewijs van een bestrijdingsmiddel waarin een werkzame stof zit, afgelezen en in een logboek geregistreerd:

- a. de volledige merknaam, de samenstelling en het toelatingsnummer en
- b. de hoeveelheid gebruikte bestrijdingsmiddelen, uitgedrukt in kilogrammen, liters of stuks.

3.1.10 het verbruik van werkzame stof wordt uitgedrukt in kilogrammen en voor ieder te onderscheiden bestrijdingsmiddel berekend door het verbruik van werkzame stof te berekenen en vervolgens daarvan de som te nemen.

3.1.11 Onze Minister van Verkeer en Waterstaat en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer kunnen ten behoeve van de controle van het verbruik van stik-

stof, fosfor en werkzame stof voorschrijven dat een controlevoorziening wordt geplaatst. Onze Ministers van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer kunnen ten behoeve van de controle van het verbruik van werkzame stof voorschrijven dat een controlevoorziening wordt geplaatst. Bij die regelingen kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de plaats, de doelmatigheid en de werking van de controlevoorziening.

3.1.12 De ingevolge de voorschriften 3.1.1 tot en met 3.1.10 geregistreerde gegevens en uitgevoerde berekeningen worden gedurende 10 jaren bewaard en op verzoek aan het Wm- of het Wvo-bevoegd gezag overgelegd.

3.1.13 Ieder jaar wordt uiterlijk op 1 mei aan het bevoegd gezag waaraan het teeltplan is overgelegd ingevolge de artikelen 7, derde lid, onderdeel h, of 8, derde lid, onderdeel i, of de voorschriften 1.1.1 of 1.1.3 of waaraan het bedrijfsmilieuplan-g is overgelegd ingevolge de voorschriften 2.1.1 of 2.1.3, een rapportage overgelegd, waarin is opgenomen:

- a. het adres van het glastuinbouwbedrijf;
 - b. de naam en adres van degene die het glastuinbouwbedrijf drijft;
 - c. over het voorafgaande kalenderjaar het ingevolge voorschrift 3.1.2:
- onder a, berekende verbruik van energie;
 - onder b, berekende verbruik van stikstof;
 - onder c, berekende verbruik van fosfor;
 - onder d, berekende verbruik van werkzame stof.

Paragraaf 3.2 Overige registratie bestrijdingsmiddelen

3.2.1 Van alle aanwezige bestrijdingsmiddelen wordt telkens op 1 januari de voorraad opgetekend en worden per bestrijdingsmiddel geregistreerd:

- a. de volledige merknaam, zoals die op de verpakking is vermeld, en het toelatingsnummer;
- b. de hoeveelheid kilogrammen, liters of stuks geformuleerd produkt.

3.2.2 Van alle toegepaste bestrij-

dingsmiddelen wordt na gebruik in een logboek opgetekend:

- a. de naam, zoals die op de verpakking is vermeld en het toelatingsnummer;
- b. het te bestrijden organisme;
- c. het gewas waarop het betrokken bestrijdingsmiddel is gebruikt;
- d. de datum waarop het middel is toegepast;
- e. de hoeveelheid kilogrammen, liters of stuks geformuleerd produkt;

3.2.3 De ingevolge de voorschriften

3.2.1 en 3.2.2 opgetekende en onderliggende gegevens worden gedurende 10 jaren op het glastuinbouwbedrijf bewaard.

3.2.4 Ieder jaar wordt uiterlijk op 1 mei aan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, dan wel een bij ministeriële regeling aangewezen instantie, overeenkomstig bij ministeriële regeling gestelde regels een rapportage overgelegd, waarin is opgenomen:

- a. het adres van het glastuinbouwbedrijf;
- b. de naam en adres van degene die het glastuinbouwbedrijf drijft;
- c. over het voorafgaande kalenderjaar de ingevolge voorschriften 3.2.1 en 3.2.2 opgetekende gegevens.

Lijst 1, behorende bij bijlage 1

LIJST 1, onderdeel A:

VERBRUIKSDOELSTELLINGEN (GJ/ha) en daarmee overeenkomende punten per gewas of gewasgroep voor ENERGIE

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (GJ/ha) per punt
Aantal punten:	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	
GEWAS/GEWASGROEP:												
Bloemisterij												
ALSTROEMERIA	10646	10372	10097	9823	9548	9274	9000	8725	8451	8176	7902	54,9
AMARYLLIS	13952	13732	13513	13293	13074	12854	12634	12415	12195	11976	11756	43,9
ANEMOON	9410	9311	9212	9114	9015	8916	8817	8718	8620	8521	8422	19,8
ANJER	12162	11942	11723	11503	11284	11064	10844	10625	10405	10186	9966	43,9
ANTHURIUM	17809	17677	17545	17413	17282	17150	17018	16887	16755	16623	16491	26,4
ASTER	9131	8801	8472	8143	7813	7484	7155	6825	6496	6167	5837	65,9
BOLBLOEMEN	2966	2867	2768	2670	2571	2472	2373	2274	2176	2077	1978	19,8
OVERIG												
BOL/KNOL- BLOEMEN op pot	16016	15742	15467	15193	14918	14644	14370	14095	13821	13546	13272	54,9
BOOMTEELT	2865	2698	2532	2366	2199	2033	1867	1700	1534	1368	1201	33,3
BOUVARDIA	16983	16873	16763	16654	16544	16434	16324	16214	16105	15995	15885	22,0
CHRYSANT	13403	13293	13183	13074	12964	12854	12744	12634	12525	12415	12305	22,0
DECORATIEGROEN	902	858	814	770	726	682	638	594	550	506	462	8,8
EUPHORBIA	15467	15303	15138	14973	14809	14644	14479	14315	14150	13985	13821	32,9
EUSTOMA	15193	15083	14973	14864	14754	14644	14534	14424	14315	14205	14095	22,0
FREESIA	9823	9713	9603	9494	9384	9274	9164	9054	8945	8835	8725	22,0
GERBERA	19322	19102	18883	18663	18444	18224	18004	17785	17565	17346	17126	43,9
GLADIOOL	956	902	847	792	737	682	627	572	517	462	408	11,0
GYPHOPHYLA	5002	4782	4563	4343	4124	3904	3684	3465	3245	3026	2806	43,9
KUIPPLANTEN 1	6481	6314	6148	5982	5815	5649	5483	5316	5150	4984	4817	33,3
KUIPPLANTEN 2	6481	6314	6148	5982	5815	5649	5483	5316	5150	4984	4817	33,3
KUIPPLANTEN 3	6481	6314	6148	5982	5815	5649	5483	5316	5150	4984	4817	33,3
KUIPPLANTEN 4	10374	10152	9930	9709	9487	9265	9043	8821	8600	8378	8156	44,4
KUIPPLANTEN 5	10374	10152	9930	9709	9487	9265	9043	8821	8600	8378	8156	44,4
KUIPPLANTEN	6481	6314	6148	5982	5815	5649	5483	5316	5150	4984	4817	33,3
OVERIG												
LELIE/IRIS vollegrond	13403	13293	13183	13074	12964	12854	12744	12634	12525	12415	12305	22,0
LIMONIUM	12162	11942	11723	11503	11284	11064	10844	10625	10405	10186	9966	43,9
MATRICARIA	15467	15303	15138	14973	14809	14644	14479	14315	14150	13985	13821	32,9
NERINE	12162	11942	11723	11503	11284	11064	10844	10625	10405	10186	9966	43,9
ORCHIDEE	11556	11314	11073	10831	10590	10348	10106	9865	9623	9382	9140	48,3
CYMBIDIUM												
ORCHIDEE OVERIG	19047	18883	18718	18553	18389	18224	18059	17895	17730	17565	17401	32,9
PERKPLANTEN (hangend)	5757	5591	5425	5258	5092	4926	4759	4593	4427	4260	4094	33,3
POTPLANTEN 1 (hangend)	13713	13546	13380	13214	13047	12881	12715	12548	12382	12216	12049	33,3
POTPLANTEN 2 (hangend)	13713	13546	13380	13214	13047	12881	12715	12548	12382	12216	12049	33,3
POTPLANTEN 3 (hangend)	13713	13546	13380	13214	13047	12881	12715	12548	12382	12216	12049	33,3
POTPLANTEN 4 (hangend)	16075	15798	15521	15243	14966	14689	14412	14135	13857	13580	13303	55,4
POTPLANTEN 5 (hangend)	16075	15798	15521	15243	14966	14689	14412	14135	13857	13580	13303	55,4
POTPLANTEN 6 (hangend)	16075	15798	15521	15243	14966	14689	14412	14135	13857	13580	13303	55,4
POTPLANTEN 7 (hangend)	18160	17828	17495	17162	16830	16497	16164	15832	15499	15166	14834	66,5

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (GJ/ha)
Aantal punten:	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	per punt
POTPLANTEN 8 (hangend)	18160	17828	17495	17162	16830	16497	16164	15832	15499	15166	14834	66,5
POTPLANTEN 9 (hangend)	18160	17828	17495	17162	16830	16497	16164	15832	15499	15166	14834	66,5
POTPLANTEN OVERIG	15186	14942	14698	14454	14210	13966	13722	13478	13234	12990	12746	48,8
ROOS	19403	19122	18842	18561	18281	18000	17719	17439	17158	16878	16597	56,1
SNIJGROEN	13952	13732	13513	13293	13074	12854	12634	12415	12195	11976	11756	43,9
ZOMERBLOEMEN 1	6517	6353	6188	6023	5859	5694	5529	5365	5200	5035	4871	32,9
ZOMERBLOEMEN 2	6517	6353	6188	6023	5859	5694	5529	5365	5200	5035	4871	32,9
ZOMERBLOEMEN 3	6517	6353	6188	6023	5859	5694	5529	5365	5200	5035	4871	32,9
ZOMERBLOEMEN 4	10097	9933	9768	9603	9439	9274	9109	8945	8780	8615	8451	32,9
ZOMERBLOEMEN 5	10097	9933	9768	9603	9439	9274	9109	8945	8780	8615	8451	32,9
ZOMERBLOEMEN 6	10097	9933	9768	9603	9439	9274	9109	8945	8780	8615	8451	32,9
ZOMERBLOEMEN 7	13952	13732	13513	13293	13074	12854	12634	12415	12195	11976	11756	43,9
ZOMERBLOEMEN 8	13952	13732	13513	13293	13074	12854	12634	12415	12195	11976	11756	43,9
ZOMERBLOEMEN 9	13952	13732	13513	13293	13074	12854	12634	12415	12195	11976	11756	43,9
ZOMERBLOEMEN OVERIG	8307	8143	7978	7813	7649	7484	7319	7155	6990	6825	6661	32,9
Groenten												
AUBERGINE	16824	16564	16305	16046	15787	15528	15269	15010	14751	14492	14232	51,8
COURGETTE	11930	11700	11469	11238	11007	10776	10545	10314	10083	9852	9622	46,2
KOMKOMMER	17701	17416	17131	16847	16562	16277	15992	15707	15423	15138	14853	57,0
PAPRIKA	16308	16055	15803	15551	15298	15046	14794	14541	14289	14037	13784	50,5
TOMAAT	20271	20035	19798	19562	19326	19090	18854	18618	18382	18145	17909	47,2
AARDBEI	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
AMSOI	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
ANDIJVIE	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
ASPERGES	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
AUGURK	8106	7998	7890	7782	7674	7566	7458	7349	7241	7133	7025	21,6
BLEEKSELDERIJ	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
BLOEMKOOL	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
BOSUI	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0
BROCCOLI	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
CHINESE KOOL	8106	7998	7890	7782	7674	7566	7458	7349	7241	7133	7025	21,6
HOUTIG KL. FRUIT	2920	2812	2704	2596	2488	2380	2272	2164	2056	1948	1840	21,6
IJSPGELS	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
KNOLSELDERIJ	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0
KNOLVENKEL	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
KOOLRABI	8106	7998	7890	7782	7674	7566	7458	7349	7241	7133	7025	21,6
KOUSEBAND	8106	7998	7890	7782	7674	7566	7458	7349	7241	7133	7025	21,6
KROTEN	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
KRUIDEN	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0
MELOEN	8106	7998	7890	7782	7674	7566	7458	7349	7241	7133	7025	21,6
PAKSOI	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
PEEN	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0
PETERSELIE	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
PEULEN	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0
POSTELEIN	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
PREI	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0
RAAPSTELLEN	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0
RABARBER	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0
RADIJS	5780	5715	5650	5585	5520	5456	5391	5326	5261	5196	5131	13,0
RETTICH	4589	4481	4373	4265	4157	4049	3941	3832	3724	3616	3508	21,6
SLA	5780	5715	5650	5585	5520	5456	5391	5326	5261	5196	5131	13,0
SNIJBOON	8106	7998	7890	7782	7674	7566	7458	7349	7241	7133	7025	21,6
SPERZIEBOON	8106	7998	7890	7782	7674	7566	7458	7349	7241	7133	7025	21,6

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (GJ/ha)
Aantal punten:	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	per punt
SPINAZIE	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0
SPITSKOOL	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0
VELDSLAA	2263	2198	2133	2068	2003	1939	1874	1809	1744	1679	1614	13,0

Overig

NIET SIERTEELT	12380	12104	11828	11552	11276	11000	10724	10448	10172	9896	9620	55,2
OVERIG												
ONBETEELD	680	634	588	542	496	450	404	358	312	266	220	9,2
onder glas												
SIERTEELT OVERIG	12380	12104	11828	11552	11276	11000	10724	10448	10172	9896	9620	55,2

Opkweek

OPKWEK ALLE GEWASSEN 10 PROCENT BOVEN DE GEWASNORM

Bolbloemen

TULP BROEI	22542	21791	21040	20289	19538	18787	18036	17285	16535	15784	15033	150,2
VOLLEGROND												
TULP KISTEN	38924	38031	37138	36245	35351	34458	33565	32672	31778	30885	29992	178,6
HYACINT KISTEN	23362	22222	21083	19943	18803	17664	16524	15385	14245	13105	11966	227,9
LELIE KISTEN	14898	14684	14471	14257	14043	13829	13616	13402	13188	12975	12761	42,7
NARCIS KISTEN	14630	13917	13203	12489	11776	11062	10348	9635	8921	8207	7494	142,7

LIJST 1, onderdeel B:

VERBRUIKSDOELSTELLINGEN (GJ/ha) en daarmee overeenkomende punten voor ENERGIE-TOEPASSINGEN

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (GJ/ha)
Aantal punten:	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	per punt

ENERGIETOEPASSING:

DAGVERLENGING	746	737	728	718	709	700	691	682	672	663	654	1,8
GRONDKOELING	1077	1061	1046	1031	1015	1000	985	969	954	939	923	3,1
OV. KOELING / PREPARATIE	1077	1061	1046	1031	1015	1000	985	969	954	939	923	3,1
ASSIMILATIE-BELICHTING	5767	5613	5460	5307	5153	5000	4847	4693	4540	4387	4233	30,7

LIJST 1, onderdeel C: VERBRUIKSDOELSTELLINGEN (kg N / ha) en daarmee overeenkomende punten per gewas of gewasgroep voor STIKSTOF

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (kg N / ha)
Aantal punten:	25	27,5	30	32,5	35	37,5	40	42,5	45	47,5	50	per punt

GEWAS/GEWASGROEP:

Bloemisterij

ALSTROEMERIA	675	661	647	633	619	605	591	577	563	549	535	5,60
AMARYLLIS	410	404,4	398,8	393,2	387,6	382	376,4	370,8	365,2	359,6	354	2,24
ANEMOON	865	856,6	848,2	839,8	831,4	823	814,6	806,2	797,8	789,4	781	3,36
ANJER	835	815,4	795,8	776,2	756,6	737	717,4	697,8	678,2	658,6	639	7,84
ANTHURIUM	274,5	269,2	263,9	258,5	253,2	247,9	242,6	237,3	231,9	226,6	221,3	2,13
ASTER	867,5	843,7	819,9	796,1	772,3	748,5	724,7	700,9	677,1	653,3	629,5	9,52
BOLBLOEMEN	21	20,4	19,9	19,3	18,8	18,2	17,6	17,1	16,5	16	15,4	0,22
OVERIG												
BOL / KNOL-BLOEMEN op pot	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (kg N / ha)
Aantal punten:	25	27,5	30	32,5	35	37,5	40	42,5	45	47,5	50	per punt
BOOMTEELT	332,5	328,3	324,1	319,9	315,7	311,5	307,3	303,1	298,9	294,7	290,5	1,68
BOUVARDIA	1460	1426,4	1392,8	1359,2	1325,6	1292	1258,4	1224,8	1191,2	1157,6	1124	13,44
CHRYSANT	1049,3	1017,5	985,7	953,9	922,1	890,4	858,6	826,8	795	763,2	731,5	12,71
DECORATIEGROEN	127,5	126,1	124,7	123,3	121,9	120,5	119,1	117,7	116,3	114,9	113,5	0,56
EUPHORBIA	510	504,4	498,8	493,2	487,6	482	476,4	470,8	465,2	459,6	454	2,24
EUSTOMA	675	661	647	633	619	605	591	577	563	549	535	5,60
FREESIA	575	561	547	533	519	505	491	477	463	449	435	5,60
GERBERA	1550	1522	1494	1466	1438	1410	1382	1354	1326	1298	1270	11,20
GLADIOOL	140,5	137,4	134,3	131,3	128,2	125,1	122	118,9	115,9	112,8	109,7	1,23
GYP SOPHYLA	670	658,8	647,6	636,4	625,2	614	602,8	591,6	580,4	569,2	558	4,48
KUIPPLANTEN 1	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
KUIPPLANTEN 2	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
KUIPPLANTEN 3	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
KUIPPLANTEN 4	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
KUIPPLANTEN 5	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
KUIPPLANTEN	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
OVERIG												
LELIE/IRIS vollegrond	486,3	473	459,7	446,4	433,1	419,8	406,5	393,2	379,9	366,6	353,3	5,32
LIMONIUM	835	815,4	795,8	776,2	756,6	737	717,4	697,8	678,2	658,6	639	7,84
MATRICARIA	1460	1426,4	1392,8	1359,2	1325,6	1292	1258,4	1224,8	1191,2	1157,6	1124	13,44
NERINE	320	308,8	297,6	286,4	275,2	264	252,8	241,6	230,4	219,2	208	4,48
ORCHIDEE	232,5	228,3	224,1	219,9	215,7	211,5	207,3	203,1	198,9	194,7	190,5	1,68
CYMBIDIUM												
ORCHIDEE OVERIG	387,5	380,5	373,5	366,5	359,5	352,5	345,5	338,5	331,5	324,5	317,5	2,80
PERKPLANTEN (hangend)	365	356,6	348,2	339,8	331,4	323	314,6	306,2	297,8	289,4	281	3,36
POTPLANTEN 1 (hangend)	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
POTPLANTEN 2 (hangend)	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
POTPLANTEN 3 (hangend)	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
POTPLANTEN 4 (hangend)	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
POTPLANTEN 5 (hangend)	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
POTPLANTEN 6 (hangend)	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
POTPLANTEN 7 (hangend)	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
POTPLANTEN 8 (hangend)	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
POTPLANTEN 9 (hangend)	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
POTPLANTEN	885	865,4	845,8	826,2	806,6	787	767,4	747,8	728,2	708,6	689	7,84
OVERIG												
ROOS	1460	1426,4	1392,8	1359,2	1325,6	1292	1258,4	1224,8	1191,2	1157,6	1124	13,44
SNIJGROEN	1185	1165,4	1145,8	1126,2	1106,6	1087	1067,4	1047,8	1028,2	1008,6	989	7,84
ZOMERBLOEMEN 1	408,8	396,9	385	373,1	361,2	349,3	337,4	325,5	313,6	301,7	289,8	4,76
ZOMERBLOEMEN 2	408,8	396,9	385	373,1	361,2	349,3	337,4	325,5	313,6	301,7	289,8	4,76
ZOMERBLOEMEN 3	408,8	396,9	385	373,1	361,2	349,3	337,4	325,5	313,6	301,7	289,8	4,76
ZOMERBLOEMEN 4	408,8	396,9	385	373,1	361,2	349,3	337,4	325,5	313,6	301,7	289,8	4,76
ZOMERBLOEMEN 5	408,8	396,9	385	373,1	361,2	349,3	337,4	325,5	313,6	301,7	289,8	4,76
ZOMERBLOEMEN 6	408,8	396,9	385	373,1	361,2	349,3	337,4	325,5	313,6	301,7	289,8	4,76
ZOMERBLOEMEN 7	408,8	396,9	385	373,1	361,2	349,3	337,4	325,5	313,6	301,7	289,8	4,76
ZOMERBLOEMEN 8	408,8	396,9	385	373,1	361,2	349,3	337,4	325,5	313,6	301,7	289,8	4,76
ZOMERBLOEMEN 9	408,8	396,9	385	373,1	361,2	349,3	337,4	325,5	313,6	301,7	289,8	4,76
ZOMERBLOEMEN	408,8	396,9	385	373,1	361,2	349,3	337,4	325,5	313,6	301,7	289,8	4,76
OVERIG												

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (kg N / ha) per punt
Aantal punten:	25	27,5	30	32,5	35	37,5	40	42,5	45	47,5	50	
Groenten												
AUBERGINE	1567,5	1543,7	1519,9	1496,1	1472,3	1448,5	1424,7	1400,9	1377,1	1353,3	1329,5	9,52
COURGETTE	1705	1674,2	1643,4	1612,6	1581,8	1551	1520,2	1489,4	1458,6	1427,8	1397	12,32
KOMKOMMER	1937,5	1902,5	1867,5	1832,5	1797,5	1762,5	1727,5	1692,5	1657,5	1622,5	1587,5	14,00
PAPRIKA	1915	1878,6	1842,2	1805,8	1769,4	1733	1696,6	1660,2	1623,8	1587,4	1551	14,56
TOMAAT	1937,5	1902,5	1867,5	1832,5	1797,5	1762,5	1727,5	1692,5	1657,5	1622,5	1587,5	14,00
AARDBEI												
AARDBEI	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
AMSOI												
AMSOI	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
ANDIJVIE												
ANDIJVIE	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
ASPERGES												
ASPERGES	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
AUGURK												
AUGURK	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
BLEEKSELDERIJ												
BLEEKSELDERIJ	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
BLOEMKOOL												
BLOEMKOOL	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
BOSUI												
BOSUI	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
BROCCOLI												
BROCCOLI	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
CHINESE KOOL												
CHINESE KOOL	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
HOUTIG KL. FRUIT												
HOUTIG KL. FRUIT	232,5	228,3	224,1	219,9	215,7	211,5	207,3	203,1	198,9	194,7	190,5	1,68
IJSPEGELS												
IJSPEGELS	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
KNOLSELDERIJ												
KNOLSELDERIJ	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
KNOLVENKEL												
KNOLVENKEL	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
KOOLRABI												
KOOLRABI	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
KOUSEBAND												
KOUSEBAND	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
KROTEN												
KROTEN	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
KRUIDEN												
KRUIDEN	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
MELOEN												
MELOEN	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
PAKSOI												
PAKSOI	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
PEEN												
PEEN	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
PETERSELIE												
PETERSELIE	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
PEULEN												
PEULEN	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
POSTELEIN												
POSTELEIN	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
PREI												
PREI	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
RAAPSTELLEN												
RAAPSTELLEN	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
RABARBER												
RABARBER	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
RADIJS												
RADIJS	710	704,4	698,8	693,2	687,6	682	676,4	670,8	665,2	659,6	654	2,24
RETTICH												
RETTICH	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
SLA												
SLA	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
SNIJBOON												
SNIJBOON	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
SPERZIEBOON												
SPERZIEBOON	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
SPINAZIE												
SPINAZIE	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
SPITSKOOL												
SPITSKOOL	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
VELDSLAA												
VELDSLAA	620	608,8	597,6	586,4	575,2	564	552,8	541,6	530,4	519,2	508	4,48
Overig												
NIET SIERTEELT	675	661	647	633	619	605	591	577	563	549	535	5,60
OVERIG												
ONBETEELD onder glas	21	20,4	19,9	19,3	18,8	18,2	17,6	17,1	16,5	16	15,4	0,22
SIERTEELT OVERIG	675	661	647	633	619	605	591	577	563	549	535	5,60
Opkweek												
OPKWEK ALLE GEWASSEN GELIJKE NORMEN ALS GEWASNORMEN												
Bolbloemen												
TULP BROEI	159,6	155,3	151,1	146,8	142,6	138,3	134,1	129,8	125,6	121,3	117,0	1,70
VOLLEGROND												
TULP KISTEN	342,3	333,2	324,0	314,9	305,8	296,7	287,5	278,4	269,3	260,1	251,0	3,65
HYACINTEN KISTEN	543,9	529,4	514,9	500,4	485,9	471,4	456,9	442,4	427,9	413,4	398,9	5,80
LELIE KISTEN	604,5	593,6	582,7	571,7	560,8	549,9	539,0	528,1	517,1	506,2	495,3	4,37
NARCIS KISTEN	207,6	205,3	203,1	200,8	198,5	196,3	194,0	191,7	189,4	187,2	184,9	0,91

LIJST 1, onderdeel D: VERBRUIKSDOELSTELLINGEN (kg P / ha) en daarmee overeenkomende punten per gewas of gewasgroep voor FOSFOR

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (kg P / ha) per punt
Aantal punten:	25	27,5	30	32,5	35	37,5	40	42,5	45	47,5	50	

GEWAS/GEWASGROEP:

Bloemisterij

ALSTROEMERIA	153,4	153,1	152,7	152,4	152	151,7	151,3	151	150,6	150,3	149,9	0,140
AMARYLLIS	75,2	74,8	74,4	73,9	73,5	73,1	72,7	72,2	71,8	71,4	71	0,168
ANEMOON	96	95,8	95,5	95,3	95	94,8	94,5	94,3	94	93,8	93,5	0,100
ANJER	162	161,5	161	160,5	160	159,5	159	158,5	158	157,5	157	0,200
ANTHURIUM	47,2	46,9	46,6	46,3	46	45,7	45,4	45,1	44,8	44,5	44,2	0,120
ASTER	59	58,6	58,3	57,9	57,5	57,1	56,8	56,4	56	55,6	55,3	0,148
BOLBLOEMEN	11,8	11,7	11,7	11,6	11,5	11,4	11,4	11,3	11,2	11,1	11,1	0,028
OVERIG												
BOL / KNOL-	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
BLOEMEN op pot												
BOOMTEELT	82,4	82,3	82,2	82,1	82	81,9	81,8	81,7	81,6	81,5	81,4	0,040
BOUVARDIA	236	234,5	233	231,5	230	228,5	227	225,5	224	222,5	221	0,600
CHRYSANT	123,4	122,4	121,5	120,5	119,5	118,5	117,6	116,6	115,6	114,6	113,7	0,388
DECORATIEGROEN	19,2	19	18,9	18,7	18,5	18,3	18,2	18	17,8	17,6	17,5	0,068
EUPHORBIA	53,6	53,5	53,3	53,2	53	52,9	52,7	52,6	52,4	52,3	52,1	0,060
EUSTOMA	71	70,1	69,3	68,4	67,5	66,6	65,8	64,9	64	63,1	62,3	0,348
FREESIA	89,8	89,6	89,4	89,2	89	88,8	88,6	88,4	88,2	88	87,8	0,080
GERBERA	192	190,3	188,5	186,8	185	183,3	181,5	179,8	178	176,3	174,5	0,700
GLADIOOL	35,2	34,8	34,4	33,9	33,5	33,1	32,7	32,2	31,8	31,4	31	0,168
GYP SOPHYLA	134	133,6	133,3	132,9	132,5	132,1	131,8	131,4	131	130,6	130,3	0,148
KUIPPLANTEN 1	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
KUIPPLANTEN 2	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
KUIPPLANTEN 3	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
KUIPPLANTEN 4	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
KUIPPLANTEN 5	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
KUIPPLANTEN	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
OVERIG												
LELIE/IRIS	88,4	88,1	87,7	87,4	87	86,7	86,3	86	85,6	85,3	84,9	0,140
vollegrond												
LIMONIUM	74	73	72	71	70	69	68	67	66	65	64	0,400
MATRICARIA	236	234,5	233	231,5	230	228,5	227	225,5	224	222,5	221	0,600
NERINE	136	134,5	133	131,5	130	128,5	127	125,5	124	122,5	121	0,600
ORCHIDEE	53,2	52,7	52,1	51,6	51	50,5	49,9	49,4	48,8	48,3	47,7	0,220
CYMBIDIUM												
ORCHIDEE OVERIG	53,2	52,7	52,1	51,6	51	50,5	49,9	49,4	48,8	48,3	47,7	0,220
PERKPLANTEN	106	105,8	105,5	105,3	105	104,8	104,5	104,3	104	103,8	103,5	0,100
(hangend)												
POTPLANTEN 1	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
(hangend)												
POTPLANTEN 2	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
(hangend)												
POTPLANTEN 3	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
(hangend)												
POTPLANTEN 4	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
(hangend)												
POTPLANTEN 5	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
(hangend)												
POTPLANTEN 6	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
(hangend)												
POTPLANTEN 7	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
(hangend)												
POTPLANTEN 8	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
(hangend)												
POTPLANTEN 9	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
(hangend)												

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (kg P / ha) per punt
Aantal punten:	25	27,5	30	32,5	35	37,5	40	42,5	45	47,5	50	
POTPLANTEN	124	123	122	121	120	119	118	117	116	115	114	0,400
OVERIG												
ROOS	236	234,5	233	231,5	230	228,5	227	225,5	224	222,5	221	0,600
SNIJGROEN	112	111,5	111	110,5	110	109,5	109	108,5	108	107,5	107	0,200
ZOMERBLOEMEN 1	97,2	96,9	96,6	96,3	96	95,7	95,4	95,1	94,8	94,5	94,2	0,120
ZOMERBLOEMEN 2	97,2	96,9	96,6	96,3	96	95,7	95,4	95,1	94,8	94,5	94,2	0,120
ZOMERBLOEMEN 3	97,2	96,9	96,6	96,3	96	95,7	95,4	95,1	94,8	94,5	94,2	0,120
ZOMERBLOEMEN 4	97,2	96,9	96,6	96,3	96	95,7	95,4	95,1	94,8	94,5	94,2	0,120
ZOMERBLOEMEN 5	97,2	96,9	96,6	96,3	96	95,7	95,4	95,1	94,8	94,5	94,2	0,120
ZOMERBLOEMEN 6	97,2	96,9	96,6	96,3	96	95,7	95,4	95,1	94,8	94,5	94,2	0,120
ZOMERBLOEMEN 7	97,2	96,9	96,6	96,3	96	95,7	95,4	95,1	94,8	94,5	94,2	0,120
ZOMERBLOEMEN 8	97,2	96,9	96,6	96,3	96	95,7	95,4	95,1	94,8	94,5	94,2	0,120
ZOMERBLOEMEN 9	97,2	96,9	96,6	96,3	96	95,7	95,4	95,1	94,8	94,5	94,2	0,120
ZOMERBLOEMEN	97,2	96,9	96,6	96,3	96	95,7	95,4	95,1	94,8	94,5	94,2	0,120
OVERIG												
Groenten												
AUBERGINE	280	278,8	277,5	276,3	275	273,8	272,5	271,3	270	268,8	267,5	0,500
COURGETTE	248	246	244	242	240	238	236	234	232	230	228	0,800
KOMKOMMER	342	340,3	338,5	336,8	335	333,3	331,5	329,8	328	326,3	324,5	0,700
PAPRIKA	248	246	244	242	240	238	236	234	232	230	228	0,800
TOMAAT	404	401,8	399,5	397,3	395	392,8	390,5	388,3	386	383,8	381,5	0,900
AARDBEI	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
AMSOI	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
ANDIJVIE	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
ASPERGES	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
AUGURK	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
BLEEKSELDERIJ	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
BLOEMKOOL	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
BOSUI	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
BROCCOLI	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
CHINESE KOOL	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
HOUTIG KL. FRUIT	59,2	59	58,9	58,7	58,5	58,3	58,2	58	57,8	57,6	57,5	0,068
IJSPEGELS	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
KNOLSELDERIJ	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
KNOLVENKEL	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
KOOLRABI	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
KOUSEBAND	53	52,9	52,8	52,6	52,5	52,4	52,3	52,1	52	51,9	51,8	0,048
KROTEN	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
KRUIDEN	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
MELOEN	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
PAKSOI	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
PEEN	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
PETERSELIE	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
PEULEN	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
POSTELEIN	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
PREI	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
RAAPSTELLEN	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
RABARBER	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
RADIJS	79,2	79	78,9	78,7	78,5	78,3	78,2	78	77,8	77,6	77,5	0,068
RETTICH	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
SLA	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
SNIJBOON	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
SPERZIEBOON	149,6	149,2	148,8	148,4	148	147,6	147,2	146,8	146,4	146	145,6	0,160
SPINAZIE	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
SPITSKOOL	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088
VELDSLAA	90,4	90,2	90	89,7	89,5	89,3	89,1	88,8	88,6	88,4	88,2	0,088

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (kg P / ha) per punt
Aantal punten:	25	27,5	30	32,5	35	37,5	40	42,5	45	47,5	50	
Overig												
NIET SIERTEELT	71	70,1	69,3	68,4	67,5	66,6	65,8	64,9	64	63,1	62,3	0,348
OVERIG												
ONBETEELD	11,8	11,7	11,7	11,6	11,5	11,4	11,4	11,3	11,2	11,1	11,1	0,028
onder glas												
SIERTEELT OVERIG	71	70,1	69,3	68,4	67,5	66,6	65,8	64,9	64	63,1	62,3	0,348

Opkweek

OPKWEK ALLE GEWASSEN GELIJKE NORMEN ALS GEWASNORMEN

Bolbloemen

TULP BROEI	89,7	89,1	88,6	88,1	87,6	87,0	86,5	86,0	85,4	84,9	84,4	0,212
VOLLEGROND												
TULP KISTEN	101,1	100,2	99,4	98,6	97,8	97,0	96,2	95,4	94,5	93,7	92,9	0,328
HYACINTEN KISTEN	160,6	159,3	158,0	156,7	155,4	154,1	152,8	151,5	150,2	148,9	147,6	0,520
LELIE KISTEN	24,2	24,0	23,8	23,6	23,4	23,2	23,0	22,8	22,6	22,4	22,2	0,080
NARCIS KISTEN	45,4	45,3	45,1	44,9	44,8	44,6	44,4	44,3	44,1	44,0	43,8	0,064

LIJST 1, onderdeel E: VERBRUIKSDOELSTELLINGEN (kg werkzame stof / ha) en daarmee overeenkomende punten per gewas of gewasgroep voor GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (kg w.s./ha) per punt
Aantal punten:	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	

GEWAS/GEWASGROEP:

Bloemisterij

ALSTROEMERIA	22,8	22,5	22,2	21,8	21,5	21,2	20,8	20,5	20,2	19,9	19,5	0,066
AMARYLLIS	57,1	56,7	56,2	55,8	55,3	54,9	54,5	54	53,6	53,1	52,7	0,088
ANEMOON	80	79,6	79,2	78,8	78,4	78	77,7	77,3	76,9	76,5	76,1	0,078
ANJER	39,2	38,7	38,2	37,8	37,3	36,8	36,3	35,8	35,3	34,8	34,3	0,098
ANTHURIUM	9	8,8	8,7	8,5	8,4	8,2	8,1	7,9	7,8	7,6	7,4	0,032
ASTER	35,7	35,4	35,1	34,9	34,6	34,3	34	33,8	33,5	33,2	32,9	0,056
BOLBLOEMEN	32,8	32,5	32,2	31,8	31,5	31,2	30,8	30,5	30,2	29,9	29,5	0,066
OVERIG												
BOL / KNOL-	30	29,6	29,2	28,8	28,4	28	27,7	27,3	26,9	26,5	26,1	0,078
BLOEMEN op pot												
BOOMTEELT	15,7	15,4	15,1	14,9	14,6	14,3	14	13,8	13,5	13,2	12,9	0,056
BOUVARDIA	24,1	23,9	23,7	23,5	23,3	23,1	22,9	22,7	22,5	22,2	22	0,042
CHRYSANT	55,7	55	54,3	53,7	53	52,4	51,7	51	50,4	49,7	49,1	0,132
DECORATIEGROEN	11,4	11,2	11,1	10,9	10,8	10,6	10,4	10,3	10,1	9,9	9,8	0,032
EUPHORBIA	21,4	21,2	21,1	20,9	20,8	20,6	20,4	20,3	20,1	19,9	19,8	0,032
EUSTOMA	55,7	55	54,3	53,7	53	52,4	51,7	51	50,4	49,7	49,1	0,132
FREESIA	23,6	23,3	23,1	22,9	22,7	22,5	22,2	22	21,8	21,6	21,4	0,044
GERBERA	26,4	26,2	26,1	25,9	25,8	25,6	25,4	25,3	25,1	24,9	24,8	0,032
GLADIOOL	18	17,8	17,7	17,5	17,4	17,2	17,1	16,9	16,8	16,6	16,4	0,032
GYPSOPHYLA	27,1	26,7	26,2	25,8	25,3	24,9	24,5	24	23,6	23,1	22,7	0,088
KUIPLANTEN 1	11,4	11,2	11,1	10,9	10,8	10,6	10,4	10,3	10,1	9,9	9,8	0,032
KUIPLANTEN 2	20,7	20,4	20,1	19,9	19,6	19,3	19	18,8	18,5	18,2	17,9	0,056
KUIPLANTEN 3	40,7	40,4	40,1	39,9	39,6	39,3	39	38,8	38,5	38,2	37,9	0,056
KUIPLANTEN 4	11,4	11,2	11,1	10,9	10,8	10,6	10,4	10,3	10,1	9,9	9,8	0,032
KUIPLANTEN 5	20,7	20,4	20,1	19,9	19,6	19,3	19	18,8	18,5	18,2	17,9	0,056
KUIPLANTEN	11,4	11,2	11,1	10,9	10,8	10,6	10,4	10,3	10,1	9,9	9,8	0,032
OVERIG												
LELIE/IRIS	31,4	30,8	30,3	29,7	29,2	28,6	28,1	27,5	27	26,4	25,9	0,110
vollegrond												
LIMONIUM	39,2	38,7	38,2	37,8	37,3	36,8	36,3	35,8	35,3	34,8	34,3	0,098
MATRICARIA	42,1	41,7	41,2	40,8	40,3	39,9	39,5	39	38,6	38,1	37,7	0,088

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (kg w.s./ha) per punt
Aantal punten:	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	
NERINE	47,8	47,5	47,2	46,8	46,5	46,2	45,8	45,5	45,2	44,9	44,5	0,066
ORCHIDEE	14,3	14,2	14,1	13,9	13,8	13,7	13,6	13,5	13,4	13,3	13,2	0,022
CYMBIDIUM												
ORCHIDEE OVERIG	11,4	11,2	11,1	10,9	10,8	10,6	10,4	10,3	10,1	9,9	9,8	0,032
PERKPLANTEN (hangend)	21,8	21,6	21,3	21,1	20,8	20,6	20,3	20,1	19,8	19,6	19,3	0,050
POTPLANTEN 1 (hangend)	15,7	15,4	15,1	14,9	14,6	14,3	14	13,8	13,5	13,2	12,9	0,056
POTPLANTEN 2 (hangend)	22,8	22,5	22,2	21,8	21,5	21,2	20,8	20,5	20,2	19,9	19,5	0,066
POTPLANTEN 3 (hangend)	49,2	48,7	48,2	47,8	47,3	46,8	46,3	45,8	45,3	44,8	44,3	0,098
POTPLANTEN 4 (hangend)	20,7	20,4	20,1	19,9	19,6	19,3	19	18,8	18,5	18,2	17,9	0,056
POTPLANTEN 5 (hangend)	30	29,6	29,2	28,8	28,4	28	27,7	27,3	26,9	26,5	26,1	0,078
POTPLANTEN 6 (hangend)	49,2	48,7	48,2	47,8	47,3	46,8	46,3	45,8	45,3	44,8	44,3	0,098
POTPLANTEN 7 (hangend)	20,7	20,4	20,1	19,9	19,6	19,3	19	18,8	18,5	18,2	17,9	0,056
POTPLANTEN 8 (hangend)	30	29,6	29,2	28,8	28,4	28	27,7	27,3	26,9	26,5	26,1	0,078
POTPLANTEN 9 (hangend)	49,2	48,7	48,2	47,8	47,3	46,8	46,3	45,8	45,3	44,8	44,3	0,098
POTPLANTEN OVERIG	22,4	22,1	21,8	21,4	21,1	20,8	20,5	20,2	19,8	19,5	19,2	0,064
ROOS												
ROOS	64,9	63,7	62,6	61,4	60,3	59,1	58	56,8	55,6	54,5	53,3	0,232
SNIJGROEN												
SNIJGROEN	32,8	32,5	32,2	31,8	31,5	31,2	30,8	30,5	30,2	29,9	29,5	0,066
ZOMERBLOEMEN 1												
ZOMERBLOEMEN 1	14,3	14,2	14,1	13,9	13,8	13,7	13,6	13,5	13,4	13,3	13,2	0,022
ZOMERBLOEMEN 2												
ZOMERBLOEMEN 2	24,3	24,2	24,1	23,9	23,8	23,7	23,6	23,5	23,4	23,3	23,2	0,022
ZOMERBLOEMEN 3												
ZOMERBLOEMEN 3	34,3	34,2	34,1	33,9	33,8	33,7	33,6	33,5	33,4	33,3	33,2	0,022
ZOMERBLOEMEN 4												
ZOMERBLOEMEN 4	14,3	14,2	14,1	13,9	13,8	13,7	13,6	13,5	13,4	13,3	13,2	0,022
ZOMERBLOEMEN 5												
ZOMERBLOEMEN 5	24,3	24,2	24,1	23,9	23,8	23,7	23,6	23,5	23,4	23,3	23,2	0,022
ZOMERBLOEMEN 6												
ZOMERBLOEMEN 6	34,3	34,2	34,1	33,9	33,8	33,7	33,6	33,5	33,4	33,3	33,2	0,022
ZOMERBLOEMEN 7												
ZOMERBLOEMEN 7	14,3	14,2	14,1	13,9	13,8	13,7	13,6	13,5	13,4	13,3	13,2	0,022
ZOMERBLOEMEN 8												
ZOMERBLOEMEN 8	24,3	24,2	24,1	23,9	23,8	23,7	23,6	23,5	23,4	23,3	23,2	0,022
ZOMERBLOEMEN 9												
ZOMERBLOEMEN 9	34,3	34,2	34,1	33,9	33,8	33,7	33,6	33,5	33,4	33,3	33,2	0,022
ZOMERBLOEMEN OVERIG	19,3	19,2	19,1	18,9	18,8	18,7	18,6	18,5	18,4	18,3	18,2	0,022
Groenten												
AUBERGINE	10	9,7	9,4	9,1	8,8	8,5	8,2	7,9	7,6	7,4	7,1	0,058
COURGETTE	20	19,4	18,8	18,2	17,6	17,1	16,5	15,9	15,3	14,7	14,1	0,118
KOMKOMMER	30	29,1	28,1	27,2	26,2	25,3	24,3	23,4	22,5	21,5	20,6	0,188
PAPRIKA	14	13,5	13	12,5	12	11,5	11,1	10,6	10,1	9,6	9,1	0,098
TOMAAT	20	19,3	18,7	18	17,3	16,7	16	15,3	14,7	14	13,3	0,134
AARDBEI												
AARDBEI	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
AMSOI												
AMSOI	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
ANDIJVIE												
ANDIJVIE	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
ASPERGES												
ASPERGES	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
AUGURK												
AUGURK	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
BLEEKSELDERIJ												
BLEEKSELDERIJ	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
BLOEMKOOL												
BLOEMKOOL	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
BOSUI												
BOSUI	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
BROCCOLI												
BROCCOLI	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
CHINESE KOOL												
CHINESE KOOL	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
HOUTIG KL. FRUIT												
HOUTIG KL. FRUIT	10	9,7	9,4	9,1	8,7	8,4	8,1	7,8	7,5	7,2	6,9	0,062
IJSPEGELS												
IJSPEGELS	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048

JAAR:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Verbruik (kg w.s./ha) per punt
Aantal punten:	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	
KNOLSELDERIJ	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
KNOLVENKEL	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
KOOLRABI	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
KOUSEBAND	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
KROTEN	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
KRUIDEN	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
MELOEN	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
PAKSOI	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
PEEN	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
PETERSELIE	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
PEULEN	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
POSTELEIN	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
PREI	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
RAAPSTELLEN	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
RABARBER	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
RADIJS	35	34,2	33,4	32,6	31,9	31,1	30,3	29,5	28,7	27,9	27,2	0,156
RETTICH	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
SLA	55	54,4	53,8	53,2	52,6	52,1	51,5	50,9	50,3	49,7	49,1	0,118
SNIJBOON	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
SPERZIEBOON	30	29	28	27,1	26,1	25,1	24,1	23,1	22,2	21,2	20,2	0,196
SPINAZIE	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
SPITSKOOL	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048
VELDSLAA	10	9,8	9,5	9,3	9,1	8,8	8,6	8,4	8,1	7,9	7,6	0,048

Overig

NIET SIERTEELT	60	58,6	57,3	55,9	54,5	53,1	51,8	50,4	49	47,6	46,3	0,274
OVERIG												
ONBETEELD	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	0,002
onder glas												
SIERTEELT OVERIG	40	39,6	39,2	38,8	38,4	38	37,7	37,3	36,9	36,5	36,1	0,078

Opkweek

OPKWEK ALLE GEWASSEN 30 PROCENT BOVEN DE GEWASNORM

Bolbloemen

TULP BROEI	249,3	246,8	244,3	241,8	239,2	236,7	234,2	231,7	229,2	226,7	224,2	0,502
VOLLEGROND												
TULP KISTEN	500,4	495,8	491,3	486,7	482,2	477,6	473,0	468,5	463,9	459,3	454,8	0,912
HYACINT KISTEN	341,9	339,8	337,7	335,7	333,6	331,5	329,4	327,4	325,3	323,2	321,2	0,414
LELIE KISTEN	45,2	44,7	44,1	43,6	43,1	42,5	42,0	41,4	40,9	40,3	39,8	0,108
NARCIS KISTEN	9,7	9,6	9,4	9,2	9,1	8,9	8,8	8,6	8,4	8,3	8,1	0,032

Lijst 2, behorende bij bijlage 1

Indeling van gewassen in gewasgroepen

A. Kuipplanten

code	gewasgroep
141	KUIPPLANTEN 1
142	KUIPPLANTEN 2
143	KUIPPLANTEN 3
144	KUIPPLANTEN 4
145	KUIPPLANTEN 5
140	KUIPPLANTEN OVERIG

De volgende gewassen zijn ingedeeld bij de gewasgroep met de code die overeenkomt met die die tussen haakjes achter het betreffende gewas is gevoegd:

Abutilon (144)	Convolvulus (14 1)	Lysimachia (141)
Acacia (144)	Datura (143)	Manettia (141)
Agave (141)	Diascia (141)	Nerium (145)
Alyogyne(145)	Euryops (145)	Osteospermum (143)
Anisodonte (142)	Felicia (143)	Overige kuipplanten (140)
Argyranthemum frutescens (145)	Fuchsia (145)	Petunia (Surfinia) (143)
Asclepias (145)	Glechoma (141)	Plectranthus (141)
Bidens (143)	Heliotropium (143)	Plumbago (145)
Boronia (14 1)	Hosta (14 1)	Portulaca (144)
Bougainvillea (145)	Impatiens (144)	Punica (145)
Brachycome (141)	lochroma (143)	Scaevola (143)
Brugmansia (143)	Kochia (141)	Solanum (143)
Buxus (141)	Lantana (145)	Streptocolum (141)
Camellia (141)	Laurus (141)	Sutera (Bacopa) (142)
Cassia (143)	Lavandula (14 1)	Tecomaria (141)
Centradenia (142)	Lavatera (142)	Tibouchina (144)
Cestrum (143)	Lobelia(142)	Verbena (142)
Clerodendrum (143)	Lotus (14 1)	

B. Zomerbloemen bedekt

code	gewasgroep
121	ZOMERBLOEMEN 1
122	ZOMERBLOEMEN 2
123	ZOMERBLOEMEN 3
124	ZOMERBLOEMEN 4
125	ZOMERBLOEMEN 5
126	ZOMERBLOEMEN 6
127	ZOMERBLOEMEN 7
128	ZOMERBLOEMEN 8
129	ZOMERBLOEMEN 9
130	ZOMERBLOEMEN OVERIG

De volgende gewassen zijn ingedeeld bij de gewasgroep met de code die overeenkomt met die die tussen haakjes achter het betreffende gewas is gevoegd:

Achillea (122)	Delphinium ajacis (eenjarig) (123)	Ornithogalum (122)
Aconitum (126)	Delphinium vaste pl (123)	Paeonia (126)
Ageratum (124)	Dianthus barbatus (123)	Papaver (121)
Allium (122)	Eremurus (12 1)	Phlox (126)
Amaranthus (124)	Eryngium (122)	Physostegia (122)
Antirrhinum (122)	Eupatorium (125)	Ranunculus (121)
Asclepias (125)	Godetia (124)	Scabiosa (12 1)
Aster (25)	Gomphrena (12 1)	Sedum (122)
Astilbe (124)	Helianthus (125)	Solidago\Solidaster (126)
Bupleurum (122)	Lathyrus (125)	Tanacetum vulgare (121)
Callistephus (125)	Leonardus Leonothus (122)	Matricaria (zie lijst 1)
Campanula (122)	Liatris (121)	Trachelium (125)
Celosia (127)	Limonium Emile (126)	Veronica (126)
Centaura (121)	Lysimachia (124)	
Dahlia (121)	Matthiola (125)	

C. Indeling potplanten

code	gewasgroep
61	POTPLANTEN 1
62	POTPLANTEN 2
63	POTPLANTEN 3

code	gewasgroep
64	POTPLANTEN 4
65	POTPLANTEN 5
66	POTPLANTEN 6
67	POTPLANTEN 7
68	POTPLANTEN 8
69	POTPLANTEN 9
70	POTPLANTEN OVERIG
71	BOL/KNOL-BLOEMEN op pot

De volgende gewassen zijn ingedeeld bij de gewasgroep met de code die overeenkomt met die die tussen haakjes achter het betreffende gewas is gevoegd:

Adenium (65)	Cissus (65)	Hippeastrum (Amaryl.) (71)	Pogonatherum (65)
Aechmea (64)	Clerodendrum (65)	Homalomena (65)	Poinsettia (66)
Aeschynanthus (67)	Clivia (62)	Hortensia (Hydran.) (62)	Polyscias (65)
Agave (62)	Cocos (67)	Howea (Kentia) (67)	Potranonkel (61)
Aglaonema (68)	Codiaeum/Croton (68)	Hoya (65)	Primula (61)
Albizia (62)	Codonanthe (68)	Hyacinthus (65)	Pteris (64)
Allamanda (65)	Coffea (65)	Hypoestes (65)	Radermachera (65)
Alocasia (65)	Columnea (65)	Impatiens (65)	Ranunculus (62)
Aloe (62)	Cordyline (68)	Ixora (69)	Rhipsalidopsis(lidc) (68)
Ananas (67)	Corynocarpus (64)	Jacobinia (65)	Rhodochiton (62)
Anigozanthos (62)	Crassula (62)	Jasminum (62)	Rhododendron (62)
Anthurium (68)	Cupressus (61)	Jatropha (65)	Rosa (68)
Aphelandra (65)	Curcuma (68)	Kalanchoe (69)	Rotsplanten (62)
Aralia (Dizygotheca) (68)	Cycas (68)	Laurus nobilis (62)	Saintpaulia (68)
Araucaria (64)	Cyclamen (63)	Leea (68)	Sansevieria (64)
Ardisia (64)	Cymbidium (62)	Lilium (71)	Sarracenia (64)
Areca (68)	Cyperus (65)	Limonium (65)	Saxifraga (64)
Asparagus (68)	Dahlia (71)	Maranta (68)	Schefflera (68)
Aspidistra (65)	Dianthus (62)	Margriet (63)	Schizanthus (62)
Asplenium (64)	Dieffenbachia (68)	Matricaria (65)	Schlumbergera (65)
Aster (65)	Dioneae (61)	Medinilla (65)	Scindapsus (68)
Astilbe (65)	Dipladenia (62)	Monstera (67)	Scirpus (64)
Azalea (trek) (66)	Dischideae (67)	Murraya (65)	Sedum (65)
Beaucarnea (Nolina) (68)	Dizygotheca (Aralia) (68)	Musa (68)	Selaginella (65)
Begonia (65)	Dracaena (68)	Muscari (71)	Sempervivum (65)
Beloperone (65)	Echeveria (61)	Narcissus (71)	Senecio (Cineraria) (62)
Billbergia (67)	Echinocereus (62)	Nauticalyx (65)	Sparmannia (66)
Bonsai (65)	Epiphyllum (68)	Nemathanthus (65)	Spathiphyllum (69)
Bougainvillea (65)	Epipremnum (68)	Neoregelia (67)	Stephanotis (65)
Browallia (65)	Erica (61)	Nepenthes (68)	Streptocarpus (65)
Brugmansia (63)	Euonymus (62)	Nephrolepis (67)	Stromanthe (68)
Cactus overig (62)	Euphorbia (65)	Nerine (65)	Syngonium (68)
Caladium (62)	Exacum (65)	Nidularium (67)	Tillandsia (67)
Calathea (68)	Fatsyhedera (65)	Nolina (68)	Tolmiea (65)
Calathea bloeiend (69)	Fatsia (65)	Opuntia (62)	Torenia (66)
Calceolaria (64)	Felicia (62)	Orchidee overig (65)	Tradescantia (65)
Callisia (65)	Ficus (68)	Oxalis (71)	Tulipa (71)
Callistemon (62)	Fittonia (65)	Pachypodium (65)	Varens (64)
Camellia (65)	Fuchsia (65)	Palmen (67)	Vetplant/Succulent (62)
Campanula (65)	Gardenia (69)	Pandanus (65)	Vriesea (64)
Canna indica (62)	Gerbera (66)	Paphiopedilum (65)	Vuylstekeara (65)
Capsicum (62)	Gesneria (69)	Passiflora (65)	Yucca (68)
Catharanthus (62)	Gloriosa (64)	Pelargonium (62)	Zantedeschia (71)
Celosia (62)	Gloxinia (Sinningia) (69)	Pellaea (64)	
Ceropegia (62)	Guzmania (64)	Peperomia (65)	
Chamaecyparis (61)	Gymnocalycium (62)	Phalaenopsis (65)	
Chamaedorea (68)	Hedera (65)	Philodendron (67)	
Chlorophytum (65)	Helianthus (65)	Phoenix (64)	

Chrysalidocarpus (67)	Helleborus (62)	Pilea (65)
Chrysanthemum (66)	Helxine (62)	Platycerium (64)
Cineraria (Senecio) (62)	Hibiscus (68)	Plumbago (62)

Lijst 3, behorende bij bijlage 1

Randvoorwaarden puntenberekening bedrijfsmilieuplan Glastuinbouw

Tabel 3.1

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. Vereist totaal voor alle milieutaakvelden (V)	150	165	180	195	210	225	240	255	270	285	300
2. Minimum-vereiste punten per milieutaakveld (W)	40	44	48	52	56	60	64	68	72	76	n.v.t. (100 vereist)

Bijlage 2, behorende bij het Besluit glastuinbouwbedrijven

A. Begrippen

In deze bijlage wordt verstaan onder:

algemeen:

- ten minste gelijkwaardige instelling: instelling in een lidstaat van de Europese Unie, in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte of in een andere staat waarmee de Europese Unie een wederzijdse erkenningsovereenkomst met betrekking tot het in het voorschrift bedoelde onderwerp heeft afgesloten;
- wit- en bruingoed: producten als bedoeld in artikel 1, onder a, van het Besluit verwijdering wit- en bruingoed;
- categorie van gevaarlijke afvalstoffen: categorie als bedoeld in de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen;

met betrekking tot glastuinbouw:

- substraatmatten: materialen van kunstmatige of natuurlijke oorsprong in samengeperste blokken, bedoeld voor het wortelen, de voeding en de teelt van gewassen los van de cultuurgrond;
- tuinbouwfolie: folie als bedoeld in artikel 1, onder b, van het Besluit verwijdering land- en tuinbouwfolie;
- afgedragen gewas: gewas dat restteert aan het eind van de teelt nadat de voor consumptie bedoelde plantendelen zijn verwijderd;
- ruimtebehandeling: toedieningstechniek waarbij bestrijdingsmiddelen in een kas worden gebracht en waarbij de initiële gemiddelde deeltjes- of druppelgrootte kleiner is dan 50 µm;

met betrekking tot geluid:

- langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$: gemiddelde van de afwisselende niveaus van het ter plaatse optredende geluid, gemeten in de loop van een bepaalde periode en vastgesteld en beoordeeld overeenkomstig de ‘Handleiding meten en rekenen industrielawaai’, uitgave 1999;
- referentieniveau: de hoogste waarde van de onder a en b genoemde niveaus, bepaald overeenkomstig het Besluit bepaling referentieniveauperiode:
 - a. het geluidsniveau, uitgedrukt in

dB(A), dat gemeten over een bepaalde periode, gedurende 95% van de tijd wordt overschreden, exclusief de bijdrage van het glastuinbouwbedrijf zelf;

- b. het optredende langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$), veroorzaakt door wegverkeersbronnen minus 10 dB, met dien verstande dat voor de nachtperiode van 23.00 tot 07.00 uur alleen wegverkeersbronnen in rekening mogen worden gebracht met een intensiteit van meer dan 500 motorvoertuigen gedurende die periode;
- bedrijfsduurcorrectie: correctie als bedoeld in de ‘Handleiding meten en rekenen industrielawaai’ uitgave 1999, zijnde de logaritmische verhouding tussen de tijdsduur dat de geluidsbron gedurende de beoordelingstijd in werking is, en de duur van die beoordelingsperiode;
- piekniveau L_{Amax} : maximaal geluidsniveau gemeten in de meterstand ‘F’ of ‘fast’;
- geluidsgevoelige bestemmingen: gebouwen of objecten, aangewezen krachtens de artikelen 49 en 68 van de Wet geluidhinder;
- geluidsniveau: niveau van het ter plaatse optredende geluid, uitgedrukt in dB(A), overeenkomstig de door de Internationale Electrotechnische Commissie (IEC) opgestelde regels, zoals neergelegd in de IEC-publicatie nr. 651, uitgave 1979;

met betrekking tot veiligheid:

- WBDBO: weerstand tegen branddoerslag en brandoverslag;
- CPR 9-6: Richtlijn 9-6 van de CPR, getiteld ‘Vloeibare aardolieproducten; Opslag tot 150 m³ van brandbare vloeistoffen met een vlammpunt van 55 tot 100 °C in bovengrondse tanks’, tweede druk 1999;
- CPR 15-3: Richtlijn 15-3 van de CPR, getiteld ‘Opslag bestrijdingsmiddelen in emballage; opslag van bestrijdingsmiddelen in distributiebestedrijven en aanverwante bedrijven (vanaf 400 kg)’, eerste druk 1990;
- veiligheidsinformatieblad: een veiligheidsinformatieblad als bedoeld in artikel 2 van het Veiligheidsinformatiebladenbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen.

met betrekking tot bodembescherming:

- NRB: Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige

- activiteiten, Informatiecentrum Milieuvergunningen;
- CUR/PBV: Stichting civieltechnisch centrum uitvoering, research en regelgeving/Projectbureau Plan Bodembeschermende Voorzieningen;
- CUR/PBV-Aanbeveling 44: ‘Beoordeling van vloeistofdichte voorzieningen’;
- vloeistofdichte vloer of voorziening: een vloer of voorziening geïnspecteerd en goedgekeurd overeenkomstig CUR/PBV-aanbeveling 44;
- bodembeschermende voorziening: fysieke voorziening die de kans op emissies of immissies reduceert;
- bodembeschermende maatregel: handeling in de vorm van controle of onderhoud van een voorziening of proces, om de kans op emissies of immissies te reduceren;
- PBV-Verklaring vloeistofdichte voorziening: verklaring op basis van het KIWA/PBV document 99-02 Model Verklaring vloeistofdichte voorziening.

B. Algemene voorschriften

Hoofdstuk 1. Algemene voorschriften

Paragraaf 1.1 Geluid

1.1.1 Voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het piekniveau (L_{Amax}), veroorzaakt door de in het glastuinbouwbedrijf aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in het glastuinbouwbedrijf verrichte werkzaamheden en activiteiten, geldt dat:

- a. de niveaus op de in tabel I genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden,

Tabel I

	07.00-19.00 uur	19.00-23.00 uur	23.00-07.00 uur
$L_{Ar,LT}$ op de gevel van woningen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
L_{Amax} op de gevel van woningen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)

b. de in de periode tussen 07.00 uur en 19.00 uur in tabel I opgenomen piekniveaus niet van toepassing zijn op het laden en lossen, alsmede op het in en uit het glastuinbouwbedrijf rijden van landbouwvoertuigen en c. de in tabel I aangegeven waarden voor woningen ook gelden voor andere geluidsgevoelige bestemmingen.

Bij het bepalen van de langtijdgemiddeld beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$) blijft het geluid veroorzaakt door het stomen van grond met een installatie van derden, buiten beschouwing.

1.1.2 Voorschrift 1.1.1 is niet van toepassing op inrichtingen die zijn gelegen in een gebied waarvoor bij of krachtens een gemeentelijke verordening beleid ten aanzien van industrielaawaai is vastgesteld.

In een dergelijk gebied mag het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, veroorzaakt door de in het glastuinbouwbedrijf aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in het glastuinbouwbedrijf verrichte werkzaamheden en activiteiten, in ieder geval:

- het in dat gebied heersende referentieniveau niet overschrijden en
- binnen een woning of andere geluidsgevoelige bestemming op de volgende tijdstippen niet meer bedragen dan de in tabel II aangegeven waarden:

Tabel II

	07.00-19.00 uur	19.00-23.00 uur	23.00-07.00 uur
$L_{Ar,LT}$	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L_{Amax}	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

1.1.3 In gevallen waarin op het glastuinbouwbedrijf voorschrift 8.2 van bijlage 1 van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer van toepassing was, worden de waarden van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau op de gevel van woningen en andere geluidsgevoelige

bestemmingen in tabel I van voorschrift 1.1.1 met 5 dB verhoogd.

1.1.4 In gevallen waarin voor het glastuinbouwbedrijf een melding op grond van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer was gedaan, dan wel indien voor het glastuinbouwbedrijf voor inwerking-treding van dit besluit een Wm-vergunning was verleend:

- blijven de tijdstippen voor de dagperiode (06.00 uur tot 19.00 uur) en de nachtperiode (23.00 uur tot 06.00 uur) van toepassing en
- gelden de piekniveaus niet voor het laden en lossen in de periode tussen 19.00 en 06.00 uur ten behoeve van de afvoer van tuinbouwproducten door middel van groepsvervoer, voorzover dit maximaal één keer in de genoemde periode plaatsvindt.

1.1.5 Het gestelde in voorschrift 1.1.3 en 1.1.4 is niet van toepassing indien lagere waarden of afwijkende tijdstippen voor de dag- en de avondperiode waren vastgelegd in de Wm-vergunning voor een glastuinbouwbedrijf, die gold op 1 mei 1996. In dat geval gelden die waarden en tijdstippen.

1.1.6 Het ontstaan van geluidhinder door grondstomen wordt zoveel mogelijk voorkomen of beperkt. Degene die het glastuinbouwbedrijf drijft, treft met het oog daarop maat-

regelen of voorzieningen die betrekking kunnen hebben op:

- de periode waarin het grondstomen plaatsvindt,
- de locatie waar de installatie wordt opgesteld en
- het aanbrengen van geluidreducerende voorzieningen binnen het glastuinbouwbedrijf.

rende voorzieningen binnen het glastuinbouwbedrijf.

Paragraaf 1.2 Afvalstoffen

1.2.1 Het ontstaan van afvalstoffen wordt zoveel mogelijk voorkomen of beperkt. Degene die het glastuinbouwbedrijf drijft:

- treft maatregelen of voorzieningen die ertoe bijdragen dat binnen het glastuinbouwbedrijf het ontstaan van afvalstoffen wordt voorkomen of beperkt en
- geeft op verzoek van het Wm-bevoegd gezag aan welke maatregelen of voorzieningen hij heeft getroffen of zal treffen.

1.2.2 Afvalstoffen worden van elkaar gescheiden, gescheiden gehouden, gecomposteerd of gescheiden afgegeven, tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden gevergd. Dat geldt in ieder geval voor:

- papier- en kartonafval,
- kunststofafval, waaronder tuinbouwfolie,
- wit- en bruingoed,
- glasafval,
- organisch afval en
- substraatmatten.

1.2.3 Gevaarlijke afvalstoffen die behoren tot verschillende categorieën van gevaarlijke afvalstoffen, worden van elkaar en van andere afvalstoffen gescheiden, gescheiden gehouden en gescheiden afgegeven.

1.2.4 De binnen het glastuinbouwbedrijf aanwezige afvalstoffen worden zodanig opgeslagen dat nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen. Voorzover voorkomen niet mogelijk is, worden zij zodanig opgeslagen dat nadelige gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk worden beperkt en gescheiden afgifte mogelijk blijft.

1.2.5 Afvalstoffen worden niet verbrand.

Paragraaf 1.3 Afvalwater

1.3.1 Bedrijfsafvalwater dat:

- bedrijfsafvalstoffen bevat, die door versnijpende of vermalende apparatuur zijn versneden of vermalen,
- bedrijfsafvalstoffen bevat, waarvan kan worden voorkomen dat ze in het bedrijfsafvalwater terecht komen,

c. een gevaarlijke afvalstof is, waarvan kan worden voorkomen dat deze in de riolering terecht komt of
d. stankoverlast buiten het glastuinbouwbedrijf veroorzaakt, wordt niet in een riolering gebracht.

1.3.2 Bedrijfsafvalwater dat grove of snel bezinkende bedrijfsafvalstoffen bevat, wordt niet in een openbaar riool gebracht.

1.3.3 Bedrijfsafvalwater afkomstig uit ruimten bestemd voor het wassen van spuitapparatuur gebruikt voor het toepassen van bestrijdingsmiddelen, wordt niet in een openbaar riool gebracht.

1.3.4 Bedrijfsafvalwater afkomstig uit ruimten bestemd voor het wassen van voertuigen of afkomstig van een vulplaats van motorbrandstoffen voor motorvoertuigen, machines of apparatuur, dat:

a. meer dan 20 mg/l aan minerale oliën in enig steekmonster bevat, bepaald volgens NEN 6675 met het daarop in 1992 uitgegeven correctieblad of
b. snel bezinkende bedrijfsafvalstoffen bevat met een korreldiameter van meer dan 0,75 mm, bepaald met een testzeef volgens ISO 3310-1, uitgave juli 1990, wordt niet in het openbaar riool gebracht.

1.3.5 In afwijking van voorschrift 1.3.4 kan het bedrijfsafvalwater, na behandeling in een slibvangput en olie-afscheider in een openbaar riool worden gebracht, indien de concentratie aan minerale oliën na geleiding door de afscheider niet hoger is dan 200 mg/l in enig steekmonster, bepaald volgens NEN 6675 met het daarop in 1992 uitgegeven correctieblad.

1.3.6

a. Een slibvangput en een olie-afscheider als bedoeld in voorschrift 1.3.5, voldoen aan en worden gedimensioneerd, geplaatst, gebruikt en onderhouden overeenkomstig NEN 7089, uitgave 1990 en de daarbij behorende bijlage met de daarop in 1992 en 1993 uitgegeven correctiebladen.

b. Ten aanzien van de toepassing van NEN 7089 als bedoeld in onderdeel a kunnen bij ministeriële regeling voorschriften worden gegeven. Daarbij

kunnen van die NEN afwijkende voorschriften worden vastgesteld.

c. Een slibvangput en een olie-afscheider voldoen in elk geval aan NEN 7089, uitgave 1990, en de daarbij behorende bijlage met het daarop in 1992 en 1993 uitgegeven correctiebladen, en de in onderdeel b bedoelde ministeriële regeling, indien voor deze voorzieningen een kwaliteitsverklaring is afgegeven door een door de Raad voor Accreditatie erkende certificeringsinstelling, waaruit blijkt dat de voorzieningen voldoen aan die NEN en de in onderdeel b bedoelde ministeriële regeling, en die voorzieningen zijn voorzien van een bij ministeriële regeling aangegeven merkteken.

d. In afwijking van onderdeel a en de voorschriften bedoeld in onderdeel b, kunnen slibvangputten en olie-afscheiders ook voldoen aan regels die ten aanzien van slibvangputten en olie-afscheiders gelden in andere lidstaten van de Europese Unie of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte en waarmee een tenminste met onderdeel a en de in onderdeel b bedoelde voorschriften gelijkwaardige bescherming voor het milieu wordt bereikt.

e. Een slibvangput en een olie-afscheider voldoen in elk geval aan de regels, bedoeld in onderdeel d, indien voor deze voorzieningen een kwaliteitsverklaring is afgegeven door een door de Raad voor Accreditatie erkende certificeringsinstelling, waaruit blijkt dat een instelling, gevestigd in een andere lidstaat van de Europese Unie of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, welke instelling in staat is tot het op onafhankelijke, betrouwbare en deskundige wijze beoordelen van slibvangputten en olie-afscheiders, bij een keuring heeft vastgesteld dat de voorzieningen voldoen aan deze regels.

f. Indien voor een slibvangput en een olie-afscheider geen kwaliteitsverklaring als bedoeld in de onderdelen c of e is afgegeven, toont degene die het glastuinbouwbedrijf drijft ten genoegen van het Wm-bevoegd gezag aan dat de slibvangput en de olie-afscheider voldoen aan NEN 7089.

1.3.7 Bedrijfsafvalwater dat overigens in een openbaar riool wordt gebracht;

a. belemmert niet de doelmatige werking:

1°. van dat riool,
2°. van een door een bestuursorgaan beheerd zuiveringstechnisch werk of
3°. van de apparatuur die behoort bij een zodanig openbaar riool of zuiveringstechnisch werk,
b. belemmert niet de verwerking van slib, verwijderd uit een openbaar riool of een door een bestuursorgaan beheerd zuiveringstechnisch werk en
c. heeft geen of zo beperkt mogelijke nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater.

1.3.8 Voorschrift 1.3.7 is van overeenkomstige toepassing op bedrijfsafvalwater dat wordt gebracht in een andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.

1.3.9 Bedrijfsafvalwater afkomstig uit de wasplaats of de vulplaats als bedoeld in voorschrift 1.3.4 wordt, alvorens vermenging met bedrijfsafvalwater afkomstig uit andere ruimten plaatsvindt, door een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geleid.

1.3.10 In afwijking van voorschrift 1.3.9 kan worden volstaan met een doelmatige controlevoorziening op een andere plaats dan bedoeld in dat voorschrift. Voordat een controlevoorziening op een andere plaats wordt geplaatst, worden aan het Wm-bevoegd gezag gegevens verstrekt waaruit blijkt dat plaatsing van de controlevoorziening overeenkomstig voorschrift 1.3.9 niet mogelijk is.

Paragraaf 1.4 Lucht

1.4.1 Verwarmings- en stookinstallaties zijn zo afgesteld dat een optimale verbranding plaatsvindt. Binnen een glastuinbouwbedrijf worden geen andere brandstoffen dan aardgas, propaan, butaan of gasolie in verwarmings- en stookinstallaties bedrijfsmatig verstoekt of verbrand.

Paragraaf 1.5 Verlichting

1.5.1 De gevel van een glasopstand waarin assimilatiebelichting wordt toegepast, is afgeschermd op een zodanige wijze dat de lichtuitstraling op een afstand van ten hoogste 10 meter van die gevel, met ten minste 95% wordt gereduceerd en de

gebruikte lampen buiten de inrichting niet zichtbaar zijn.

1.5.2 Voorschrift 1.5.1 is niet van toepassing, indien door de aanwezigheid van een object of voorziening binnen 10 meter afstand van een gevel van een glasopstand waarin assimilatiebelichting wordt toegepast, de lichtuitstraling naar de verdere omgeving voor ten minste 95% wordt gereduceerd.

1.5.3 De voorschriften 1.5.1 en 1.5.2 gelden vanaf het tijdstip van zonsondergang tot het tijdstip van zonsopgang.

1.5.4 In de periode vanaf 1 september tot 1 mei is de toepassing van assimilatiebelichting vanaf 20.00 tot 24.00 uur niet toegestaan.

1.5.5 De overige verlichting van gebouwen en open terrein van de inrichting dan wel ten behoeve van reclaimedoeinden, wordt zodanig uitgevoerd dat directe lichtinstraling op lichtdoorlatende openingen in gevels of daken van woningen wordt voorkomen.

Paragraaf 1.6 Veiligheid

1.6.1 In ruimten waar zeer licht ontvlambare, licht ontvlambare of ontvlambare stoffen worden opgeslagen of gebruikt, is roken en open vuur verboden. Het verbod is duidelijk zichtbaar aangegeven door middel van tekst of een symbool. In deze ruimten is de elektrische installatie uitgevoerd in overeenstemming met normen op het gebied van explosie-veiligheid.

1.6.2 Gasflessen zijn:

- a. goedgekeurd door een door Onze Minister wie het aangaat aangewezen instantie of een tenminste gelijkwaardige instelling, dan wel door een door een dergelijke instelling erkende deskundige; deze goedkeuring blijkt uit de op de gasfles ingeponste datum;
- b. zodanig opgesteld dat zij tegen omvallen en aanrijden zijn beschermd, steeds gemakkelijk bereikbaar zijn en niet in de onmiddellijke nabijheid van brandgevaarlijke stoffen staan;
- c. voorzover zij een brandbare inhoud hebben, zodanig opgeslagen dat zij zijn afgescheiden van flessen met oxi-

derende gassen; de afscheiding geschiedt door middel van een zodanige scheidingswand dat een WBDBO van ten minste 60 minuten tussen beide ruimten wordt bereikt, dan wel door middel van het aanhouden van een afstand van ten minste drie meter;

- d. zodanig opgesteld dat uitstromend gas zich niet in een lager gelegen ruimte of in een riolering kan verspreiden of verzamelen en
- e. voorzover, met uitzondering van op een laskar geplaatste flessen, aan apparatuur gebonden gasflessen dan wel anderszins in gebruik zijnde gasflessen, meer dan 115 liter aan brandbare gassen in flessen aanwezig is, opgeslagen in een speciaal hiervoor bestemde kast, kluis, opslaggebouw of buitenopslag; deze opslagplaats moet uitgevoerd zijn overeenkomstig de eisen voor gevaarlijke stoffen die hiervoor zijn gesteld in CPR 15-1, met uitzondering van paragraaf 10.3 van CPR 15-1, waarbij een buitenopslag als een vatenpark moet worden gezien; een opslagplaats voor gasflessen is niet voor onbevoegden toegankelijk.

1.6.3 Indien in totaal meer dan 1000 liter brandbare gassen en zuurstof in gasflessen wordt opgeslagen, bedraagt de afstand tussen een opslaggebouw of buitenopslag als bedoeld in voorschrift 1.6.2, onderdeel e, en de dichtstbijzijnde woning ten minste 15 meter. Indien een brandmuur van voldoende grootte en met een WBDBO van ten minste 60 minuten tussen de opslagplaats en de woning is geplaatst, bedraagt de afstand ten minste 7,5 meter.

1.6.4 Een reservoir voor de opslag van vloeibare kooldioxide met een inhoud van meer dan 10.000 liter is geplaatst op een afstand van ten minste 25 meter van een object categorie I, II of III.

1.6.5 Voorschrift 1.6.4 is niet van toepassing op een reservoir, dat reeds aanwezig was voor 1 mei 1996 en dat is gelegen op ten minste 10 meter afstand van een object categorie I, II of III, indien verplaatsing van het reservoir redelijkerwijs niet kan worden gevergd.

1.6.6 Afsluiters in vaste gasleidingen zijn goed bereikbaar en aangebracht:

- a. direct voor of na binnenkomst van de leiding in een gebouw,
- b. aan het einde van elke aftakking van een vaste leiding naar een gebruikstoestel en
- c. in de leidingen op plaatsen waar de leiding geheel of gedeeltelijk kan worden gespoeld met een inert gas.

1.6.7 Acculaders, accumulatorbatterijen en noodstroomaggregaten zijn, indien zij geladen worden of in werking zijn, opgesteld in een goed geventileerde ruimte. In deze ruimte is geen schrobput aanwezig die in verbinding staat met de riolering.

1.6.8 Installaties waar explosieve gasen kunnen ontstaan, zijn opgesteld in een goed geventileerde ruimte, waarin de verwarming indirect is.

1.6.9 Buiten een stookruimte, waarin verwarmings- of stooktoestellen zijn opgesteld met een gezamenlijke nominale belasting van 130 kW op bovenwaarde of hoger, is een goed bereikbare brandschakelaar aanwezig en een afsluiter waarmee de brandstoftoevoer kan worden afgesloten. Nabij de stookruimte is de plaats van de brandschakelaar en de afsluiter duidelijk aangegeven. Bij de afsluiter is duidelijk het doel en de wijze van sluiten aangegeven.

1.6.10 Een LPG-wisselreservoir van een intern transportmiddel of transport hulpmiddel wordt uitsluitend in de buitenlucht verwisseld.

1.6.11 Teneinde een begin van brand doeltreffend te kunnen bestrijden, zijn binnen het glastuinbouwbedrijf voldoende mobiele brandblusapparaten aanwezig.

Paragraaf 1.7 Waterbesparing

1.7.1 Indien het leidingwaterverbruik binnen het glastuinbouwbedrijf in enig kalenderjaar meer bedraagt dan 5000 m³ per jaar, geeft degene die het glastuinbouwbedrijf drijft, op verzoek van het Wm-bevoegd gezag aan welke maatregelen of voorzieningen hij heeft getroffen of zal treffen, die ertoe bijdragen dat binnen het glastuinbouwbedrijf een zodanig zuinig gebruik van water wordt gemaakt als redelijkerwijs mogelijk is.

1.7.2 Binnen een glastuinbouwbedrijf:

als bedoeld in voorschrift 1.7.1 worden die waterbesparingsmaatregelen of -voorzieningen uitgevoerd, die rendabel zijn.

Paragraaf 1.8 Bodembescherming

1.8.1 Een bodembeschermende voorziening of maatregel voldoet aan bodemrisicocategorie A zoals gedefinieerd in de NRB.

1.8.2 Degene die voornemens is het glastuinbouwbedrijf of een gedeelte van het glastuinbouwbedrijf buiten werking te stellen, meldt dit voornemen vóór het beëindigen aan het gevoegd gezag. In geval van het buiten werking stellen van het glastuinbouwbedrijf of een gedeelte daarvan, wordt een onderzoek naar de eindsituatie van de bodem uitgevoerd. Het onderzoek richt zich uitsluitend op die plaatsen waar bodembedreigende handelingen hebben plaatsgevonden en op de stoffen die door de werkzaamheden ter plaatse een bedreiging voor de bodemkwaliteit vormen. Uiterlijk binnen 1 maand na het tijdstip van het buiten gebruik stellen wordt het Wm-bevoegd gezag in kennis gesteld van de resultaten van het onderzoek. Het Wm-bevoegd gezag kan besluiten dat het overleggen van een rapportage van een onderzoek naar de eindsituatie van de bodem niet is vereist, indien het aannemelijk is dat de kans op bodemverontreiniging afwezig is.

Paragraaf 1.9 Overig algemeen

1.9.1 Voorzover de voorschriften van dit besluit niet of in onvoldoende mate voorzien in een toereikende bescherming van het milieu tegen de nadelige gevolgen die het glastuinbouwbedrijf kan veroorzaken, worden die gevolgen zoveel mogelijk voorkomen of, voorzover voorkomen niet mogelijk is, zoveel mogelijk beperkt.

Hoofdstuk 2. Bijzondere voorschriften met betrekking tot activiteiten die in het glastuinbouwbedrijf worden verricht

Paragraaf 2.1 Opslag, bewerking en verwerking van gevaarlijke stoffen of bestrijdingsmiddelen

2.1.1 De opslag van of werkzaamhe-

den met gevaarlijke stoffen of bestrijdingsmiddelen geschiedt overeenkomstig de aanwijzingen, waarschuwingen en gegevens op de verpakking en het bij de desbetreffende stoffen behorende veiligheidsinformatieblad.

2.1.2 Opslag van en werkzaamheden met vloeibare of viskeuze gevaarlijke stoffen of bestrijdingsmiddelen vinden plaats boven een bodembeschermende voorziening. De bodembeschermende voorziening is vervaardigd van onbrandbaar en hittebestendig materiaal en is bestand tegen de inwerking van de in gebruik zijnde gevaarlijke stoffen of bestrijdingsmiddelen. Indien boven de bodembeschermende voorziening zeer licht ontvlambare, licht ontvlambare of ontvlambare vloeistoffen worden opgeslagen, moet deze voorziening 100% van deze vloeistoffen kunnen opvangen. Indien boven de bodembeschermende voorziening andere gevaarlijke vloeistoffen of vloeibare bestrijdingsmiddelen worden opgeslagen, is de inhoud van deze voorziening ten minste gelijk aan de inhoud van het grootste opgeslagen vat, vermeerderd met 10% van de overige opgeslagen gevaarlijke vloeistoffen of vloeibare bestrijdingsmiddelen. De bodembeschermende voorziening is permanent tegen inregenen beschermd.

2.1.3 Gevaarlijke stoffen of bestrijdingsmiddelen worden opgeslagen in verpakkingsmaterialen, houders of insluitsystemen die naar hun aard en functie geschikt zijn voor de opslag van de betrokken stoffen of bestrijdingsmiddelen.

2.1.4 Indien buiten de werkvoorraden meer dan 25 kg of liter gevaarlijke stoffen of bestrijdingsmiddelen in emballage worden opgeslagen, vindt de opslag plaats in één of meer speciaal daarvoor bestemde ruimte(n).

2.1.5 De constructie en de wijze van opslag in de opslagruimte voor gevaarlijke stoffen in emballage, met uitzondering van vloeibare kunstmeststoffen, voldoen aan richtlijn CPR 15-1.

2.1.6 Indien meer dan 400 kg bestrijdingsmiddelen in emballage wordt opgeslagen, voldoen de constructie en de wijze van opslag in de opslagruim-

te voor bestrijdingsmiddelen aan richtlijn CPR 15-3.

2.1.7 De opslag van accu's vindt plaats boven een bodembeschermende voorziening die bestand is tegen elektrolyt. Accu's worden recht op opgeslagen. De bodembeschermende voorziening is permanent tegen inregenen beschermd.

2.1.8 De opslag in een bovengrondse tank van brandbare vloeistoffen, waarvan het vlampunt is gelegen tussen 55 en 100 °C, en van petroleum voldoet aan richtlijn CPR 9-6, waarvan de artikelen 4.1.2, 4.1.5, 4.2.6, 4.2.10 en 4.3.1 niet gelden voor een bovengrondse tank die reeds was opgericht voor 1 juni 1996.

2.1.9 In tanks worden geen:
a. gevaarlijke stoffen of gevaarlijke afvalstoffen in tanks opgeslagen, tenzij sprake is van opslag waarop het Besluit opslaan in ondergrondse tanks van toepassing is, opslag overeenkomstig voorschrift 2.1.8 of opslag overeenkomstig voorschrift 2.3.1;
b. gassen of gasmengsels opgeslagen, tenzij sprake is van opslag waarop het Besluit opslag propaan milieubeheer van toepassing is.

Paragraaf 2.2 Aanmaak en gebruik bestrijdingsmiddelen

2.2.1

a. Leidingen die bestemd zijn voor het transport van bestrijdingsmiddelen of een oplossing daarvan, zijn bovengronds gelegd.
b. Pompen vaatwerk en leidingen bestemd voor het aanmaken en doseren van bestrijdingsmiddelen, staan niet in rechtstreekse vaste verbinding met een drinkwaterleiding.
c. Drinkwater dat wordt gebruikt voor het aanmaken van bestrijdingsmiddelen, wordt uitsluitend via een onderbreektank aan de waterleiding onttrokken.
d. Mengsels of oplossingen van bestrijdingsmiddelen worden aangeemaakt in en vanuit speciaal daarvoor bestemd vaatwerk en het aanmaken vindt plaats boven een vloeistofdichte vloer of voorziening.
e. Tijdens het aanmaken, bedoeld in onderdeel a, worden gemorste droge bestrijdingsmiddelen terstond droog opgenomen en gemorste vloeibare

bestrijdingsmiddelen terstond geïm-mobiliseerd en in een speciaal daartoe bestemd vat gebracht. Hiertoe zijn voldoende materialen en absorberende middelen voor onmiddellijk gebruik gereed aanwezig;

f. Bij het aanmaken van bestrijdingsmiddelen in mobiele spuitinstallaties zijn bodembeschermende maatregelen getroffen.

2.2.2

- a. Dompelbaden waarin gewerkt wordt met bestrijdingsmiddelen zijn opgesteld boven een vloeistofdichte vloer of voorziening.
- b. Gedompelde producten alsmede de tijdens het dompelen gebruikte emballage waar nog bestrijdingsmiddelen uit kunnen lekken, worden boven het dompelbad of boven een vloeistofdichte vloer bewaard. Een buitenopslag voor gedompelde producten of voor tijdens het dompelen gebruikte emballage is tegen inrege-nen beschermd.
- c. Het doseren van bestrijdingsmidde-len ten behoeve van ruimtebehande-ling geschiedt uitsluitend, indien ramen, deuren en ventilatieopeningen zijn gesloten. Ramen, deuren en ven-tilatieopeningen blijven tot twee uur na afloop van de behandeling geslo-ten, behoudens voor het doorlaten van personen.

2.2.3 Ten gevolge van het aanmaken en gebruiken komen geen bestrij-dingsmiddelen terecht in de bodem, anders dan ten behoeve van grond-teelt, ziektebestrijding in de grond of substraatteelt boven open grond.

Paragraaf 2.3 Opslag en verwerking vloeibare kunstmeststoffen

- 2.3.1 Een tank voor de opslag van vloeibare meststoffen is:
- a. van een voldoende stijfheid en sterkte om het gewicht van de opge-slagen vloeistof te dragen en om schadelijke vervorming als gevolg van overdruk bij vulling of overvulling te voorkomen;
- b. vloeistofdicht;
- c. voorzien van een ondersteunende constructie van onbrandbaar materia-al en van een doelmatige fundering op plaatsen waar kans op verzakking bestaat;
- d. voorzover het de opslag van zure kunstmeststoffen betreft: voorzien van een ontluchtingsleiding waarvan

de uitmonding zich in de buitenlucht bevindt, welke ontluchtingsleiding te allen tijde een open verbinding van de tank met de buitenlucht verzekert. Ontluchtingsleidingen van tanks voor de opslag van zure kunstmeststoffen mogen niet in verbinding staan met ontluchtingsleidingen van tanks voor de opslag van basische kunstmeststof-fen;

e. voorzover een niveau-aanwijzing of peilinrichting is aangebracht: zodanig ingericht dat het uitstromen van vloeistof uit de tank, ook door ver-keerde verwerking of door breuk, onmogelijk is;

f. in elke aansluiting op een tank beneden het hoogste vloeistofniveau en in de toevoerleiding naar het ver-bruikstoestel, zo dicht mogelijk bij de tankwand, voorzien van een afsluiter. De afsluiter is zodanig uitgevoerd, dat duidelijk zichtbaar is of deze ge-opend dan wel gesloten is;

g. voorzien van een overstortleiding met een diameter van 50 mm, die uit-mondt op 5 cm boven de bodem van de in h. bedoelde bodembeschermen-de voorziening;

h. voorzien van een bodembescher-mende voorziening. De bodembe-scherrende voorziening is voldoende sterk om weerstand te kunnen bieden aan de als gevolg van een lekkage optredende vloeistofdruk en is bestand tegen de in de tanks opgesla-gen stoffen. De inhoud van de bodembeschermende voorziening is ten minste gelijk aan de tankinhoud, indien één tank in deze voorziening is opgesteld. De inhoud van de bodem-beschermende voorziening is ten min-ste gelijk aan de inhoud van de grootste tank, vermeerderd met 10% van de gezamenlijke inhoud van de overige tanks, voor zover er twee of meerdere tanks in deze voorziening zijn opgesteld. Tanks voor bewaring van zure stoffen voor pH-regulatie zijn opgesteld in een andere bodem-beschermende voorziening dan tanks voor bewaring van basische stoffen voor pH-regulatie;

i. ten hoogste voor 95% gevuld;

j. evenals de vulleiding nabij de vulo-pening, voorzien van duidelijk leesba-re opschriften met de chemische naam en handelsnaam van het pro-duct dat in de tank is opgeslagen en de concentratie van dat product, en de bijbehorende gevarensymbolen;

k. voorzien van maatregelen en voor-zieningen waardoor voorkomen

wordt dat bij het vullen van een tank een verkeerde aansluiting wordt gemaakt, waardoor een ander pro-duct in de tank kan geraken dan waarvoor de tank bestemd is;

l. voorzien van vulleidingen die op afschot liggen, aflopend naar de tank. Indien dit om technische redenen niet mogelijk is, dient na het vullen de vulleiding te worden doorgeblazen; vulleidingen moeten met een goed sluitende dop of afsluiter zijn afgeslo-ten, behoudens tijdens het vullen van tanks. Het vullen of aftappen uit een tank moet zonder morsen gebeuren; vulopeningen dienen tegen mechani-sche beschadigingen te zijn beschermd;

m. voorzien van leidingen, die boven-gronds of in een daartoe speciaal aangelegde goot gelegd zijn.

2.3.2 Bij dosering van kunstmeststof-fen in doseervaten, wordt eerst voor-gedoseerd met water, voordat de kunstmeststoffen worden toegevoegd.

2.3.3 Emballage gevuld met:

- a. vloeibare kunstmeststoffen is geplaatst boven een bodembescher-mende voorziening met een inhoud die ten minste gelijk is aan de inhoud van het grootste opgeslagen vat ver-meerderd met 10% van de overige emballage;
- b. zure stoffen ten behoeve van pH-regulatie is in een andere bodembe-scherrende voorziening geplaatst dan emballage voor de bewaring van basi-sche stoffen ten behoeve van pH-regulatie.

Paragraaf 2.4 Substraatteelt met onderbemaling

- 2.4.1 Indien voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit bij substraatteelt het overtollig drainwater door middel van een sys-teem van onderbemaling wordt gere-circuleerd, geldt dat:
- a. recirculatie plaatsvindt door middel van een drainagestelsel met verzamel-put en afvoer naar een centrale opvang waarin de totale hoeveelheid drainwater wordt verwerkt;
- b. een drainagekoker is gelegen op een diepte van niet meer dan 0,25 meter boven de gemiddelde grondwa-terstand en niet meer dan 1,25 meter onder het maaiveld;
- c. ten hoogste 10 % van de totale

hoeveelheid drainwater doorsijpelt naar de bodem.
Binnen een jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit wordt door een door het Wm-bevoegd gezag geaccepteerde deskundige beoordeeld of aan de onder a tot en met c genoemde criteria wordt voldaan. Een bewijs van de beoordeling, afgegeven door of namens degene die de beoordeling heeft uitgevoerd, wordt binnen het glastuinbouwbedrijf bewaard.

Paragraaf 2.5 Gietwater

2.5.1 Ten behoeve van de gietwatervoorziening is een hemelwateropvangvoorziening van ten minste 500 m³/ha glasoppervlak aanwezig of wordt gietwater gebruikt met een natriumgehalte dat gelijkwaardige is aan dat van hemelwater.

Paragraaf 2.6 Opslag van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal, het composteren en de opslag van afgedragen gewas

2.6.1 De opslag van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal of het composteren en de opslag van afgedragen gewas vindt plaats boven een bodembeschermende voorziening of maatregel, die zodanig is uitgevoerd dat uitzakkend vocht niet van de bodembeschermende voorziening kan vloeien. Indien dit vocht niet teruggebracht kan worden in de opslag of het compostingsproces, of uit het glastuinbouwbedrijf wordt afgevoerd, wordt het vocht opgeslagen in een daartoe bestemde vloeistofdichte opslagvoorziening.

2.6.2 Voorschrift 2.6.1 is niet van toepassing indien binnen het glastuinbouwbedrijf de opslag plaatsvindt gedurende een periode van ten hoogste vijf aaneengesloten dagen.

Paragraaf 2.7 Afstandsbepalingen voor de opslag van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal, en het composteren en de opslag van afgedragen gewas

2.7.1 Een opslag van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal, of de locatie waar het composteren en de opslag van afgedragen gewas plaatsvindt, bedoeld in voorschrift 2.6.1., is gelegen op ten minste:

- a. 100 meter van een gevoelig object van categorie I;
- b. 50 meter van een gevoelig object van categorie II en III.

2.7.2 Voorschrift 2.7.1. is niet van toepassing op een opslag van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal, of de locatie waar het composteren en de opslag van afgedragen gewas plaatsvindt, dat reeds bestond voor het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit en plaatsvindt op ten minste 25 meter van een object categorie I, II of III, indien verplaatsing van genoemde opslag of locatie redelijkerwijs niet kan worden gevergd.

2.7.3 Een opslag van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal, of de locatie waar het composteren en de opslag van afgedragen gewas plaatsvindt is gelegen op ten minste 5 meter van de erfafscheiding.

Paragraaf 2.8 Vorkheftrucks

2.8.1 Een verbrandingsmotor van een vorkheftruck wordt zodanig afgesteld dat de uitlaatgassen nagenoeg roet- en rookloos zijn. De verbrandingsmotor is voorzien van een doelmatige geluiddemper in de uitlaat.

Paragraaf 2.9 Afleverpompen motorbrandstoffen voor eigen gebruik

2.9.1 Een elektrische pomp voor het afleveren van motorbrandstoffen is:
a. zo geplaatst dat aflevering aan een voertuig niet kan plaatsvinden binnen 1 meter afstand van een ondergrondse tank en
b. zodanig ingericht dat onbedoeld uitstromen van brandstof wordt voorkomen.

Een elektrische pomp voor het afleveren van benzine of petroleum is in de buitenlucht opgesteld.

2.9.2 De elektrische installatie van een pomp kan zowel aan de pomp als bij een hoofdschakelaar worden uitgeschakeld. De schakelstanden zijn duidelijk zichtbaar.

2.9.3 De pompkast van een elektrische pomp is voldoende geventileerd. De uitsparing in de pompkast, waarin de vulafsluiter van de afleverslang in ruststand wordt geborgen, is gasdicht van het inwendige van de pompkast afgesloten.

2.9.4 Aflevering van motorbrandstof vindt niet plaats indien:

- a. de motor van het voertuig waaraan de motorbrandstof wordt afgeleverd in werking is of
- b. daarbij gerookt wordt of open vuur of open kunstlicht aanwezig is.

2.9.5 Het afleveren van motorbrandstoffen met een pomp vindt plaats boven een daartoe bestemde tankplaats. Deze tankplaats is voorzien van een vloeistofdichte vloer of voorziening die zich vanaf het aflevertoe-stel uitstrekt over een afstand van ten minste de lengte van de afleverslang plus 1 meter, met een minimum van 5 meter. Tot dit vloeistofdichte gedeelte wordt tevens gerekend dat deel waarop het aflevertoe-stel is geplaatst tot op een afstand van 1 meter vanaf het aflevertoe-stel aan de zijde waar zich geen tankende motorvoertuigen kunnen opstellen.

Hoofdstuk 3. Bijzondere voorschriften met betrekking tot de bedrijfsvoering van het glastuinbouwbedrijf

Paragraaf 3.1 Onderhoud en schoonmaak

3.1.1 Het glastuinbouwbedrijf wordt regelmatig schoongemaakt. De binnen het glastuinbouwbedrijf vrijkomende afvalstoffen worden regelmatig afgevoerd. Het zwerfafval dat afkomstig is van het glastuinbouwbedrijf en aanwezig is in de onmiddellijke nabijheid van het glastuinbouwbedrijf wordt ingezameld en afgevoerd. Insecten, knaagdieren en ander ongedierte worden zo vaak als nodig is, verwijderd en bestreden.

3.1.2 Gemorste gevaarlijke stoffen of gevaarlijke afvalstoffen worden direct opgeruimd. Gemorste gevaarlijke stoffen of gevaarlijke afvalstoffen worden zo snel mogelijk geneutraliseerd of geabsorbeerd. De aard en de hoeveelheid van de aanwezige absorptie- of neutralisatiemiddelen is afgestemd op de aard en de hoeveelheid van de gevaarlijke stoffen of gevaarlijke afvalstoffen en de werkzaamheden. Gebruikte absorptiemiddelen en niet meer voor gebruik geschikte gemorste gevaarlijke stoffen worden als gevaarlijk afval behandeld en opgeslagen overeenkomstig voorschrift 2.1.3.

3.1.3 Indien aan emballage lekkage ontstaat, wordt deze lekkage onmiddellijk verholpen. Bij lekkage wordt voorkomen dat:

- a. vloeistoffen of vaste stoffen in de bodem terechtkomen,
- b. giftige of explosieve gassen of dampen zich verspreiden, en
- c. geurhinder in de omgeving ontstaat.

Paragraaf 3.2 Controle van installaties en voorzieningen

3.2.1 Aan een verwarmings- of stooktoestel en een verbrandingsgasafvoersysteem wordt ten minste eenmaal per jaar onderhoud verricht. Op een verwarmings- of stooktoestel met een nominale belasting van 130 kW op bovenwaarde of hoger, wordt bij ingebruikname en vervolgens ten minste eenmaal per twee jaar een beoordeling uitgevoerd op noodzakelijke afstelling en onderhoud teneinde aan voorschrift 1.4.1 te voldoen.

3.2.2 Beoordeling, afstelling, onderhoud en reparaties als bedoeld in voorschrift 3.2.1 geschieden door:

- a. een voor die activiteit of activiteiten ingevolge de Certificatieregeling voor uitvoeren van onderhoud en inspectie aan stookinstallaties, gecertificeerde rechtspersoon, of
- b. een andere rechtspersoon die over een aantoonbare gelijkwaardige deskundigheid beschikt voor die activiteit of activiteiten.

3.2.3 Brandblusmiddelen worden jaarlijks gecontroleerd door een instantie die is erkend op basis van de Regeling voor de erkenning van onderhoudsbedrijven kleine blusmiddelen of een ten minste gelijkwaardige instelling.

3.2.4 Een olie-afscheider waardoor bedrijfsafvalwater wordt geleid:

- a. werkt doelmatig,
- b. is te allen tijde voor controle bereikbaar, en
- c. wordt zo vaak als voor een goede werking noodzakelijk is, gereinigd.

3.2.5 Voorschrift 3.2.4 is van overeenkomstige toepassing op een slibvangput waardoor bedrijfsafvalwater wordt geleid.

3.2.6 Van het ledigen en reinigen van de olie-afscheider en een slibvangput

waardoor bedrijfsafvalwater wordt geleid, wordt een logboek bijgehouden.

3.2.7

a. Van een vloeistofdichte vloer of -voorziening wordt de vloeistofdichtheid beoordeeld en goedgekeurd door een deskundige inspecteur, zoals bedoeld in de PBV/CUR-Aanbeveling 44.

b. Van een vloeistofdichte vloer of -voorziening die is aangelegd vóór 1 januari 1990 wordt, binnen drie jaar na de datum van inwerkingtreding van dit besluit, de vloeistofdichtheid beoordeeld en goedgekeurd door een deskundige inspecteur, zoals bedoeld in de PBV/CUR-Aanbeveling 44.

c. Van een vloeistofdichte vloer of -voorziening die is aangelegd tussen 1 januari 1990 en de datum van inwerkingtreding van dit besluit, wordt binnen zes jaar na de datum van inwerkingtreding van dit besluit, de vloeistofdichtheid beoordeeld en goedgekeurd door een deskundig inspecteur, zoals bedoeld in de PBV/CUR-Aanbeveling 44.

d. Bij goedkeuring wordt door de deskundig inspecteur een PBV-verklaring vloeistofdichte voorzieningen afgegeven. De termijn van herkeuring wordt door de deskundig inspecteur vastgesteld. Degene die het glastuinbouwbedrijf drijft, controleert door middel van een globale visuele controle met regelmatige intervallen de vloeistofdichte vloer of -voorziening. De frequentie van deze controles wordt door de deskundig inspecteur vastgesteld.

3.2.8 Indien binnen het glastuinbouwbedrijf gevaarlijke stoffen, vloeibare meststoffen, bestrijdingsmiddelen, afgewerkte olie of gevaarlijke afvalstoffen worden opgeslagen, stelt degene die het glastuinbouwbedrijf drijft, gedragsvoorschriften op waarin ten minste wordt aangegeven wanneer en op welke wijze de opslagplaats, de emballage, de vloeistofdichte vloer of voorziening en de bodembeschermende voorziening of -maatregel worden gecontroleerd op lekkages, bodembeschermende aspecten of vloeistofdichtheid.

3.2.9 Indien bij de werkzaamheden binnen het glastuinbouwbedrijf specifiek bedrijfsafvalwater vrij kan komen, stelt degene die het glastuin-

bouwbedrijf drijft, gedragsvoorschriften op die zijn gericht op het voorkomen van nadelige gevolgen voor het milieu en een doelmatige afvoer van het bedrijfsafvalwater.

3.2.10 De gedragsvoorschriften, bedoeld in voorschrift 3.2.8 en 3.2.9 zijn binnen een inrichting zodanig aanwezig dat een ieder daarvan op een eenvoudige wijze kennis kan nemen. Degene die het glastuinbouwbedrijf drijft, draagt er zorg voor dat de gedragsregels worden nageleefd.

Paragraaf 3.3 Registratie en bewaren van documenten

3.3.1 Voor zover zij voor het glastuinbouwbedrijf zijn afgegeven, dan wel worden voorgeschreven, worden de onderstaande documenten, registraties, of een kopie daarvan, gedurende vijf jaar na dagtekening bewaard:

- a. de resultaten van geluidsmetingen en het op basis van voorschrift 4.2.1 verrichte onderzoek naar de mogelijkheden tot beperking van het ontstaan van afvalstoffen;
- b. onderhoudscontracten met betrekking tot in het glastuinbouwbedrijf aanwezige installaties;
- c. periodieke inspecties zoals bedoeld in voorschrift 3.2.7 van vloeistofdichte vloeren of voorzieningen;
- d. een bewijs van de beoordeling als bedoeld in voorschrift 2.5.1;
- e. resultaten van metingen en registraties als bedoeld in voorschrift 1.8.4;
- f. certificaten of bewijzen van:
 1. de installatie van tanks, filters en andere voorzieningen;
 2. periodiek onderhoud of keuring van in het glastuinbouwbedrijf aanwezige installaties of voorzieningen;
 3. niet-periodiek keuringen van elektrische of bouwkundige voorzieningen of installaties;
- g. jaarlijkse overzichten van nutsbedrijven van het verbruik van water;
- h. de veiligheidsinformatiebladen, die behoren bij de in het glastuinbouwbedrijf aanwezige gevaarlijke stoffen;
- i. afgiftebewijzen van bedrijfsafvalstoffen;
- j. een uittreksel van de inschrijving in het handelsregister.

Hoofdstuk 4. Nadere eisen

Paragraaf 4.1 Geluid

4.1.1 In gevallen waarin de in voorschrift 1.1.1, 1.1.2 en 1.1.3 opgenomen waarden voor langtijdgemiddeld beoordelingsniveaus en piekgeluiden naar het oordeel van het Wm-bevoegd gezag te hoog of te laag zijn, kan het Wm-bevoegd gezag voor een inrichting bij nadere eis waarden vaststellen, die lager of hoger zijn dan de in voorschrift 1.1.1 en 1.1.3 opgenomen waarden. Voor inrichtingen die voor de datum van inwerkingtreding van dit besluit zijn opgericht, mag de etmaalwaarde niet lager zijn dan 40 dB(A).

4.1.2 Het Wm-bevoegd gezag kan slechts hogere waarden vaststellen als bedoeld in voorschrift 4.1.1 indien binnen woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen, die zijn gelegen binnen de akoestische invloedssfeer van het glastuinbouwbedrijf, een etmaalwaarde van 35 dB(A) is gewaarborgd. De in de vorige volzin bedoelde etmaalwaarde geldt niet indien de gebruiker van deze woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen.

4.1.3 Indien binnen een afstand van 50 meter van het glastuinbouwbedrijf geen woningen zijn gelegen, kan het Wm-bevoegd gezag bij nadere eis vaststellen op welke plaats de in voorschrift 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 of 4.1.1 opgenomen waarden voor een inrichting gelden.

4.1.4 Het Wm-bevoegd gezag kan, teneinde te bereiken dat aan de voorschriften 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 4.1.1 en 4.1.3 wordt voldaan, een nadere eis stellen met betrekking tot de voorzieningen die binnen het glastuinbouwbedrijf moeten worden aangebracht en de gedragsregels die in acht moeten worden genomen, waaronder regels ten aanzien van aan- en afrijdend verkeer.

4.1.5 Het Wm-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen met betrekking tot binnen het glastuinbouwbedrijf te treffen maatregelen of voorzieningen als bedoeld in voorschrift 1.1.6, onderdelen a, b of c.

Paragraaf 4.2 Afvalstoffen

4.2.1 Het Wm-bevoegd gezag kan een nadere eis stellen met betrekking tot:

a. het doen van onderzoek naar de mogelijkheden tot het treffen van maatregelen of voorzieningen ten behoeve van het voorkomen of het beperken van het ontstaan van afvalstoffen binnen het glastuinbouwbedrijf, voorzover maatregelen of voorzieningen onvoldoende bekend zijn, of

b. de ten behoeve van het voorkomen of het beperken van het ontstaan van afvalstoffen binnen het glastuinbouwbedrijf te treffen maatregelen of voorzieningen, als bedoeld in voorschrift 1.2.1.

Een onderzoek als bedoeld onder a. kan niet vaker dan eenmaal in de vijf jaar worden voorgeschreven, tenzij de omstandigheden in het glastuinbouwbedrijf naar het oordeel van het Wm-bevoegd gezag zodanig zijn gewijzigd dat dit ter uitvoering van voorschrift 1.2.1 noodzakelijk is.

4.2.2 Een nadere eis als bedoeld in voorschrift 4.2.1, onder b., kan niet betreffen de verplichting tot het treffen van maatregelen of voorzieningen tot het voorkomen of het beperken van het ontstaan van afvalstoffen die een terugverdientijd hebben van meer dan vijf jaar.

4.2.3 Het Wm-bevoegd gezag kan een nadere eis stellen met betrekking tot het treffen van maatregelen of voorzieningen ten behoeve van het scheiden, gescheiden houden, gescheiden opslaan van afvalstoffen als bedoeld in voorschrift 1.2.2, 1.2.3 en 1.2.4.

4.2.4 Het Wm-bevoegd gezag kan een nadere eis stellen ter uitvoering van het gestelde in voorschrift 2.7.1 omtrent de omvang van de hoeveelheid te composteren materiaal en de werkwijze bij het composteren teneinde stof- en stankoverlast te beperken.

Paragraaf 4.3 Afvalwater

4.3.1 Het Wm-bevoegd gezag kan een nadere eis stellen met betrekking tot de samenstelling, eigenschappen of hoeveelheid van bedrijfsafvalwater dat in een openbaar riool als bedoeld in voorschrift 1.3.3, of in een andere

voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater als bedoeld in voorschrift 1.3.9, wordt gebracht met het oog op de doelmatige werking van een riool of de apparatuur die behoort bij een riool of de doelmatige verwerking van slib verwijderd uit een riool.

4.3.2 Het Wm-bevoegd gezag kan een nadere eis stellen ten aanzien van de andere situering van een controlevoorziening als bedoeld in voorschrift 1.3.10.

Paragraaf 4.4 Verlichting

4.4.1 Het Wm-bevoegd gezag kan een nadere eis stellen met betrekking tot de wijze van afscherming, bedoeld in voorschrift 1.5.1.

4.4.2 Indien zich binnen 50 meter afstand van een glasopstand waarin assimilatiebelichting wordt toegepast, een object categorie I of binnen 25 meter afstand een object categorie II of III bevindt, kan het Wm-bevoegd gezag een nadere eis stellen, inhoudende dat voorschrift 1.5.1 dan wel voorschrift 1.5.2 op elk moment waarop assimilatiebelichting in werking is, geldt voor de gevel die is gekeerd naar het bedoelde object.

4.4.3 Indien redelijkerwijs niet kan worden gevergd dat in de in voorschrift 1.5.4 aangegeven periode assimilatiebelichting wordt toegepast, kan het Wm-bevoegd gezag nadere eisen stellen, inhoudende:

a. het verbod van de toepassing van assimilatiebelichting gedurende een aaneengesloten periode van vier uur tussen 19.00 en 02.00 uur, b. de verplichting tot het aanbrengen van een voorziening aan de bovenzijde van de glasopstand, die de lichtuitstraling ten minste 95% reduceert, of c. het vaststellen van een periode tussen 1 september en 1 mei, gedurende welke het verboden is tussen 20.00 en 24.00 uur assimilatiebelichting toe te passen, met dien verstande dat gedurende ten hoogste 10 aaneengesloten weken tijdens genoemde uren assimilatiebelichting wordt toegestaan.

Paragraaf 4.5 Waterbesparing

4.5.1 Het Wm-bevoegd gezag kan een nadere eis stellen met betrekking tot de rendabele maatregelen of voor-

zeningen als bedoeld in voorschrift 1.7.2.

4.5.2 Een nadere eis, als bedoeld in voorschrift 4.5.1, kan niet betreffen de verplichting tot het treffen van maatregelen of voorzieningen tot beperking van het waterverbruik die een terugverdientijd hebben van meer dan vijf jaar.

Paragraaf 4.6 Opslag vloeibare kooldioxide

4.6.1 Indien het bepaalde onder voorschrift 1.6.4. van toepassing is, kan het Wm-bevoegd gezag een nadere eis stellen, inhoudende de verplichting tot het aanbrengen van een beschermende voorziening tussen het reservoir en het nabijgelegen object, die onder de gegeven omstandigheden de grootst mogelijke bescherming bieden tegen de nadelige gevolgen die de opslag van vloeibare kooldioxide voor het milieu kan veroorzaken en die redelijkerwijs kan worden gevegd.

Paragraaf 4.7 De opslag van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal, en het composteren en de opslag van afgedragen gewas

4.7.1 Het Wm-bevoegd gezag kan een nadere eis stellen met betrekking tot de opslag van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal, en het composteren en de opslag van afgedragen gewas als bedoeld in voorschrift 2.8.2 met betrekking tot de omvang van de opslag, het afdekken van de opslag en de frequentie van de afvoer van vaste mest, gebruikt substraatmateriaal, compost of afgedragen gewas, die de grootst mogelijke bescherming biedt tegen de nadelige gevolgen, die de opslag van de mest of compost voor het milieu kan veroorzaken en die redelijkerwijs kan worden gevegd.

Paragraaf 4.8 Bodembescherming

4.8.1 In gevallen waarin naar het oordeel van het Wm-bevoegd gezag het in de bodem brengen van ander afvalwater of andere afvalstoffen dan bedoeld in voorschrift 1.8.3, geen nadelige gevolgen voor de bodem met zich brengt, kan het Wm-bevoegd gezag voor een glastuinbouwbedrijf bij nadere eis vaststellen dat het

betrokken afvalwater of de betrokken afvalstof in de bodem gebracht mag worden.

4.8.2 Een nadere eis als bedoeld in voorschrift 4.6.1, kan tevens inhouden de verplichting tot het treffen van maatregelen of voorzieningen tot het voorkomen of het beperken van de nadelige gevolgen voor de bodem.

4.8.3 Het Wm-bevoegd gezag kan een nadere eis stellen met betrekking tot de binnen het glastuinbouwbedrijf te treffen maatregelen en voorzieningen zoals bedoeld in de voorschriften 2.1.2, 2.1.7, 2.2.1 onder b., 2.2.2 onder a., 2.3.1 onder h., 2.3.3, 2.7.1, of 2.10.5 en in acht te nemen gedragsregels in overeenstemming met het gestelde in de NRB.

4.8.4 In gevallen waarin het temperatuurverschil van 5°C als bedoeld onder i, zevende lid van voorschrift 1.8.3 naar het oordeel van het Wm-bevoegd gezag te groot is, kan het Wm-bevoegd gezag voor een inrichting bij nadere eis een temperatuurverschil vaststellen dat kleiner is dan het in voorschrift 1.8.3, onder i., zevende lid, opgenomen temperatuurverschil.

Bijlage 3, behorende bij het Besluit glastuinbouwbedrijven

A. Begrippen

In deze bijlage wordt verstaan onder:

- beperkt lozen: lozen op oppervlaktewater van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard van 10 inwonerequivalenten of minder;
- biologische teelt: teelt uitgevoerd overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens het Landbouwkwaliteitsbesluit biologische productiemethode;
- condenswater: water dat door condensvorming ontstaat aan de binnenzijde van de kas en via de condensgootjes of het hemelwaterafvoersysteem wordt verzameld;
- fust: verpakkingsmateriaal waarin geteelde producten worden vervoerd;
- grondgebonden teelt: wijze van telen waarbij gewassen vrij in de bodem groeien;
- hemelwater: water dat als gevolg van natte depositie op de buitenkant van de kas via het hemel-waterafvoersysteem wordt verzameld;

- lijst 1: de bij deze bijlage behorende lijst 1;
- lijst 2: de bij deze bijlage behorende lijst 2;
- lijst 3: de bij deze bijlage behorende lijst 3;
- recirculatie: hergebruik van opgevangen drain- of drainagewater;
- recirculatiesysteem: voorziening voor het opvangen en transporteren van drain-, onderscheidenlijk drainagewater, ten behoeve van hergebruik;
- teeltoppervlak: oppervlak, uitgedrukt in m², gelegen onder een permanente opstand van glas of van kunststof, dat wordt gebruikt voor het telen van gewassen.

B. Voorschriften

Hoofdstuk 1. Bepalingen voor de substraatteelt en de grondgebonden teelt

Voorschrift 1

1. Lozen op het openbaar riool is verboden, tenzij het betreft:

- bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard;
- spolwater van filters van een waterdoseringsinstallatie;
- terugspoelwater van een ontijzeringsinstallatie, onder de voorwaarden gesteld bij of krachtens voorschrift 5, derde en vierde lid;
- spolwater van ionenwisselaars;
- afvalwater dat bloemvoorbehandelingsmiddelen uitsluitend op basis van actief chloor bevat;
- uitlek- en percolatiewater van substraatafval;
- door bedrijfsactiviteiten verontreinigd drainagewater, onder de voorwaarden gesteld bij of krachtens voorschrift 13 en 14;
- spuiwater, onder de voorwaarden, gesteld bij of krachtens voorschrift 11;
- drainwater, onder de voorwaarden, gesteld bij of krachtens voorschrift 12;
- ketelspuwater;
- afvalwater afkomstig van het spuiten of schrobben van vloeren, niet zijnde de vloeren van ruimten waar bestrijdingsmiddelen worden aangebracht, onder de voorwaarden gesteld bij of krachtens voorschrift 6, eerste tot en met derde en vijfde lid;
- afvalwater afkomstig van het wasen van in de kas geteelde groente-producten onder de voorwaarden, gesteld bij of krachtens voorschrift 7, eerste tot en met vierde en zesde lid;

m. reinigingswater van leidingen, druppelaars en slangen die onderdeel uitmaken van het systeem waarmee voedingswater aan het gewas wordt toegediend;

n. spoelwater van fusten, onder de voorwaarden, gesteld bij of krachtens voorschrift 8;

o. condenswater van stoomleidingen en condensorwater van verwarmingsketels;

p. afvalwater afkomstig van het reinigen van de buitenkant van de kas, mits uitsluitend schermmiddelen en reinigingsmiddelen zijn toegepast die niet schadelijk zijn voor de goede werking van de zuiveringstechnische werken; niet schadelijke middelen zijn in ieder geval de middelen die behoren tot een van de categorieën, bedoeld in lijst 1;

q. condenswater van warmtekrachtinstallaties met een gehalte aan minerale olie dat niet hoger is dan 20 mg/l, bepaald volgens NVN 6678, uitgave 1997;

r. ander afvalwater dan bedoeld in de onderdelen a tot en met q, mits degenen die voornemens is te lozen, voordat met het lozen wordt aangevangen aan het Wvo-bevoegd gezag aantoon, dat het lozen geen nadelige gevolgen zal veroorzaken voor de kwaliteit van het oppervlaktewater en voor de goede werking van de zuiveringstechnische werken.

2. Indien de afvalwaterstromen, bedoeld in het eerste lid, in verband met de capaciteit van het openbaar riool of de rioolwaterzuiveringsinstallatie niet volledig op het openbaar riool kunnen worden geloosd, vindt zodanig lozen plaats:

- in de volgorde zoals in het eerste lid is aangegeven;
- met een zodanig volume per tijdseenheid, dat de afvoercapaciteit van het openbaar riool en de rioolwaterzuiveringsinstallatie optimaal worden benut; indien het voor het volledig benutten van de afvoercapaciteit noodzakelijk is, worden daartoe aangebracht:
 - een buffervoorziening, aangebracht vóór het lozingspunt op het openbaar riool, van ten hoogste 50 m³/ha teeltoppervlak, en
 - een voorziening die gespreide afvoer op het openbaar riool gedurende 24 uur per dag mogelijk maakt.

3. Het Wvo-bevoegd gezag kan:

- nadere eisen stellen ten aanzien van

het volume, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, en

- bij nadere eis de voorzieningen voorschrijven, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b.

4. De nadere eisen, bedoeld in het derde lid, worden gesteld na overleg met de beheerder van het openbaar riool.

Voorschrift 2

1. Lozen op oppervlaktewater is verboden, tenzij het betreft:

- koelwater, dat ten gevolge van bedrijfsactiviteiten uitsluitend thermisch is verontreinigd, niet warmer is dan 30 °C en waarvan het gehalte aan chloride, ijzer, zuurstof of organische stof de kwaliteit van het oppervlaktewater niet in gevaar brengt;
- niet door bedrijfsactiviteiten verontreinigd drainagewater;
- condenswater, indien geen bestrijdingsmiddelen zijn toegepast;
- afvalwater afkomstig van het reinigen van de buitenkant van de kas, mits uitsluitend schermmiddelen en reinigingsmiddelen zijn toegepast die de kwaliteit van het oppervlaktewater niet in gevaar brengen; niet schadelijke middelen zijn in ieder geval de middelen die behoren tot een van de categorieën, bedoeld in lijst 2;
- condenswater van stoomleidingen en condensorwater van verwarmingsketels, dat niet warmer is dan 30 °C;
- brijn van omgekeerde osmose en spoelwater van ionenwisselaars, indien het gehalte aan chloride, ijzer, zuurstof en organische stof de kwaliteit van het oppervlaktewater niet in gevaar brengt;
- afvalwater uit het hemelwaterafvoersysteem, onder de voorwaarden, opgenomen in voorschrift 9;
- afvalwater afkomstig van straatkolken op het erf onder de voorwaarden, gesteld bij of krachtens voorschrift 10;
- condenswater van warmtekrachtinstallaties, dat niet warmer is dan 30°C en waarvan het gehalte aan minerale olie niet hoger is dan 20 mg/l, bepaald volgens NVN 6678, uitgave 1997;
- ander afvalwater dan bedoeld in de onderdelen a tot en met i, mits degenen die voornemens is te lozen, voordat met het lozen wordt aangevangen aan het Wvo-bevoegd gezag aantoon, dat het lozen de kwaliteit van het oppervlaktewater niet in gevaar zal brengen.

2. Het oppervlaktewater wordt door het lozen, bedoeld in het eerste lid, niet onaanvaardbaar visuele verontreinigd.

3. Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen ten aanzien van het gehalte aan chloride, ijzer, zuurstof en organische stof in het koelwater onderscheidenlijk de brijn, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en f, voorzover als koelwater geen oppervlaktewater wordt gebruikt; daarbij mag het gehalte niet worden bepaald op een waarde:

- lager dan 200 mg/l voor chloride;
- lager dan 2 mg/l voor ijzer;
- hoger dan 5 mg/l voor zuurstof;
- lager dan 15 mg/l voor organische stof.

Voorschrift 3

1. Het in voorschrift 2, eerste lid, gestelde verbod geldt niet voor beperkt lozen en voor lozen als bedoeld in voorschrift 1, eerste lid, onderdelen b tot en met q, indien de afstand tot de dichtstbijzijnde riole-ring meer bedraagt dan:

- 40 m, indien op het openbaar riool in verband met de capaciteit uitsluitend beperkt lozen mogelijk is;
- 10 m per 0,1 ha teeltoppervlak met een minimum van 40 m, indien op het openbaar riool lozen of een gedeelte van het lozen als bedoeld in voorschrift 1, eerste lid, onderdelen b tot en met q, mogelijk is.

2. Het in voorschrift 2, eerste lid, gestelde verbod geldt niet voor afvalwater dat nadat aan voorschrift 1, tweede lid, is voldaan, niet volledig op het openbaar riool kan worden geloosd.

3. Indien in verband met het eerste en tweede lid op oppervlaktewater wordt geloosd geldt voor:

- beperkt lozen: voorschrift 4;
- de afvalwaterstromen uit voorschrift 1, onderdelen b, d tot en met j, m en o tot en met q; de voorwaarden, bedoeld in die onderdelen;
- de afvalwaterstromen uit voorschrift 1, onderdelen c, k, l respectievelijk n: de voorwaarden, gesteld bij of krachtens de voorschriften 5, 6, 7, respectievelijk 8.

4. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing, indien de betreffende lozingen voor 1 november 1994 nog niet plaatsvonden.

Voorschrift 4

1. Beperkt lozen vindt plaats met

behulp van een voorziening voor de individuele behandeling van afvalwater waarmee de nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater zoveel mogelijk worden voorkomen.

2. Indien aan het desbetreffende oppervlaktewater in een plan, vastgesteld ingevolge de Wet op de waterhuishouding, een bijzondere functie of waterkwaliteitsdoelstelling is toegekend, kan het Wvo-bevoegd gezag bij nadere eis een voorziening als bedoeld in het eerste lid voorschrijven, die voor de kwaliteit van dat oppervlaktewater voldoende bescherming biedt. Daarbij kunnen eisen worden gesteld ten aanzien van het zuiveringsrendement, de doelmatigheid, het gebruik en het onderhoud van de voorziening, bedoeld in het eerste lid.

3. Tenzij toepassing is gegeven aan het tweede lid, is alleen sprake van een voorziening als bedoeld in het eerste lid, indien het afvalwater wordt geleid door een septic tank die is uitgevoerd overeenkomstig de voorschriften gesteld krachtens artikel 7, tweede lid, van het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater.

4. De septic tank wordt zo dikwijls geleegd als voor een goede werking daarvan noodzakelijk is.

5. Het is verboden de bij het legen van de septic tank vrijkomende stoffen te lozen.

6. Afvalwater, afkomstig uit een voorziening als bedoeld in het tweede en derde lid, wordt, alvorens vermenging met ander te lozen afvalwater plaatsvindt, door een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geleid.

7. Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen ten aanzien van de uitvoering en de situering van de controlevoorziening.

Voorschrift 5

1. Het ijzergehalte van terugspoelwater uit een ontijzeringsinstallatie is niet hoger dan 5 mg/l, bepaald volgens NEN 6460, uitgave 1981.

2. Terugspoelwater wordt door een bezinkvoorziening geleid.

3. Terugspoelwater wordt, alvorens vermenging met ander te lozen afvalwater plaatsvindt, door een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geleid.

4. Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen met betrekking tot de

uitvoering en de situering van de controlevoorziening.

Voorschrift 6

1. Het gehalte aan onopgeloste bestanddelen van afvalwater afkomstig van het spuiten en schrobben van vloeren, bedraagt niet meer dan 100 mg/l, bepaald volgens NEN 6621.

2. Afvalwater als bedoeld in het eerste lid wordt door een voorziening voor het tegenhouden van onopgeloste bestanddelen geleid.

3. Afvalwater als bedoeld in het eerste lid wordt, alvorens vermenging met ander te lozen afvalwater plaatsvindt, door een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geleid.

4. Afvalwater als bedoeld in het eerste lid bevat geen meststoffen.

5. Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen ten aanzien van de uitvoering en de situering van de controlevoorziening

Voorschrift 7

1. Afvalwater afkomstig van het wasen van in de kas geteelde producten bestaat uitsluitend uit naspoelwater dat niet meer in het spoelproces kan worden hergebruikt.

2. Een spoelproces als bedoeld in het eerste lid is onderverdeeld in een voorspoel- en een naspoelfase waarbij:

a. hergebruik van spoelwater plaatsvindt en

b. de uitsleep van water bij het voorspoelen zoveel mogelijk wordt voorkomen en de hoeveelheid naspoelwater wordt geminimaliseerd.

3. Naspoelwater als bedoeld in het eerste lid wordt door een voorziening voor het tegenhouden van onopgeloste bestanddelen geleid.

4. Naspoelwater als bedoeld in het eerste lid wordt, alvorens vermenging met ander te lozen afvalwater plaatsvindt, door een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geleid.

5. Het gehalte aan onopgeloste bestanddelen in enig monster is niet hoger dan 100 mg/l, bepaald volgens NEN 6621, uitgave 1988.

6. Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen ten aanzien van de uitvoering en de situering van de controlevoorziening.

Voorschrift 8

1. Het gehalte aan onopgeloste bestanddelen in afvalwater afkomstig van het spoelen van fusten is niet

hoger dan 100 mg/l, bepaald volgens NEN 6621, uitgave 1988.

2. Lozen van afvalwater, als bedoeld in het eerste lid, vindt plaats via een voorziening voor het tegenhouden van onopgeloste bestanddelen.

3. Afvalwater als bedoeld in het eerste lid wordt, alvorens vermenging met ander te lozen afvalwater plaatsvindt door een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geleid.

4. Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen ten aanzien van de uitvoering en de situering van de controlevoorziening.

Voorschrift 9

1. Hemelwater is afkomstig van een kas:

a. die zodanig is gebouwd, dat condenswater niet in het hemelwaterafvoersysteem kan geraken,
b. waarin geen bestrijdingsmiddelen worden toegepast of
c. waarin uitsluitend biologische teelt wordt toegepast.

2. Indien hemelwater niet afkomstig is van een kas als bedoeld in het eerste lid, wordt het hemelwater opgevangen in een opvangvoorziening waarvan de inhoud ten minste 5 m³/ha teeltoppervlak bedraagt bij dagelijkse toediening van gietwater onderscheidenlijk 30 m³/ha teeltoppervlak bij niet dagelijkse toediening van gietwater.

3. Het opgevangen hemelwater, bedoeld in het tweede lid, wordt zo snel mogelijk hergebruikt.

4. Indien de capaciteit van de opvangvoorziening, bedoeld in het tweede lid, volledig is benut wordt het hemelwater, bedoeld in het tweede lid, geloosd via een overstortvoorziening die bij een inhoud van minder dan 3500 m³/ha teeltoppervlak is aangebracht vóór deze opvangvoorziening.

Voorschrift 10

1. Materialen, apparaten, voedingsstoffen, afvalstoffen en grondstoffen worden zodanig op verhard oppervlak of binnen de kas opgeslagen, dat het via de op het erf aanwezige straatkolken te lozen afvalwater daarmee niet in contact kan komen.

2. Afvalwater afkomstig van op het erf aanwezige straatkolken wordt, alvorens vermenging met ander te lozen afvalwater plaatsvindt, door een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geleid.

3. Het Wvo-bevoegd gezag kan nade-

re eisen stellen ten aanzien van de uitvoering en de situering van de controlevoorziening.

Hoofdstuk 2. Bijzondere bepalingen voor de substraatteelt

Voorschrift 11

1. Het natriumgehalte van spuiwater is:
 - a. indien een gewas wordt geteeld: hoger of gelijk aan het in lijst 3 in de kolom achter dat gewas opgenomen gehalte of
 - b. indien verschillende gewassen worden geteeld: hoger of gelijk aan het laagste van de in lijst 3 in de kolom achter de verschillende geteelde gewassen opgenomen gehalten.
2. Er is een hemelwatervoorziening van ten minste 500 m³/ha teeltoppervlak, tenzij gietwater met een ten aanzien van het natriumgehalte aan hemelwater gelijkwaardige kwaliteit wordt gebruikt.
3. Spuiwater wordt, alvorens vermening met ander te lozen afvalwater plaatsvindt, door een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geleid.
4. Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen ten aanzien van de uitvoering en de situering van de controlevoorziening.

Voorschrift 12

1. De totale vracht aan stikstof, die via het drainwater wordt geloosd, bedraagt niet meer dan 25 kg/ha teeltoppervlak per jaar.
2. Drainwater wordt, alvorens vermening met ander te lozen afvalwater plaatsvindt door een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geleid.
3. Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen ten aanzien van de uitvoering en de situering van de controlevoorziening.

Hoofdstuk 3. Bijzondere bepalingen voor de grondgebonden teelt

Voorschrift 13

1. Indien lozen van drainagewater plaatsvindt, anders dan vanuit een glastuinbouwbedrijf of een akkerbouwbedrijf, waarop het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer in verband met artikel 1, onder a, onder 11°, van dat besluit niet van toepassing is, is de toediening van meststof-

fen is afgestemd op de behoefte van het gewas.

2. Om de behoefte van het gewas, bedoeld in het eerste lid, te bepalen, wordt per gewas of groep van gewassen met eenzelfde bemestingsniveau:
 - a. ten minste een maal per kwartaal een representatief grondmonster genomen en geanalyseerd op de totale hoeveelheid stikstof- en fosforverbindingen,
 - b. de hoeveelheid toegediende meststoffen geregistreerd onder vermelding van de samenstelling van de meststof en de oppervlakte, die wordt bemest,
 - c. de totale hoeveelheid toegediende stikstof- en fosforverbindingen per oppervlakte-eenheid per jaar geregistreerd en wordt de uitkomst van de analyse, bedoeld in onderdeel a, en de registraties, bedoeld in de onderdelen b en c, gedurende 5 jaren bewaard en op verzoek van het Wvo-bevoegd gezag aan hem overgelegd.
3. Het Wvo-bevoegd gezag kan, in verband met de analyse, bedoeld in onderdeel a, en de registraties, bedoeld in de onderdelen b en c, nadere eisen stellen met betrekking tot de toediening van meststoffen.

Voorschrift 14

1. De watergift is afgestemd op de behoefte van het gewas; aan dit voorschrift wordt in ieder geval voldaan, indien per gewas de maximale watergift, zoals in lijst 4 per gewasgroep in m³/ha teeltoppervlak is aangegeven, niet wordt overschreden;
2. Er is een hemelwater opvangvoorziening van ten minste 500 m³/ha teeltoppervlak, tenzij water met een ten aanzien van het natriumgehalte aan hemelwater gelijkwaardige kwaliteit wordt gebruikt.
3. Het gehalte aan bestrijdingsmiddelen of omzet- of afbraakproducten daarvan brengt de kwaliteit van het oppervlaktewater niet in gevaar.
4. Het gehalte aan meststoffen brengt de kwaliteit van het oppervlaktewater niet in gevaar.
5. In afwijking van het eerste lid, is een watergift van ten hoogste 3000 m³/ha gestoomde grond toegestaan, indien:
 - a. deze extra watergift uitsluitend wordt toegepast voor het doorspoelen van de grond bij een volgteelt van bladgroentegewassen, en
 - b. uit een grondmonsteranalyse blijkt dat het bromidegehalte in de grond

een voor het te telen gewas schadelijk niveau overschrijdt.

6. Aan het vierde lid wordt in ieder geval voldaan, indien drainagewater zoveel mogelijk wordt hergebruikt en slechts tijdelijk geloosd, waarbij het natriumgehalte van te lozen drainagewater:
 - a. indien één gewas wordt geteeld: hoger is dan of gelijk is aan het in lijst 3 in de kolom achter dat gewas opgenomen gehalte of
 - b. indien verschillende gewassen worden geteeld: hoger is dan of gelijk is aan het laagste van de in lijst 3 in de kolom achter de verschillende gewassen opgenomen gehalten.
7. Het vierde lid is niet van toepassing, indien:
 - a. hergebruik van het drainagewater in verband met de gietwaterbehoefte van het gewas niet mogelijk is of
 - b. sprake is van een tijdelijke overschrijding van voor het te telen gewas schadelijke concentratieniveaus aan stoffen.
8. Drainagewater wordt alvorens het wordt vermengd met ander te lozen afvalwater door een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geleid.
9. De uitkomst van de grondmonsteranalyse, bedoeld in het vijfde lid, onderdeel b, wordt gedurende vijf jaren bewaard en op een daartoe strekkend verzoek aan het Wvo-bevoegd gezag overgelegd.
10. Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen met betrekking tot:
 - a. het gehalte aan chemische grondontsmettingsmiddelen of omzet- of afbraakproducten daarvan, bedoeld in het derde lid, waarbij het gehalte niet bepaald mag worden op een waarde lager dan 0,01 µg/l,
 - b. het gehalte aan meststoffen, bedoeld in het vierde lid,
 - c. hergebruik van drainagewater en
 - d. de uitvoering en situering van de controlevoorziening, bedoeld in het achtste lid.

Hoofdstuk 4. Meet- en registratieverplichtingen

Voorschrift 15

1. Degene die spuiwater, drainwater of drainagewater loost:
 - a. meet het volume spuiwater, drainwater en drainagewater dat per periode van vier weken wordt geloosd;
 - b. meet het volume hergebruikt drai-

nagewater per periode van vier weken;

c. meet het volume toegediend voedingswater per periode van vier weken;

d. meet en analyseert per periode van vier weken het totale gehalte aan stikstof- en fosforverbindingen, natrium en de geleidingswaarde in het spuiwater, het drainwater en het drainagewater, en

e. meet en analyseert bij lozen op oppervlaktewater ten hoogste twee maal per jaar het gehalte aan bestrijdingsmiddelen of afbraakproducten daarvan.

2. De metingen worden verricht bij een representatief lozingspunt.

3. De resultaten van de metingen en analyses, bedoeld in het eerste en tweede lid, worden één maal per vier weken geregistreerd, gedurende vijf jaren bewaard en op een daartoe strekkend verzoek aan het Wvo-bevoegd gezag overgelegd.

4. Instrumenten die worden gebruikt voor het meten, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b en c, mogen een afwijking hebben van ten hoogste tien procent.

Het Wvo-bevoegd gezag kan nadere eisen stellen met betrekking tot:

a. de uitvoering van de meting, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b en c;

b. de analyse, bedoeld in het eerste lid, onderdelen d en e;

c. het meten, de frequentie van het meten, het tijdstip van dit meten en de analyse van het gehalte aan bestrijdingsmiddelen of afbraakproducten daarvan, bedoeld in het eerste lid, onderdeel e.

Hoofdstuk 5. Overgangsbepalingen

Voorschrift 16

De voorschriften 4, zesde lid, 5, derde lid, 6, derde lid, 7, vierde lid, 8, derde lid, 10, tweede lid, 11, derde lid, 12, tweede lid, en 14, achtste lid, zijn tot 1 januari 2005 niet van toepassing op het rechtstreeks lozen op oppervlaktewater, dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit reeds plaatsvindt.

Voorschrift 17

Voorschrift 1, eerste lid, is tot 1 januari 2005 niet van toepassing op het lozen op de riolering van afvalwater afkomstig van straatkolken op het erf, dat op het tijdstip van inwerking-

treding van dit besluit reeds plaatsvindt.

Voorschrift 18

1. Indien op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit beperkt lozen op oppervlaktewater plaatsvindt, wordt tot 1 januari 2010 voldaan aan voorschrift 4, eerste lid, indien het afvalwater voorafgaand aan het lozen door een septictank van ten minste 3m³ wordt geleid.

2. Indien na inwerkingtreding van dit besluit binnen de in voorschrift 3, eerste lid, bepaalde afstanden riolering wordt aangelegd waarop kan worden aangesloten, is in afwijking van voorschrift 2, eerste lid, jo. voorschrift 3, eerste lid, beperkt lozen op oppervlaktewater toegestaan gedurende 5 jaar, gerekend vanaf het tijdstip waarop aansluiting op de riolering mogelijk is, mits dit afvalwater voorafgaand aan het lozen door een septictank van ten minste 3m³ wordt geleid.

3. Indien op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit lozen op oppervlaktewater plaatsvindt van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard van meer dan 10 inwonerequivalenten, is voorschrift 2, eerste lid, tot 1 januari 2010 niet van toepassing mits dit afvalwater voorafgaand aan het lozen door een septictank van ten minste 3m³ wordt geleid.

4. Indien na inwerkingtreding van dit besluit binnen de in artikel 2, onderdeel f, onder 1°, sub b, opgenomen afstanden riolering wordt aangelegd waarop kan worden aangesloten, is in afwijking van voorschrift 2, eerste lid, lozen van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard van meer dan 10 inwonerequivalenten toegestaan gedurende 5 jaar, gerekend vanaf het tijdstip waarop aansluiting op de riolering mogelijk is, mits dit afvalwater voorafgaand aan het lozen door een septictank van ten minste 3m³ wordt geleid.

Lijst 1, behorende bij voorschrift 1, eerste lid, onderdeel p, van bijlage 3

Niet limitatieve lijst van, voor de goede werking van de zuiveringstechnische werken, niet schadelijke schermmiddelen en reinigingsmiddelen als bedoeld in voorschrift 1, eerste lid, onderdeel p.

niet schadelijke middelen

REINIGINGSMIDDELEN

fluorhoudende middelen
lineaire quaternaire ammoniumverbindingen en benzalkoniumchloride
zwakke organische zuren (onder meer mierenzuur, citroenzuur, oxaalzuur, azijnzuur)
soda

SCHERMMIDDELEN

chromovrije middelen

Lijst 2, behorende bij voorschrift 2, eerste lid, onderdeel d, van bijlage 3

Niet limitatieve lijst van, voor de kwaliteit van het oppervlaktewater, schadelijke en niet schadelijke schermmiddelen en reinigingsmiddelen als bedoeld in voorschrift 2, eerste lid, onderdeel d.

niet schadelijke middelen

REINIGINGSMIDDELEN

fluorhoudende middelen
zwakke organische zuren (onder meer mierenzuur, citroenzuur, oxaalzuur, azijnzuur)
soda

SCHERMMIDDELEN

chromovrije middelen

Lijst 3, behorende bij voorschrift 11, eerste lid, en 14, zesde lid, van bijlage 3

Natriumgehalte in het spui- onderscheidenlijk drainagewater waar beneden drain- dan wel drainagewater kan worden hergebruikt als bedoeld in de voorschriften 11, eerste lid, en 14, zesde lid.

Gewas	Natriumgehalte drain(age)water in mmol/l
tomaat	8
paprika	6
komkommer	6
aubergine	6
courgette	6
boon	6
sla	5
meloen	6
aardbei	3
orchidee	0
roos	4
anjer	4
gerbera	4

Gewas	Natriumgehalte drain(ge)water in mmol/l		
anthurium	3	2.2 Werkingssfeer (voor welke inrichtingen en lozingen geldt het besluit)	1. Bijlage 1
amaryllis	4	2.3 Opzet (voor welke glastuinbouwbedrijven en lozingen gelden welke gedeelten van het besluit (zie ook hoofdstukken 3, 4 en 5)	2. Bijlage 2
lelie	3	2.4 Basis (wat is de wettelijke basis voor het stellen van die voorschriften (Wm, Wvo, Bmw en Wbb)	3. Bijlage 3
bouvardia	3		
iris			
overige	5		
Lijst 4, behorende bij voorschrift 14, eerste lid, van bijlage 3			
Watergift per gewas als bedoeld in voorschrift 14, eerste lid.			
Gewasgroep	Watergift in m ³ /ha/jaar		
Groep A		3. Glastuinbouwbedrijven type B	
Jaarrondeelten van eenmalig oogstbare gewassen met lage teelttemperaturen	8.600	3.1 Het besluit	
		3.2 Bijlage 1	
		3.3 Bijlage 2	
		3.4 Bijlage 3	
Groep B		4. Glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m ²	
Jaarrondeelten van meermalig oogstbare gewassen met hoge teelttemperaturen	11.400	4.1 Het besluit	
		4.2 Bijlage 1	
		4.3 Bijlage 3	
Groep C		5. Lozingen type II, anders dan vanuit een glastuinbouwbedrijf of een akkerbouwbedrijf met een glasoppervlak van meer dan 2500 m ²	
Overige, en combinaties van groep A en B, zoals	10.000	5.1 Het besluit	
* Jaarrondeelten van eenmalig oogstbare gewassen met hoge teelttemperaturen;		5.2 Bijlage 3	
* Jaarrondeelten van meermalig oogstbare gewassen;			
* Gemengde teelten.		6. Relatie met andere beleidsterreinen	
		6.1 Regels ter bescherming van het milieu	
		6.2 Regels mede ter bescherming van het milieu	
		6.3 Regels ter bescherming van het oppervlaktewater en zuiveringstechnische werken	
		6.4 Veiligheid	
		6.5 Bouw- en ruimtelijke ordeningsregelgeving	
		6.6 Verordenende bevoegdheid gemeenten en provincies	
		7. Toetsing van het ontwerpbesluit	
		7.1 Algemeen	
		7.2 Effecten voor het bedrijfsleven	
		7.3 Bescherming van het milieu, het oppervlaktewater en zuiveringstechnische werken	
		7.4 Toezicht op de naleving en handhaving	
		8. Reacties op de voorpublicatie	
		9. Notificatie	
Nota van toelichting			
Inhoudsopgave			
I. Algemeen		II. Artikelsgewijze toelichting	
1. Aanleiding van het besluit		1. Het besluit	
1.1 Het Convenant			
1.2 Relatie met MDW			
1.3 Het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer			
1.4 Het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw			
2. Doelstelling en opzet van het besluit			
2.1 Convenantsafspraken en het besluit			
		III. Toelichting op de bijlagen	

Nota van toelichting

I. ALGEMEEN

1. Aanleiding van het besluit

Dit besluit vloeit voort uit de afspraken tussen overheid en bedrijfsleven, die gemaakt zijn in het Convenant Glastuinbouw en Milieu 1997-2010 (verder: het convenant, verkrijgbaar bij het Projectbureau Glastuinbouw en Milieu, dat onderdeel uitmaakt van de Nederlandse onderneming voor energie en milieu b.v., ook wel de Novem, Postbus 8284, 3503 RE Utrecht). Op 13 november 1997 is het convenant ondertekend door de Ministers van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Verkeer en Waterstaat en van Economische Zaken, de Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO-N) en de Unie van Waterschappen. Het Interprovinciaal Overleg heeft het convenant op 27 november 1997 ondertekend en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten op 17 september 1998.

Het convenant bouwt voort op het gedachtengoed van het Nationaal Milieubeleidsplan 2 (kamerstukken II 1993/94, 23 560, nrs. 1-2), de Derde nota waterhuishouding (kamerstukken II 1989/90, 21 250, nrs. 1-2), het Meerjarenplan Gewasbescherming (MJP-G, kamerstukken II 1990/91, 21 677, nrs. 3-4), de Meerjarenafspraken Energie (MJA-E; meerjarenafspraken tussen de Nederlandse Glastuinbouwsector en de Staat over verbetering van de energie-efficiëntie van 12 januari 1993). De doelstelling van het convenant is het verminderen van de druk van de sector op het milieu. Belangrijkste middel om dit te bereiken is de Integrale Milieutaakstelling (verder: IMT). De doelstelling (en de IMT) is nader uitgewerkt in bijlage 1 bij dit besluit.

Het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw worden bij dit besluit ingetrokken. De voorschriften uit deze besluiten zijn – al dan niet in afgeslankte vorm

– opgenomen in respectievelijk bijlage 2 en bijlage 3 bij dit besluit.

Voor de opzet van dit besluit is zoveel mogelijk aangesloten bij de systematiek van de besluiten gebaseerd op artikel 8.40 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm), zoals deze wordt gehanteerd in het kader van de MDW-operatie (Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit).

Hieronder wordt allereerst aandacht besteed aan de verschillende aspecten die van invloed zijn geweest op de totstandkoming en de vorm van het besluit. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de doelstelling en opzet van het besluit. Daar wordt aangegeven op welke wijze de convenantsafspraken in het besluit zijn verwerkt, wat de werkingssfeer is van het besluit, hoe het besluit is opgezet en wat de wettelijke basis is van de verschillende onderdelen van het besluit. In hoofdstuk 3 wordt voor glastuinbouwbedrijven type B de werking van het besluit uitgelegd, in hoofdstuk 4 gebeurt dit voor glastuinbouwbedrijven type A en voor akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² en in hoofdstuk 5 voor lozen type II anders dan vanuit een glastuinbouwbedrijf of een akkerbouwbedrijf met een glasoppervlak van meer dan 2500 m². In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de verhouding tussen dit besluit en andere regelgeving. In hoofdstuk 7 is de bedrijfs- en milieu-effectentoets opgenomen. In hoofdstuk 7 komt ook naleving en handhaving van het besluit aan de orde en wordt ingegaan op de kritiek van het openbaar ministerie op de handhaafbaarheid van met name bijlage 1.

1.1 Het convenant

De belangrijkste afspraak uit het convenant is het vastleggen van de IMT voor de periode 1995 tot en met 2010 terzake van het reduceren van het verbruik van energie, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen (de drie milieutaakvelden). Daarnaast is een systeem van meten, registreren en rapporteren afgesproken om de reductie te kunnen controleren. Tevens is afgesproken dat dat systeem zoveel mogelijk zou aansluiten bij de bestaande meet- en registratiesystematiek.

Een en ander zou in één besluit worden vastgelegd. Dat besluit zou het

Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw incorporeren. Een andere belangrijke afspraak uit het convenant heeft betrekking op de samenwerking in 'één loket' en een betere informatie-uitwisseling tussen de verschillende bevoegde gezagsinstanties.

Een belangrijke achterliggende gedachte is een integratie van de vele regels, wetten en meerjarenaafspraken voor de glastuinbouwsector, zodat glastuinders eenvoudiger kunnen zien welke regels er voor hen gelden. Daarnaast spreekt uit het convenant de wens van de sector om flexibiliteit te hebben bij de bedrijfsvoering.

1.2 Relatie met MDW

Dit besluit is geen echte MDW-amvb, zoals het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer, het Besluit woon- en verblijfgebouwen milieubeheer, het Besluit detailhandel- en ambachtsbedrijven milieubeheer, het Besluit inrichtingen voor motorvoertuigen milieubeheer en het Besluit opslag- en transportbedrijven milieubeheer. De aanleiding voor dit besluit is ook niet gelegen in de MDW-operatie, maar in het convenant. Anders dan bij de MDW-amvb's heeft dit besluit niet de reductie van het aantal Wm-vergunningplichtige inrichtingen op het oog. De opzet van dit besluit is wel zoveel mogelijk in overeenstemming met die van de MDW-amvb's.

1.3 Het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer

Uitgangspunt voor bijlage 2 is geweest zoveel mogelijk aan te sluiten bij het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer. Aanpassingen hebben plaatsgevonden als gevolg van de afspraken gemaakt in het convenant, een evaluatie van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en een vergelijking met de voorschriften opgenomen in de reeds in werking zijnde MDW-amvb's.

Dit besluit is niet van toepassing op de telers van witlof en eetbare paddestoelen. Het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer was wel op deze inrichtingen van toepassing; het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw niet. Voor deze teelten

golden in het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt reeds aparte voorschriften. De teelten vinden plaats in klimaatcellen en opstallen en niet onder glas. Mede om deze reden hebben deze telers het convenant niet ondertekend. Voor deze inrichtingen blijven ingevolge artikel 13, tweede lid, van het besluit, de voorschriften gelden uit het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer. Deze inrichtingen zullen te zijner tijd onder de werkingssfeer worden gebracht van het in voorbereiding zijnde besluit gemechaniseerde loonbedrijven milieubeheer.

De evaluatie heeft voor een belangrijk gedeelte betrekking op de voorschriften en detail. Daarop wordt hier niet ingegaan. Wel wordt ingegaan op de voorstellen voor verandering van de voorschriften terzake van assimilatiebelichting en afstandscriteria (afstand tussen het glastuinbouwbedrijf en objecten van categorie I, II en III). Beide voorstellen zijn niet overgenomen. Het eerste voorstel is niet overgenomen, omdat er voor het aanpassen van de voorschriften zowel argumenten pro als contra zijn aan te voeren. Er is voor gekozen om de voorschriften zoals die luiden, te handhaven. Het tweede voorstel is niet overgenomen, omdat er naar aanleiding van een tweetal uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van Raad van State (ABRvS, 23 juli 1999, E03.95.1762 en ABRvS, 23 juli 1999, E03.95.0587) aanvullende onderzoek nodig is. In afwachting van de uitkomsten van dit onderzoek worden in dit besluit de afstanden gehandhaafd, zoals die golden onder het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer. Wel overgenomen is het voorstel om de grens voor fysieke uitsluiting (hetgeen voor dit besluit betekent dat het glastuinbouwbedrijf een glastuinbouwbedrijf type A is waarvoor de Wm-vergunningplicht in stand blijft) op te trekken van een opslag van meer dan 2500 liter petroleum in bovengrondse tanks naar een opslag van meer dan 6000 liter. Petroleum wordt in de regel bij kleinere glastuinbouwbedrijven gebruikt voor ruimteverwarming. Het was nooit de opzet deze kleinere glastuinbouwbedrijven onder de vergunningplicht ingevolge de Wm te brengen alleen vanwege de opslag van petroleum.

Na een vergelijking met de MDW-

amvb's zijn de geluidsvoorschriften aangepast. Bovendien is het voorschriftenpakket beter toegankelijk gemaakt, waarbij zorgvuldig is gekeken naar de mogelijkheden van reductie van het aantal voorschriften. In bijlage 2 bij dit besluit is het aantal voorschriften beperkt tot dat wat strikt noodzakelijk is en wordt het accent meer gelegd op het aangeven van de doelstellingen door middel van het gebruik van doelvoorschriften dan op de wijze waarop die kunnen worden bereikt. Detailvoorschriften voor situaties die niet vaak voorkomen of met weinig of geen milieurelevantie, zijn niet opgenomen. Het besluit biedt meer ruimte om de wijze van uitvoering en toepassing van de voorschriften af te stemmen op de concrete omstandigheden. Daarmee wordt tevens meer beleidsruimte geboden aan de lokale overheden, die met de uitvoering en handhaving van het besluit zijn belast. Vanuit een oogpunt van een meer zuivere afbakening tussen milieuvoorschriften uit het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften uitgevaardigd door de nutsbedrijven (waar ook de benodigde deskundigheid aanwezig is) zijn de voorschriften die betrekking hebben op het gebruik van toestellen en installaties voor gas, water en licht, zoveel mogelijk geschrapt. Deze laatste voorschriften kunnen vervallen, omdat de levering van gas, water en licht en de daarvoor in glastuinbouwbedrijven in gebruik zijnde toestellen en installaties, moeten voldoen aan allerlei specifieke normen (NEN, KOMO enz.) en bovendien periodieke keuringen door erkende installateurs zijn voorgeschreven. Ook de diverse richtlijnen zoals die van de Commissie Preventie van Rampen (CPR), waren in het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer uitgewerkt in diverse voorschriften. In dit besluit is ervoor gekozen om deze richtlijnen niet in het besluit uit te werken, doch deze van toepassing te verklaren. In het kader van een zuivere afbakening tussen milieuvoorschriften uit het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en de bouwvoorschriften uit het Bouwbesluit en de bouwverordening, zijn diverse voorschriften geschrapt, die betrekking hebben op bouwkundi-

ge scheidingsconstructies, brandwerendheid, ventilatie van ruimten etcetera.

Daarnaast is uitwerking gegeven aan een aantal onderwerpen waaraan bij de opstelling van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer nog geen invulling kon worden gegeven, omdat er eerst nader onderzoek moest worden gedaan. Het betreft hier voorschriften terzake van het voorkomen van het ontstaan en het bevorderen van hergebruik van afvalstoffen.

1.4 Het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw

Het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw bevat in artikel 17 de verplichting om binnen vijf jaar na inwerkingtreding van dat besluit een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van dat besluit in de praktijk uit te brengen. Met het oog op deze verplichting heeft een evaluatieonderzoek plaatsgevonden. Het evaluatieonderzoek is uitgevoerd door VEK Adviesgroep BV, in opdracht van het RIZA. De resultaten zijn neergelegd in 'De Waterbalans, Evaluatie Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw', 19 juni 1998. Het onderzoek heeft eerder plaatsgevonden dan oorspronkelijk was voorzien, opdat de resultaten bij de totstandkoming van dit besluit konden worden meegenomen. Omdat de praktijk snel na inwerkingtreding moest worden getoetst, moeten de conclusies met een zekere voorzichtigheid worden beschouwd.

Ook deze evaluatie heeft betrekking op voorschriften in detail. Daarop wordt hier niet ingegaan. Een belangrijke aanbeveling heeft betrekking op het zogenoemde souplessebeleid en ander in het verleden gevoerd gedoogbeleid. Geadviseerd is om bepaalde beleidsrichtlijnen uit het gedoogbeleid ook als voorschriften in nieuwe regelgeving op te nemen, voorzover dit in verband met de termijnen relevant is. Door de vertraging bij het opstellen van dit besluit is deze aanbeveling voor wat betreft het souplessebeleid niet meer relevant. Over andere beleidsrichtlijnen bestaat ondanks het uitgevoerde evaluatieonderzoek nog steeds op onderdelen discussie. In dit besluit zijn daarom vooralsnog alleen richtlijnen opgenomen waarover consensus bestaat. Dit betreft onder meer de versoepeling

van de verplichting tot hergebruik van drainwater en de uitzonderingspositie van biologische (ECO-) teelten aanzien van de verplichting tot het aanbrengen van een first-flushvoorziening.

Wel biedt het besluit in artikel 5, derde lid, meer flexibiliteit dan het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw bood. Ingevolge die bepaling kunnen alternatieven worden toegepast voor de in de voorschriften uit bijlage 3 voorgeschreven middelen.

Voorwaarden zijn dat de ingevinge artikel 8, zesde lid, van het besluit bedoelde gegevens aan het ingevinge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (hierna: Wvo) bevoegde gezag zijn overgelegd en dit gezag over de juistheid van het alternatief heeft besloten.

2. Het besluit

2.1 De convenantsafspraken en het besluit

De belangrijkste doelstelling van het besluit is uitvoering geven aan de in het convenant gemaakte afspraken. Hieronder wordt eerst kort aangegeven op welke wijze de convenantsafspraken in het besluit zijn verwerkt.

De IMT

In het besluit zijn de sectordoelstellingen (de IMT) voor ieder milieutaakveld voor de verschillende gewassen vertaald naar verbruiken per hectare. Deze verbruiken moeten tot en met 2010 ieder jaar verminderen. Via een in bijlage 1 bij dit besluit aangegeven rekenmethodiek kan iedere tuinder berekenen wat hij in een kalenderjaar aan energie, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen (werkzame stof) mag verbruiken. Dit ten hoogste toegestane verbruik meldt de tuinder (tesamen met nog allerlei andere gegevens) in een teeltplan van tevoren aan het bevoegd gezag. Bij een tussentijdse wijziging moet een actueel teeltplan voor het gehele betrokken kalenderjaar aan het bevoegd gezag worden overgelegd. Gedurende het jaar meet en registreert de tuinder zijn verbruiken. Na afloop van het kalenderjaar rapporteert de tuinder de verbruiken aan het bevoegd gezag. De in het convenant overeengekomen flexibiliteit wordt als volgt bereikt. Nadat een tuinder een rapportage heeft overgelegd, waaruit blijkt dat

zijn feitelijke verbruik in overeenstemming is met zijn vooraf berekende en in het teeltplan aangegeven verbruik, kan ook gekozen worden voor het maken van een bedrijfsmilieuplan glastuinbouw (voortaan: bedrijfsmilieuplan-g). Dit bedrijfsmilieuplan-g kent de mogelijkheid van flexibiliteit binnen een bandbreedte. De zogenaamde uitwisseling tussen de verschillende milieutaakvelden is neergelegd in een rekenmethodiek opgenomen in bijlage 1. Via deze rekenmethodiek kan de tuinder voor ieder kalenderjaar berekenen wat hij voor de verschillende milieutaakvelden mag verbruiken. Het meten, registreren en rapporteren gebeurt voor het bedrijfsmilieuplan-g hetzelfde als voor het teeltplan. Voor een meer uitgebreide toelichting op deze systematiek wordt verwezen naar paragraaf 3.1 onder *Teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g?*.

Eén besluit

In dit besluit heeft, als gezegd, integratie plaatsgevonden van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw. Die beide besluiten hebben een verschillend toepassingsbereik. Samenvoeging leidt tot een wat complex beeld van verschillende typen glastuinbouwbedrijven en verschillende typen lozingen ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten of activiteiten die daarmee direct verband houden. Verschillende combinaties komen voor. Om het geheel zo overzichtelijk mogelijk te houden, is in de toelichting dezelfde indeling gehanteerd als in het besluit. Paragraaf 2 uit het besluit wordt toegelicht in hoofdstuk 3. Paragraaf 3 uit het besluit wordt toegelicht in hoofdstuk 4 en paragraaf 4 wordt toegelicht in hoofdstuk 5 van het algemene gedeelte van de nota van toelichting. Daaraan voorafgaand komen in dit hoofdstuk de werkingssfeer, wettelijke basis, opzet en inhoud van het besluit als geheel aan de orde.

Samenwerking tussen de bevoegde gezagsinstanties

Omdat er verschillende instanties, zoals gemeenten, waterkwaliteitsbeheerders, Algemene Inspectiedienst (hierna: AID), provincies, politie en Openbaar Ministerie (hierna: OM) betrokken zijn bij de handhaving en

uitvoering van dit besluit, is het noodzakelijk dat er onderling afgestemd wordt. Voor een nadere uiteenzetting ten aanzien van de handhaving wordt verwezen naar paragraaf 7.4.

Samenwerking tussen de instanties is geboden om te komen tot een effectieve en efficiënte handhaving. Om dit te bewerkstelligen wordt er een 'Handavings- en uitvoeringsmethode' (hierna: HUM) opgesteld. Er wordt een integrale handavingsaanpak ontwikkeld (methodiek, strategie, gezamenlijk beleid en organisatie) met het oog op de handhaving van dit besluit en de uitvoering van het convenant. De HUM bestaat uit een strategisch deel en een praktisch deel. Het praktische deel is bestemd voor de toezichthouders en opsporingsambtenaren. Hierin wordt ondermeer de samenwerking tussen de verschillende gezagsinstanties vormgegeven. Bij het ontwikkelen van de HUM wordt gebruik gemaakt van de ervaringen die opgedaan zijn tijdens een pilot-project handhaving, dat is uitgevoerd door vertegenwoordigers van de gemeente De Lier, het stadsgewest Haaglanden, Hoogheemraadschap Delfland, OM en AID. Deze pilot is inmiddels afgerond. Aan de HUM wordt momenteel gewerkt.

Betere informatie-uitwisseling tussen de verschillende gezagsinstanties

Voor samenwerking bij de handhaving zoals hierboven is beschreven, is een goede informatie-uitwisseling onontbeerlijk. Voor de verschillende bevoegde gezagsinstanties zal steeds duidelijk moeten zijn welke gewassen in een glastuinbouwbedrijf of een akkerbouwbedrijf met een glasoppervlak van meer dan 2500 m², worden geteeld onder glas en op hoeveel hectare dit gebeurt. Er zullen afspraken worden gemaakt tussen de verschillende gezagsinstanties over het doorzenden van de teeltplannen, de bedrijfsmilieuplanen-g en de rapportages.

Teneinde informatiestroom tussen de glastuinders en het Wm- en Wvo-bevoegd gezag goed op elkaar af te stemmen, is in mei 2000 het project 'Operationaliseren en valideren Uniforme Milieuregistratie Glastuinbouw' gestart met 400 tuinders, 5 waterschappen, 10 gemeenten en de AID. Met de uitvoering van dit project wordt het gehele systeem van

meten, registreren en rapporteren getoetst. Zie in dit verband onder paragraaf 3.1 onder Bestaande meet- en registratiesystematiek. Op basis hiervan kunnen nadere afspraken gemaakt worden tussen de verschillende bevoegde gezagsinstanties. Volgens planning zou dit project in oktober 2000 afgerond moeten zijn.

2.2 Werkingssfeer (voor welke inrichtingen en lozingen geldt het besluit)

De werkingssfeer van het besluit wordt op verschillende manieren geregeld. Het besluit bevat voorschriften voor glastuinbouwbedrijven, voor akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² en voor lozen ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten of activiteiten die daarmee direct verband houden. De voorschriften voor het lozen gelden ook voor akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van minder dan 2500 m² en voor andere gemengde bedrijven waar glastuinbouw nevenactiviteit is.

Voor welke inrichtingen dit besluit geheel of gedeeltelijk geldt, wordt in de eerste plaats geregeld in artikel 2, onder a. Daarin is de omschrijving van het begrip glastuinbouwbedrijf opgenomen. Een glastuinbouwbedrijf is een inrichting die behoort tot categorie 9.1, onder f, uit bijlage 1, van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit en die uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd tot het onder een permanente opstand van glas of van kunststof telen van gewassen. Hieronder valt de teelt van uitgangsen vermeerderingsmateriaal, zoals stek, moerplanten en zaaigoed. Inrichtingen waar witlof of eetbare paddestoelen worden geteeld, zijn in de omschrijving van het begrip glastuinbouwbedrijf uitgezonderd en vallen niet onder dit besluit (zie ook paragraaf 1.3). Omdat er niet geteeld wordt vallen onderzoeksbedrijven, tuincentra en veredelingsbedrijven niet onder het toepassingsbereik van dit besluit. Gemengde bedrijven waarbij glastuinbouw geen hoofdactiviteit is, vallen buiten de begripsomschrijving. Voorbeelden van gemengde bedrijven zijn akkerbouwbedrijven waar bloembollen en bomen buiten worden gekweekt of veehouderijen, waar mede telen van gewassen onder glas plaatsvindt. Voor deze eerste categorie zit er in dit besluit een

addertje onder het gras. Als in een akkerbouwbedrijf glastuinbouw een nevenactiviteit is, maar het glasoppervlak waaronder geteeld wordt, bedraagt meer dan 2500 m² dan gelden voor dat akkerbouwbedrijf dezelfde bepalingen en voorschriften van het besluit als voor glastuinbouwbedrijven type A. Zie paragraaf 2.3.

De meeste glastuinbouwbedrijven zullen niet ingevolge een van de gronden opgenomen in artikel 2, eerste lid, onder b, tot de categorie glastuinbouwbedrijven type A behoren. Voor de meeste glastuinbouwbedrijven geldt de Wm-vergunningplicht niet. Aan deze glastuinbouwbedrijven wordt in het besluit gerefereerd als glastuinbouwbedrijf type B (paragraaf 2 van het besluit en hoofdstuk 3 van het algemene gedeelte van de toelichting).

Als glastuinbouwbedrijven wel in verband met een van de in artikel 2, onder b, genoemde gronden een glastuinbouwbedrijf type A zijn, dan zijn of blijven ze vergunningplichtig ingevolge de Wm. Aan deze glastuinbouwbedrijven wordt in het besluit – als gezegd – gerefereerd als glastuinbouwbedrijf type A.

Het besluit heeft na wijziging van het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer in artikel 14 ook gedeeltelijk betrekking op akkerbouwbedrijven die ingevolge de fysieke uitsluitingsgrond terzake van het glasoppervlak vergunningplichtig ingevolge de Wm zijn. De aanpassing van het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer in dit besluit vloeit voort uit het convenant. Voor deze twee groepen, glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m², is in paragraaf 3 van het besluit bepaald wat geldt. Hoofdstuk 4 van het algemene gedeelte van de toelichting bevat uitleg.

Vanuit al deze bedrijven vinden lozingen plaats ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten of activiteiten die daarmee direct verband houden. Glastuinbouwactiviteiten is in artikel 2, onder d, gedefinieerd als het bedrijfsmatig of in een omvang alsof het bedrijfsmatig was onder een permanente opstand van glas of van kunststof telen van gewassen, met uitzondering van eetbare paddestoelen of witlof. Voor het gros van de lozingen vanuit deze bedrijven wordt in

artikel 3, tweede lid, van het besluit de Wvo-vergunningplicht opgeheven. Daarmee wordt toepassing gegeven aan artikel 2a, tweede lid, van de Wvo. Aan deze lozingen wordt in het besluit gerefereerd als lozen type II. Voor lozen type II vanuit een glastuinbouwbedrijf type B moet gekeken worden in paragraaf 2 uit het besluit en hoofdstuk 3 uit het algemene gedeelte van de nota van toelichting. Voor lozen type II vanuit een glastuinbouwbedrijf type A of een akkerbouwbedrijf met meer dan 2500 m² glasoppervlak moet gekeken worden in paragraaf 3 van het besluit en in hoofdstuk 4 van het algemene gedeelte van de nota van toelichting. Voor lozen type II vanuit een gemengd bedrijf met glastuinbouw als nevenactiviteit, niet zijnde akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² glas, gelden de bepaling uit paragraaf 4 en hoofdstuk 5 van het algemene gedeelte van de nota van toelichting.

Voor de in artikel 2, onder e, van het besluit genoemde lozingen blijft de Wvo-vergunningplicht gelden. Korthedshalve wordt hier verwezen naar het betreffende artikelonderdeel. Aan deze lozingen wordt in het besluit gerefereerd als lozen type I.

2.3 Opzet (voor welke glastuinbouwbedrijven en lozingen gelden welke gedeelten van het besluit (zie ook hoofdstukken 3, 4 en 5)

In paragraaf 2.1 is onderscheid gemaakt tussen een aantal categorieën glastuinbouwbedrijven (gemengde bedrijven met glastuinbouw als nevenactiviteit (niet zijnde akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m²), glastuinbouwbedrijven type B, glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m²) en een tweetal categorieën lozingen ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten of activiteiten die daarmee direct verband houden (lozen type I en lozen type II). Hieronder wordt voor elke onderscheiden categorie van glastuinbouwbedrijven aangegeven welke onderdelen van het besluit van toepassing zijn. In de hoofdstukken 3, 4 en 5 wordt op de verschillende verplichtingen meer uitgebreid ingegaan.

Het meest voorkomende type is het glastuinbouwbedrijf type B. Op dat

type glastuinbouwbedrijven is paragraaf 2 van het besluit van toepassing. Voor dat bedrijf gelden de artikelen 4 tot en met 10 en de voorschriften uit de bijlagen 1, 2 en 3, indien lozen type II plaatsvindt. Dat laatste zal in de regel wel het geval zijn. Daarnaast gelden, indien lozen type I plaatsvindt, de voorschriften uit de vergunning ingevolge de Wvo.

Voor glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² is in paragraaf 3, artikel 11, bepaald welke van de artikelen van het besluit van (overeenkomstige) toepassing zijn. Daarnaast gelden de voorschriften uit bijlage 1. Indien lozen type II plaatsvindt gelden de voorschriften uit bijlage 3 en indien lozen type I plaatsvindt gelden bovendien de voorschriften uit de Wvo-vergunning. Voor glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² blijft de Wm-vergunningplicht gelden, omdat het pakket voorschriften uit bijlage 2 voor hen, vanwege een van de gronden opgenomen in artikel 2, onder b, niet voldoende dekkend is. Naast de voorschriften uit dit besluit gelden voor deze bedrijven de voorschriften uit de Wm-vergunning.

Voor gemengde bedrijven waar glastuinbouw nevenactiviteit is (met uitzondering van akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m²), is in paragraaf 4 van het besluit, in artikel 12, bepaald welke artikelen uit het besluit van (overeenkomstige) toepassing zijn. De voorschriften uit bijlage 3 gelden voor de lozen type II. Naast deze voorschriften kunnen voorschriften uit een Wvo-vergunning gelden voor lozen type I alsook voorschriften uit andere op artikel 8.40 van de Wm gebaseerde besluiten of voorschriften uit een Wm-vergunning.

2.4 Basis (wat is de wettelijke basis voor het stellen van die voorschriften (Wm, Wvo, Bmw en Wbb)

De voorschriften uit de bijlagen 1 en 2 hebben voor glastuinbouwbedrijven type B artikel 8.40 van de Wm als basis. De voorschriften van bijlage 3 hebben artikel 2a van de Wvo als basis. Voor de voorschriften uit de bijlagen 1 en 2, die betrekking hebben op bestrijdingsmiddelen, geldt dat deze mede gebaseerd zijn op artikel

13 van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962. Op deze dubbele basis wordt hieronder nader ingegaan. Voor de voorschriften uit bijlage 1, die betrekking hebben op meststoffen, geldt dat deze mede gebaseerd zijn op de Wvo. Ook hierop wordt hieronder teruggekomen.

Voor glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² zijn de voorschriften uit bijlage 1 gebaseerd op artikel 8.44 van de Wm. De voorschriften van bijlage 3 hebben artikel 2a van de Wvo als basis.

Omdat voor deze lozingen de vergunningplicht is opgeheven, gelden voor het lozen type II nog enkele bepalingen uit het besluit (onder meer terzake van het melden van lozen type II en het stellen van nadere eisen). Voor de voorschriften uit de bijlage 1, die betrekking hebben op bestrijdingsmiddelen, geldt dat deze mede gebaseerd zijn op artikel 13 van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962. Voor de voorschriften uit bijlage 1, die betrekking hebben op meststoffen, geldt dat deze mede gebaseerd zijn op de Wvo.

Voor gemengde bedrijven met glastuinbouw als nevenactiviteit gelden de voorschriften uit bijlage 3 ingevolge artikel 2a van de Wvo.

De afstemming tussen de Wm en de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 is niet wettelijk geregeld. Beide wetten zijn in beginsel naast elkaar van toepassing. Het ruime criterium 'bescherming van het milieu' in de Wm biedt de basis om in aanvulling op de regels gesteld in het kader van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962, in het onderhavige besluit regels te stellen, die nodig zijn voor de bescherming van het milieu. Omdat de Wm noch de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 hieraan in de weg staat, is gekozen voor een gecombineerde basis (Wm en Bestrijdingsmiddelenwet 1962) van de voorschriften uit de bijlagen 1 en 2. Deze keuze is gedaan, omdat de Wm en de Wvo een ander systeem hebben dan de Bestrijdingsmiddelenwet 1962. Anders dan de Wm en de Wvo, kent de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 geen vergunningstelsel of een bevoegd gezag waaraan de benodigde en ingevolge dit besluit verlangde gegevens, zouden kunnen worden overgelegd. Ook is het College van Beroep voor het Bedrijfsleven rechter in laatste instantie, terwijl dat voor de Wm en

de Wvo de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State is. Tenslotte, en dat is uiteindelijk doorslaggevend geweest, kent de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 (nog) geen bestuurlijke handhaving.

Het gaat om specifieke regels in verband met cumulatie bij opslag, lokale omstandigheden en om de verbruiksreductie voor gewasbeschermingsmiddelen in bijlage 1. Voor glastuinbouwbedrijven type B gaat het met name om de voorschriften die zijn opgenomen in de paragrafen 2.1 en 2.2 van bijlage 2 betreffende het opslaan en aanmaken van bestrijdingsmiddelen en de voorschriften in bijlage 1 betreffende het terugdringen van het verbruik van gewasbeschermingsmiddelen. Voor glastuinbouwbedrijven type A, akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² en voor gemengde bedrijven waarvoor de Wm-vergunningplicht geldt, gaat het om de voorschriften uit bijlage 1 terzake van het terugdringen van het verbruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Voor de basering van de voorschriften over meststoffen in bijlage 1 op de Wm en de Wvo is gekozen, omdat naast lozen type II ook sprake kan zijn van lozen type I of lozen op de bodem, terwijl het voor de reductie van het verbruik irrelevant is waar de meststoffen uiteindelijk worden geloosd, maar het wel van belang is dat de voorschriften voor het hele bedrijf gelden.

Voor glastuinbouwbedrijven type B bevat het besluit in artikel 7, vierde lid, onder b, de verplichting tot het overleggen van een rapportage van een vooronderzoek. Ingevolge artikel 7, vijfde lid, kan het bevoegd gezag ertoe verplichten een rapportage van een verkennend onderzoek bij de melding te voegen. Deze bepalingen hebben artikel 72 van de Wet bodembescherming als basis. (Zie ook artikelsgewijze gedeelte van deze nota van toelichting.)

3. Glastuinbouwbedrijven type B

Voor glastuinbouwbedrijven type B geldt de Wm-vergunningplicht niet ingevolge artikel 8.1, tweede lid, van die wet. Paragraaf 2 van het besluit bevat de voorschriften die op deze bedrijven van toepassing zijn. Omdat dit besluit en in het bijzonder bijlage 2 in overeenstemming met de syste-

matiek van de MDW-amvb's is gebracht, wordt hieronder kort ingegaan op de achtergrond van deze MDW-amvb's. Voor meer uitgebreide toelichting op deze achtergrond wordt hier korthedshalve verwezen naar de nota's van toelichting bij de in paragraaf 1.3 genoemde besluiten.

De MDW-operatie: algemene milieuregels voor inrichtingen

In zijn brief van 19 december 1994 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal presenteerde het kabinet het Plan van Aanpak 'Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit' (MDW) (Kamerstukken II 1994/95, 24 036, nr. 1). Doel daarvan is regels die het bedrijfsleven onnodig belasten, te verminderen en te vereenvoudigen en de wetgevingskwaliteit te verbeteren. Ter uitwerking van het regeerakkoord kreeg in december 1994 de projectorganisatie MDW gestalte. In dat kader stelde het kabinet de MDW-werkgroep Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer in, met de opdracht te onderzoeken in hoeverre het stelsel van milieuregeling, met name het stelsel van vergunningen en algemene regels voor inrichtingen, kon worden verbeterd.

Het kabinet informeerde bij brief van 10 juli 1995 de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over het standpunt dat het naar aanleiding van het rapport van de MDW-werkgroep van 20 juni 1995 had ingenomen (kamerstukken II 1994/95, 24 036, nr. 6). Naar aanleiding van dat advies heeft het kabinet besloten om de besluiten op grond van artikel 8.40 van de Wm voortaan vorm te geven aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- meer inrichtingen onder het bereik van algemene regels;
 - globalisering, bundeling en groter bereik algemene regels;
 - voorschriften beperken tot wat strikt noodzakelijk is; accent op doelvoorschriften in plaats van middelvoorschriften;
 - flexibilisering door middel van nadere eisen;
 - vereenvoudiging van de meldingsplicht van artikel 8.41 Wm.
- Voor dit besluit gelden de drie laatstgenoemde uitgangspunten.

3.1 Het besluit

Dit besluit bevat tal van concrete voorschriften die erop gericht zijn de nadelige gevolgen voor het milieu en voor het oppervlaktewater en zuiveringstechnische werken, die glastuinbouwbedrijven type B kunnen veroorzaken, te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. De in dit besluit opgenomen voorschriften beogen een beschermingsniveau te realiseren dat voldoet aan het uitgangspunt ALARA (as low as reasonably achievable) uit de Wm, dat ingevolge artikel 2a, eerste lid, van de Wvo ook als uitgangspunt geldt voor het stellen van de voorschriften in bijlage 3.

Teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g?

Artikel 4, derde tot en met vijfde lid, van dit besluit geeft de koppeling met bijlage 1. In paragraaf 3.2 wordt ingegaan op bijlage 1. Hier zal de werking van artikel 4, derde tot en met vijfde lid, worden beschreven. In artikel 4, derde lid, is bepaald welke voorschriften uit bijlage 1 in welke situatie van toepassing zijn. Eerst moet een teeltplan gemaakt worden. Eerder dan dat een teeltplan is overgelegd en de gerapporteerde verbruiken in overeenstemming waren met de in het teeltplan berekende verbruiken, kan geen geldig bedrijfsmilieuplan-g worden gemaakt. De verwachting is dat 80% van de bedrijven er tot 2010 voor kiest een teeltplan te maken. In onderdeel a van artikel 4, derde lid, is een regeling opgenomen, die de voorwaarden bevat waaronder een bedrijfsmilieuplan-g (waarin enige uitwisseling tussen de drie milieutaakvelden mogelijk is) voor een glastuinbouwbedrijf type B geldt. Het bedrijfsmilieuplan-g en de daarbij behorende rekenmethodiek zijn in hoofdstuk 2 van bijlage 1 geregeld. Wordt aan een van de voorwaarden uit artikel 4, derde lid, onder a, niet voldaan, dan geldt ingevolge onderdeel b, van artikel 4, derde lid, van het besluit de verplichting om jaarlijks een teeltplan op te stellen. Het teeltplan en de daarbij behorende rekenmethodiek zijn in hoofdstuk 1 van bijlage 1 geregeld.

Een belangrijke voorwaarde voor de geldigheid van een bedrijfsmilieuplan-g is dat de in een teeltplan over het voorgaande kalenderjaar berekende bedrijfsverbruiksdoelstellingen

voor de drie milieutaakvelden (energie, meststoffen en werkzame stof) blijkens de rapportage over dat kalenderjaar niet zijn overschreden.

In artikel 4, vierde lid, is bepaald dat het bedrijfsmilieuplan-g geldt vanaf het tijdstip waarop het gedaateerd is. Daarvoor moet het uiteraard wel aan de daarvoor ingevolge artikel 4, derde lid, onder a, geldende voorwaarden voldoen. Een van de voorwaarden is dat het bedrijfsmilieuplan-g aan het bevoegd gezag is overgelegd. Aldus wordt bewerkstelligd dat een bedrijfsmilieuplan-g niet eerder kan gelden dan de nodige gegevens bij het bevoegd gezag bekend zijn.

Het bevoegd gezag kan hier zowel het ingevolge de Wm bevoegde gezag (burgemeester & wethouders) zijn als het ingevolge de Wvo bevoegde gezag (de waterkwaliteitsbeheerder). Deze laatste mogelijkheid bestaat slechts, indien vanuit het glastuinbouwbedrijf lozen type II plaatsvindt, maar dat zal in de regel wel het geval zijn. Het bevoegde gezag dat het bedrijfsmilieuplan-g of het teeltplan ontvangt, zendt het door aan de andere betrokken gezagsinstanties. (Zie ook paragraaf 2.1 onder Betere informatie-uitwisseling tussen de verschillende gezagsinstanties.)

Tenslotte is in artikel 4, vijfde lid, geregeld dat bekend gemaakt moet worden dat voor een glastuinbouwbedrijf type B een bedrijfsmilieuplan-g geldt.

Melding

In het systeem van artikel 8.40 van de Wm en 2a van de Wvo is een melding en bekendmakingsregeling ingebouwd, zodat de betreffende bevoegde gezagsinstanties en de belanghebbenden kunnen nagaan of degene die het glastuinbouwbedrijf type B drijft, terecht oordeelt dat een besluit op zijn bedrijf van toepassing is. Is het glastuinbouwbedrijf een type B bedrijf dan is de glastuinder gehouden de voorschriften van de bijlagen 2 en 3 na te leven. In het systeem van de beide wetten is in eerste en laatste instantie de ondernemer verantwoordelijk voor de beoordeling welk regime op zijn bedrijf van toepassing is.

In artikel 8.41 van de Wm en artikel 2b van de Wvo is niet geregeld of en hoe het betreffende bevoegde gezag op de melding moet reageren. Als de melding volkomen in orde is,

bestaat voor het betreffende bevoegd gezag geen verplichting hierop te reageren. Oordeelt dat bevoegd gezag dat de melding ten onrechte is gedaan, dan vloeit uit de handhavingsopdracht van de beide wetten voort dat het bevoegd gezag aan de tuinder laat weten dat voor het glastuinbouwbedrijf type B een vergunning ingevolge de Wm, onderscheidenlijk een vergunning ingevolge de Wvo, noodzakelijk is en dat zonder die vergunning de betreffende wet wordt overtreden. Geen van beide wetten stellen voor deze mededeling overigens een duidelijke termijn. Vanuit handhavingsoptiek is het wenselijk dat het betreffende bevoegd gezag bij een klaarblijkelijk onterechte melding niet te lang wacht met het kenbaar maken van zijn opvatting. De mededeling aan het bedrijf dat de activiteiten vergunningplichtig zijn ingevolge de Wm of de Wvo, moet in beginsel worden gezien als een informatieve mededeling die geen rechtsgevolg heeft. De rechtsgevolgen vloeien voort uit de wet zelf. De mededeling aan het bedrijf dat de melding terecht is gedaan, moet overigens worden aangemerkt als een beschikking als bedoeld in artikel 20.1 van de Wm, onderscheidenlijk als bedoeld in artikel 16 van de Wvo juncto artikel 20.1 van de Wm.

De verplichting tot melding van de oprichting, uitbreiding of verandering van het glastuinbouwbedrijf type B, onderscheidenlijk een voornemen te lozen type II, onderscheidenlijk dat lozen te veranderen, en de algemene bekendmaking daarvan door het betreffende bevoegd gezag biedt derden-belanghebbenden de gelegenheid initiatieven naar de gemeente te ondernemen, indien zij van mening zijn dat ten onrechte wordt gemeld, vestiging in strijd is met het bestemmingsplan of overigens gehandeld wordt in strijd met ordenings- of vestigingsregels.

Derden-belanghebbenden kunnen bij het bevoegd gezag een verzoek tot handhaving indienen als een glastuinbouwbedrijf type B niet aan de voorschriften uit bijlage 2 (artikel 18.14, eerste lid, van de Wm) of voor het lozen type II vanuit een glastuinbouwbedrijf type B niet aan de voorschriften uit bijlage 3 (artikel 25 van de Wvo jo. artikel 18.14, eerste lid, van de Wm) voldoet. Op zo'n verzoek moet het betreffende bevoegd

gezag binnen een maand reageren. Een voorbeeld hiervan is een ten onrechte gedane melding door een bedrijf, waardoor het verbod van artikel 8.1 van de Wm wordt overtreden, of een ten onrechte gedane melding van een rechtstreekse lozing ten aanzien waarvoor de vergunningplicht ingevolge de Wvo niet is opgeheven. Een ieder kan dan het bevoegd gezag verzoeken om een sanctie op te leggen.

Nadere eisen

Artikel 8.42 Wm biedt de mogelijkheid in een 8.40-besluit de verplichting op te leggen te voldoen aan nadere eisen van een bestuursorgaan met betrekking tot daarbij aan te geven onderwerpen. Artikel 2c, tweede lid, van de Wvo biedt eenzelfde mogelijkheid voor besluiten op grond van artikel 2a van de Wvo. Door het stellen van nadere eisen kunnen de desbetreffende voorschriften worden toegesneden op concrete gevallen. Artikel 6 van dit besluit biedt de mogelijkheid aan het betreffende bevoegd gezag tot het stellen van nadere eisen. De figuur van nadere eisen is niet nieuw. Ook in het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw (en bovendien in allerlei andere algemene regels op basis van de Wm en de Wvo) is op diverse plaatsen deze mogelijkheid gecreëerd. Nadere eisen kunnen worden opgelegd ten aanzien van in dit besluit genoemde onderwerpen aan degene die een glastuinbouwbedrijf type B drijft. Het is niet zo dat nadere eisen altijd en in elke situatie zullen of kunnen worden gesteld. Nadere eisen worden in de praktijk doorgaans terughoudend en afgewogen toegepast in die situaties waarbij lokale omstandigheden een specifieke benadering noodzakelijk maken. Gedacht kan worden aan een situatie waarin een sterke concentratie van glastuinbouwbedrijven zorgt voor extra milieubelasting, belasting van het oppervlaktewater of het zuiveringstechnische werk of waarin de ligging van een bedrijf nabij een extra gevoelig gebied noopt tot het stellen van extra voorschriften. Het komt zelden voor dat een nadere eis wordt gesteld zonder voorafgaand overleg met degene die het glastuinbouwbedrijf type B drijft. In de praktijk blijkt dat in de meeste gevallen in

goed overleg tussen het bedrijf en de betreffende lokale bevoegde gezagsinstanties eventuele onduidelijkheden worden weggenomen. Het kan dan gaan over de wijze waarop in het concrete geval aan de voorschriften moet worden voldaan of welke activiteiten of voorzieningen kunnen bijdragen tot een adequate bescherming van het milieu, het oppervlaktewater of het zuiveringstechnisch werk. Dan kan ook van het stellen van een formele nadere eis worden afgezien.

Het stellen van een nadere eis is het nemen van een met rechtswaarborgen omgeven besluit, waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Zo is een nadere eis een beschikking die vatbaar is voor bezwaar en beroep. Van gestelde nadere eisen wordt kennis gegeven in een of meerdere dag-, week- of huis-aan-huisbladen. De inhoudelijke en procedurele eisen die van toepassing zijn op het stellen van een nadere eis, zorgen ervoor dat de bevoegde instanties daartoe weloverwogen overgaan. De nadere eis is een ambtshalve beschikking, die niet kan worden genomen dan nadat het bevoegd gezag zich zorgvuldig een beeld heeft gevormd van de relevante feiten en de betrokken belangen. Daarbij zijn niet alleen milieubelangen of de belangen van het oppervlaktewater en de belangen van derden aan de orde, maar ook de bedrijfseconomische belangen. Er moet een duidelijke verhouding zijn tussen het met de nadere eis beoogde doel en de kosten of inspanningen die degene die het glastuinbouwbedrijf type B drijft, moet maken om aan de eis te kunnen voldoen.

Nadere eisen kunnen in zijn algemeenheid niet zo ver gaan dat daarvoor een bedrijf – in vergelijking met soortgelijke bedrijven of (internationale) ondernemingen uit dezelfde bedrijfstak – overmatig hoge kosten zou moeten maken om aan deze eisen te kunnen voldoen.

Gemeenten en waterkwaliteitsbeheerders kunnen nadere eisen stellen om een niet-concrete norm nader te concretiseren of om een overgangssituatie te regelen. Derden-belanghebbenden (omwonenden) kunnen zich van een concrete norm op de hoogte stellen en zo nodig bezwaar of beroep aantekenen. Degene die een glastuinbouwbedrijf type B drijft, kan echter ook zelf het betreffende bevoegd

gezag verzoeken om een nadere eis te stellen, indien hij behoefte heeft aan duidelijkheid door middel van formele vastlegging in de concrete norm. Derden-belanghebbenden kunnen het betreffende bevoegd gezag verzoeken tot het stellen van een nadere eis in die gevallen waarin de betreffende wet ruimte geeft voor het stellen van een nadere eis.

Bij de toepassing van de eerste generatie 8.40-besluiten is gebleken dat nadere eisen bij hoge uitzondering werden toegepast. Ook bij de nieuwe generatie besluiten lijkt het stellen van nadere eisen eerder incidenteel dan op grote schaal plaats te vinden. Tot op heden zijn geen signalen binnengekomen, die duiden op een versnelling in de toepassing van dit instrument. Dat het stellen van nadere eisen geleidelijk zal toenemen is evident, maar de intensiteit zal naar verwachting ruimschoots beneden de last blijven, die is verbonden aan het verlenen van vergunningen. Teneinde meer inzicht te verkrijgen in de doorwerking en de uitvoering van de nieuwe 8.40-besluiten is vorig jaar het 'Project verzamelen informatie amvb's 8.40' (project VIA 8.40) van start gegaan. Doel van dit project is om na te gaan welke ervaringen in de praktijk zijn opgedaan met de eerste drie nieuwe algemene maatregelen van bestuur ten einde een kwalitatief inzicht te krijgen in de uitvoeringsspraktijk en de eventuele knepunten daarbij. Een van de onderwerpen die wordt gevolgd is het instrument van de nadere eis. De resultaten van dit onderzoek zullen naar verwachting eind 2000 beschikbaar zijn.

Zie voor het overige het artikelsgewijze gedeelte van deze nota van toelichting.

3.2 Bijlage 1

Deze bijlage vloeit voort uit convenantsafspraken (zie ook paragrafen 1.1 en 2.1, onder de IMT). Een deel van de convenantsafspraken is niet in bijlage 1 opgenomen, maar is uitgewerkt in een los van dit besluit werkende structuur. Hieronder zal eerst worden ingegaan op de nu reeds bestaande structuren (waarop in bijlage 1 wordt voortgeborduurd) en vervolgens op de nieuwe structuur. Vervolgens wordt de systematiek van bijlage 1 in algemene zin toegelicht. Voor een nadere toelichting op de

rekenmethodiek en de afzonderlijke voorschriften wordt verwezen naar de toelichting op bijlage 1 in het artikelsgewijze gedeelte van deze nota van toelichting. In paragraaf 3.1 is onder Teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g? reeds aangegeven dat een glastuinbouwbedrijf type B ofwel een teeltplan ofwel een bedrijfsmilieuplan-g maakt.

Voorjaar 2000 heeft – in opdracht van de Stuurgroep Glastuinbouw en Milieu – een evaluatie van het convenant plaatsgevonden. Het resultaat hiervan is neergelegd in het rapport 'Evaluatie Convenant Glastuinbouw en Milieu'. De Stuurgroep Glastuinbouw en Milieu (hierna: de stuurgroep) is een afstemmingsplatform, samengesteld uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de ondertekenaars van het convenant. Het doel van de stuurgroep is uitvoering geven aan de in het convenant gemaakte afspraken. Deze evaluatie is tesamen met het advies van de Stuurgroep over de uitkomsten van die evaluatie, op 8 juni 2000 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer aangeboden. Uit die evaluatie is naar voren gekomen dat door gewijzigde omstandigheden, onevenwichtigheden, nieuwe gegevens en inzichten wellicht een herijking van bepaalde gewasnormen noodzakelijk is. Dit is noodzakelijk als uit de jaarrapportages tot en met 2002 in 2003 blijkt dat de verdeling van de sector doelstellingen over de verschillende gewassen tot een onevenwichtige verdeling van de inspanningen leidt. Dan kan een andere verdeling van de sector doelstellingen over de onderscheiden gewassen plaatsvinden. Het kan zijn dat de verbruiksdoelstellingen voor het ene gewas dan meer gereduceerd worden dan nu het geval is en voor een ander gewas minder. Echter de einddoelstellingen voor 2010 (de IMT) blijven voornamelijk gehandhaafd. Wel worden deze einddoelstellingen in 2005 geëvalueerd. In het convenant is aangegeven dat deze evaluatie aanleiding tot aanpassing van de IMT zou kunnen zijn.

Bestaande meet- en registratietechniek
Het tuinbouwbedrijfsleven is sinds enige jaren bezig – op basis van vrijwilligheid – de milieuprestaties te verbeteren. Dit krijgt voor de sierteelt gestalte in het Milieu Project Sierteelt (hierna: MPS) van de Stichting Milieu Project Sierteelt en voor de

groente- en fruitteelt bestaat Milieubewuste teelt (hierna: MBT) van de Stichting Certerra. Beide systemen kennen registratie en certificering. Tuinders die voor een certificaat in aanmerking willen komen, melden zich aan bij de Stichting MPS of de Stichting Certerra. Met behulp van een aanmeldingsformulier worden alle relevante teeltgegevens verstrekt (gewas, periode, teeltoppervlak). Volgens het MPS-systeem worden vervolgens elke vier weken de gegevens over energie-, meststoffen- en gewasbeschermingsmiddelen (werkzame stof) verbruik geregistreerd op een verzamelformulier en gerapporteerd aan de Stichting MPS. Volgens het MBT systeem worden maandelijks het verbruik van energie geregistreerd en registreert men van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen aan het begin van een jaar de beginvoorraad, aan het einde van het jaar de eindvoorraad en tussentijds alle aankopen. Met deze gegevens wordt het jaarlijks verbruik berekend. Ingeval van een wijziging van de teelten, dienen de tuinders een mutatieformulier in. In beide systemen worden de verbruiksgegevens volgens een standaard omgerekend naar punten en vervolgens geklassificeerd.

Wanneer tuinders de benodigde informatie verschaffen en voldoen aan de daarvoor gestelde criteria, mogen zij een certificaat voeren, dat staat voor milieubewust geteelde bloemen, groenten en fruit. Afhankelijk van de prestaties wordt een glastuinbouwbedrijf ingedeeld in klasse A, B of C en mogen de gekwalificeerde bedrijven hun deelname door middel van een MPS-vignet kenbaar maken. MBT kent geen klassensysteem. Bedrijven die voldoen aan de MBT-standaard mogen het MBT-vignet voeren.

De systematiek van het teeltplan en de wijze van meten, registreren en rapporteren zijn zoveel mogelijk overgenomen in bijlage 1. Nieuw zijn de verplichting om in teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g voor ieder milieutaakveld verbruiksdoelstellingen te berekenen en op het halen van die verbruiksdoelstellingen te worden afgerekend (met ingang van het kalenderjaar 2003).

Nieuwe structuur

Teneinde uitvoering te geven aan de afspraak in het convenant om te streven naar één systeem van meten, regi-

streren en rapporteren heeft het glastuinbouwbedrijfsleven vanuit haar verantwoordelijk voor de organisatie van de registratie door de glastuinbouwbedrijven de Stichting 'Uniforme Milieu Registratie' (UMR) opgericht.

Het doel van de UMR is het bij dit besluit verplicht gestelde meten, registreren en rapporteren te organiseren, uniformeren en optimaliseren. De UMR maakt daarbij zoveel mogelijk gebruik van de bestaande structuur van MPS en MBT, zoals die hierboven onder Bestaande meet- en registratietechnieken beschreven staat. Als tuinders via MPS/MBT hun gegevens aanleveren kunnen deze voor het marktinstrument (certificaten) worden gebruikt. Dezelfde gegevens kunnen – op verzoek van de tuinder – ook worden doorgezonden aan het Wm-bevoegd gezag of het Wvo-bevoegd gezag. Zo kan in een moeite aan de verplichtingen uit dit besluit worden voldaan. Voordeel hiervan is dat de tuinders met één systeem toe kunnen en geen additionele administratieve last ervaren. Om het voor de UMR mogelijk te maken alles tijdig bij het gekozen bevoegd gezag te krijgen, moeten tuinders hun gegevens over het voorafgaande kalenderjaar vóór 1 april hebben aangeleverd bij de UMR.

De UMR zorgt er bovendien voor dat tuinders die niet zijn aangesloten bij voornoemde MPS of MBT, de noodzakelijke formulieren en instructies krijgen.

Kortom, de UMR faciliteert de tuinders bij het uitvoeren van hun verplichtingen en administratieve handelingen resulterend in het opmaken van de verplichte jaarrapportages, op basis van de registratiegegevens.

Tevens is in het convenant afgesproken dat een 'Uitvoeringsorganisatie Glastuinbouw' (UO) wordt opgericht. Deze organisatie wordt gefinancierd door overheidspartijen. In het convenant is afgesproken dat de kosten ten hoogste 1 miljoen gulden zullen bedragen. De UO wordt gepositioneerd tussen het bevoegd gezag en het bedrijfsleven (UMR). De belangrijkste taken van de UO zijn: toetsing van ingediende bedrijfsmilieuplannen op volledigheid en het opstellen van een advies terzake voor het bevoegd gezag, het toetsen van jaarrapportages (afkomstig van de tuinders/UMR)

op volledigheid en aan de in het teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g opgegeven verbruiken en het adviseren aan en het bemiddelen en bewaken van de communicatie tussen convenantspartijen. De voornaamste taak van de UO is echter de aggregatie van bedrijfsgegevens naar het sectorniveau. Dit gebeurt ten behoeve van de stuurgroep, zodat die de IMT kan monitoren. Daartoe moet cumulatie van alle jaarrapportages plaatsvinden. In het convenant is afgesproken dat de UO zorg draagt voor deze cumulatie. Het UO verkrijgt haar gegevens van het bevoegd gezag en van de UMR. Monitoring vindt plaats door de jaarlijkse verbruiken bij elkaar op te tellen en aldus het verbruik van de sector te bepalen. Door vervolgens te berekenen wat de afname van het verbruik is in vergelijking met het voorafgaande kalenderjaar, kan worden vastgesteld of de beoogde reductie uit de IMT is gehaald.

Een andere service is het Handboek Milieumaatregelen Glastuinbouw editie 2000 (hierna: handboek). Het handboek is een uitgave van de stuurgroep en verkrijgbaar bij het Projectbureau Glastuinbouw en Milieu, dat onderdeel uitmaakt van de Novem (Postbus 8284, 3503 RE Utrecht). Degene die een glastuinbouwbedrijf type B drijft, kan zelf bepalen op welke wijze hij de bedrijfsverbruiksdoelstellingen voor zijn bedrijf haalt. Het handboek moet hierbij een hulpmiddel zijn. In het handboek wordt per milieutaakveld bij diverse maatregelen aangegeven wat de kosten van de maatregel en wat de te verwachten maximale reductiepercentages zijn. Het handboek is een handreiking aan de tuinder. Als een tuinder zijn huidige verbruiken inventariseert en bepaalt wat hij in een bepaald jaar moet reduceren en over een langere periode verwacht te zullen moeten reduceren, kan hij aan de verbruiksreductiepercentages zien welke maatregel hij zou kunnen toepassen. Het handboek wordt tenminste eens per 2 jaar geactualiseerd.

Het handboek is geen vervanging van de verbruiksdoelstellingen. De tuinder blijft zelf verantwoordelijk voor het niet overschrijden van de ten hoogste toegestane verbruiken.

Bijlage 1, algemeen

Bijlage 1 heeft het verminderen van

het verbruik van energie, meststoffen (stikstof en fosfor) en gewasbeschermingsmiddelen (werkzame stof, inclusief de niet-landbouwbestrijdingsmiddelen die worden gebruikt om de kas te reinigen) tot doel. Bijlage 1 bevat geen emissiegrenswaarden. Hoewel nu nog geen eenduidige relatie kan worden gelegd tussen verbruik en emissie, is wel duidelijk dat er een relatie bestaat. Het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw bevatten uitsluitend met doelen middelvoorschriften. Met bijlage 1 wordt hieraan een extra dimensie toegevoegd.

In lijst 1 zijn de sectordoelelstellingen (de IMT) voor ieder milieutaakveld (en de onderdelen waaruit dit taakveld bestaat) vertaald naar gewasverbruiksdoelstellingen per hectare. Met behulp van een rekenmethodiek kan de tuinder vervolgens de IMT vertalen naar bedrijfsverbruiksdoelstellingen voor ieder milieutaakveld.

Bijlage 1 bestaat uit drie hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat de voorwaarden waaraan het teeltplan moet voldoen en de rekenformules voor de berekening van het jaarlijks ten hoogste toegestane verbruik aan energie, meststoffen (stikstof en fosfor) en gewasbeschermingsmiddelen (werkzame stof). Zo kan de bedrijfsverbruiksdoelstelling voor ieder milieutaakveld, die in het teeltplan moet worden opgenomen, worden berekend. Het tweede hoofdstuk bevat de voorwaarden waaraan het bedrijfsmilieuplan-g moet voldoen en de voor de berekening van de bedrijfsverbruiksdoelstellingen in het bedrijfsmilieuplan-g benodigde rekenmethodiek. Het derde hoofdstuk bevat de meet-, registratie- en rapportageverplichtingen. Hoofdstuk 4 bevat de verplichtingen terzake van de registratie van bestrijdingsmiddelen. Bij bijlage 1 behoren 3 lijsten. De eerste lijst bevat over de periode 2000 tot en met 2010 voor ieder kalenderjaar, voor ieder milieutaakveld per gewas of gewasgroep, per hectare de verbruiksdoelstellingen en bijbehorende punten. Deze punten zijn alleen van belang voor de berekening van de bedrijfsverbruiksdoelstellingen in een bedrijfsmilieuplan-g. De tweede lijst bevat de gewassen die tot de in lijst 1 genoemde gewasgroepen behoren. De derde lijst bevat de punten die moeten worden gebruikt om de

marges voor de uitwisseling tussen de verschillende milieutaakvelden te bepalen, bij het berekenen van de verbruiksdoelstellingen voor het bedrijfsmilieuplan-g.

Bijlage 1, teeltplan

Het teeltplan heeft betrekking op een kalenderjaar en dient steeds uiterlijk op 1 november voorafgaand aan het betreffende kalenderjaar bij ofwel het Wm – ofwel het Wvo – bevoegd gezag binnen te zijn. Het bevoegd gezag dat het teeltplan heeft ontvangen, zendt dit door aan de andere betrokken gezagsinstantie.

Indien geen tussentijdse afwijkingen van de gegevens uit het teeltplan plaatsvinden, moet pas weer in november een teeltplan voor het aankomende kalenderjaar worden gemaakt.

Is er wel een afwijking van de gegevens uit het teeltplan, dan moet tussentijds over het volledige kalenderjaar een herberekening van de bedrijfsverbruiksdoelstellingen plaatsvinden en een op het gehele kalenderjaar betrekking hebbend teeltplan worden overgelegd. Wordt een ander gewas geteeld dan opgegeven of hetzelfde gewas op een ander aantal hectares geteeld, dan heeft dit immers consequenties voor het ten hoogste toegestane verbruik voor de milieutaakvelden voor dat jaar. Het bijgestelde teeltplan moet voordat de afwijking is geëffectueerd, worden overgelegd aan het bevoegde gezag waaraan het teeltplan in november was overgelegd. Dergelijke afwijkingen van het in eerste instantie overgelegde teeltplan zijn niet te beschouwen als verandering van het glastuinbouwbedrijf type B of verandering van het lozen type II. Een melding kan dan ook achterwege blijven.

Het teeltplan bevat tal van gegevens die nodig zijn om zicht te houden op de berekening van de bedrijfsverbruiksdoelstellingen en om met behulp van de rapportage over het kalenderjaar waarop het teeltplan betrekking heeft, te kunnen controleren of de bedrijfsverbruiksdoelstellingen gehaald zijn.

Het berekenen van de bedrijfsverbruiksdoelstellingen kan zowel door de tuinder zelf geschieden als, in opdracht van het bedrijf, door de Stichting UMR. (Zie hierover onder *Bestaande meet- en registratietechnie-*

niek.) Dit geldt uiteraard ook voor de berekeningen in het kader van een bijgesteld teeltplan. Het bevoegd gezag heeft een controlefunctie.

Bijlage 1, bedrijfsmilieuplan-g

Ingevolge het convenant moet dit besluit de mogelijkheid bieden tot maatwerk. Een tuinder moet binnen zekere grenzen, zelf kunnen kiezen hoe hij ervoor zorgt dat hij de verbruiksdoelstellingen voor 2010 haalt. In dit maatwerk wordt voorzien in het bedrijfsmilieuplan-g. Dit bedrijfsmilieuplan-g biedt de benodigde flexibiliteit binnen de in het convenant overeengekomen grenzen. Zo kan de tuinder de weg naar het realiseren van de verbruiksdoelstellingen voor 2010 beter bepalen en aan laten sluiten bij zijn investeringsritme. Bij voorbeeld een tuinder doet een grote investering om zijn energieverbruik terug te dringen. Zijn energieverbruik neemt als gevolg van deze investering meer af dan ingevolge de berekeningen voor het teeltplan noodzakelijk zou zijn. Echter, door deze investering kan hij een andere investering, nodig voor het terugdringen van het verbruik van bijvoorbeeld meststoffen, niet doen. Het bedrijfsmilieuplan-g biedt de mogelijkheid om binnen een bepaalde bandbreedte meer meststoffen te verbruiken. Dit wordt uitwisseling genoemd.

Een bedrijfsmilieuplan-g geldt voor een periode van vijf jaar en voldoet aan de daarvoor in hoofdstuk 2 van bijlage 1 gestelde eisen. Dat houdt in dat de berekeningen om te komen tot de bedrijfsverbruiksdoelstellingen voor de verschillende milieutaakvelden, moeten worden uitgevoerd op de wijze als aangegeven in paragraaf 2 van hoofdstuk 2. In die berekeningen is de puntensystematiek (die de grenzen waarbinnen de uitwisseling kan plaatsvinden bevat en waarover hieronder meer) verwerkt.

In paragraaf 3.1 onder *Teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g?* is al aangegeven hoe in het besluit in artikel 4, derde tot en met vijfde lid, is geregeld wanneer een tuinder een bedrijfsmilieuplan-g kan maken. Hoofdreël is dat eerst een teeltplan gemaakt moet worden. De gegevens die in het kader van het teeltplan moeten worden verschaft, zijn praktisch hetzelfde als die in het kader van het bedrijfsmilieuplan-g moeten worden overgelegd. Omdat het bedrijfsmilieuplan-g een periode

van vijf jaar beslaat, bevat het de bedrijfsverbruiksdoelstellingen voor die periode. Bovendien moet voordat een bedrijfsmilieuplan-g gemaakt mag worden, een tuinder eerst voor een kalenderjaar berekende verbruiken niet hebben overschreden.

Voor de periode van vijf jaar kan de tuinder zijn bedrijfsverbruiksdoelstellingen berekenen voor de drie milieutaakvelden. Het is niet realistisch om tuinders meer dan vijf jaar vooruit te laten kijken. Indien de tuinder voor een tweede keer voor een bedrijfsmilieuplan-g kiest, zal hij voor afloop van de periode van vijf jaar een nieuw bedrijfsmilieuplan-g moeten maken, dat voldoet aan de voorschriften. Doet hij dit niet dan geldt de verplichting om voor 1 november van het vijfde jaar een teeltplan over te leggen. In het teeltplan bestaat de flexibiliteit uit het bedrijfsmilieuplan-g niet.

De uitwisseling heeft de vorm gekregen van een puntensysteem. In dit systeem zijn de verbruiksdoelstellingen per gewas per hectare voor de verschillende milieutaakvelden (zoals die gelden voor de berekening van de bedrijfsverbruiksdoelstellingen voor het teeltplan), omgerekend naar punten. In lijst 1 zijn deze voor alle milieutaakvelden terug te vinden in de kolommen direct onder de kalenderjaren. Ook is een aparte kolom opgenomen, waarin het verbruik per punt voor ieder gewas is berekend. Per milieutaakveld wordt de doelstelling voor het jaar 2000 op 50 punten per milieutaakveld gesteld en de doelstelling voor het jaar 2010 op 100 punten. Omdat het milieutaakveld meststoffen bestaat uit de componenten stikstof en fosfor bedraagt de doelstelling voor ieder van deze componenten in het jaar 2000 25 en in het jaar 2010 50 punten. Voor de drie milieutaakvelden gezamenlijk moeten in het jaar 2000 150 punten en in het jaar 2010 300 punten worden behaald. Dit puntentotaal voor 2010 moet gehaald worden, of er nu een teeltplan of een bedrijfsmilieuplan-g wordt gemaakt. Voor glastuinbouwbedrijven type B waarvoor een teeltplan wordt gemaakt, geldt voor ieder kalenderjaar een vaste verbruiksreductie (corresponderend met 5 punten). Voor glastuinbouwbedrijven type B waarvoor een bedrijfsmilieuplan-g wordt gemaakt, geldt dat per

jaar voor een milieutaakveld ten hoogste 20% (in punten) afgeveken mag worden van deze vaste verbruiksreducties. In lijst 3 bij bijlage 1 staat in tabel 3.1 een reeks achter 'Minimumvereiste punten per milieutaakveld'. Deze reeks vormt in punten de maximale afwijking van de vaste verbruiksreducties. Omdat voor ieder kalenderjaar toch op het vereiste aantal punten voor de drie milieutaakvelden gezamenlijk uitgekomen moet worden, moet compensatie met de andere milieutaakvelden plaatsvinden. Er moeten voor die andere milieutaakvelden 'overpunten' worden gescoord.

Om de prestaties van de glastuinbouwbedrijven type B waarvoor een teeltplan wordt gemaakt te kunnen vergelijken met die waarvoor een bedrijfsmilieuplan-g wordt gemaakt, kan de puntensystematiek worden toegepast.

Een en ander wordt niet in strijd met artikel 8.11, derde lid, van de Wm (dat ingevolge artikel 2a, eerste lid, van de Wvo ook geldt voor de op die wet gebaseerde voorschriften) geacht, omdat de puntensystematiek zoals die geldt voor de verbruiksdoelstellingenberekening voor het bedrijfsmilieuplan-g de afwijkingen beperkt en bovendien in 2010 alle bedrijven aan dezelfde doelstellingen moeten voldoen. Artikel 8.16 van de Wm (dat ingevolge artikel 2a, eerste lid, van de Wvo ook geldt voor de op die wet gebaseerde voorschriften) biedt bovendien de mogelijkheid van een gefaseerde inwerkingtreding van voorschriften. Het halen van de doelstellingen in 2010 kan als zodanig beschouwd worden. Tenslotte gaat het hier om een extra inspanning als gevolg waarvan de emissies alleen maar verder afnemen. Voor het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit was er immers niets over verbruiksreducties geregeld.

Bijlage 1, milieutaakvelden energie en gewasbeschermingsmiddelen

Ten behoeve van de rapportage voor het milieutaakveld energie wordt onderscheid gemaakt tussen primaire energie (volledig meegewogen, factor 1) en ingekochte centraal of decentraal geproduceerde restwarmte (gedeeltelijk meegewogen, factor: 0,87). Het verbruik van duurzame energie wordt niet meegerekend. Dit

moet met een factor 0 worden vermenigvuldigd.

De gevolgen van deze waarderingsmethodiek zijn vastgelegd in een in januari 2000 verschenen publicatie van IKC-Landbouw getiteld

'Energie(k) vooruitblikken; energie in de glastuinbouw: 1997 – 2010'. (Het rapport is verkrijgbaar bij het Expertisecentrum LNV (voorheen het IKC), postbus 482, 6710 BL, Ede).

De in de IMT van het convenant opgenomen sectorale energie-efficiëncydoelstelling houdt een energie-efficiency-index (EEI) in van 35,0 (2010 in vergelijking met 1980). Het niet volledig meewegen van restwarmte heeft – onder verder gelijk blijvende omstandigheden – tot gevolg dat de EEI in 2010 uitkomt op 35,6 in plaats van 35,0, waarop je zou uitkomen, indien de restwarmte wel volledig (dus met factor 1) zou worden meegevoerd.

Het gat van 0,6 indexpunten kan ondermeer worden overbrugd door:

- uitbreiding van het teeltoppervlak waarop gebruik gemaakt wordt van (de)centrale restwarmte met circa 500 hectare;
- verdere verhoging van de dekkingsgraden, dat wil zeggen de mate waarin restwarmte voor de totale warmtebehoefte van het glastuinbouwbedrijf wordt gebruikt, met circa 5%-punten bij restwarmte;
- combinatie van een beperkte toename van het op restwarmte aangesloten teeltoppervlak en een verdere verhoging van de dekkingsgraden.

In de berekeningen van het IKC was voor 2010 oorspronkelijk uitgegaan van de volgende situatie:

- 800 hectare teeltoppervlak: centrale restwarmte;
- 2000 hectare teeltoppervlak: decentrale restwarmte;
- een gemiddelde dekkingsgraad van 70% bij centrale restwarmte;
- een gemiddelde dekkingsgraad van 50% bij decentrale restwarmte.

Op basis van de huidige inzichten wordt verwacht dat een verdergaande uitbreiding van het op restwarmte aangesloten teeltoppervlak met 500 hectare (tot totaal 3300 hectare) en een verdere verhoging van de dekkingsgraden van restwarmte met 5% (tot 75% voor centrale restwarmte resp. 55% voor decentrale restwarmte) tot de reële mogelijkheden behoort. Hiermee wordt een EEI van

35 haalbaar geacht. Blijft de EEI toch op 35 steken en wordt de sectordoelstelling daardoor niet gehaald, dan zal geen aanscherping van de energieverbruiksdoelstellingen voor de gewassen plaatsvinden.

Met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen zijn middelen die uit veel kilogrammen bestaan, maar weinig milieulast opleveren, uitgezonderd, bijvoorbeeld zwavel is niet meegeteld bij de berekening van de IMT.

Bijlage 1, meten, registreren en rapporteren

Het verbruik van energie, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen moet per periode van vier weken worden gemeten en geregistreerd. Daartoe moeten in die periode alle relevante gegevens worden verzameld en bewaard en berekeningen worden uitgevoerd en geregistreerd. Eens per jaar worden deze vierwekelijkse registraties gecumuleerd in de jaarrapportage die uiterlijk op 1 mei aan het bevoegde gezag wordt overgelegd, waaraan het teeltplan of het bedrijfsmilieuplan-g voor het kalenderjaar waarover de rapportage was overgelegd. Een tuinder kan er ook voor kiezen de vierwekelijkse registraties (via MPS of MBT) te zenden aan de Stichting UMR die dan in opdracht van de tuinder de jaarrapportage kan opstellen en voor verzending aan het bevoegde gezag kan zorg dragen. De tuinder blijft wel zelf verantwoordelijk voor het tijdig overleggen van de jaarrapportage (zie ook onder Nieuwe structuur). De voor de jaarrapportages gebruikte vierwekelijkse geregistreerde gegevens en uitgevoerde berekeningen moeten gedurende tien jaar worden bewaard ten behoeve van het toezicht op de naleving en de handhaving. Voor de tuinder kunnen de gegevens inzicht geven in zijn verbruik.

Bijlage 1, hoofdstuk 4

Hoofdstuk 4 bevat een aparte registratie van bestrijdingsmiddelen. Deze registratie vloeit voort uit afspraken gemaakt in het kader van het project gewasbescherming glastuinbouw, bestuurlijk begeleid door de Commissie Alders. Het project is mede een initiatief van de Land- en Tuinbouworganisatie. Het project heeft als belangrijkste doelstellingen:

- het uitbannen van het gebruik van verboden middelen;

- het zoveel mogelijk terugdringen van het overige illegale gebruik (bijvoorbeeld niet toegelaten toepassingen);

- het vinden van oplossingen op het terrein van het toelatingsbeleid voor de problemen bij de toelating van kleine toepassingen en van biologische gewasbeschermingsmiddelen.

3.3 Bijlage 2

Bijlage 2 bevat concrete voorschriften waaraan voorzieningen, installaties of activiteiten binnen de inrichting moeten voldoen of die handelingen vergen of de handelingsvrijheid beperken. Van concrete voorschriften kan slechts worden afgeweken, indien door de glastuinder wordt aangetoond dat op een andere wijze een tenminste gelijkwaardige bescherming van het milieu wordt bereikt. Het bevoegd gezag beslist uiteindelijk over de juistheid van het middel op basis van de gegevens die de tuinder heeft aangeleverd om de gelijkwaardigheid aan te tonen. De voorschriften zijn vergelijkbaar met voorschriften die mogen worden verwacht in een zogeheten adequate milieuvergunning ten behoeve van een vergelijkbare bedrijfsactiviteit.

Als vangnetbepaling in dit besluit fungeert voorschrift 1.8.1. van bijlage 2, dat betrekking heeft op alle niet in dit besluit genoemde aspecten, zolang het maar gaat om de bescherming van het milieu. Hierin is de algemene zorgplichtbepaling opgenomen. Een zodanig vangnet is noodzakelijk, aangezien een volledig dekkend pakket van maatregelen voor alle denkbare situaties niet mogelijk is. De bepaling vormt een aanvullende norm voor de zorg voor het milieu, die degene die de inrichting drijft, behoort te betrachten. Voorschrift 1.8.1. fungeert als sluitstuk, indien geen van de voorschriften van dit besluit van toepassing is, maar waarbij naar redelijke maatstaven moet worden geoordeeld dat een aantasting van het milieu in concreto niet aanvaardbaar is. Gelet op het milieubewustzijn dat van de tuinders mag worden verwacht, kan in de bovenbedoelde situaties een beroep worden gedaan op de eigen verantwoordelijkheid op het terrein van het milieu.

In bijlage 2 zijn voorschriften opgenomen die gebaseerd zijn op de Wm, en die in grote mate overeenkomen

met de voorschriften uit het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer. Deze voorschriften gelden uitsluitend voor glastuinbouwbedrijven type B (die voor wat betreft de Wm onder algemene regels vallen). (Zie ook paragraaf 1.3 en de artikelsgewijze toelichting Hoofdstuk II, paragraaf 3.)

3.4 Bijlage 3

In bijlage 3 zijn voorschriften opgenomen, die gebaseerd zijn op de Wvo, en die in grote mate overeenkomen met de voorschriften uit het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw. Deze voorschriften gelden voor lozen type II waarvoor ingevolge artikel 3, tweede lid, van dit besluit de Wvo-vergunningplicht is opgeheven. Bijlage 3 van dit besluit is gebaseerd op de artikelen 1, tweede en derde lid, 1a, 2a én 2c, tweede lid, van de Wvo. Het voldoen aan deze voorschriften wordt beschouwd als het voldoen aan het basisniveau van maatregelen ter bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewater, waaraan voor alle lozen type II moet worden voldaan op het moment van inwerkingtreding van dit besluit.

4. Glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m²

Voor glastuinbouwbedrijven type A en voor akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² geldt de Wm-vergunningplicht ingevolge artikel 8.1, eerste, van die wet. Voor glastuinbouwbedrijven type A vloeit dit voort uit het besluit. Voor akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² vloeit dit voort uit het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer dat in artikel 14 van dit besluit wordt gewijzigd. Naast de voorschriften uit de Wm-vergunning bevat paragraaf 3 van het besluit de bepalingen uit het besluit en de voorschriften uit de bijlagen, die op deze bedrijven van toepassing zijn.

4.1 Het besluit

Op glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² zijn de artikelen 4, derde, vierde en vijfde lid, artikel 5, eerste lid, 9, vierde, vijfde

en zesde lid, en 10, derde en vierde lid, van toepassing. Naast de meer algemene bepalingen artikel 5, eerste lid, 9, vierde, vijfde en zesde lid, en 10, derde en vierde lid, (die in de artikelsgewijze toelichting, hoofdstuk 1, nader worden toegelicht) wordt in artikel 4, derde, vierde en vijfde lid, bepaald dat door deze categorie bedrijven een teeltplan of een bedrijfsmilieuplan-g moet worden gemaakt. Tevens wordt aangegeven welke voorschriften uit bijlage 1 in welke gevallen van toepassing zijn. Kortheidshalve wordt hier verwezen naar de toelichting op het besluit in paragraaf 3.1 onder *Teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g*, met dien verstande dat voor deze bedrijven gedeputeerde staten ook bevoegd gezag ingevolge de Wm kunnen zijn.

In de regel zal er vanuit deze bedrijven lozen type II plaatsvinden. Als dit het geval is, gelden voor dat lozen de artikelen 5, derde lid, 6, tweede, derde, vijfde en zesde lid, en 8. Voor een toelichting op het stellen van nadere eisen ingevolge bijlage 3 wordt hier verwezen naar paragraaf 3.1, onder *Nadere eisen*. Voor een toelichting op het melden van lozen type II of een wijziging van dat lozen wordt hier verwezen naar paragraaf 3.1 onder *Melding*). Voor een toelichting op de artikelen wordt verwezen naar het artikelsgewijze gedeelte van de nota van toelichting.

Voor lozen type I geldt de Wvo-vergunningplicht. Hieronder wordt uiterst summier ingegaan op bijlagen 1 en 3.

4.2 Bijlage 1

De werking van bijlage 1 voor glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² is identiek aan die voor glastuinbouwbedrijven type B. Ook hier geldt dat het Wm-bevoegd gezag voor deze bedrijven ook gedeputeerde staten kunnen zijn. Hier wordt verwezen naar paragraaf 3.1 en de artikelsgewijze toelichting, hoofdstuk 2.

4.3 Bijlage 3

Ook hiervoor geldt dat de werking van deze bijlage gelijk is aan die voor glastuinbouwbedrijven type B. Hier wordt verwezen naar paragraaf 3.4 en

de artikelsgewijze toelichting, hoofdstuk 4.

5. Lozingen type II, anders dan vanuit een glastuinbouwbedrijf of een akkerbouwbedrijf met een glasoppervlak van meer dan 2500 m²

Het gaat dan om lozen vanuit gemengde bedrijven waar glastuinbouw nevenactiviteit is, bijvoorbeeld: a. een akkerbouwbedrijf, bijvoorbeeld een boomkwekerij of een bollenbedrijf, waar ook onder glas gewassen worden geteeld onder minder dan 2500 m² glas of

b. een veehouderij waar ook gewassen onder glas worden geteeld.

In het voorbeeld onder a, gelden voor lozen type II de bepalingen uit paragraaf 4. Voor lozen type I geldt de vergunningplicht ingevolge de Wvo en voor lozen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen nabij oppervlaktewater ten gevolge van agrarische activiteiten of activiteiten die daarmee verband houden als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, gelden de voorschriften van dat besluit. Daarnaast geldt het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer, tenzij het bedrijf ingevolge een andere fysieke uitsluitingsgrond vergunningplichtig is ingevolge de Wm.

In het voorbeeld onder b, gelden voor lozen type II de bepalingen uit paragraaf 4. Voor lozen type I geldt de vergunningplicht ingevolge de Wvo en voor lozen ten gevolge van activiteiten, bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, gelden de voorschriften van dat besluit.

Daarnaast geldt het Besluit melk- en rundveehouderijen milieubeheer of, indien de betrokken inrichting fysiek is uitgesloten, de vergunningplicht ingevolge de Wm.

5.1 Het besluit

Paragraaf 4 van het besluit heeft uitsluitend betrekking op lozen type II. Dit lozen moet dan vallen binnen de omschrijving van lozen ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten of activiteiten die daarmee direct verband houden en geen lozen type I zijn. Als lozen type II plaatsvindt, gelden voor dat lozen de artikelen 5, derde lid, 6, tweede, derde, vijfde en zesde lid, en 8. Voor een toelichting op het

stellen van nadere eisen ingevolge bijlage 3 wordt hier verwezen naar paragraaf 3.1, onder *Nadere eisen*. Voor een toelichting op het melden van lozen type II of het veranderen van dat lozen wordt verwezen naar paragraaf 3.1 onder *Melding*. Voor een toelichting op de artikelen wordt verwezen naar het artikelsgewijze gedeelte van de nota van toelichting. Voor lozen type I geldt de Wvo-vergunningplicht. Hieronder wordt uiterst summier ingegaan op bijlage 3.

5.2 Bijlage 3

Ook hiervoor geldt dat de werking van deze bijlage gelijk is aan die voor glastuinbouwbedrijven type B. Hier wordt verwezen naar paragraaf 3.4 en de artikelsgewijze toelichting, hoofdstuk 4.

6. Relatie met andere beleidsterreinen

Op bedrijven die onder het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer of het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw vallen, kan nog een aantal andere regelingen van toepassing zijn, die (mede) de bescherming van het milieu of het oppervlaktewater en zuiveringstechnische werken tot doel hebben. Dat zal onder dit besluit niet anders zijn. Een van de doelstellingen van dit besluit is om een verdere integratie van regulering van de glastuinbouwsector te bewerkstelligen (zie ook paragrafen 1.1 en 2.1). Dit is gebeurd door de integratie van de beide genoemde besluiten. Bovendien is de IMT in dit besluit opgenomen. Gezien de diversiteit van de sector is de nu bereikte integratie de maximaal haalbare. Hierboven is in paragraaf 2.2 aangegeven welke voorschriften uit het besluit gelden voor welke typen glastuinbouwbedrijven, akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² en voor welke typen lozingen. In hoofdstuk 5 is ook aangegeven welke combinaties denkbaar zijn voor gemengde bedrijven of akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van minder dan 2500 m². Hieronder wordt ingegaan op regelgeving die de bescherming van het milieu, het oppervlaktewater en zuiveringstechnische werken tot doel heeft, en die naast dit besluit voor deze bedrijven en lozingen kan gelden.

Daarbij nadrukkelijk de aantekening dat dit geen limitatieve opsomming is.

6.1 Regels ter bescherming van het milieu

Wet bodembescherming

De Wm bevat het ruime criterium dat regels gesteld kunnen worden, die nodig zijn ter bescherming van het milieu, waarvan ook de bodem deel uitmaakt. Voor glastuinbouwbedrijven type B geldt dat in bijlage 2 bij het besluit onder meer enkele voorschriften ter bescherming van de bodem zijn opgenomen. Zo worden in enkele voorschriften een vloeistofdichte vloer of vloeistofdichte tanks vereist. Dit laat onverlet dat de Wet bodembescherming eveneens op een glastuinbouwbedrijf B van toepassing is. Voor veehouderijen en akkerbouwbedrijven die onder respectievelijk het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer en het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer vallen, zijn vergelijkbare regelingen opgenomen in de bij die besluiten behorende bijlagen.

Voor glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² alsook voor andere (gemengde) bedrijven waar gewassen onder glas worden geteeld waarvoor alleen de voorschriften uit bijlage 3 gelden, geldt de Wet bodembescherming naast de voorschriften uit de Wm-vergunning. In de Wm-vergunning zullen in de regel ook voorschriften ter bescherming van de bodem opgenomen zijn. Hier moet in het bijzonder gewezen worden op de zorgplicht in artikel 13 van de Wet bodembescherming en op hoofdstuk IV van die wet, Algemene bepalingen in geval van verontreiniging van de bodem. Daarnaast kunnen ook algemene maatregelen van bestuur krachtens de artikelen 6-12 van toepassing zijn. Genoemd kunnen worden het Lozingenbesluit bodembescherming en het Besluit opslaan in ondergrondse tanks.

Lozingenbesluit bodembescherming

Enige tijd is overwogen de lozingsvoorschriften uit de Circulaire Agrarische Afvalwaterstromen op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming in bijlage 2 bij het besluit te integreren. Deze operatie kan echter nu nog niet worden uitgevoerd. Eerst zal nader onderzoek

moeten worden verricht. Zo is nog veel onbekend over de invloed van het lozen op de bodem vanuit glastuinbouwbedrijven van relatief veel afvalwaterstromen.

Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998

Het Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998 bevat regels met betrekking tot het opslaan in ondergrondse tanks van vloeibare brandstoffen, afgewerkte olie en huishoudelijk afvalwater. De regels hebben betrekking op zowel oude als nieuwe tanks, die zowel van staal als van kunststof vervaardigd kunnen zijn. Overlap wordt voorkomen door in bijlage 2, daar waar dat mogelijk was, te verwijzen naar het Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998 en naar een toepasselijke CPR-richtlijn met betrekking tot ondergrondse tanks. Voor glastuinbouwbedrijven type B, gemengde bedrijven waarvoor het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer of het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer geldt, is in artikel 2, eerste lid, onder a, van het Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998 in afstemming voorzien. Voor glastuinbouwbedrijven type A of akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² geldt het Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998. Voor gemengde bedrijven waarvoor de Wm-vergunningplicht geldt, is dit hetzelfde.

Beleid en regelgeving met betrekking tot afval

Het Convenant kunststofafval land- en tuinbouw heeft geresulteerd in een terugname en herverwerkingssysteem voor kunststofafval afkomstig uit de land- en tuinbouw. Er geldt een stortverbod voor kunststofafval van land- en tuinbouwfolies (ingegaan voor tuinbouwfolies op 1 januari 1997). Het Besluit verwijdering land- en tuinbouwfolie is sinds 1 januari 1997 van kracht. Dat besluit regelt de terugnameplicht voor producenten en importeurs van de folies die zijn aangewezen in de Regeling aanwijzing land- en tuinbouwfolie. Dit besluit werkt momenteel voor alle land- en tuinbouwfolies (kuilfolie, stretchfolie, loopfolie en substraatfolie). De tarieven voor het verbranden van bedrijfsafval zijn dusdanig hoog, dat preventie en hergebruik lonen.

In het Convenant inzake resten en

gebruikte verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen van 1988, de Verordening reiniging verpakkingen bestrijdingsmiddelen (autonome verordening van de Productschappen; verordeningenblad Bedrijfsorganisatie 18-8-1989, afl. 35 nr. L 12) en het Besluit stortverbod afvalstoffen is beleid neergelegd respectievelijk zijn regels gesteld om te voorkomen dat gewasbeschermingsmiddelen via het storten van verpakkingen vrijkomen. De verpakkingen dienen ingevolge artikel 1 van het Besluit stortverbod afvalstoffen volledig te worden ingezameld dan wel verbrand.

In het Besluit stortverbod afvalstoffen is in artikel 1 een stortverbod opgenomen voor organisch afval, i.c. plantaardig afval. Ten aanzien van substraatafval gelden er geen dwingende voorschriften. Maar de algemene uitgangspunten (preventie, hergebruik, verbranden en storten) van het afvalbeleid zijn wel van toepassing.

In 1994 is richtlijn nr. 96/62/EG van het Europese Parlement en de Raad van 20 december 1994 verpakking en verpakkingafval (PbEG L 365) aangenomen. Daarin zijn percentages opgenomen van 45% hergebruik (minimaal 15% hergebruik per afzonderlijke materiaalsoort) en 20% verbranden met energierugwinning. Deze richtlijn is omgezet in de Regeling verpakkingen en verpakkingafval (Stcrt. 1997, 125) die op 1 augustus 1997 in werking is getreden. In deze regeling wordt de zogenaamde verpakker/vuller aangesproken. Deze dient ervoor zorg te dragen dat zijn verpakkingen worden teruggenomen en verwerkt. Op initiatief van de gezamenlijke tuindersorganisaties is in het Convenant Verpakkingen II een hergebruikpercentage voor verpakkingen overeengekomen van 65% dat ook geldt voor de glastuinders. Dat convenant is op 29 december 1997 in werking getreden.

Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B

In het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer B (verder: BEES-B) worden eisen gesteld met betrekking tot de emissie van zwaveldioxide, stikstofoxide en stof vanuit kolen-, olie- en gasgestookte installaties. Tevens is daarin aangegeven hoe genoemde stoffen worden gemeten. Het BEES-B heeft betrekking op stookinstallaties met een thermisch

vermogen van 0,9 MW en meer, berekend op de bovenste verbrandingswaarde per ketel. Voor installaties onder de 0,9 MW zijn geen emissie-eisen gesteld. De eisen in het BEES-B ten aanzien van keuring en onderhoud zijn ook van toepassing op stooktoestellen en stookinstallaties inrichtingen. Ze gelden dus ook voor inrichtingen waarop dit besluit geheel of gedeeltelijk van toepassing is.

Ontwerpbesluit voorzieningen en installaties milieubeheer

Het in voorbereiding zijnde Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer zal in de plaats komen van Besluit opslag propaan milieubeheer en het Besluit gasdrukregel- en meetstations milieubeheer. Onder het in voorbereiding zijnde besluit vallen meer installaties dan onder de twee besluiten die het vervangt. Het gaat om windturbines, warmtekrachtinstallaties en grond- en grondwaterreinigingsinstallaties. Een onderscheid wordt gemaakt tussen drie verschillende typen inrichtingen, te weten type A-, B- en C-inrichtingen. De inrichtingen van het type A betreffen de zelfstandige inrichtingen, bijvoorbeeld een windturbine in het vrije veld. De type B- en C-inrichtingen zijn de inrichtingen die onderdeel zijn van een groter geheel. Bij een type B-inrichting gaat het om een installatie die deel uitmaakt van een inrichting waarvoor ingevolge artikel 8.40 van de Wm een ander besluit van toepassing is. Voor de in dit besluit relevante inrichtingen kunnen dat zijn dit besluit, het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer en het Besluit melkrunderveehouderijen milieubeheer. Inrichtingen van het type C zijn installaties die deel uitmaken van een inrichting waarvoor de Wm-vergunningplicht geldt. Dit kan zijn een glastuinbouwbedrijf type A, een akkerbouwbedrijf met een glasoppervlak van meer dan 2500 m², maar ook een ander gemengd bedrijf waarvoor geen algemene regels gelden of waarvoor wel algemene regels zouden gelden ware het niet dat ze onder een van de fysieke uitsluitingsgronden van het betrokken besluit vallen. Als bijvoorbeeld een warmtekrachtinstallatie als onderdeel van een glastuinbouwbedrijf type B functioneert, dan zullen de specifieke voorschriften van bijlage 1 van het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer

van toepassing zijn op de warmtekrachtinstallatie. Daarnaast zijn voor onder andere geluid en afvalstoffen de voorschriften uit bijlage 2 van toepassing. Als diezelfde warmtekrachtinstallatie als onderdeel van een glastuinbouwbedrijven type A, een akkerbouwbedrijf met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² of een ander gemengd bedrijf in werking is, waarvoor alleen de voorschriften uit bijlage 3 gelden en die Wm-vergunningplichtig zijn, dan zijn de voorschriften uit bijlage 2 bij het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer van toepassing als maakten zij onderdeel uit van de betreffende Wm-vergunning.

Besluit inzake stoffen die de ozonlaag aantasten 1995

Het Besluit inzake stoffen die de ozonlaag aantasten 1995 legt het produceren, verhandelen en toepassen van bepaalde chloorfluorkoolstofverbindingen en halonen (stoffen die de ozonlaag aantasten) aan banden, onder meer waar het gaat om het gebruik van koudemiddel in koel- en airconditioninginstallaties en als blusmiddel. Op grond van artikel 12, derde lid, van dat besluit is de Regeling lektheidvoorschriften koelinstallaties (Stcrt. 1997, 122) vastgesteld.

6.2 Regels mede ter bescherming van het milieu

Bestrijdingsmiddelenwet 1962

Naast de voorschriften op de verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen, kunnen voor glastuinbouwbedrijven, voor akkerbouwbedrijven en andere (gemengde) bedrijven waar gewassen onder glas worden geteeld, van belang zijn:

- a. de Regeling verwijdering dompelvloeistof bloembollen en -knollen. In die regeling wordt het lozen van restanten van dompelbaden waarin bestrijdingsmiddelen zijn toegepast, geregeld;
- b. het Besluit regulering grondontsmettingsmiddelen en de daarop gebaseerde Uitvoeringsregeling grondontsmettingsmiddelen, waarin regels zijn gesteld ten aanzien van de toegelaten middelen, die tenminste dichloorpropeen, cischloorpropeen of metamnatrium bevatten. Op grond hiervan is het voorhanden hebben en het gebruik van deze middelen voor

de teelt onder glas alleen toegestaan met vergunning. Met name wordt gewezen op de artikelen 2, 3 en 5 van het Besluit regulering grondontsmettingsmiddelen en op de artikelen 2 en volgende van de Uitvoeringsregeling grondontsmetting;

c. het convenant, waarin een taakstelling is opgenomen voor het vermindere van het gebruik van grondontsmettingsmiddelen. De reducties moeten al voor het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit zijn behaald. Voor het telen van groenten geldt dat in 2000 een reductie van 76% bereikt moet zijn en voor de sierteelt een reductie van 69%. Deze cijfers vormen een vertaling van de algemene taakstelling uit het MJPG voor de reductie van het gebruik van grondontsmettingsmiddelen van 80%. De reducties worden bereikt door het verbieden van grondontsmettingsmiddelen. Een evaluatie wordt dit jaar uitgevoerd.

Meststoffenwet

In hoofdstuk IV van de Meststoffenwet is een stelsel van regulerende mineralenheffingen opgenomen, ook bekend als mineralenaangiftesysteem (MINAS). Ingevolge dit op 1 januari 1998 van kracht geworden heffingstelsel bestaat in beginsel een heffingsplicht voor alle bedrijven waarop dierlijke, overige organische meststoffen of kunstmeststoffen worden aangevoerd of waarop dierlijke meststoffen worden geproduceerd. Er wordt ten aanzien van landbouwbedrijven zowel geheven naar de belastbare hoeveelheid fosfaat als naar de belastbare hoeveelheid stikstof. De heffingen zijn kort gezegd verschuldigd als de totale hoeveelheid fosfaat en stikstof die op het bedrijf wordt aangevoerd en geproduceerd, verminderd met de totale hoeveelheid van deze mineralen die van het bedrijf worden afgevoerd, in een kalenderjaar groter is dan de in de wet opgenomen normen voor het toelaatbare verlies van fosfaat en stikstof naar het milieu – de zogenoemde verliesnormen. Aanvoer van mineralen vindt onder andere plaats via de aanvoer van meststoffen en de productie van dierlijke meststoffen. Afvoer van mineralen geschiedt onder andere via de afvoer van dierlijke meststoffen van het bedrijf en via de afvoer van geproduceerde landbouwproducten.

Bedrijven die meststoffen aanvoe-

ren ten behoeve van glastuinbouw, zijn onder bepaalde voorwaarden geheel of gedeeltelijk vrijgesteld van de heffingsplicht ingevolge de regeling van de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van 12 januari 1999, houdende vrijstellingen van hoofdstuk IV van de Meststoffenwet voor kleine bedrijven, tuinbouwbedrijven en tuincentra (Stcrt. 1999, 9; hierna: de vrijstellingsregeling). Deze voorziening is getroffen, omdat in het heffingstelsel geen rekening wordt gehouden met de afvoer van mineralen van het bedrijf via de in kassen geteelde gewassen. De Meststoffenwet houdt alleen rekening met de afvoer van mineralen van het bedrijf via landbouwproducten die zijn geteeld op landbouwgrond, buiten de kassen. Ook is de norm inzake het toelaatbare verlies van fosfaat en stikstof gekoppeld aan teelten die in de bodem plaatsvinden. Teelten onder glas vallen daar niet onder. De vrijstelling fungeert derhalve als een correctie.

Een onderscheid is gemaakt tussen bedrijven waarop uitsluitend gewassen onder glas worden geteeld en bedrijven die ook akkerbouw of vee-teelt activiteiten hebben. Glastuinbouwbedrijven type A of B waar uitsluitend gewassen onder glas worden geteeld zijn geheel vrijgesteld van de heffingsplicht, onder de voorwaarde dat per kalenderjaar niet meer dierlijke en overige organische meststoffen op het bedrijf worden aangevoerd dan overeenkomt met 460 kilogram fosfaat per hectare van de oppervlakte van de kassen (artikel 3 van de vrijstellingsregeling). De aanvoer van fosfaat- en stikstofkunstmest wordt buiten beschouwing gelaten, alsook de hoeveelheid stikstof in de aangevoerde dierlijke en overige organische meststoffen. Binnen het bedrijf moet wel een administratie worden bijgehouden van de aangevoerde hoeveelheid meststoffen die worden benut voor de glastuinbouw. Tevens dient maandelijks te worden bijgehouden wat het teeltoppervlak is waar daadwerkelijk gewassen worden geteeld.

Als het bedrijf waar gewassen worden geteeld onder glas, een gemengd bedrijf is, is het bedrijf in beginsel wel heffingsplichtig. In dat geval wordt evenwel de hoeveelheid fosfaat en stikstof in de aangevoerde dierlijke, overige organische meststoffen en de

hoeveelheid stikstof in aangevoerde kunstmeststoffen die worden gebruikt voor het telen van gewassen onder glas, tot een bepaald forfaitair maximum vrijgesteld van de heffingen (artikel 5 van de vrijstellingsregeling). De aanvoer van fosfaatkunstmeststoffen wordt vooralsnog buiten beschouwing gelaten. De vrijstelling komt in feite neer op een extra aftrekpost bij de bepaling van de belastbare hoeveelheid fosfaat en stikstof. Voor fosfaat geldt een maximum van 460 kilogram per hectare teeltoppervlak. De aangevoerde hoeveelheid fosfaat in kunstmeststoffen telt daarbij niet mee. Voor stikstof geldt een maximum van 800 kilogram per hectare van de oppervlakte van de kassen. De aanvoer van stikstofkunstmeststoffen telt hier wel mee. Om voor de vrijstelling in aanmerking te komen, dient de heffingsplichtige een administratie bij te houden van de aangevoerde hoeveelheid meststoffen die worden benut voor het telen van gewassen onder glas. Tevens dient maandelijks te worden bijgehouden wat het teeltoppervlak is waarop daadwerkelijk gewassen worden geteeld. Deze gegevens worden bij de aangifte van de mineralenheffingen vermeld op het aangifteformulier.

6.3 Regels ter bescherming van het oppervlaktewater en zuiveringstechnische werken

Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater

Het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater geeft algemene regels voor het lozen van huishoudelijk afvalwater. Op grond van artikel 2 van het Lozingenbesluit huishoudelijk afvalwater is dat besluit niet van toepassing op het lozen van huishoudelijk afvalwater waarvoor regels zijn gesteld bij een ander besluit krachtens artikel 2a van de Wvo. Dit besluit is een dergelijk besluit. Het Lozingenbesluit huishoudelijk afvalwater is daarom niet van toepassing op het lozen van huishoudelijk afvalwater dat verband houdt met glastuinbouwactiviteiten. Het Lozingenbesluit huishoudelijk afvalwater is wel van toepassing op het lozen van huishoudelijk afvalwater vanuit een bedrijfswoning.

Het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij

Het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij bevat algemene regels ter voorkoming en beperking van de verontreiniging van oppervlaktewater door emissies van met name bestrijdingsmiddelen en meststoffen als gevolg van agrarische activiteiten in de open teelt en veehouderij. Het besluit is van toepassing op lozen en het gebruik van bestrijdingsmiddelen nabij oppervlaktewateren ten gevolge van agrarische activiteiten of activiteiten die daarmee verband houden. Aangezien glastuinbouwactiviteiten onder de definitie van 'agrarische activiteiten' als bedoeld in artikel 1 van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij vallen, is in artikel 2, eerste lid, onder b, van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij voorzien in een afbakening tussen het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en dit besluit. Het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij is daardoor niet van toepassing op het lozen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten of activiteiten die daar direct mee verband houden als bedoeld in dit besluit.

6.4 Veiligheid

Besluit drukapparatuur, Besluit drukvaten van eenvoudige vorm

Het Besluit drukapparatuur is gebaseerd op de Wet gevaarlijke werktuigen en de Stoomwet. Dat besluit bevat regels voor de fabricage van drukhoudende apparatuur voor gasen, vloeibare gasen, onder druk opgeloste gasen, dampen en vloeistoffen waarbij de dampdruk bij de maximaal toelaatbare temperatuur hoger is dan 0,5 bar bij de normale atmosferische druk (1012 mbar). Een overeenkomstig dat besluit vervaardigd drukapparaat dient vergezeld te gaan van een EG-verklaring van overeenstemming en een CE-markering. Het Besluit drukvaten van eenvoudige vorm dat ook is gebaseerd op de Wet gevaarlijke werktuigen, bevat regels voor onder meer de fabricage van drukhoudende apparatuur die ertoe bestemd zijn lucht of stikstof te bevatten. Ook voor deze apparaten geldt dat zij vergezeld dienen te gaan van een EG-verklaring van overeenstemming en een CE-markering.

Stoombesluit

Het Stoombesluit dat is vastgesteld op grond van de Stoomwet, bevat regels voor onder meer de periodieke keuring van stoomketels. Ketels boven bepaalde grenzen die worden genoemd in artikel 10, eerste lid, van het Stoombesluit (onder meer een werkdruk van meer dan 0,5 bar), worden iedere twee jaar aan een onderzoek onderworpen uitgevoerd door de Dienst voor het Stoomwezen b.v. (de daartoe door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangewezen instantie), dat zich ook tot het inwendige van de ketels uitstrekt.

Arbeidsomstandighedenwet 1998

De voorschriften in bijlage 2 laten onverlet hetgeen bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet 1998 is bepaald. Dit betekent dat op het glastuinbouwbedrijf naast het onderhavige besluit ook regels van toepassing kunnen zijn, die in het kader van de Arbeidsomstandighedenwet 1998 zijn of worden getroffen met het oog op de arbeidsomstandigheden. Ook de bevoegdheid van het districtshoofd van de Arbeidsinspectie om met het oog op de arbeidsomstandigheden op grond van de wetgeving inzake de arbeidsbescherming aanvullende of verder gaande eisen te stellen, wordt onverlet gelaten.

6.5 Bouw- en ruimtelijke ordeningsregelgeving

Bouwvergunning en Bouwbesluit

In het Bouwbesluit op grond van de Woningwet zijn vier uitgangspunten gehanteerd: veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid en energiezuinigheid. De voorschriften zijn gegeven op basis van levensduur, kosten en milieu-aspecten. Daarnaast dient de gemeenteraad nog een bouwverordening vast te stellen, waarin met name de brandveiligheid (brandwerende en blusvoorzieningen) binnen gebouwen wordt gegarandeerd. In paragraaf 1.3 is reeds aangegeven dat verschillende voorschriften uit het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer zijn geschrapt wegens overlap met voorschriften opgenomen in de bouwregelgeving.

Ruimtelijke ordening

Het huidige ruimtelijke beleid is vastgelegd in de Vierde Nota over de

Ruimtelijke Ordening Extra (kamerstukken II 1992/93, 22880, deel 3A; hierna: Vinex) en het Structuurschema Groene Ruimte (kamerstukken II 1993/94, 22880, nr. 5, deel 4; hierna: SGR). Momenteel wordt dit huidige ruimtelijke beleid vernieuwd in de vorm van de 5e Nota Ruimtelijke Ordening. Dit heeft ook consequenties voor de glastuinbouw. In de Vinex en het SGR zijn nationale en regionale bestaande gebieden voor glastuinbouw aangewezen en uitbreidingsgebieden. Doel van het rijksbeleid was en is met name het handhaven en versterken van de bestaande locaties en het bundelen van uitbreidingsbehoefte van de glastuinbouw op enkele nieuwe locaties. Het belang van bundeling van glastuinbouw voor de overheid is steeds groter geworden. Naast overwegingen vanuit het beschermen van waarden van natuur en landschap zijn er motieven vanuit het oogpunt van de aspecten water, milieu en energie. Daarbij gaat de voorkeur uit naar locaties die goed scoren op de aspecten benutting van restwarmte en CO₂. Op deze manier wordt het bereiken van de energieverbruiksdoelstellingen vergemakkelijkt. Momenteel zoekt het rijk samen met de provincies en de sector actief naar nieuwe glastuinbouwlocaties waar Westlandse tuinders zich zouden kunnen vestigen.

6.6 Verordenende bevoegdheid provincies en gemeenten

Provinciale milieuverordening

Artikel 1.2 van de Wm regelt de provinciale milieuverordening (PMV). De verordening is het regelend kader voor tal van onderwerpen waarvan is geoordeeld dat deze beter op provinciaal niveau kunnen worden geregeld. Naast het aanwijzen van bijzondere gebieden, is in hoofdstuk 10 van de wet vastgelegd dat zaken met betrekking tot de verwijdering van afvalstoffen op provinciaal niveau geregeld kunnen worden. In het Afvalstoffen Overlegorgaan (AOO) zijn de overheden met elkaar overeengekomen dat regels voor het bewaren en het ontdoen van afvalstoffen in de amvb zullen worden opgenomen. Voor het overige blijft de PMV van toepassing.

Gemeentelijke verordening

Artikel 121 van de Gemeentewet biedt de gemeenten een verordenende

bevoegdheid zolang deze niet in strijd is of komt met een hogere wettelijke regeling. Gemeenten kunnen de bevoegdheid hebben om bij Algemene Plaatselijke Verordening (APV) voorzieningen te treffen die bepaalde vormen van nadelige gevolgen, veroorzaakt door inrichtingen (bijvoorbeeld hinder) reguleren.

Een voorbeeld hiervan is een gemeentelijke verordening ten aanzien van industrielawaai, waaraan in voorschrift 1.1.2 opgenomen in bijlage 2, wordt gerefereerd. Een gemeente kan van de in dit besluit opgenomen grenswaarde voor geluid van 50 dB(A) afwijken op grond van zo'n gemeentelijke verordening. In die gemeentelijke verordening kan zowel een hogere als een lagere grenswaarde worden vastgelegd.

7. Toetsing van het ontwerpbesluit

7.1 Algemeen

In het kader van het project MDW zijn afspraken gemaakt ten aanzien van de wijze waarop in de toelichting bij regelgeving een analyse wordt opgenomen van de effecten van de regelgeving voor de bedrijven, voor het milieu en voor de handhaving en uitvoering. Deze paragraaf strekt daartoe.

Een groot aantal van de in deze paragraaf gebruikte gegevens is ontleend aan de studie 'Bedrijfs- en milieueffecten amvb Glastuinbouw 2000-2010' (oktober 1999, rapport 1.99.08; hierna: LEI, 1999). In deze studie heeft het Landbouw Economisch Instituut een studie uitgevoerd naar de milieu- en financiële gevolgen van de verschillende milieumaatregelen voor bedrijven in de glastuinbouwsector. De studie is uitgevoerd in opdracht van de stuurgroep.

Als gevolg van de inwerkingtreding van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw in 1994 en het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer in 1996 kwam het overgrote deel van de glastuinbouwbedrijven onder algemene regels te vallen. Tot het moment van inwerkingtreding van dit besluit was nog slechts circa 20% van de glastuinbouwbedrijven Wm-vergunningplichtig. De besparingen zijn reeds gerealiseerd. Gesteld kan worden dat dit besluit geen of nauwelijks effecten heeft voor de glastuinbouwbedrijven waar het

gaat om de verhouding vergunningplichtigheid (glastuinbouwbedrijven type A) en meldingsplichtigheid (glastuinbouwbedrijven type B). Bovendien zullen er ten opzichte van de situatie vóór de inwerkingtreding van dit besluit geen noemenswaardige effecten voor de glastuinbouwbedrijven optreden, noch structureel, noch eenmalig. Dit komt omdat reeds 70% van de glastuinbouwbedrijven via MPS en MBT meet, registreert en rapporteert. Voor de overige 30% van de glastuinbouwbedrijven zal het meten, registreren en rapporteren nieuw zijn. Daarvoor zullen implementatiekosten gemaakt moeten worden. Bovendien moeten extra kosten gemaakt worden voor het jaarlijkse teeltplan en de kosten voor het vijfjaarlijkse bedrijfsmilieuplan-g. Ook zullen – bij tussentijdse wijzigingen – bijgestelde plannen overgelegd moeten worden. Hieronder wordt op de kosten nader ingegaan. Daarop vooruitlopend kan gesteld worden dat de kosten niet noemenswaardig zullen stijgen en dan met name niet voor de glastuinbouwbedrijven waar al gemeten, geregistreerd en gerapporteerd wordt.

Ook de bestuurlijke lasten zullen niet noemenswaardig stijgen, hoewel nieuwe elementen zijn toegevoegd (gedacht moet worden aan de grotere informatiestroom van de tuinder richting bevoegde gezagsinstanties). De stijging van de lasten wordt beperkt door de structurering van de gegevens door de UMR en de UO. De UO coördineert het informatiemanagement tussen de tuinders en de bevoegde gezagsinstanties. Ook de handhavingscapaciteit zal niet behoeven te worden uitgebreid. Dit komt omdat de UO administratief voorwerk kan verrichten. Mede hierdoor zal beter en meer gecoördineerd opgetreden kunnen worden.

7.2 Effecten voor het bedrijfsleven

Aantal bedrijven waarop het besluit van toepassing zal zijn

Het totale teeltoppervlak voor glastuinbouw wordt geschat op ongeveer 10.000 hectare (CBS/Landbouwtelling 1999). Dit zal naar verwachting tot 2010 weinig veranderen. Op het teeltoppervlak worden gewassen onder glas geteeld door circa 12.000 bedrijven. Het gaat daarbij om:

- glastuinbouwbedrijven type A,

- glastuinbouwbedrijven type B,
- akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² en
- gemengde bedrijven, waaronder akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van minder dan 2500 m², waar tevens gewassen onder glas worden geteeld, maar waarbij glastuinbouw niet de hoofdactiviteit is.

In paragraaf 2.2 is aangegeven welke gedeelten van het besluit en welke voorschriften uit welke bijlagen voor welke typen bedrijven gelden. Hieronder zal daarbij aansluitend een overzicht van de aantallen worden gegeven. De gegevens voor dat overzicht zijn ontleend aan CBS/Landbouwtellingen 1999.

Tabel 1: Type B:

Categorie	Aantal bedrijven	Oppervlakte	Valt onder het besluit voor	Van toepassing zijnde bijlage van het besluit op het glasoppervlak
glastuinbouwbedrijven, die niet op een van de in art. 2, onder b, genoemde gronden, glastuinbouwbedrijf type A zijn	7200		zijn van glastuinbouwbedrijf type B lozen type II	Bijlagen 1, 2 en 3

Tabel 2: Type A

Categorie	Aantal bedrijven	Oppervlakte	Valt onder het besluit voor	Van toepassing zijnde bijlage van het besluit op het glasoppervlak
glastuinbouwbedrijven, waarvoor op een van de in artikel 2, onder b, genoemde gronden, de Wm-vergunningplicht blijft gelden	1000		zijn van glastuinbouwbedrijf type A lozen type II	Bijlagen 1 en 3

Tabel 3: gemengde bedrijven waar gewassen onder glas worden geteeld:

Categorieën	Aantal bedrijven	Oppervlakte	Valt onder het besluit voor	Van toepassing zijnde bijlage van het besluit op het glasoppervlak
a.1 boomkwekerijen met minder dan 2500 m ² glasoppervlak	1000	75 ha	lozen type II	Bijlage 3
a.2 boomkwekerijen met meer dan 2500 m ² glasoppervlak	400	245 ha	zijn van akkerbouwbedrijf met meer dan 2500 m ² glas lozen type II	Bijlage 1 en 3
a.3 tuinbouwbedrijven met minder dan 2500 m ² glasoppervlak	2400	270 ha	a.3.1 Circa 70%: 1700 met <i>nevenactiviteit</i> glastuinbouw lozen type II a.3.2 Circa 30%: 700 met <i>hoofdactiviteit</i> glastuinbouw	Bijlage 3
a.4 tuinbouwbedrijven met meer dan 2500 m ² glasoppervlak	Enkele	Weinig	zijn van glastuinbouwbedrijf type B lozen type II	Bijlagen 1, 2 en 3
Totaal aantal gemengde bedrijven met glastuinbouw	3800	590 ha	lozen type II	Bijlagen 1 en 3

Tabel 4: Overzicht van het aantal bedrijven en de (op het telen van gewassen onder glas) van toepassing zijnde bijlagen

	Bijlage 1	Bijlage 2	Bijlage 3
a.1			1000
a.2	400		400
a.3.1			1700
a.3.2	700	700	700
a.4	Enkele		Enkele
type A	1000		1000
type B	7200	7200	7200
Totaal	9300	7900	12000

Op basis van bovenstaande tabel wordt geconcludeerd dat:

1. de voorschriften uit bijlage 1 van toepassing zijn op circa 9000 bedrijven (9300),
 2. de voorschriften uit bijlage 2 van toepassing zijn op circa 8000 glastuinbouwbedrijven (7900) en
 3. de voorschriften uit bijlage 3 van toepassing zijn op circa 12.000 bedrijven.
- Hieronder is nog een toelichting opgenomen.

Aantal bedrijven waarvoor de voorschriften van bijlage 3 gelden

Alle 12.000 bedrijven waar gewassen onder glas worden geteeld, vallen voor wat betreft het lozen type II onder de voorschriften van bijlage 3. Sommige van deze glastuinbouwbedrijven zijn bovendien vergunningplichtig ingevolge de Wvo. Dit is het geval als vanuit het betrokken glastuinbouwbedrijf ook lozen type I plaatsvindt. Welke lozingen als lozingen type I moeten worden gekwalificeerd, is aangegeven in artikel 2, onder e.

Gemengde bedrijven, waarvoor alleen de voorschriften van bijlage 3 gelden

Van de 12.000 bedrijven zijn er 4000 gemengd. Tot de 4000 gemengde bedrijven behoren 1400 boomkwekerijen en 2400 bedrijven met een glasoppervlak van minder dan 2500 m² (Bron: CBS, landbouwtellingen 1999). Bij de telling is onderscheid gemaakt tussen boomkwekerijen met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² (400 bedrijven die telen op 245 hectare), boomkwekerijen met een glasoppervlak van minder dan 2500 m² (1000 bedrijven die telen op 75 hectare) en overige gemengde bedrijven met een glasoppervlak van minder dan 2500 m² (2400 bedrijven die telen op 270 hectare). De boomkwekerijen met een glasoppervlak van meer dan 2500 m², behoren tot de categorie akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m². Voor deze categorie gelden dezelfde voorschriften als voor glastuinbouwbedrijven type A.

Voor de 2400 gemengde bedrijven geldt voor 70% dat het telen onder gewassen nevenactiviteit is. Voor 30% geldt dat het telen van gewassen onder glas hoofdactiviteit is. Voor 1400 bedrijven geldt uitsluitend dat geen wat ingevolge paragraaf 4 van

het besluit is voorgeschreven, bepalingen van het besluit en de voorschriften uit bijlage 3. Voor 700 gemengde bedrijven geldt dat het telen onder glas hoofdactiviteit is. Deze bedrijven behoren tot de categorie glastuinbouwbedrijven type B.

Door in artikel 1, onder a, onder 11°, van het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer, zoals dat wordt gewijzigd in artikel 14, de fysieke uitsluitingsgrond voor het glasoppervlak op te trekken van 1000 m² naar 2500 m², zullen meer bedrijven waar ook gewassen onder glas worden geteeld, onder de werkingssfeer van dat besluit vallen.

Glastuinbouwbedrijven type A

Circa 1000 glastuinbouwbedrijven zijn glastuinbouwbedrijven type A op een van de in artikel 2, onder b, genoemde gronden. Voor deze bedrijven gelden de bepalingen uit het besluit aangegeven in paragraaf 3 en de voorschriften uit bijlage 1 en in de regel bijlage 3.

Akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m²

Zoals hierboven reeds werd aangegeven, behoren tot deze categorie 400 boomkwekerijen met een glasoppervlak van meer dan 2500 m². Daarnaast zijn er mogelijk nog andere bedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m². Voor deze categorie gelden dezelfde bepalingen van het besluit en voorschriften uit de bijlage als voor glastuinbouwbedrijven type A.

Glastuinbouwbedrijven type B

Het aantal glastuinbouwbedrijven type B bedraagt circa 7900. Voor deze bedrijven gelden de bepalingen van uit paragraaf 2 van het besluit (de artikelen 4 tot en met 10 en de voorschriften uit bijlagen 1, 2 en 3).

Uitgaande van de cijfers van het CBS/Landbouwtelling 1999 zullen derhalve 12.000 bedrijven Voor wat betreft het lozen type I vergunningplichtig zijn ingevolge de Wvo, voor wat betreft het lozen type II vallen onder de voorschriften uit bijlage 3. Voor 8300 van de 12.000 bedrijven geldt bovendien dat zij meldingsplichtig zijn ingevolge het besluit. De voorschriften uit de bijlagen 1 en 2 gelden voor deze bedrijven. Voor 1400 van de 12.000 bedrijven gelden de voorschriften uit bijlage 1.

Of anders: De voorschriften uit bijlage 1 zijn van toepassing op 9000 bedrijven, de voorschriften uit bijlage 2 zijn van toepassing op 8000 bedrijven en de voorschriften uit bijlage 3 zijn van toepassing 12.000 bedrijven.

Aard en omvang van de kosten en baten van het besluit

Structurele en eenmalige effecten

In dit geval moet onderscheid gemaakt worden tussen dat wat nieuw is in vergelijking met de bestaande situatie en dat wat nieuw is in vergelijking met het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw. Immers 70% van de bedrijven meet en registreert reeds in verband met de in paragraaf 3.2, onder *Bestaande meet- en registratietechniek* genoemde certificeringssystemen. Van de 9000 bedrijven waarvoor de voorschriften uit bijlage 1 gelden, zijn er 6300 die reeds nu vertrouwd zijn met belangrijke onderdelen het bij dit besluit ingevoerde systeem.

De gevolgen voor de omvang van de administratieve lasten

Onder het begrip administratieve lasten wordt in dit kader verstaan de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen die voortvloeien uit dit besluit. Het gaat om het verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie aan de overheid. Het besluit bevat de volgende nieuwe informatieverplichtingen ten opzichte van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw:

- a. nieuwe vaste verplichtingen (alle bijlage 1):
 - het jaarlijks overleggen van een teeltplan of het vijfjaarlijks overleggen van een bedrijfsmilieuplan-g;
 - vierwekelijks meten en registreren van verbruiken van energie, meststoffen en werkzame stof;
 - het jaarlijks rapporteren van verbruiken van energie, meststoffen en werkzame stof;
 - registratieverplichting voor gewasbeschermingsmiddelen naar aanleiding van de afspraken die gemaakt zijn in het kader van het project gewasbescherming glastuinbouw (Commissie Alders);
- b. nieuwe eenmalige informatieverplichting (artikel 7):

– aard en omvang van de transport-activiteiten en de laad- en losplaatsen (artikel 7, derde, onder g en h; – aanvullingen op nulsituatie onderzoek (bodem) op grond van artikel 7, vierde lid, onder b, en vijfde lid, van het besluit;

c. nieuwe informatie over getroffen maatregelen of voorzieningen:

- voorschrift 1.2.1 onder b van bijlage 2 (afvalpreventie);
- voorschrift 1.7.1 van bijlage 2 (waterbesparing);
- voorschriften 4, zesde lid, 5, derde lid, 6, derde lid, 7, vierde lid, 8, derde lid, 10, tweede lid, 11, derde lid, 12, tweede lid, 13, tweede lid, van bijlage 3 (controlevoorzieningen);
- voorschriften 5, tweede lid, 6, tweede lid, 7, derde lid, 8, tweede lid, (voorziening voor het tegenhouden van onopgeloste bestanddelen).

Ad a.

Ongeveer 9000 glastuinbouwbedrijven (type A en B en enkele akkerbouwbedrijven met glastuinbouw als nevenactiviteit onder een glasoppervlak van meer dan 2500 m²) moeten ingevolge dit besluit een teeltplan of een bedrijfsmilieuplan-g maken, vierwekelijks gaan meten en registreren en gaan rapporteren.

Naar schatting 80% van de bedrijven zal een teeltplan maken. De kosten voor het opstellen van een teeltplan bedragen fl. 1000,- à fl. 1500,-. De andere 20% zal een bedrijfsmilieuplan-g maken. De kosten van het opstellen van een bedrijfsmilieuplan-g bedragen fl. 1500,- à fl. 3500,-. De kosten voor het teeltplan moeten ieder jaar gemaakt worden, die voor het bedrijfsmilieuplan-g eens in de 5 jaar. Echter, voorafgaand aan tussentijdse wijzigingen moet ook een gewijzigd teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g worden overgelegd. Dan zullen opnieuw kosten gemaakt moeten worden. Een inschatting van de kosten van tussentijdse wijzigingen is moeilijk te geven.

Het vierwekelijks meten en registreren, het overleggen van een teeltplan en het jaarlijks rapporteren op basis van bijlage 1 zal voor de bedrijven die nu reeds meedoen aan MPS/MBT (circa 70% van de bedrijven) een minimale extra inspanning betekenen. Die bedrijven verzamelen reeds een groot deel van de verlangde gegevens ten behoeve van MPS/MBT. Voor de overige 30% van de bedrijven (2700)

betekenen de nieuwe verplichtingen een extra administratieve belasting van naar schatting fl. 1000,- tot fl. 1500,- per jaar.

Dit houdt in dat de totale kosten per jaar tussen de 10 en 15 miljoen gulden liggen. Dit bedrag is tot stand gekomen door er vanuit te gaan dat de verdeling als volgt is:

1. bedrijven die niet al participeerden in MPS/MBT en die een teeltplan maken: 25%;
2. bedrijven die reeds participeerden in MPS/MBT en die een teeltplan maken: 55 %;
3. bedrijven die niet al participeerden in MPS/MBT en die een bedrijfsmilieuplan-g maken: 5%;
4. bedrijven die reeds participeerden in MPS/MBT en die een bedrijfsmilieuplan-g maken: 15%.

De extra kosten van de verplichte jaarlijkse registratie van gewasbeschermingsmiddelen naar aanleiding van de afspraken die gemaakt zijn in het kader van het project gewasbeschermingsmiddelen (Commissie Alders) en die zijn opgenomen in paragraaf 3.1 van bijlage 1, zijn beperkt, aangezien de tuinders voor een goede bedrijfsvoering al een eigen administratie bijhouden.

Ad b.

De eenmalige melding van de aard, omvang en frequentie van transport-activiteiten en de laad- en losplaatsen, is een uitbreiding van de meldingsplicht, maar brengt nauwelijks extra kosten met zich.

De aanvullingen op het nulsituatie onderzoek (bodem) hebben betrekking op verkennend onderzoek naar ernst en urgentie van bodemverontreiniging. Omdat dit onderzoek reeds is uitgevoerd door de helft van de glastuinbouwbedrijven (circa 5000 bedrijven) en de omvang van het onderzoek kan verschillen (circa fl. 1000,-, zie plan van aanpak inventarisatie en sanering bodemverontreinigingen glastuinbouw, provincie Zuid-Holland), worden de kosten geschat op 4 miljoen gulden.

Uitvoeringskosten

In LEI, 1999 is geen onderscheid gemaakt in meldingsplichtige en vergunningsplichtige glastuinbouwbedrijven (type B en type A bedrijven). Dit was op grond van de karakteristieken van de bedrijven ook niet nodig,

omdat voor deze bedrijven allemaal de IMT geldt.

In LEI, 1999 zijn bovendien niet de zeer kleine en grote glastuinbouwbedrijven en glasopstanden met open grondteelt betrokken. Het onderzoek is daardoor representatief voor 90% van het landelijk teeltoppervlak in 1997 (circa 8000 glastuinbouwbedrijven). Voor de zeer grote en zeer kleine kunnen derhalve de kosten afwijken, van de in LEI, 1999 berekende gemiddelde kosten.

In LEI, 1999 zijn behalve de voorgenomen maatregelen in het kader van dit besluit ook de maatregelen meegenomen, die de bedrijven in het kader van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw reeds hadden moeten treffen. Een deel van de bedrijven heeft die maatregelen vanwege het ontbreken van financiële mogelijkheden nog niet getroffen. De gevolgen zijn vertaald naar de benodigde investeringen, de hieraan verbonden jaarkosten en de hieruit te verwachten consequenties ten aanzien van de continuïteit van de bedrijven. In het onderzoek is tevens rekening gehouden met de autonome ontwikkelingen.

Berekend is dat de extra investeringen voor de in 2010 overblijvende glastuinbouwbedrijven (= 70% van het huidige aantal bedrijven) in het kader van het Besluit glastuinbouw voor de sector gemiddeld fl. 260.000,- bedragen per hectare (prijsspeil 2010). Rekening houdend met de operationele kosten en de besparingskosten betekent dit een extra kostenpost van fl. 23.000,- per hectare per jaar. De potplantenbedrijven hebben te maken met de hoogste investeringen en de hoogste totale jaarlijkse kosten (fl. 28.000,-/hectare/jaar), de glasgroentebedrijven de laagste investeringen en totale jaarlijkse kosten (fl. 20.000,- /hectare/jaar). Deze bedragen kunnen worden afgezet tegen de gemiddelde bedrijfskosten van circa fl. 900.000,- per hectare per jaar (prijsspeil 2010).

Wat heeft dit voor een effecten op het continuïteitsperspectief van de bedrijven?

Uit LEI, 1999 blijkt dat in 2000 5% van de in 1997 bestaande glastuinbouwbedrijven niet meer bestaat ten gevolge van autonome ontwikkelingen. In 2010 zal dit percentage 30% zijn. De invoering van dit besluit

heeft hierop geen invloed. Het is een gevolg van de huidige situatie in de glastuinbouw. 23% van de bedrijven bestaat niet meer, omdat er geen opvolging is, 3% van de bedrijven bestaat niet meer in verband met overlijden, vrijwillige bedrijfsbeëindiging of emigratie en 4% van de bedrijven zal door een faillissement worden getroffen.

Uit LEI, 1999 blijkt bovendien dat, als dit besluit in 1997 van kracht zou zijn geweest:

- a. 31% van het aantal bedrijven in 1997 aan de bedrijfsverbruiksdoelstellingen zou kunnen voldoen;
- b. 39% van het aantal glastuinbouwbedrijven in 1997 niet aan de bedrijfsverbruiksdoelstellingen zou kunnen voldoen.

Ad a

Als dit besluit niet van kracht wordt, zou slechts 5% van de glastuinbouwbedrijven in 1997 aan de bedrijfsverbruiksdoelstellingen voldoen. De invoering van de verbruiksdoelstellingen in bijlage 1 heeft voor circa 7% van het aantal bedrijven in 2010 tot gevolg dat weliswaar de milieudoelstellingen in 2010 zullen zijn gerealiseerd, maar dat deze bedrijven onvoldoende mogelijkheden hebben om het productieapparaat op een modern peil te houden. De overige 24% (31%-7%) zullen de bedrijfsverbruiksdoel-

stellingen realiseren zonder in financiële problemen te komen.

Ad b

Circa 39% van de huidige bedrijven zal in 2010 niet voor honderd procent aan de milieudoelstellingen kunnen voldoen. Deze bedrijven hebben niet de financiële mogelijkheden om hierin te investeren. Hieronder vallen zowel bedrijven die net niet, als bedrijven die bij lange na niet voldoen aan de bedrijfsverbruiksdoelstellingen. Uit de berekeningen van het LEI blijkt dat ongeveer driekwart van het aantal glastuinbouwbedrijven in 1997 aan de bedrijfsverbruiksdoelstellingen in 2010 voldoet op een of meer milieutaakvelden. Uitgaande van de huidige situatie heeft binnen deze categorie (van 39%) circa 63% van de bedrijven geen technische mogelijkheden om de milieudoelstellingen te halen. De overige 37% van de glastuinbouwbedrijven hebben wel de technische mogelijkheden, maar niet de financiële middelen om de milieudoelstellingen te halen. Gerekend over de bedrijven die in 2010 bestaan en niet aan de milieudoelstellingen voldoen, zijn de resterende investeringen voor na 2010 door LEI berekend op gemiddeld fl. 90.000,- per hectare.

De extra invloed van de liberalisering van de energiemarkt op het continuïteitsperspectief is beperkt (LEI,

1999, p. 12). Het aantal bedrijven dat financieel-economisch in de problemen komt, neemt met enkele procenten toe. Het aantal bedrijven dat niet aan de milieudoelstellingen kan voldoen, neemt nauwelijks af.

In het kader van de liberalisering worden thans door glastuinders de mogelijkheden verkend om de kostenverhoging te verminderen. Dit zou de realiseerbaarheid van de doelstellingen kunnen vergroten.

7.3 Bescherming van het milieu

Bij de beslissing tot het vaststellen van dit besluit zijn verder de volgende milieurelevante aspecten betrokken.

De gevolgen voor het milieu die de glastuinbouwbedrijven kunnen veroorzaken en de bestaande toestand van het milieu

Het besluit richt zich met name op de beheersing en terugdringing van nadelige gevolgen die individuele inrichtingen veroorzaken. Van de drie onderscheiden subcategorieën glastuinbouw is in de onderstaande tabel een globaal overzicht gegeven van aspecten die voor het milieu een rol kunnen spelen. Deze aspecten onderscheiden zich niet van het vorige besluit.

Tabel 5: overzicht van de aspecten die voor het milieu een rol kunnen spelen

Subcategorie	Wvo-aspecten, Afvalwater	Afvalstoffen	Geluid en licht	Bodem
Snijbloemen	Diverse afvalwaterstromen, o.a. spui-/drainagewater, huishoudelijk afvalwater, drainwater	Afgedragen gewas, tuinbouwplastic substraatmateriaal	Landbouwwerktuigen, ventilatoren, stookinstallatie, transport, assimilatieverlichting	Opslag compost gevaarlijke stoffen, bestrijdingsmiddelen meststoffen
Glasgroenten	Diverse afvalwaterstromen, o.a. spui-/drainagewater, huishoudelijk afvalwater, drainwater	Afgedragen gewas, tuinbouwplastic substraatmateriaal	Landbouwwerktuigen ventilatoren stookinstallatie, transport	Opslag compost gevaarlijke stoffen, bestrijdingsmiddelen meststoffen
Potplanten	Diverse afvalwaterstromen, o.a. spui-/drainagewater, huishoudelijk afvalwater, drainwater	Afgedragen gewas, tuinbouwplastic substraatmateriaal	Landbouwwerktuigen, ventilatoren, stookinstallatie transport assimilatieverlichting	opslag compost gevaarlijke stoffen bestrijdingsmiddelen

Tabel 6: berekende vermindering van de verbruiken vanaf 1997 als gevolg van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw

Milieuveld	Berekende vermindering van het verbruik vanaf 1997 als gevolg van Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw (%)	Berekende vermindering van het verbruik als gevolg van dit besluit (%)	Berekende vermindering van het verbruik in 2010 onder invloed van dit besluit t.o.v. 1997 (%)
Energie	1%	21%	22%
Meststoffen N+P	33%	13%	46%
Gewasbeschermingsmiddelen	5%	15%	20%

De gevolgen voor het milieu die het nieuwe besluit met zich brengt, zijn genoemd in tabel 6.

De mogelijkheden tot bescherming van het milieu, meer in het bijzonder het energie-verbruik en het verbruik van voorraden en grondstoffen.

In het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer zijn geen voorschriften of beperkingen gesteld aan het energiegebruik of het verbruik van voorraden en grondstoffen. In het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw zijn geen verbruiksdoelstellingen gesteld ten aanzien van het gebruik van meststoffen. In dat besluit waren wel een aantal middelvoorschriften opgenomen, om de emissie van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater te beperken.

De in dit besluit vastgelegde bedrijfsverbruiksdoelstellingen zullen leiden tot een vermindering van het verbruik van energie, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen (werkzame stof) en daarmee ook tot een afname van de emissies, zij het niet één op één. Immers, voor de relatie tussen verbruik en emissie zijn de bedrijfsvoering en de bedrijfsuitrusting mede bepalend. Dit neemt niet weg dat verbruiksreductie voor een belangrijk deel zal resulteren in een emissiereductie.

Door maatregelen op basis van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw neemt het gebruik van kasreinigingsmiddelen, stikstof en fosfor af. Door autonome ontwikkelingen (intensivering van de productie) nemen de verbruiken toe. De invloed van het

Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw en dit besluit op de afnamen in gebruik in 2010 ten opzichte van 1997 is in tabel 6 weergegeven (LEI, 1999). Bovenstaande tabel laat zien dat de verbruiken van energie, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen ten opzichte van 1997 afnemen met respectievelijk 22%, 46% en 20% (verbruik per hectare).

Volgens het LEI-rapport treedt bij gewasbeschermingsmiddelen de grootste besparing op bij de snijbloemen, gevolgd door glasgroenten en potplanten.

Uit de berekeningen van LEI blijkt dat ongeveer driekwart van het aantal bedrijven in 1997 aan de milieudoelen in 2010 op een of meer milieuvelden (energie, gewasbescherming en meststoffen) voldoet. In totaal voldoet in 2010 echter minder dan de helft van deze bedrijven aan alle milieudoelstellingen.

Uit de evaluatie van het convenant (door LEI/CSTM, april 2000; ISBN 90-3651-457-6) blijkt dat onder de huidige omstandigheden de gewasbeschermingsdoelen voor de sector als geheel haalbaar lijken, de haalbaarheid van de meststoffendoelen niet zeker is en de energie-efficiencydoelen waarschijnlijk niet haalbaar zijn. Met dit gegeven zullen aan de hand van de milieuregistraties tot en met 2002 de verbruiksdoelstellingen (lijst 1 behorende bij bijlage 1) in 2003 geverifieerd worden. Op basis daarvan wordt in de eerste plaats bezien óf, en zo ja welke gewasnormen moeten worden aangepast. De einddoelstellin-

gen in 2010 die in de IMT van het convenant zijn vastgelegd, blijven tot de eerstvolgende evaluatie in 2005 gehandhaafd.

Milieukwaliteitseisen, vastgesteld krachtens artikel 5.1 Wm, waarvoor de betrokken categorieën van inrichtingen gevolgen kunnen hebben

De onder dit besluit vallende inrichtingen kunnen in het kader van hun normale bedrijfsvoering gevolgen veroorzaken voor de milieukwaliteit. Van de op landelijk niveau vastgestelde (wettelijke) milieukwaliteitseisen vanuit de Wm (zwaveldioxide, zwevende deeltjes, stikstofdioxide, koolstofmonoxide, lood en benzeen) is met name stikstofdioxide voor de onderhavige sector van belang. De emissie die door stookinstallaties bij glastuinbouwbedrijven en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² wordt veroorzaakt wordt gereguleerd via het BEES-B.

7.4 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Omdat wij de uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheids voetangels en klemmen al in een vroegtijdig stadium hebben onderkend, lopen er tal van projecten (buiten het kader van dit besluit) om waar mogelijk deze weg te nemen. Bovendien is uitgebreid overleg gevoerd met het OM. Dat laatste heeft geresulteerd in een commentaar van het College van Procureurs-Generaal. Hieronder zal allereerst worden ingegaan op de handhavingsbevoegdheden. Vervolgens zal onder inschatting van de te verwachten handhavingsnoodzaak worden ingegaan op de initiatieven om de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van het besluit zoveel mogelijk te optimaliseren. Tenslotte wordt het commentaar van het College van Procureurs-Generaal behandeld.

Handhaving

In paragraaf 2.3 is aangegeven welke onderdelen van het besluit gelden voor respectievelijk glastuinbouwbedrijven type B, voor glastuinbouwbedrijven type A en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m², en voor gemengde bedrijven, niet zijnde akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van

meer dan 2500 m². Daarnaast wordt hier korthedshalve verwezen.

Geconstateerd kan worden dat er sprake is van een 'half-open' doelgroep. Het gros van de potentiële overtreders is bekend, omdat zij ingevolge de Wm en de Wvo vergunningplichtig zijn of ingevolge artikel 7 of 8 meldingsplichtig. Het aantal potentiële overtreders is kleiner geworden ten opzichte van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw, omdat het aantal glastuinbouwbedrijven is afgenomen.

a. Handhaving van de bepalingen en voorschriften die (mede) op de Wm zijn gebaseerd

Ingevolge artikel 18.2, eerste lid, onder a, van de Wm is het bestuursorgaan dat bevoegd is een vergunning voor het glastuinbouwbedrijf type A te verlenen onderscheidenlijk waaraan de melding als bedoeld in artikel 7 van dit besluit (in geval van een glastuinbouwbedrijf type B), wordt gericht, het bestuursorgaan dat heeft zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van hetgeen bij of krachtens dit besluit is gesteld, voorzover gebaseerd op de Wm.

Bestuursrechtelijke handhaving omvat het toezicht op de naleving alsmede het toepassen van bestuursdwang en het opleggen van een last onder dwangsom. In verband met artikel 2, onder b, onder 1°, van het besluit zullen voor glastuinbouwbedrijven type B burgemeester en wethouders van de gemeente waarin het betreffende glastuinbouwbedrijf zich bevindt het bevoegd gezag zijn. Voor glastuinbouwbedrijven type A en voor akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² kunnen dat gedeputeerde staten of burgemeester en wethouders zijn.

De verplichting bij een melding een rapportage van een vooronderzoek of van verkennend bodemonderzoek over te leggen, geldt voor glastuinbouwbedrijven type B. Voor die bedrijven (zo zagen we hierboven) zijn burgemeester en wethouders bevoegd gezag. De mogelijkheid om bij besluit te bepalen aan welk bestuursorgaan de rapportages overgelegd moeten worden is opgenomen in artikel 72 van de Wet bodembescherming.

Naast een bestuurlijke aanpak kan ook via het strafrecht worden opge-

treden ingeval van overtreding van dit besluit en de voorschriften die hierop zijn gebaseerd. De grondslag hiervoor ligt in de Wet op de economische delicten. Zie artikel 1a, onder 1° en 2° van die wet.

b. Handhaving van de bepalingen en voorschriften die (mede) op de Wvo zijn gebaseerd

Voor lozen type I en type II zijn op basis van artikel 24 van de Wvo de waterkwaliteitsbeheerders, als orgaan waaraan de melding, bedoeld in artikel 8 is gericht, belast met de bestuursrechtelijke handhaving. Ook hier kan naast een bestuurlijke aanpak ook via het strafrecht worden opgetreden ingeval van overtreding van dit besluit en de voorschriften die hierop zijn gebaseerd. Zie artikel 1a, onder 1° en 2° van de Wet op de economische delicten.

c. Handhaving van de bepalingen en voorschriften die (mede) op de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 zijn gebaseerd

Deze bepalingen kunnen thans nog niet bestuursrechtelijk worden gehandhaafd. Er is een voorstel van wet tot wijziging van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 in verband met de implementatie van richtlijn nr. 98/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 februari 1998 betreffende het op de markt brengen van biociden (PbEG L 123). In dat wetsvoorstel (kamerstukken II 1999/2000, 27085, nr. 1-3) wordt onder meer een bepaling in de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 opgenomen terzake van het toezicht op de naleving. In dat wetsvoorstel is niet voorzien in een bevoegdheid tot het uitoefenen van bestuursdwang of het opleggen van een dwangsom onder last.

Bij de invulling van het toezicht op de naleving van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 zal worden gezien in hoeverre het zinvol is ook andere diensten en organisaties te belasten met dat toezicht. Daarbij zou met name gedacht kunnen worden aan de ambtenaren van de gemeenten en aan de waterkwaliteitsbeheerders die al belast zijn met het toezicht op de naleving van bepalingen en voorschriften opgenomen in dit besluit (zie hierboven onder a en b).

In paragraaf 2.4 is al aangegeven dat

het ontbreken van de mogelijkheid tot bestuursrechtelijke handhaving in de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 de voornaamste reden is geweest de bepalingen en voorschriften die op de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 zijn gebaseerd, mede op de Wm of de Wvo te baseren. Bestuursrechtelijke handhaving van die bepalingen en voorschriften vindt plaats als hierboven onder a en b is aangegeven. Uitzondering is hoofdstuk 4 van bijlage 1. Die is uitsluitend op de Bestrijdingsmiddelenwet gebaseerd. Bestuursrechtelijke handhaving van de daar opgenomen voorschriften is niet mogelijk.

De ambtenaren van de AID zijn bij het Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar AID 1996 van de Minister van Justitie (Stcrt. 1996, 28) belast met de opsporing van onder meer overtredingen van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962. Overtredingen van voorschriften gesteld bij of krachtens artikel 13 van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 zijn als economische delicten strafbaar ingevolge artikel 1a, onder 3e, van de Wet op de economische delicten. De AID verricht de opsporing onder de verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie.

d. Strafrechtelijke of bestuursrechtelijke handhaving en wie handhaaft?

Op het gebied van de handhaving is een aantal ontwikkelingen gaande die erop is gericht de handhaving consistent aan te pakken en afspraken te maken over een eenduidige en transparante aanpak en die niet meer uitgaan van een individuele aanpak. Zo is de bestuursrechtelijke handhaving van het besluit onderwerp van de bestuursovereenkomsten over de milieuwethandhaving die in 1999 in alle provincies tot stand zijn gekomen. In en op grond van deze overeenkomsten worden afspraken gemaakt tussen alle bij de bestuurlijke milieuwethandhaving betrokken bestuursorganen. Aan de orde zijn onder meer de prioriteitstelling bij de handhaving in de regio's, de uitwisseling van handhavingsinformatie en de monitoring en verslaglegging van handhavingresultaten.

De aanwijzing handhaving milieurecht van het College van procureurs-generaal van 8 juni 1999 (Stcrt. 1999, 119) regelt de rol van het OM bij de strafrechtelijke handhaving van het milieurecht. In deze aanwijzing is een

lijst van kernbepalingen opgenomen. Onder kernbepalingen verstaat de genoemde aanwijzing 'die bepalingen die binnen de regeling of vergunning waarvan zij deel uitmaken, de kern vormen van de bescherming van de belangen waarvoor de regeling of vergunning strekt'. Bij overtreding van een kernbepaling binnen het milieurecht dient volgens het OM het strafrecht in hoofdzaak te worden ingezet. Bij overtreding van andere bepalingen dan de kernbepalingen is volgens de aanwijzing de inzet van het strafrecht niet opportuun, tenzij sprake is van bijzondere, vanuit strafrechtelijk oogpunt relevante omstandigheden. In de gevallen waarin de inzet van het strafrecht niet opportuun wordt geacht, dient langs bestuursrechtelijke weg gehandhaafd te worden. Meer in het algemeen geldt voor inrichtingsgebonden, in het kader van de bedrijfsuitoefening gepleegde overtredingen onder voorwaarden, de lik-op-stuk-aanpak indien voor de betreffende overtreding een maximumtransactiebedrag (voor het OM) van 5000 gulden geldt (Aanwijzing lik-op-stuk-milieudelicten van het OM (Stert. 1999, 248).

Het HUM (zie paragraaf 2.1, onder *Samenwerking tussen bevoegde gezagsinstanties*) bevat voor de onderlinge afstemming een handreiking met aanbevelingen. Het gaat om aanbevelingen voor een uniforme, consequente, effectieve en efficiënte uitvoering en handhaving van dit besluit. Voor derden bestaat er ook de mogelijkheid om het bevoegd gezag te verzoeken bestuursrechtelijk te handhaven.

Inschatting van de te verwachten handhavingsnoodzaak

Ten behoeve van het verkrijgen van een duidelijk beeld van de te verwachten mate van naleving en handhaving van dit besluit in vergelijking met de naleving en de handhaving van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw, is in juni 1999 een workshop georganiseerd waaraan gemeenten, waterkwaleitsbeheerders, de AID en adviesburo's hebben deelgenomen. In de workshop zijn de onderwerpen spontane naleving, toezicht en sanctionering aan de orde geweest. Als basis voor de discussie tijdens de workshop heeft een eerste concept van het

besluit gediend. Bij de verdere ontwikkeling van dit besluit is zo veel mogelijk rekening gehouden met de resultaten van de workshop en de aanbevelingen die zijn gedaan door handhavende instanties. Dit heeft er onder meer toe geleid dat:

- het besluit een helderdere structuur heeft gekregen,
- zoveel mogelijk aansluiting is gezocht bij bestaande systemen van meten, registreren en rapporteren, waarbij tegelijkertijd rekening is gehouden met de handhaafbaarheid ervan,
- een communicatieplan is ontwikkeld dat de invoering van dit besluit ondersteunt.

Inmiddels is het systeem van meten, registreren en rapporteren nog weer verder ontwikkeld (zie paragraaf 3.2 *Bijlage 1, Nieuwe structuur*) en zijn verschillende projecten gestart om de samenwerking tussen de bevoegde gezagsinstanties te verbeteren (zie paragraaf 2.1 *Samenwerking tussen de bevoegde gezagsinstanties en Betere informatie-uitwisseling tussen de verschillende gezagsinstanties*). Dit alles heeft tot doel de afstemming tussen de tuinders en de bevoegde gezagsinstanties zo goed mogelijk te laten zijn en daarmee de handhavingsnoodzaak zoveel mogelijk te beperken.

Naar verwachting zal het besluit geen structurele vermindering of vermeerdering van de werkbelasting en inkomsten voor het bevoegd gezag met zich meebrengen.

Deze verwachting is gebaseerd op de volgende overwegingen:

- a. het besluit dient ter vervanging van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw. Onder dit besluit zullen minder bedrijven vallen dan onder die twee besluiten. Deze trend zal zich de komende 10 jaar voortzetten, mede als gevolg van de herstructurering;
- b. in het besluit, is bijlage 1 nieuw. Echter, de daarin opgenomen meet- en registratiesystematiek, is hetzelfde als nu in MPS en MBT wordt gebruikt. Hieraan neemt 70% van de glastuinders deel.

In dit verband mag tevens worden verwacht dat het aantal bezwaar- en beroepsprocedures in ieder geval niet zal toenemen. Niet alleen voor het bestuur, maar ook voor de rechterlijke macht is er wat dat betreft geen

sprake van een te verwachten toename van de werklast.

Commentaar van het College van Procureurs-Generaal

Bij de totstandkoming van dit besluit is steeds nauw overleg gevoerd met uitvoerende en handhavende instanties. Tevens heeft het College van Procureurs Generaal (hierna: het College) van het Openbaar Ministerie op verzoek van het Ministerie van VROM haar reactie gegeven met betrekking tot de strafrechtelijke handhaving van een concept van het besluit, de bijlagen en de nota van toelichting.

Het bezwaar van het College spitst zich toe op de uitvoering en handhaving van het besluit. Het College vreest dat bepaalde belangrijke onderdelen van het besluit strafrechtelijk niet handhaafbaar zijn. Het College is van mening dat het aan dit besluit ten grondslag liggende convenant de mogelijkheid tot het bereiken van een goede handhaafbaarheid teveel beperkt. De hoofdpunten van het commentaar van het College betreffen de ontoereikende controle-mogelijkheden ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving en de onoverzichtelijkheid en ingewikkeldheid. Op beide punten wordt hieronder ingegaan. Het probleem wordt erkend, maar binnen de grenzen van het convenant kunnen geen oplossingen worden gevonden.

Het commentaar van het College richt zich specifiek op de nieuwe, uit het convenant voortgekomen aspecten in het besluit. De hoofdonderdelen van het commentaar hebben betrekking op de handhaafbaarheid (ontoereikende controle mogelijkheden en ontbreken van voor de handhavingstaak benodigde condities) en de uitvoerbaarheid (onoverzichtelijkheid en ingewikkeldheid van de regeling) ervan.

a. handhaafbaarheid

Het College stelt vast dat de strafrechtelijke handhaafbaarheid van de naleving van de regels die betrekking hebben op het verbruik van met name gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen niet of beperkt mogelijk is vanwege de verregaande afhankelijkheid van de gegevens van de tuinders zelf. Die verregaande afhankelijkheid van de gegevens van de tuinder zelf, is uiterst ongewenst uit

een oogpunt van zowel behoorlijke handhaving als milieubescherming en eerlijke concurrentieverhoudingen. Het College vreest dat een tuinder zijn verbruiksdoelstellingen in ieder geval op papier niet zal overschrijden, maar of met deze papieren werkelijkheid de doelstellingen voor 2010 worden gehaald, wordt betwijfeld.

Het probleem dat voor de strafrechtelijke handhaving wordt gesignaleerd, geldt ook (zij het in iets mindere mate) voor de bestuursrechtelijke handhaving.

Hieronder is opgenomen een overzicht van de aspecten die wel en de aspecten die niet tot lastig handhaafbaar zijn.

1. Bestuurs- en strafrechtelijk handhaafbaar zijn:

- a. tijdig overleggen van teeltplan en bedrijfsmilieuplan-g;
- b. volledigheid van de gegevens uit het teeltplan en bedrijfsmilieuplan-g;
- c. juist uitvoeren van de berekeningen in het teeltplan en bedrijfsmilieuplan-g;
- d. vaststellen bij een bedrijfscontrole of het in het teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g genoemde gewas op het opgegeven aantal hectares en in de opgegeven periode daadwerkelijk wordt geteeld. Dit is de enige manier om te controleren of de doelstellingen uitsluitend op papier worden gehaald.;
- e. in het logboek registreren van de metingen;
- f. tijdig overleggen van de rapportage en controleren of de rapportage klopt met het logboek;
- g. volledigheid van de gegevens uit de rapportage.

2. Strafrechtelijk niet te handhaven en bestuursrechtelijk niet tot moeilijk handhaafbaar zijn:

- a. juistheid van de ingevoerde onbekenden (gewas, aantal hectares en periode) waarmee door de tuinder de ten hoogste toegestane verbruiken worden berekend;
- b. de juistheid van de door de tuinder gedane metingen en registraties;
- c. de juistheid van de gerapporteerde verbruiken;
- d. het halen van de verbruiksdoelstellingen op bedrijfsniveau.

De vraag is echter of de glastuinbouwsector dit op grote schaal zal uitbuiten. De sector hecht veel waarde aan het verbeteren van zijn imago. Het LTO heeft het convenant onder-

tekend en levert – samen met de bevoegde gezagsinstanties – diverse inspanningen om de systematiek van meten, registreren en rapporteren tot een uitvoerbaar geheel te brengen. Ook van de zijde van de handhavers wordt deelgenomen in projecten om de handhaving zo optimaal mogelijk te organiseren (zie hiervoor paragraaf 2.1). Ter ondersteuning van de handhaving ontwikkelen overheid en sector tevens gezamenlijk initiatieven om bedrijfsprocessen op een objectieve en onafhankelijke wijze te kunnen monitoren. Dit geschiedt in het kader van het Project Verkenning en opsporing, controle en detectietechniek. Het project wordt begeleid door het Projectbureau Glastuinbouw en Milieu. In dat kader – en niet zozeer binnen het kader van dit besluit – zullen inspanningen moeten worden verricht om de naleving van de regels te bevorderen.

b. uitvoerbaarheid (ingewikkeldheid van het besluit)

Ook dit vloeit voort uit de convenantsafspraken. Er moet een besluit komen gebaseerd op vier verschillende wetten. Daarbij komt dat bijlage 1, en dan met name voorzover het om de uitwisseling tussen de verschillende milieutaakvelden gaat, op de wetten die op die milieutaakvelden betrekking hebben moet worden gebaseerd. Geprobeerd is de nota van toelichting zo helder mogelijk in te delen zodat een glastuinder eenvoudig kan zien welk deel van het algemene gedeelte van de toelichting voor hem van belang is. Bovendien is een schema opgenomen waarin een tuinder betrekkelijk eenvoudig kan opmaken tot welke categorie zijn inrichting behoort.

8. Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedure

Naar aanleiding van de publicatie van het ontwerp van dit besluit in de Staatscourant van ..., nr. ..., heeft de Minister van VROM ... schriftelijke reacties ontvangen. Een overzicht daarvan is als bijlage ... bij deze nota van toelichting opgenomen.

P.M.

9. Notificatie

Het ontwerp-besluit is op P.M.

gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer P.M.) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217). De volgende bepalingen bevatten vermoedelijk technische voorschriften: bijlage 2 de voorschriften 1.3.6, 1.6.2, 2.1.5, 2.1.6, 2.1.8, 2.3.1, 2.8.1, 3.2.2, 3.2.7 en bijlage 3 de voorschriften P.M..

De termijn van drie maanden, bepaald in artikel 9, lid 1 van genoemde richtlijn, is verstreken op 14 februari 2000; er zijn geen reacties ontvangen.

Tevens heeft op 23 november 2000 melding plaatsgevonden ((G/TBT/Notif.00/80) aan het Secretariaat van de Wereld Handelsorganisatie, ingevolge artikel 2, negende lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994, 235).

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
...

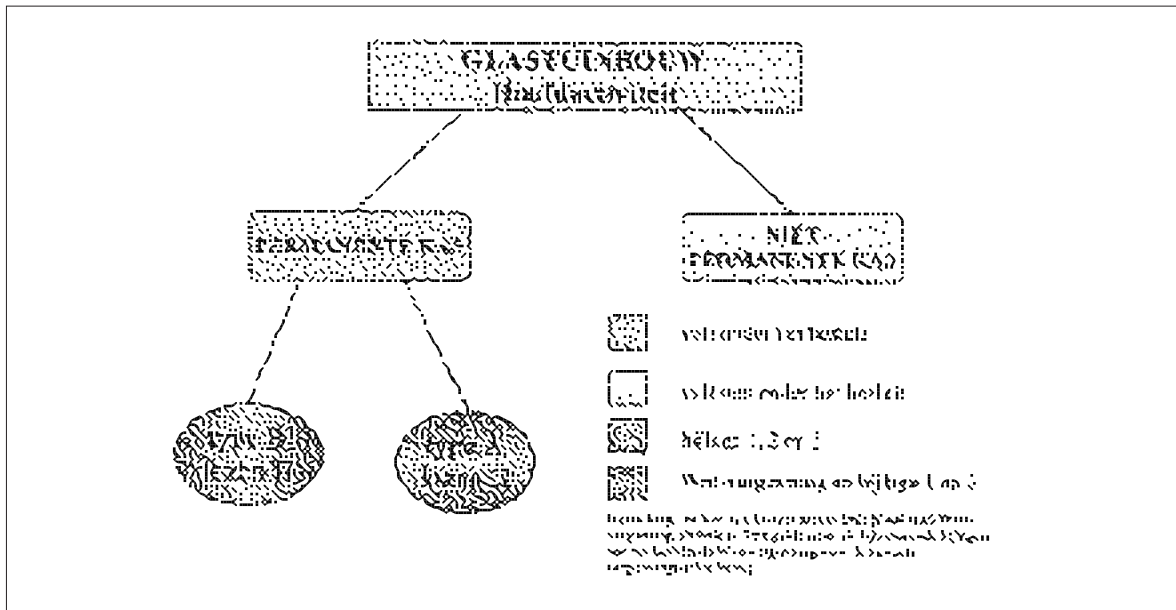
De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
...

De Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
...

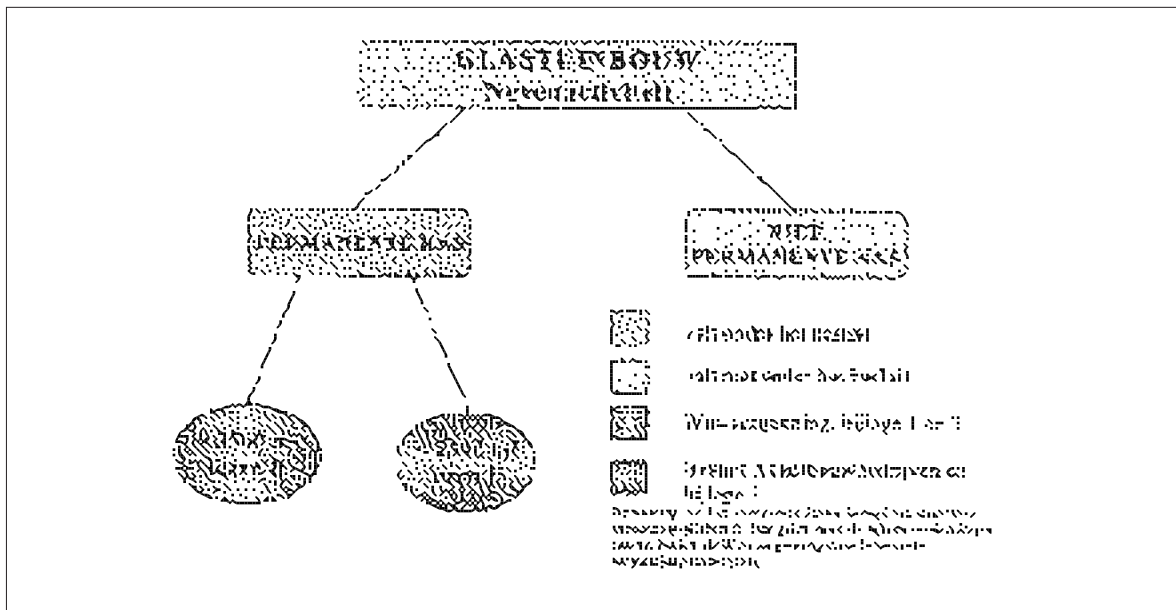
De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
...

Schema reikwijdte van het besluit

Glastuinbouw als hoofdactiviteit:

Glastuinbouw als nevenactiviteit:

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

1. Het Besluit

Artikel 1

Dit artikel bevat de voor het besluit en de bijlagen relevante begripsomschrijvingen. Ze zijn alfabetisch gerangschikt, zodat ze eenvoudig zijn terug te vinden. Om te kunnen bepalen of een glastuinbouwbedrijf Wm-vergunningplichtig is of dat daarvoor de voorschriften van bijlage 2 gelden onder opheffing van de Wm-vergunningplicht en om te kunnen bepalen of het lozen in verband met glastuinbouwactiviteiten Wvo-vergunningplichtig is of dat daarvoor de voorschriften van bijlage 3 gelden onder opheffing van de Wvo-vergunningplicht zijn deze begrippen van belang. Voor de verdeling van de omschrijvingen over het besluit en de bijlagen zijn het volgende uitgangspunten gehanteerd. Wordt een begrip in het besluit gebruikt, dan wordt het daar omschreven en geldt de omschrijving ook voor de bijlagen. Wordt een begrip uitsluitend in een of meer bijlagen gebruikt dan wordt het telkens daar omschreven.

Bedrijfsriolering (onderdeel c) is een stelsel voor de afvoer van bedrijfsafvalwater. Vanuit de bedrijfsriolering kan het afvalwater op verschillende manieren worden afgevoerd. Het bedrijfsafvalwater kan in oppervlaktewater of in de bodem worden geloosd dan wel in een openbaar riool of in een andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater worden gebracht. Een voorbeeld van deze laatste voorziening is een door meerdere tuinders gezamenlijk beheerde voorziening die, zonder tussenkomst van een openbaar riool, direct is aangesloten op de rioolwaterzuiveringsinstallatie. Het begrip bedrijfsriolering valt binnen het in de Wvo gebruikte begrip 'een werk dat op een ander werk is aangesloten'. In de Wvo valt hieronder meer. Het kan daarbij onder meer gaan om een aansluiting van een bedrijfsriolering op een openbaar riool en om een aansluiting van een openbaar riool op een zuiveringstechnisch werk. Onder lozen in oppervlaktewater (onderdeel aa) wordt hier verstaan diffuse verontreiniging ('in oppervlaktewater brengen anders dan met

behulp van een werk') en lozingen ('in oppervlaktewater brengen met behulp van een werk').

Riolering (onderdeel kk) wordt gebruikt als verzamelbegrip. Als dit begrip wordt gehanteerd, gaat het steeds over de bedrijfsriolering, het openbaar riool of een andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.

Artikel 2

Het begrip inrichting is in artikel 1.1, eerste lid, van de Wm gedefinieerd als elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zeker begrenzing pleegt te worden verricht. Om onder de werking van dit besluit te vallen, moet het glastuinbouwbedrijf in de eerste plaats behoren tot een in het Inrichtingen- en vergunningbesluit milieubeheer genoemde categorie. In het algemeen is dat voor een glastuinbouwbedrijf het geval. Onder categorie 9, onderdeel 9.1, onder f, zijn onder meer genoemd 'inrichtingen voor het telen, behandelen, verhandelen, opslaan of overslaan van landbouwproducten'. Dit houdt in dat de inrichting op basis van artikel 1.1, derde lid, Wm is aangewezen als inrichting die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken en dat de inrichting in beginsel vergunningplichtig is. In artikel 1.1, vierde lid, Wm is bepaald dat daarbij als één inrichting wordt beschouwd de tot eenzelfde onderneming of instelling behorende installaties die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen.

Artikel 2

In dit artikel is een onderverdeling gemaakt tussen glastuinbouwbedrijven waarvoor de Wm-vergunningplicht blijft gelden (type A) en glastuinbouwbedrijven waarvoor dit niet het geval is (type B).

Glastuinbouwbedrijven die Wm-vergunningplichtig blijven, blijven dat bij voorbeeld in verband met afstandsnormen of grote potentiële milieubelasting.

Onder b, onder 18° en 19°, wordt de datum van 1 mei 1996 genoemd. Dit is het tijdstip van inwerkingtreding van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer.

Bedoeling van dit onderdeel is te bewerkstelligen dat bestaande Wm-vergunningplichtige tuinbouwbedrijven, dat ook onder dit besluit zijn. Bij de afstandscriteria in het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer werd onderscheid gemaakt tussen bestaande en nieuwe situaties. De bestaande situaties hadden betrekking op de bedrijven die waren opgericht voor dat besluit in werking trad (mei 1996). De nieuwe situaties hadden betrekking op de bedrijven die waren opgericht na dat besluit in werking trad (mei 1996). In dit besluit wordt onderscheid gemaakt tussen bedrijven die zijn opgericht voor mei 1996 en bedrijven die zijn opgericht na mei 1996. Onder die laatstgenoemde categorie worden ook nieuwe bedrijven verstaan. Dat zijn bedrijven die na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit worden opgericht. Beslissend hierbij is de feitelijke oprichting van een bedrijf en niet de omstandigheid of voor het bedrijf al dan niet een vergunning geldt. Onder oprichting van een glastuinbouwbedrijf wordt nieuwvestiging van een glastuinbouwbedrijf verstaan. Als er wordt overgegaan van een akkerbouwbedrijf, veehouderij of bedrijf met opengrondsteelt op een glastuinbouwbedrijf, is er eveneens sprake van oprichting van een glastuinbouwbedrijf. Een dergelijk bedrijf zal dus moeten voldoen aan de eisen die in dit besluit zijn gesteld voor nieuwe bedrijven. In geval van uitbreiding van een bestaand glastuinbouwbedrijf is er geen sprake van oprichting; een dergelijk bedrijf moet dus niet worden gezien als een nieuw bedrijf, ook niet wat betreft de uitbreiding.

In dit artikel wordt naast de verdeling in Wm-vergunningplichtige en niet langer Wm-vergunningplichtige glastuinbouwbedrijven een tweede onderverdeling gemaakt. De tweede onderverdeling is die tussen Wvo-vergunningplichtige lozingen (type I) en lozingen waarvoor de Wvo-vergunningplicht is opgeheven (type II). Dat opheffen moet voor de Wvo in dit besluit geregeld worden (artikel 3, tweede lid).

Artikel 3, eerste lid

In het eerste lid wordt geregeld dat ook lozen type I en lozen type II op een riolering via de Wvo kan worden geregeld. Regel voor lozen op een rio-

lering is dat de Wm het kader voor regulering biedt. Via een aanwijzing als hier gedaan is afwijking van deze hoofdregel mogelijk. Onder het bij dit besluit in te trekken Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw waren de hier aangewezen lozingen ook reeds aangewezen.

Tweede lid

In het tweede lid wordt voor lozen type II de vergunningplicht ingevolge de Wvo opgeheven. Het gaat in dit verband om glastuinbouwbedrijven waar vanuit wordt geloofd op een riolering. Normaliter vallen indirecte lozingen niet onder de Wvo-vergunningplicht. In artikel 3, eerste lid, worden de glastuinbouwbedrijven echter aangewezen als 'soort van inrichtingen' als bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de Wvo. Door deze aanwijzing worden deze inrichtingen vergunningplichtig op grond van artikel 1 van de Wvo. Om mogelijke misverstanden te voorkomen wordt er op gewezen dat de term 'inrichting', zoals gebruikt binnen de systematiek van de Wvo, een andere betekenis heeft dan de term 'inrichting' van de Wm.

Artikel 4, derde, vierde en vijfde lid

In het derde, vierde en vijfde lid is het systeem teeltplan en bedrijfsmilieuplan-g geregeld. Kortheidshalve wordt voor een toelichting op dit systeem verwezen naar het algemene gedeelte van de nota van toelichting, paragraaf 3.1, onder Teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g?.

Het vijfde lid is gebaseerd op artikel 8.41, vierde lid, van de Wm en op artikel 2b, vierde lid, van de Wvo. Dit artikellid is opgenomen opdat derden-belanghebbenden in staat worden gesteld om kennis te nemen van het feit dat bij een bepaald glastuinbouwbedrijf wordt gewerkt volgens een bedrijfsmilieuplan-g. Bij ontstentenis van een dergelijke bepaling zou het werken volgens een bedrijfsmilieuplan-g een zaak zijn die afspeelt tussen het bevoegd gezag en de tuin-der, terwijl het voor de omgeving onduidelijk is aan welke eisen het bedrijf zich precies dient te houden. Het bedrijfsmilieuplan-g kan via de openbaarheidsregeling van hoofdstuk 19 van de Wm worden opgevraagd, zodat ook derden-belanghebbenden in staat worden gesteld om te verifiëren dat wordt

voldaan aan de toepasselijke eisen. Naar verwachting zal hiervan overigens ook een preventieve werking uitgaan.

Artikel 5, eerste lid

Binnen het stelsel van de milieuwetgeving wordt degene die de inrichting drijft, primair verantwoordelijk geacht voor de naleving van de voorschriften of de beperkingen die aan de inrichting zijn gesteld. In artikel 8.20, eerste lid, van de Wm, is dat expliciet verwoord voor de Wm-vergunning. Artikel 5, eerste lid, bewerkstelligt dat er geen discussie behoeft te ontstaan over het feit dat degene die het glastuinbouwbedrijf drijft, ervoor zorg draagt dat de bepalingen en voorschriften die ingevolge dit besluit gelden, moeten worden nageleefd. Dit betekent dat degene die de eindverantwoordelijkheid voor het functioneren van de inrichting draagt, bouwkundige, technische of organisatorische maatregelen treft om te waarborgen dat de voorschriften worden nageleefd en dat milieubedreigende of -schadelijke situaties worden voorkomen.

Artikel 5, eerste lid, laat onverlet dat ook andere personen, zoals ondergeschikten, bij de toepassing van het strafrecht kunnen worden vervolgd.

Tweede en derde lid

Degene die een alternatief middel wil gaan toepassen, dient dit vooraf te melden aan het betrokken bevoegd gezag, onder overlegging van gegevens waaruit blijkt dat minimaal een gelijkwaardige bescherming van het milieu onderscheidenlijk voor het oppervlaktewater of de doelmatige werking van het betrokken zuiveringstechnische werk kan worden bereikt (zie artikel 7, achtste lid, en artikel 8, zevende lid, en de toelichting daarop). De strekking van de artikelliden is om zowel het Wm- of Wvo-bevoegd gezag als de ondernemer tijd te geven voor een verantwoorde afweging en keuze van het alternatieve middel. Het is het Wm- of het Wvo-bevoegd gezag dat uiteindelijk beoordeelt of met de toepassing van het andere middel een gelijkwaardige bescherming kan worden bereikt van het milieu onderscheidenlijk het oppervlaktewater of de doelmatige werking van het zuiveringstechnische werk.

Artikel 6, eerste lid, onder a

In onderdeel a is bepaald dat het Wm-bevoegd gezag nadere eisen kan stellen die door de inrichting moeten worden nageleefd, doch uitsluitend ter uitvoering van de hier bedoelde voorschriften voor zover dat in hoofdstuk 4 van bijlage 2 is aangegeven. Bij het stellen van een nadere eis is van belang wat de stand van de kennis of wetenschap is bij vergelijkbare bedrijven. Daarbij kan onder meer gebruik worden gemaakt van algemeen aanvaarde kennisdocumenten zoals het handboek. Voor een nadere toelichting op het handboek wordt hier kortheidshalve verwezen naar paragraaf 3.2 van het algemene gedeelte van de nota van toelichting onder Nieuwe structuur.

Onder b

Op basis van onderdeel b kan het Wm-bevoegd gezag eveneens met betrekking tot de daar aangegeven onderwerpen, nadere eisen stellen als dat bijzonder is aangewezen in het belang van de bescherming van het milieu. Deze bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen is alleen bedoeld voor die zaken die in de voorschriften niet uitputtend zijn geregeld. Deze nadere eis-vorm staat naast de nadere eis mogelijkheden die zijn opgenomen in hoofdstuk 4 uit bijlage 2. De belangrijkste restricties bij toepassing van deze nadere eis is dat geen overlap mag ontstaan met het reeds bepaalde in bijlage 2 en dat de nadere eis wordt gesteld in het belang van de bescherming van het milieu. De volgende overwegingen hebben geleid tot het opnemen van de mogelijkheid deze nadere eis te stellen:

1. In de eerste plaats is bij het opstellen van dit besluit uitgegaan van de representatieve bedrijfssituatie met de op dat moment bestaande kenmerken. Het kan uit oogpunt van milieubescherming nodig zijn om eisen te stellen inzake bijzondere en van de gangbare situatie afwijkende bedrijfsprocessen.

2. Daarnaast kennen algemene regels, zoals opgenomen in dit besluit, altijd beperkingen op het punt van het leveren van maatwerk. Dit besluit is immers een generiek instrument met een landelijke werking. De algemene regels zullen in principe adequaat zijn. Met name de situering van een inrichting ten opzichte van zijn omgeving kan echter aanleiding geven tot

grote onderlinge verschillen in de gewenste benaderingswijze en oplossingsmogelijkheden. De keuzebevoegdheid moet om die reden zo veel mogelijk op lokaal niveau worden gelegd. Naar gelang de lokaal-specifieke omstandigheden daartoe nopen, kunnen bij nadere eis de noodzakelijke toegesneden maatregelen worden vastgelegd. Het gaat hierbij doorgaans om de gevolgen van indirecte hinder, waaronder de gevolgen van het verkeer van en naar de inrichting, buiten de grenzen van een inrichting. Opgemerkt wordt dat daarbij de ruimtelijke ordening, het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan en hoofdstuk VI van de Wet geluidhinder de primaire instrumenten zijn om geluidhinder, maar ook luchtverontreiniging tegen te gaan. Indien deze instrumenten geen afdoende resultaat bieden, omdat de hinder te zeer gebonden is aan één inrichting, kan zonodig van de nadere eis gebruik worden gemaakt. Zeker in bestaande en van oudsher gegroeide situaties met een verkeerssituatie waarop de inrichtinghouder geen invloed kan uitoefenen, moet terughoudendheid worden betracht bij het stellen van een nadere eis. Immers veelal is de overheid beheerder van ruimte en infrastructuur. Het geeft geen pas in dergelijke situaties maatregelen af te wentelen op bedrijven. De wijze waarop in evidente knelpuntsituaties de geluidhinder moet worden benaderd en beoordeeld, dient in overeenstemming plaats te vinden met de wijze waarop het verkeersgeluid van verkeer wordt vastgesteld in het kader van de Wet geluidhinder. Daarbij kan de circulaire van 29 februari 1996 van de Minister van VROM, getiteld 'Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer' tevens als hulpmiddel dienen. Ter verduidelijking wordt opgemerkt dat het geluid van voetgangers buiten beschouwing blijft.

3. Bij het opstellen van de voorschriften is als uitgangspunt gekozen dat eenvoudig en milieurelevantie voorop dienen te staan. Voorkomen moet worden dat bepaalde aspecten die voor een ondernemer van belang zijn, door verschillende beleidsterreinen worden gereguleerd, met bovendien het risico van onderlinge verschillen in regels. Om die reden is de amvb

sterk terughoudend op het gebied van de ruimtelijke ordening, de bouwregelgeving en regelgeving vanuit het nutsbedrijf. In het geval dat deze beleidskaders in een specifieke situatie toch als onvoldoende worden beoordeeld is het mogelijk ingevolge artikel 5 hierin te voorzien. Voorbeelden zijn extra brandveiligheidseisen zoals brandwerendheid aan bouwconstructies, veiligheidseisen voor toestellen en installaties voor gas, water en elektriciteit.

4. Tenslotte kunnen zich bijzondere bedrijfsomstandigheden voordoen met onvoorziene milieugevolgen, al dan niet het gevolg van bijvoorbeeld een calamiteit, onzorgvuldig handelen of een afwijking binnen een gangbaar bedrijfsproces. Met name kan gedacht worden aan onderzoek naar het gebruik of verbruik van bepaalde stoffen.

Het instrument nadere eisen maakt het mogelijk om te komen tot een op een concrete situatie toegesneden, doelmatige oplossing. De bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen is bedoeld voor die gevallen, waarin de situatie in een inrichting zodanig is dat ofwel de voorschriften nadere uitwerking behoeven ofwel deze situatie in de voorschriften niet is voorzien. Gezien de specifieke werkingssfeer van het instrument nadere eis kan worden verwacht dat het gebruik beperkt zal blijven tot bijzondere en incidentele gevallen. Het stellen van een nadere eis is een besluit in de zin van artikel 1.3 van de Algemene wet bestuursrecht.

In paragraaf 1.2.4 zijn algemene uitgangspunten aangegeven voor de toepassing van de bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen.

Artikel 6, tweede lid

In dit artikellid wordt voorzien in de bevoegdheid voor waterkwaliteitbeheerders om nadere eisen te stellen met betrekking tot een aantal algemeen geformuleerde onderwerpen die in bijlage 3 concreet zijn omschreven en begrensd. Met behulp van een nadere eis kan een algemeen verwoorde maatregel nader worden geconcretiseerd. Veelal hangt het van de lokale en lozings specifieke factoren af of het stellen van een nadere eis noodzakelijk of opportuun is. In de toelichting bij bijlage 3 wordt dit instrument meer inhoudelijk besproken.

Artikel 7, eerste tot en met derde lid
Degene die het voornemen heeft om een glastuinbouwbedrijf type B op te richten, moet ten minste acht weken voor hij zijn plan ten uitvoer gaat brengen, daarvan melding doen aan het Wm-bevoegd gezag. Bij de gegevens over de aard van het glastuinbouwbedrijf moet worden aangegeven wat de belangrijkste kernelementen van het bedrijf zijn, die het glastuinbouwbedrijf typeren. Daarbij zal kunnen worden aangesloten bij het algemeen spraakgebruik.

De gegevens over de indeling en uitvoering van de inrichting kunnen worden verstrekt door het aanleveren van een plattegrond, waarop staan aangegeven:

- de grenzen van het terrein van de inrichting;
- de ligging en indeling van de gebouwen;
- de bestemming van de te onderscheiden ruimten.

De gegevens moeten zodanig zijn dat het Wm-bevoegd gezag inzicht verkrijgt in de binnen de inrichting uit te voeren activiteiten of processen.

Ook wanneer men van plan is een inrichting uit te breiden of te veranderen, is men verplicht dit te melden, zij het niet in alle gevallen. Alleen indien een uitbreiding of verandering leidt tot een wijziging van de gegevens waarover het bevoegd gezag op grond van een eerdere melding beschikt, is een dergelijke melding vereist. Zolang er in die gegevens niets verandert, behoeven veranderingen of uitbreidingen niet te worden meld. Het achterwege laten van een melding neemt niet weg dat degene die een inrichting drijft, moet voldoen aan de voorschriften van het besluit. De omstandigheid die wel aanleiding geeft tot een melding, kan bijvoorbeeld betreffen: een substantiële verhoging van de omvang van een bedrijf, een geheel ander type bedrijf, een significante verhoging van de geluidemissie, etcetera.

Onderdeel f heeft betrekking op de aard van de transportactiviteiten. De gegevens die het kader van dit onderdeel moeten worden verstrekt zijn gegevens met betrekking tot de frequentie van de transportactiviteiten (bijvoorbeeld in aantal malen per week), de tijdstippen waarop transportactiviteiten plaatsvinden, de gemiddelde tijdsduur ervan, de interne transportmiddelen (zoals vorkhef-

trucks) die bij laad- en losactiviteiten worden ingezet en de soorten voertuigen die voor de transportactiviteiten worden gebruikt (zoals tractoren met aanhangers, vrachtwagens met of zonder aanhangers).

In glastuinbouwbedrijven komt het regelmatig voor dat in de avond- en nachtperiode transportactiviteiten ten behoeve van het afvoeren van producten plaatsvinden. Indien dergelijke activiteiten op korte afstand van woningen van derden of geluidgevoelige bestemmingen plaatsvinden is het mogelijk dat de in voorschrift 1.1.1 van bijlage 2, genoemde grenswaarden worden overschreden. Aan de hand van de op basis van artikel 7, derde lid onder f en g bij de melding gevoegde gegevens kan het Wm-bevoegd gezag een indicatie verkrijgen van de optredende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus en piekniveaus bij woningen van derden en geluidgevoelige bestemmingen.

Vierde en vijfde lid

Bij het zogenaamde nulsituatie-onderzoek bodem gaat het niet om het opsporen van historische bodemverontreiniging. De Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB) geeft een handreiking voor de beoordeling of een activiteit bodembedreigend is. Is dat het geval, dan is de NRB van toepassing en is een onderzoek naar de nulsituatie van de bodem noodzakelijk. Het onderzoek kan beperkt blijven tot die plaatsen binnen de inrichting waar de desbetreffende bodembedreigende activiteiten plaatsvinden.

Voor de uitvoering van het nulsituatie-onderzoek kan gebruik worden gemaakt van het protocol 'Bodemonderzoek Milieuvergunning en BSB, met protocol voor gecombineerd bodemonderzoek', 1993. Het nulsituatie-onderzoek wordt in het kader van de Wm voorgeschreven. Iemand die voornemens is een glastuinbouwbedrijf of een gedeelte daarvan buiten werking te stellen, is ingevolge voorschrift 1.8.2 van bijlage 2 verplicht opnieuw een meting te doen. Aldus kan worden vastgesteld voor welk deel van de verontreiniging betrokkene verantwoordelijk is.

Bij een vooronderzoek gaat het wel om het opsporen van historische bodemverontreiniging. In veel gevallen zijn beide onderzoeken of in ieder

geval een van beide onderzoeken reeds gedaan door glastuinbouwbedrijven. In het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer was zowel het nulsituatie-onderzoek als het vooronderzoek voorgeschreven en ook ingevolge Wm-vergunningen voor glastuinbouwbedrijven zijn beide onderzoeken uitgevoerd.

Het vooronderzoek en verkennend onderzoek kunnen ingevolge artikel 72 van de Wet bodembescherming worden voorgeschreven. Deze onderzoeken zijn meer omvattend. Hier wordt niet uitsluitend gekeken naar de plaatsen waar door de werkzaamheden van degene die het glastuinbouwbedrijf drijft, verontreiniging zou kunnen optreden en de stoffen die betrokkene zal gaan gebruiken. Een vooronderzoek wordt gedaan in de vorm van een historisch onderzoek of een bureau-onderzoek. Bij een verkennend onderzoek vindt bodemonderzoek plaats, waarbij de andere plaatsen worden onderzocht en op andere stoffen wordt bemonsterd. Deze mogelijkheid is opgenomen, omdat uit infrarood onderzoek of historisch onderzoek kan blijken, dat binnen het glastuinbouwbedrijf bijvoorbeeld een gedempt slootje ligt. Hier zou onderzocht moeten worden met wat voor een materiaal dit gebeurd is. Ook is mogelijk dat voordien een ander soort inrichting op het terrein actief geweest is als gevolg waarvan op andere dan bij het nulsituatie onderzoek onderzochte plaatsen en stoffen moeten worden onderzocht. Indien een nulsituatie-onderzoek of een vooronderzoek een verkennend onderzoek noodzakelijk maken, kan het Wm-bevoegd gezag degene die het betrokken glastuinbouwbedrijf drijft, ertoe verplichten een verkennend onderzoek bij de melding over te leggen. Aan verplichtingen die in de Wet bodembescherming zijn opgenomen, moet uiteraard worden voldaan. Ingevolge artikel 41 van de Wet bodembescherming is het Wm-bevoegd gezag verplicht door te melden aan het ingevolge de Wet bodembescherming bevoegde gezag (gedeputeerde staten).

Zesde en zevende lid

In het zesde lid van artikel 7 is bepaald dat het niet nodig is dat degene die de melding doet, gegevens die hij bij een eerdere gelegenheid al

eens aan het Wm-bevoegd gezag heeft verstrekt en die bij dat bevoegd gezag bekend zijn, nogmaals aan het bevoegd gezag verschaft. Indien bij een andere of eerdere gelegenheid (bijvoorbeeld bij de bouw- of milieuvergunning) reeds gegevens zijn verstrekt, dan hoeven deze niet nogmaals aan het Wm-bevoegd gezag te worden verschaft.

Op grond van het zevende lid dient bij de melding duidelijk te worden gemaakt ten aanzien van welke (soort) gegevens wordt verwezen naar informatie die naar verondersteld (nog) aanwezig is bij het Wm-bevoegd gezag. Het kan in deze gevallen bijvoorbeeld gaan om gegevens die in het kader van een vergunningprocedure al aan het Wm-bevoegd gezag bekend zijn gemaakt zoals een plattegrond of tekening van de inrichting die bij een aanvraag voor een gemeentelijke bouwvergunning dan wel in een ander kader is verstrekt. Het bepaalde in deze leden is ook van toepassing op de rapportage van een nulonderzoek, een vooronderzoek en een verkennend onderzoek. Indien het Wm-bevoegd gezag van oordeel is dat de gegevens die bij de melding zijn verstrekt, niet toereikend zijn of niet (meer) voldoende actueel, stelt het Wm-bevoegd gezag degene die de melding heeft gedaan, in de gelegenheid de bij de melding verstrekte gegevens aan te vullen.

Achtste lid

In artikel 5, tweede lid, is bepaald dat degene die een alternatief gelijkwaardig middel wil gaan toepassen, dit moet melden aan het Wm-bevoegd gezag. Om het Wm-bevoegd gezag in staat te stellen te kunnen beoordelen dat met dit middel inderdaad een gelijkwaardige bescherming voor het milieu wordt bereikt, dient degene die het middel wil gaan toepassen, aan het Wm-bevoegd gezag gegevens te verstrekken waaruit dit blijkt.

Artikel 8

Degene die voornemens is te lozen ten gevolge van glastuinbouwactiviteiten (of activiteiten die daarmee direct verband houden) dient, voorzover sprake is van lozen type II, dit voornemen ten minste 8 weken voordat met dit lozen wordt aangevangen, te melden aan het Wvo-bevoegd gezag. Ook wanneer men van plan is wijzigingen door te voeren die leiden tot

een verandering van het lozen, is melding vooraf verplicht.

Het derde lid omschrijft de gegevens die bij de melding moeten worden verstrekt. Naast de gebruikelijke gegevens betreft dit onder meer gegevens op basis waarvan de waterkwaliteitsbeheerder kan bepalen of sprake is van lozen type II. Daarnaast worden specifieke gegevens gevraagd over eventueel al aanwezige voorzieningen en over de aanwezigheid van riole-ring.

In het vierde lid van artikel 8 is geregeld dat het niet nodig is om gegevens, die al bij een eerdere gelegenheid aan het bevoegde Wvo-gezag zijn overgelegd en bij de waterkwaliteitsbeheerder bekend zijn, opnieuw bij te melden. Wel bepaalt het vijfde lid dat de melder zelf moet aangeven welke informatie of soort gegevens reeds eerder is verstrekt. Indien het Wvo-gezag van oordeel is dat de gegevens die bij de melding zijn verstrekt, niet toereikend of onvoldoende actueel zijn, stelt dit gezag de melder in de gelegenheid de gegevens aan te vullen.

Zesde lid

In artikel 5, derde lid, is bepaald dat degene die een alternatief gelijkwaardig middel wil gaan toepassen dit moet melden aan het Wvo-bevoegd gezag. Om het Wvo-bevoegd gezag in staat te stellen te kunnen beoordelen dat met dit middel inderdaad een gelijkwaardige bescherming voor het oppervlaktewater of de doelmatige werking van het zuiveringstechnische werk wordt bereikt, dient de degene die het middel wil gaan toepassen aan het Wvo-bevoegd gezag gegevens te verstrekken waaruit dit blijkt.

Artikel 9, eerste lid

Bepaalde Wm-vergunningvoorschriften, behorend bij een bij de inwerkingtreding van dit besluit reeds geldende vergunning, blijven gedurende drie jaar gelden als nadere eis. Daarna vervallen deze voorschriften. Het Wm-bevoegd gezag heeft derhalve drie jaar de tijd om eventueel nieuwe nadere eisen te stellen. Dit geldt slechts, indien voor het onderwerp waarop het vergunningvoorschrift betrekking heeft, in artikel 6 de bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen door het bevoegd gezag is opgenomen en deze nadere eis betrekking heeft op een onderwerp

genoemd in onderdeel a. Is dat niet geval, dan vervalt het vergunningvoorschrift reeds zodra de voorschriften van de bijlage op het glastuinbouwbedrijf van toepassing worden. Het voorgaande geldt voor alle vergunningvoorschriften, ongeacht de vraag of zij strenger dan wel soepeler zijn dan de voorschriften van het besluit.

Daarnaast geldt de beperking dat het alleen kan gaan om onderwerpen uit artikel 6, eerste lid, onder a. Deze beperking is het gevolg van jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, waarin een restrictieve uitleg is gegeven aan artikel 7, tweede lid, van het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer en woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer (zie ABRS van 13 april 1999, nr. E03.96.0787 en ABRS van 20 mei 1999, nr. E03.96.0485). In deze uitspraken heeft de Afdeling bepaald dat ten aanzien van de onderwerpen die zijn genoemd in artikel 6, onder b, nadere eisen kunnen worden gesteld, indien dat in het belang van de bescherming van het milieu bijzonder is aangewezen. Vervolgens concludeert de Raad van State dat de voorschriften die aan bestaande vergunningen zijn verbonden, niet zijn gesteld op grond van het criterium dat het vanwege het belang van de bescherming van het milieu bijzonder is aangewezen. Daarom leent artikel 9, eerste lid, zich niet voor toepassing op bestaande vergunningvoorschriften die betrekking hebben op de onderwerpen die zijn genoemd in artikel 6, eerste lid, onder b.

De mogelijkheid voor het Wm-bevoegd gezag om in deze periode van drie jaar de nadere eis te wijzigen dan wel in te trekken, blijft onverkort bestaan (artikel 6, vierde lid).

Tweede lid

In dit lid is bepaald dat op basis van een verleende vergunning of het ingetrokken Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer gestelde nadere eisen gelden als nadere eisen gesteld krachtens dit besluit. Ook het tweede lid geldt slechts indien voor het onderwerp waarop de nadere eisen, gesteld krachtens een verleende vergunning of krachtens de algemene maatregel van bestuur die oorspronkelijk van toepassing was, betrekking hebben op de in artikel 6

opgenomen bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen door het Wm-bevoegd gezag en deze nadere eis betrekking heeft op een onderwerp genoemd in onderdeel a. Als deze bevoegdheid er niet is, vervallen de oorspronkelijk gestelde nadere eisen. Het voorgaande geldt voor alle gestelde nadere eisen ongeacht de vraag of zij strenger dan wel soepeler zijn dan de voorschriften van het besluit. Ook hier geldt dat het Wm-bevoegd gezag te allen tijde de mogelijkheid heeft om nadere eisen te wijzigen of in te trekken.

Derde en vierde lid

In deze leden is geregeld dat het Wm-bevoegd gezag de beschikking krijgt over de gegevens die wel in het kader van de melding worden verlangd, maar niet eerder in het kader van de Wm-vergunning dan wel in het kader van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer aan het Wm-bevoegd gezag behoeften te worden overgelegd. Voor de gegevens, bedoeld in artikel 7, derde lid, onder f en g, is dat het geval. In veel gevallen zullen de onderzoeken, bedoeld in het vierde en vijfde lid, ontbreken.

Vijfde en zesde lid

De overgangsregeling geldt voor Wvo-vergunningen die zijn verleend voor het tijdstip van inwerkingtreding van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw en waarvoor de overgangsregeling van artikel 20 van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw gold. Die overgangsregeling gold ingevolge het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw in eerste instantie tot 1 januari 2000. Bij Besluit van 6 december 1999, houdende wijziging van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw (Stb. 1999, 563) werd geregeld dat de overgangsregeling met de inwerkingtreding van dit besluit vervalt. Lozen type II waarvoor ingevolge de overgangsregeling uit het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw een Wvo-vergunning gold, is met ingang van het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit, niet langer Wvo-vergunningplichtig. Voor dit lozen gelden dan de voorschriften van dit besluit. Artikel 9, vijfde lid, heeft betrekking op de voorschriften uit de Wvo-vergunningen. Deze voorschriften blijven gedurende drie jaar na inwerkingtreding van dit besluit als nadere eis gelden.

Voorwaarde hiervoor is wel dat de voorschriften betrekking hebben op lozen type II en op een onderwerp waarvoor ingevolge artikel 6, tweede lid, (in combinatie met de betreffende voorschriften van bijlage 3) de bevoegdheid bestaat voor het Wvo-bevoegd gezag om nadere eisen te stellen.

Uiteraard is het Wvo-bevoegd gezag, bevoegd om gedurende de periode van drie jaar de nadere eis te wijzigen of in te trekken (zie artikel 6, vijfde lid).

In het zesde lid is bepaald dat de op basis van het ingetrokken Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw gestelde nadere eisen, gelden als nadere eisen gesteld krachtens dit besluit. Ook dit zesde lid geldt slechts, indien voor het onderwerp waarop de nadere eisen, gesteld krachtens een verleende vergunning of krachtens de algemene maatregel van bestuur die oorspronkelijk van toepassing was, betrekking hebben op de in artikel 6, tweede lid, opgenomen bevoegdheid tot het stellen van nadere eisen door het Wvo-bevoegd gezag en deze nadere eis betrekking heeft op een onderwerp genoemd in artikel 6, tweede lid. Als deze bevoegdheid er niet is, vervallen de oorspronkelijk gestelde nadere eisen. Het voorgaande geldt voor alle gestelde nadere eisen, ongeacht de vraag of zij strenger dan wel soepeler zijn dan de voorschriften van het besluit. Ook hier geldt dat het Wvo-bevoegd gezag te allen tijde de mogelijkheid heeft om nadere eisen te wijzigen of in te trekken.

Artikel 10, eerste, tweede en derde lid
Deze leden gelden voor glastuinbouwbedrijven, reeds opgericht voordat dit besluit op die inrichtingen van toepassing wordt, die niet vielen onder het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer en die derhalve Wm-vergunningplichtig waren, maar niet beschikken over een geldige vergunning. Voor deze inrichtingen geldt geen overgangstermijn, maar geldt het bepaalde in artikel 10. In het tweede lid is voor lozen type II een vergelijkbare voorziening getroffen. Degene die een dergelijke inrichting drijft of die op een dergelijke wijze loost, dient ten hoogste twaalf weken na de inwerkingtreding van het besluit overeenkomstig artikel 7, eerste lid, aan het bevoegd gezag te

melden dat hij de inrichting in werking heeft.

Opgemerkt wordt dat deze bepaling niet tot een onnodige administratieve belasting hoeft te leiden. In dat verband wordt gewezen op artikel 7, zesde lid, op basis waarvan nader kan worden gezien in hoeverre het verstreken van aanvullende gegevens zoals bijvoorbeeld een plattegrond, bij de melding noodzakelijk is. Indien het bevoegd gezag uit anderen hoofde al beschikt over informatie, behoeft die informatie niet te worden verschaft.

Vierde lid

Indien een Wm-vergunningaanvraag op grond van het oude recht is ingediend en in behandeling is genomen, doch ten tijde van de inwerkingtreding van het besluit daarop nog niet onherroepelijk is beslist, is dit artikel op de aanvraag van toepassing. In die gevallen is het niet nodig de aanvraag in te trekken en vervolgens een melding overeenkomstig artikel 7 te doen, waarbij wederom dezelfde gegevens worden verstrekt. In dit lid is namelijk bepaald dat zo'n aanvraag wordt aangemerkt als een melding in de zin van dit besluit.

Artikel 11

Dit artikel heeft betrekking op Wm-vergunningplichtige glastuinbouwbedrijven en akkerbouwbedrijven waarop het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer niet van toepassing is, omdat het glasoppervlak groter is dan 2500 m². Voor glastuinbouwbedrijven type A en voor akkerbouwbedrijven die Wm-vergunningplichtig zijn, omdat zij een glasoppervlak van meer dan 2500 m² hebben, gelden ingevolge de Wm, de Wvo en dit besluit:

1. de voorschriften uit de betrokken Wm-vergunning (ingevolge artikel 8.20, eerste lid, van de Wm),
2. voor de Wvo-vergunningplichtige lozingen: de voorschriften uit de betrokken Wvo-vergunning,
3. voor de lozingen waarvoor de Wvo-vergunningplicht is opgeheven, ingevolge artikel 11, eerste lid, in verband met artikel 4, tweede lid: de voorschriften uit bijlage 3 en de bepalingen uit het besluit die betrekking hebben op lozen type II en
4. ingevolge artikel 11, eerste lid, in verband met artikel 4, derde lid: de voorschriften uit bijlage 1,

5. artikel 4, vierde lid en vijfde lid.

Artikel 12

Dit artikel geldt voor lozen type II anders dan vanuit een glastuinbouwbedrijf type A of een akkerbouwbedrijf met een glasoppervlak van meer dan 2500 m². Voor deze lozingen gelden ingevolge artikel 12, eerste lid, de voorschriften uit bijlage 3 en de bepalingen uit het besluit die betrekking hebben op lozen type II. Naast deze voorschriften gelden voor Wvo-vergunningplichtige lozingen de voorschriften uit de betrokken Wvo-vergunning. Ingevolge de Wm kan de Wm-vergunningplicht gelden, maar ook een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 8.40 van de Wm.

Artikel 13

Hierover wordt opgemerkt dat met de inwerkingtreding van dit besluit geen wijziging is beoogd inzake de strafwaardigheid van overtreding van bepalingen van de 'oude' besluiten, dan wel de vergunning(voorschriften), waarvoor dit besluit in de plaats is getreden.

Voor tuinders die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit uitsluitend of in hoofdzaak eetbare paddestoelen en witlof telen, blijven de voorschriften uit het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt gelden, zoals deze golden onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit. Voor tuinders die na dat tijdstip overstappen op of starten met het voornamelijk of in hoofdzaak telen van eetbare paddestoelen of witlof geldt dat zij vergunningplichtig zijn. Lozen vanuit deze bedrijven was altijd al vergunningplichtig ingevolge de Wvo. Het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw was niet van toepassing. De overgangsregeling geldt tot dat in een algemene regeling is voorzien voor onder andere deze activiteiten. Die regeling wordt nu voorbereid. Voor de Regeling slijpangputten en vet- of olie-afscheiders is een nieuwe wettelijke grondslag vastgelegd waardoor voorkomen wordt dat deze regeling door de intrekking van het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer, voor de onder dat besluit vallende inrichtingen opnieuw zou moeten worden vastgesteld.

Artikel 14

In dit artikel is het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer aangepast. Met de aanpassing worden meer akkerbouwbedrijven die glastuinbouw als nevenactiviteit hebben, onder dat besluit gebracht. Daarmee vervalt voor deze bedrijven de Wm-vergunningplicht.

Voor bedrijven die glastuinbouw als zeer omvangrijke nevenactiviteit hebben en die als gevolg daarvan Wm-vergunningplichtig zijn, wordt in artikel 12 bepaald welk voorschriftenpakket naast de Wm-vergunning van toepassing is.

Artikel 15

Ingevolge artikel 2, eerste lid, onder a, van het Uitvoeringsbesluit artikel 1, derde lid, Wvo, zoals gewijzigd bij inwerkingtreding van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, is de Wvo niet van toepassing op gedragingen die verband houden met het lozen zonder een 'werk' (bijvoorbeeld pijp of goot), indien omtrent die gedragingen reeds voorschriften zijn gesteld bij of krachtens de Bestrijdingsmiddelenwet 1962. Als uitzondering hierop vallen echter blijkens genoemd artikel agrarische activiteiten, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, wel onder de werkingssfeer van de Wvo. Aangezien glastuinbouwactiviteiten onder de definitie van 'agrarische activiteiten' als bedoeld in artikel 1 van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij vallen, is bij de totstandkoming van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij voorzien in een afbakening tussen laatstgenoemd besluit en het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw (zie artikel 2, eerste lid, onder b, van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij). In verband met de intrekking van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw is dit artikel nu aangepast. Deze aanpassing leidt derhalve niet tot wijzigingen in de bestaande afbakening tussen genoemde besluiten.

III. TOELICHTING OP DE BIJLAGEN

1. Bijlage 1

1.1 Begrippen

teeltoppervlak

Het teeltoppervlak wordt bepaald door de oppervlakte onder glas, die wordt gebruikt voor het telen van gewassen (ook de oppervlakte van andere teeltlagen, indien in meerdere lagen wordt geteeld, telt mee) minus de oppervlakte van bedrijfsruimte en ketelhuis, uitgedrukt in m². Rijpaden en ruimtes tussen de teelt(en) in de teeltruimte behoren wel tot de teeltoppervlakte. Buitenteelt behoort voor de berekening van de bedrijfsdoelstellingen niet tot het teeltoppervlak.

Het teeltoppervlak wordt uitgedrukt in vierkante meters, omdat die maatvoering nauwkeuriger de grootte van het teeltoppervlak weergeeft. Dit leidt ertoe dat bij omrekening naar hectares een nauwkeurigheid van 4 cijfers achter de komma moet worden aangehouden. Bij het bepalen van de bedrijfsdoelstellingen voor de milieutaakvelden wordt de omrekening gemaakt naar hectares omdat dit beter aansluit bij reeds in gebruik zijnde systemen van meten en registreren.

werkzame stof

De definitie is afkomstig uit richtlijn nr. 91/414/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 15 juli 1991 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen (PbEG L 230). Ingevolge artikel 7, onderdeel d, van de Regeling samenstelling, indeling, verpakking en etikettering bestrijdingsmiddelen wordt op de verpakking van een gewasbeschermingsmiddel de naam van de werkzame stof en het gehalte daarvan vermeld. In het convenant zijn reductiedoelstellingen voor het verbruik van gewasbeschermingsmiddelen opgenomen alsmede voor reinigingsmiddelen waarmee de kassen worden schoon gemaakt, daarom wordt in de omschrijving van het begrip verwezen niet alleen verwezen naar artikel 1, eerste lid, onder g, van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962, maar ook naar onderdeel h van dat artikellid. Het gaat bij de verbruiksdoelstellingen voor gewasbeschermings- en kasreinigingsmiddelen om

het reduceren van het verbruik van deze middelen, uitgedrukt in kilogrammen werkzame stof.

1.2 De voorschriften

Paragraaf 1.1 De inhoud van het teeltplan

1.1.1

In voorschrift 1.1.1 is aangegeven dat een teeltplan aan het Wm-bevoegd gezag wordt overgelegd. Als voor het betrokken glastuinbouwbedrijf ingevolge artikel 4, tweede lid, ook de voorschriften uit bijlage 3 gelden, dan kan het teeltplan in plaats van aan het Wm-bevoegd gezag, aan het Wvo-bevoegd gezag worden overgelegd. De bevoegde gezagsinstanties zullen de stukken aan elkaar doorsturen. (Zie hierover het algemene gedeelte van de nota van toelichting, paragrafen 1.1 en 2.1, onder *Samenwerking tussen de bevoegde gezagsinstanties.*)

Indien vanuit een glastuinbouwbedrijf alleen in de bodem wordt geloosd en er geen lozen type II plaatsvindt, kan het teeltplan alleen aan het Wm-bevoegd gezag worden overgelegd.

Bij de inwerkingtreding van dit besluit behoeven de bestaande glastuinbouwbedrijven en de akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m² nog geen teeltplan over te leggen. Dit dient te gebeuren vóór 1 november 2001. De voorschriften die zijn opgenomen in paragraaf 1.1 gelden in ieder geval voor het eerste volle kalenderjaar dat dit besluit in werking is, voor alle glastuinbouwbedrijven en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m². Indien uit de eerste rapportage over dat kalenderjaar blijkt dat de in het teeltplan berekende verbruiksdoelstellingen zijn gehaald, kan voor deze bedrijven ervoor gekozen worden een bedrijfsmilieuplan-g op te stellen. Dit vloeit voort uit voorschrift 2.1.2. (Zie hierover paragraaf 3.1, onder *Teeltplan of bedrijfsmilieuplan-g?*)

1.1.2

In een teeltplan worden de verbruiksdoelstellingen opgenomen zoals ze zijn berekend ingevolge paragraaf 1.2. Alle overige gegevens uit het teeltplan dienen ter verificatie van deze bedrijfsverbruiksdoelstellingen.

1.1.3

Een afwijking van in het teeltplan voor een kalenderjaar eerder verstrekte gegevens kan ontstaan, indien de glastuinder bijvoorbeeld een ander gewas of op een ander aantal hectares wil telen dan hij toen hij het teeltplan maakte, van plan was en in zijn teeltplan is vermeld. Een verandering van gewas of oppervlakte waarop een gewas geteeld wordt, leidt tot andere verbruiksdoelstellingen voor dat jaar. Precies om die reden dient een bijgesteld teeltplan aan het Wm- of Wvo-bevoegd gezag toegezonden te worden dat betrekking heeft op het hele kalenderjaar.

1.1.4

In dit voorschrift is aangegeven dat het in het teeltplan berekende verbruik voor de verschillende milieutaakvelden de norm is voor de glastuinder in het betrokken kalenderjaar. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het handboek. (Zie hierover het algemene gedeelte van de nota van toelichting, paragraaf 3.1, onder *Nieuwe structuur*.)

1.1.5

Bedrijven die na inwerkingtreding van dit besluit worden opgericht, dienen een teeltplan op te stellen voor het gehele kalenderjaar. Voor de periode uitgedrukt in weken dat het bedrijf nog niet is opgericht, wordt gerekend met de in lijst 1 bij bijlage 1 aangegeven normen voor 'onbeteeld onder glas'.

Paragraaf 1.2 De berekening van het jaarlijks ten hoogste toegestane verbruik van energie, stikstof, fosfor, onderscheidenlijk van werkzame stof (gewasbeschermingsmiddelen), ten behoeve van het teeltplan

1.2.1 tot en met 1.2.3

In voorschrift 1.2.2 is aangegeven hoe het ten hoogste toegestane verbruik van energie voor ieder afzonderlijk gewas moet worden berekend. Daarbij moet lijst 1, onderdeel A, worden gebruikt. In voorschrift 1.2.3 is aangegeven hoe het ten hoogste toegestane verbruik voor iedere gebruikte energietoepassing moet worden berekend. Daarbij moet lijst 1, onderdeel B, worden gebruikt. In voorschrift 1.2.1 is aangegeven dat de bedrijfsverbruiksdoelstelling voor energie de optelsom is van al deze

ingevolge de voorschriften 1.2.2. en 1.2.3 berekende 'deel'-verbruiksdoelstellingen.

Deze optelsom ziet er als volgt uit:

$$\frac{A_1 \times B_1 \times C_1}{52} + \dots + \frac{A_z \times B_z \times C_z}{52} + \frac{D_1 \times E_1 \times F_1}{52} + \dots + \frac{D_z \times E_z \times F_z}{52}$$

$A_{1..z}$ = het aantal Gigajoule per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel A, voor dat kalenderjaar geldende kolom achter de gewassen 1 t/m z of, indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z, waarbij het betreffende gewas ingevolge lijst 2, is ingedeeld.

$B_{1..z}$ = het teeltoppervlak waarop de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld, uitgedrukt in hectares.

$C_{1..z}$ = het aantal weken dat de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld.

$D_{1..z}$ = het aantal Gigajoule per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel B, voor dat kalenderjaar geldende kolom achter de betrokken energietoepassingen 1 t/m z.

$E_{1..z}$ = het teeltoppervlak waarop de energietoepassingen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden gebruikt, uitgedrukt in hectares.

$F_{1..z}$ = het aantal weken dat de energietoepassingen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden gebruikt.

1.2.4 en 1.2.5

In voorschrift 1.2.5 is aangegeven hoe het ten hoogste toegestane verbruik voor ieder afzonderlijk gewas moet worden berekend. Daarbij moet lijst 1, onderdeel C, worden gebruikt. In voorschrift 1.2.4 is aangegeven dat de bedrijfsverbruiksdoelstelling voor stikstof de optelsom is van al deze ingevolge voorschrift 1.2.5. berekende 'deel'-verbruiksdoelstellingen.

Deze optelsom ziet er als volgt uit:

$$\frac{G_1 \times B_1 \times C_1}{52} + \dots + \frac{G_z \times B_z \times C_z}{52}$$

$G_{1..z}$ = het aantal kilogrammen N per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel C, voor dat kalenderjaar geldende kolom achter de gewassen 1 t/m z of, indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z, waarbij het betreffende gewas ingevolge lijst 2, is ingedeeld.

$B_{1..z}$ = het teeltoppervlak waarop de

afzonderlijke gewassen en gewasgroepen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld, uitgedrukt in hectares.

$C_{1..z}$ = het aantal weken dat de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld.

1.2.6 en 1.2.7

In voorschrift 1.2.7 is aangegeven hoe het ten hoogste toegestane verbruik voor ieder afzonderlijk gewas moet worden berekend. Daarbij moet lijst 1, onderdeel D, worden gebruikt. In voorschrift 1.2.6 is aangegeven dat de bedrijfsverbruiksdoelstelling voor fosfor de optelsom is van al deze ingevolge voorschrift 1.2.7. berekende 'deel'-verbruiksdoelstellingen.

Deze optelsom ziet er als volgt uit:

$$\frac{H_1 \times B_1 \times C_1}{52} + \dots + \frac{H_z \times B_z \times C_z}{52}$$

$H_{1..z}$ = het aantal kilogrammen P per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel D, voor dat kalenderjaar geldende kolom achter de gewassen 1 t/m z of, indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z, waarbij het betreffende gewas ingevolge lijst 2, is ingedeeld.

$B_{1..z}$ = het teeltoppervlak waarop de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld, uitgedrukt in hectares.

$C_{1..z}$ = het aantal weken dat de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld.

1.2.8 en 1.2.9

In voorschrift 1.2.9 is aangegeven hoe het ten hoogste toegestane verbruik voor ieder afzonderlijk gewas moet worden berekend. Daarbij moet lijst 1, onderdeel E, worden gebruikt. In voorschrift 1.2.8 is aangegeven dat de bedrijfsverbruiksdoelstelling voor werkzame stof de optelsom is van al deze ingevolge voorschrift 1.2.7. berekende 'deel'-verbruiksdoelstellingen. Deze optelsom ziet er als volgt uit:

$$\frac{I_1 \times B_1 \times C_1}{52} + \dots + \frac{I_z \times B_z \times C_z}{52}$$

$I_{1..z}$ = het aantal kilogrammen werk-

zame stof per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel E, voor dat kalenderjaar geldende kolom achter de gewassen 1 t/m z of, indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z, waarbij het betreffende gewas ingevolgt lijst 2, is ingedeeld.

$B_{1..z}$ = het teeltoppervlak waarop de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld, uitgedrukt in hectares.

$C_{1..z}$ = het aantal weken dat de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld.

Paragraaf 2.1 De inhoud van het bedrijfsmilieuplan-g

2.1.1 tot en met 2.1.3

In deze voorschriften is aangegeven aan welke eisen een bedrijfsmilieuplan-g moet voldoen.

2.1.4

In dit voorschrift is aangegeven dat de in het bedrijfsmilieuplan-g berekende verbruiken voor de verschillende milieutaakvelden de norm zijn voor de glastuinder in het betrokken kalenderjaar. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het handboek. (Zie hierover het algemene gedeelte van de nota van toelichting, paragraaf 3.1, onder *Nieuwe structuur*.)

Paragraaf 2.2 De berekening van het jaarlijks ten hoogste toegestane verbruik van energie, meststoffen, onderscheidenlijk werkzame stof (gewasbeschermingsmiddelen), ten behoeve van het bedrijfsmilieuplan-g

Voorschriften 2.2.1 en 2.2.2

In voorschrift 2.2.1 is aangegeven binnen welke marges de verbruiksdoelstellingen mogen worden bepaald, met andere woorden wat de flexibiliteit is. Deze marges zijn voor ieder kalenderjaar dat:

- voor ieder afzonderlijk milieutaakveld ten minste het in de reeks achter 2, in de kolom onder het betreffende kalenderjaar, van lijst 3 opgenomen aantal punten wordt behaald, met dien verstande dat de punten voor meststoffen gelijkelijk worden verdeeld over stikstof en fosfor en
- voor alle milieutaakvelden tezamen ten minste het in de reeks achter 1, in de kolom onder het betreffende

kalenderjaar, van lijst 3 opgenomen punten wordt behaald.

Een glastuinder kan het onder b bedoelde voor een kalenderjaar totaal beschikbare aantal punten verdelen over de milieutaakvelden als hij maar niet onder de grens voor de afzonderlijke milieutaakvelden (bedoeld onder a) komt. Om optimaal gebruik te kunnen maken van de hier geboden mogelijkheden zal 'heen-en-weer' gerekend moeten worden, totdat de meest wenselijke puntenverdeling is bereikt. Deze punten vormen vervolgens de basis voor de berekening van de verbruiksdoelstellingen in het bedrijfsmilieuplan-g.

2.2.3 tot en met 2.2.5

In voorschrift 2.2.4 is aangegeven hoe het ten hoogste toegestane verbruik voor ieder afzonderlijk gewas moet worden berekend. Daarbij moet lijst 1, onderdeel A, worden gebruikt en het aantal met de voorschriften 2.2.1 en 2.2.2 bepaalde aantal punten voor energie. In voorschrift 2.2.5 is aangegeven hoe het ten hoogste toegestane verbruik voor iedere gebruikte energietoepassing moet worden berekend. Daarbij moet lijst 1, onderdeel B, worden gebruikt. In voorschrift 2.2.3 is aangegeven dat de bedrijfsverbruiksdoelstelling voor energie de optelsom is van al deze ingevolgt de voorschriften 2.2.4 en 2.2.5 berekende 'deel'-verbruiksdoelstellingen.

Deze optelsom ziet er als volgt uit:

$$\frac{E_1 - \{(A-50) \times G_1\} \times H_1 \times I_1}{52} + \dots + \frac{E_z - \{(A-50) \times G_z\} \times H_z \times I_z}{52} +$$

$$\frac{J_1 \times \{(A-50) \times K_1\} \times L_1 \times M_1}{52} + \dots + \frac{J_z \times \{(A-50) \times K_z\} \times L_z \times M_z}{52}$$

$F_{1..z}$ = het aantal Gigajoule per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel A, voor het kalenderjaar 2000 geldende kolom achter de gewassen 1 t/m z of indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z waarbij het betreffende gewas ingevolgt lijst 2 is ingedeeld.

A = het voor het betrokken kalenderjaar ingevolgt voorschriften 2.2.1 en 2.2.2, bepaalde aantal punten voor energie.

$G_{1..z}$ = het aantal Gigajoule opgenomen in de in lijst 1, onderdeel A, in de kolom onder 'verbruik (GJ/ha) per punt', achter de gewassen 1 t/m z of

indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z waarbij het betreffende gewas ingevolgt lijst 2 is ingedeeld.

$H_{1..z}$ = het teeltoppervlak waarop de afzonderlijke gewassen 1 t/m z, in het betreffende kalenderjaar worden geteeld, uitgedrukt in hectares.

$I_{1..z}$ = het aantal weken dat de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar, worden geteeld.

$J_{1..z}$ = het aantal Gigajoule per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel B, voor dat kalenderjaar geldende kolom achter de betrokken energietoepassingen 1 t/m z.

$K_{1..z}$ = het aantal Gigajoule opgenomen in de in lijst 1, onderdeel B, opgenomen kolom onder 'verbruik (GJ/ha) per punt', achter de betreffende energietoepassingen 1 t/m z.

$L_{1..z}$ = het teeltoppervlak waarop de energietoepassingen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden gebruikt, uitgedrukt in hectares.

$M_{1..z}$ = het aantal weken waarin dat de energietoepassingen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden gebruikt, uitgedrukt in weken.

2.2.6 en 2.2.7

In voorschrift 2.2.7 is aangegeven hoe het ten hoogste toegestane verbruik voor ieder afzonderlijk gewas moet worden berekend. Daarbij moet lijst

1, onderdeel C, worden gebruikt en het aantal met de voorschriften 2.2.1 en 2.2.2 bepaalde aantal punten voor stikstof. In voorschrift 2.2.6 is aangegeven dat de bedrijfsverbruiksdoelstelling voor stikstof de optelsom is van al deze ingevolgt voorschrift 2.2.7 berekende 'deel'-verbruiksdoelstellingen.

Deze optelsom ziet er als volgt uit:

$$\frac{N_1 - \{(B_N - 50) \times P_1\} \times H_1 \times I_1}{52} + \dots + \frac{N_z - \{(B_N - 50) \times P_z\} \times H_z \times I_z}{52}$$

$G_{1..z}$ = het aantal kilogrammen stikstof per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel C, voor dat kalenderjaar geldende kolom achter de gewassen 1 t/m z of, indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z waarbij het betreffende gewas ingevolgt lijst 2 is ingedeeld.

B_N = het voor het betrokken kalenderjaar ingevolgt voorschriften 2.2.1 en 2.2.2, bepaalde aantal punten voor stikstof.

$P_{1..z}$ = het aantal kilogrammen stikstof opgenomen in de in lijst 1, onderdeel C, in de kolom onder 'verbruik (kg N/ha) per punt', achter de gewassen 1 t/m z of indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z waarbij het betreffende gewas ingevolgt lijst 2 is ingedeeld.

$H_{1..z}$ = het teeltoppervlak waarop de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld, uitgedrukt in hectares.

$I_{1..z}$ = het aantal weken dat de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld.

2.2.8 en 2.2.9

In voorschrift 2.2.9 is aangegeven hoe het ten hoogste toegestane verbruik voor ieder afzonderlijk gewas moet worden berekend. Daarbij moet lijst 1, onderdeel D, worden gebruikt en het aantal met de voorschriften 2.2.1 en 2.2.2 bepaalde aantal punten voor fosfor. In voorschrift 2.2.8 is aangegeven dat de bedrijfsverbruiksdoelstelling voor fosfor de optelsom is van al deze ingevolgt voorschrift 2.2.9 berekende 'deel'-verbruiksdoelstellingen.

Deze optelsom ziet er als volgt uit:

$$\frac{Q_1 - \{(B_P - 50) \times R_1\} \times H_1 \times I_1}{52} + \dots + \frac{Q_z - \{(B_P - 50) \times R_z\} \times H_z \times I_z}{52}$$

$Q_{1..z}$ = het aantal kilogrammen fosfor per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel D, voor dat kalenderjaar geldende kolom achter de gewassen 1 t/m z of, indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z waarbij het betreffende gewas ingevolgt lijst 2, is ingedeeld.

B_P = het voor het betrokken kalen-

derjaar ingevolgt voorschriften 2.2.1 en 2.2.2, bepaalde aantal punten voor fosfor.

$R_{1..z}$ = het aantal kilogrammen fosfor opgenomen in de in lijst 1, onderdeel D, in de kolom onder 'verbruik (kg P/ha) per punt', achter de gewassen 1 t/m z of, indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z waarbij het betreffende gewas ingevolgt lijst 2 is ingedeeld.

$H_{1..z}$ = het teeltoppervlak waarop de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld, uitgedrukt in hectares.

$I_{1..z}$ = het aantal weken dat de afzonderlijke gewassen en gewasgroepen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld.

2.2.10 en 2.2.11

In voorschrift 2.2.11 is aangegeven hoe het ten hoogste toegestane verbruik voor ieder afzonderlijk gewas moet worden berekend. Daarbij moet lijst 1, onderdeel E, worden gebruikt en het aantal met de voorschriften 2.2.1 en 2.2.2 bepaalde aantal punten voor werkzame stof. In voorschrift 2.2.10 is aangegeven dat de bedrijfsverbruiksdoelstelling voor werkzame stof de optelsom is van al deze ingevolgt voorschrift 2.2.11 berekende 'deel'-verbruiksdoelstellingen.

Deze optelsom ziet er als volgt uit:

$$\frac{S_1 - \{(C - 50) \times T_1\} \times H_1 \times I_1}{52} + \dots + \frac{S_z - \{(C - 50) \times T_z\} \times H_z \times I_z}{52}$$

$S_{1..z}$ = het aantal kilogrammen werkzame stof per hectare opgenomen in de in lijst 1, onderdeel E, voor dat kalenderjaar geldende kolom achter de gewassen 1 t/m z of, indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen:

de gewasgroepen 1 t/m z waarbij het betreffende gewas ingevolgt lijst 2, is ingedeeld.

C = het voor het betrokken kalenderjaar ingevolgt voorschriften 2.2.1 en 2.2.2, bepaalde aantal punten voor gewasbeschermingsmiddelen.

$T_{1..z}$ = het aantal kilogrammen werkzame stof opgenomen in de in lijst 1, onderdeel E, in de kolom

onder 'verbruik (kg w.s./ha) per punt', achter de gewassen 1 t/m z of indien gewassen zijn ingedeeld in gewasgroepen: de gewasgroepen 1 t/m z waarbij het betreffende gewas ingevolgt lijst 2 is ingedeeld.

$H_{1..z}$ = het teeltoppervlak waarop de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld, uitgedrukt in hectares.

$I_{1..z}$ = het aantal weken dat de afzonderlijke gewassen 1 t/m z in het betreffende kalenderjaar worden geteeld.

Paragraaf 3.1 Meten, registreren en rapporteren ten behoeve van teeltplan en bedrijfsmilieuplan-g

3.1.1

Tenminste een maal per vier weken moet de glastuinder de verbruiken registreren, ook al wordt er niets verbruikt. Tussentijdse registraties geschieden op de wijze als in paragraaf 3.1 is aangegeven. De te registreren gegevens zijn voor de glastuinder relatief eenvoudig verkrijgbaar. De glastuinder moet meters aflezen, facturen verzamelen, merkenamen en samenstelling noteren, afleveringsbewijzen en schriftelijke bewijzen van samenstelling verzamelen. (Voor de bedrijven die reeds deelnamen aan MPS en MBT, verandert er niet veel.)

3.1.3

Onder energie wordt verstaan:

- gasverbruik;
- elektriciteit;
- teruggeleverde elektriciteit;
- afgenomen warmte van bijvoorbeeld Warmte-krachtkoppeling (WKK) van het Nutsbedrijf, derden of een lokale centrale;
- fossiele brandstoffen;
- andere brandstoffen dan gas (bijv. olie, propaan, butaan);
- het energieverbruik door grondstoffen door derden.

Voor energie moet er rekening mee worden gehouden dat de registratie in verband met de berekening van het verbruik in de regel vanaf de meters op het bedrijf voor aardgas en met behulp van de facturen zal moeten plaatsvinden, omdat uit die facturen

de toegepaste correctiefactoren voor onder meer temperatuur blijken.

3.1.4

Voor de omrekening naar Gigajoule kan de onderstaande tabel worden gebruikt. De hoeveelheid energie die verbruikt is, dient vermenigvuldigd te worden met het getal dat in de tabel wordt vermeld. De hoeveelheid Gigajoules van alle gebruikte energie wordt bij elkaar opgeteld.

Energie omrekeningsfactor (GJ) groenten, fruit en sierteelt

Aardgas m ³	0,03517
Afgewerkte olie l	0,01657
Afgewerkte olie kg	0,01883
Benzeen m ³	0,16105
Dieselolie l	0,0355
Dieselolie kg	0,0425
Ethaan m ³	0,07031
Gasolie l	0,0355
Gasolie kg	0,0425
Huisbrandolie HBO l	0,0426
Methaan m ³	0,03982
N-Butaan m ³	0,13369
Petroleum l	0,0431
Propaan l	0,0206
Propaan kg	0,0506
Propaan m ³	0,10123
Steenkool/Cokes kg	0,029
Zware stookolie l	0,0388
Zware stookolie kg	0,04289
Elektriciteit kWh	0,009 (*)

(*) Bij deze omrekeningsfactor is uitgegaan van een rendement van de energiecentrale van 40%.

Het verbruik van primaire brandstof vormt de basis, terwijl de inzet van centrale respectievelijk decentrale restwarmte en van duurzame energie volgens een bepaalde waarderingsfactor wordt meegerekend.

Indien door de glastuinder gebruik gemaakt wordt van restwarmte van een energiecentrale (centrale restwarmte) of van een warmtekrachtkoppelinginstallatie in beheer van het nutsbedrijf (decentrale restwarmte), dan dient 87% van deze warmte uitgedrukt in Gigajoules bij de rest van het energieverbruik opgeteld te worden. Dat wil zeggen dat zowel voor de weging van centrale als decentrale restwarmte een factor van 0,87 gehanteerd wordt.

Indien door de tuinder gebruik wordt gemaakt van ingekochte of zelf opgewekte duurzame energie, zoals elektriciteit uit windenergie, dan behoort het energieverbruik (in GJ) niet te worden opgeteld. Voor de weging van

deze vorm van energie wordt een factor van 0 gehanteerd.

3.1.5 en 3.1.7:

Onder meststoffen wordt verstaan:

- vaste en vloeibare meststoffen;
- organische, anorganische en biologische meststoffen;
- kunstmeststoffen in vloeibare en kristallijne vorm;
- sporenelementen;
- voorraadbemesting;
- meststoffen in de potgrond;
- mengmeststoffen.

Het meten en registreren van de verbruiken van meststoffen hoeven alleen maar betrekking te hebben op middelen die stikstof (N) en fosfor (P) bevatten. Bij de bepaling van het verbruik van meststoffen hoeven meststoffen in gietwater niet meegevoerd te worden.

3.1.9

Door het College voor Toelating van Bestrijdingsmiddelen (CTB) is een lijst opgesteld met toelatingsnummers, merknamen, samenstelling en hoeveelheid werkzame stof. Deze lijst is hieronder opgenomen. De lijst is niet statisch, dat wil zeggen er kunnen

Gewasbeschermingsmiddel groenten en fruit:

Middel	Werkzame stof	Hoeveelheid per eenheid
Admire 70 WG	imidacloprid	70%
Vertimec	abamectine	18 gr/l
Pirimor 50 DG sp.k.	pirimicarb	50%
Pirimor rookkaars	pirimicarb	10%
AAterra vlb	etridiazool	700 gr/l
Previcur N	propamocarbwaterstofchloride	722 gr/l
Nomolt	teflubenzuron	150 gr/l
Eupareen sp.k.	tolyifluanide	50%
Torcue 50 WP	fenbutatinoxide	550 gr/l
Baycor Flow	bitertanol	500 gr/l

Gewasbeschermingsmiddel sierteelt:

Middel	Werkzame stof	Hoeveelheid per eenheid
Admire 70 WG	imidacloprid	70%
BASF meltaoa	dodemorf	400 gr/l
Methomex 20 LS	methomyl	200 gr/l
Pentac 500 flow	dienochloor	500 gr/l
Vertimec	abamectine	18 gr/l
Fongarid 25 WP	furalaxyl	25%
Nomolt	teflubenzuron	150 gr/l/Mesurool vlb.
Methiocarb	500 gr/l	
AAterra vlb.	Etridiazool	700 gr/l
Pirimor 50 DG. sp. k	pirimicarb	50%

middelen afgaan en opkomen. Een exemplaar kan worden verkregen bij het CTB.

Paragraaf 3.2. Overige registratie bestrijdingsmiddelen

De Commissie Gewasbescherming Glastuinbouw (Alders, zie ook paragraaf 3.2 van het algemene gedeelte van de nota van toelichting onder Bijlage 1, paragraaf 3.2) heeft het rapport: 'Terugdringen van illegaal gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw – een tussenbalans – deel 1: Resultaten en bevindingen', februari 2000, Commissie Gewasbescherming Glastuinbouw uitgebracht, waarin voorstellen zijn opgenomen. Een van de voorstellen betreft verbetering van de controle- en handhavingmogelijkheden met betrekking tot het gebruik van bestrijdingsmiddelen door de registratie van allerlei aspecten van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Dat voorstel is hier verwerkt.

3.2.1

Dit voorschrift schrijft voor dat jaarlijks per 1 januari de voorraad van alle aanwezige bestrijdingsmiddelen

wordt geïnventariseerd en geregistreerd. Het gaat om alle toegepaste en niet toegepaste, maar wel in voorraad zijnde bestrijdingsmiddelen. Het toelatingsnummer van de middelen valt af te lezen van het etiket of factuur. Met geformuleerd product wordt werkzame stof bedoeld, waarvan de hoeveelheid is aangegeven.

3.2.2

Op basis van de voorgeschreven administratie door telers kan een gedetailleerd inzicht verkregen worden in het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Met de op basis hiervan verkregen informatie kan worden bezien wat het effect is van het door de overheid gevoerde bestrijdingsmiddelenbeleid. Voorts kan de overheid door het voeren van een administratie van het gebruik van bestrijdingsmiddelen inzicht krijgen in de verschillen in gebruik tussen de verschillen sectoren en regio's. De op basis van de gevoerde administratie beschikbaar komende gegevens kunnen vervolgens als grondslag dienen voor nieuw te ontwikkelen beleid.

Opgemerkt zij overigens dat het administreren van het gebruik van bestrijdingsmiddelen onderdeel is van een goede landbouwkundige praktijk. Hiervoor is het noodzakelijk dat wordt vastgelegd welke middelen in welke hoeveelheden zijn gebruikt ter bestrijding van welke ziekten en plagen. Hierdoor kan men nagaan wat het effect was van dit gebruik en kan bezien worden of het gewenste effect is bereikt. Een dergelijke administratie kan informatie opleveren voor in de toekomst te bestrijden ziekten en plagen. Voorts maakt het bijhouden van een administratie van het bestrijdingsmiddelengebruik de teler bewust van hetgeen hij gebruikt en stelt hem in staat zijn gebruik te vergelijken met het gebruik van andere telers, die in een vergelijkbare positie verkeren. De ervaring leert dat de verschillen in gebruik tussen ondernemers in vergelijkbare situaties aanzienlijk kunnen zijn, en dat onderlinge vergelijking een belangrijke stimulans is om op een meer milieuvriendelijke werkwijze over te gaan. Tevens wordt met deze maatregel inzicht verkregen in de mate van afhankelijkheid van bestrijdingsmiddelen.

3.3.4

De in het voorgaande kalenderjaar geregistreerde gegevens dienen voor 1 mei te worden ingediend bij de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, dan wel bij een bij ministeriële regeling aangewezen instantie. Bij ministeriële regeling zal een formulier worden vastgesteld waarop de gegevens kunnen worden ingevuld.

Met het oog op de registratie van de bestrijdingsmiddelen is het zeer raadzaam om in geval van calamiteit het bevoegd gezag hiervan op de hoogte te stellen. Dit om problemen met de registratie achteraf te voorkomen.

Lijst 1

In lijst 1 zijn de verbruiksdoelstellingen per gewas aangegeven voor energie (onderdeel A), stikstof (onderdeel C), fosfor (onderdeel D) en werkzame stoffen (gewasbeschermingsmiddelen) (onderdeel E). Voor energie zijn tevens voor verschillende energietoevoeringen verbruiksdoelstellingen opgenomen (onderdeel B). Voor ieder jaar gelden strengere verbruiksdoelstellingen.

Voor diverse gewassen zijn geen afzonderlijke verbruiksnormen geformuleerd. Deze gewassen worden geclusterd in gewasgroepen. In lijst 1 worden de volgende gewasgroepen onderscheiden: kuuipplanten, potplanten en zomerbloemen. In alfabetische lijsten wordt aangegeven in welke gewasgroep een bepaald gewas is ondergebracht. Voor die gewassen dienen de bij die gewasgroepen in lijst 1 aangegeven verbruiksnormen te worden aangehouden bij de berekening van de verbruiksdoelstellingen ten behoeve van het teeltplan of het bedrijfsmilieuplan-g.

Lijst 1, onderdeel B

Voor de energiemodules assimilatiebelichting, dagverlenging, grondkoelingen overige koeling c.q. preparatie (m.n. bij bollen/knollen en vaste planten) zijn in lijst 1, onderdeel B, de verbruiksdoelstellingen opgenomen. De energiemodules zijn vooral relevant voor de bloemeteelt. Binnen deze teelt wordt onderscheid gemaakt in onbelichte en belichte teelt. De energiemodules houden rekening met dit laatste. Voor de belichte teelt moeten de ten hoogste toegestane verbruiken voor de onbelichte teelt uit lijst 1, onderdeel A, worden ver-

meerderd met de ten hoogste toegestane verbruiken voor de modules assimilatiebelichting, dagverlenging, grondkoelingen en overige koeling c.q. preparatie.

De energietoevoeringen kunnen tegelijkertijd worden gebruikt. In de berekening is dit verdisconteerd.

Uiteraard leidt dit tot een hoger energieverbruik. Alleen dagverlenging en assimilatiebelichting kunnen niet tegelijkertijd voorkomen.

Voorbeeld: het gewas roos, belicht
Voor de periode 2000 - 2010 zijn de verbruiksnormen voor energie:

punten: 50 - 100

normen onbelicht: 19403-16597 GJ/ha

normen assimilatiebelichting: 5765 - 4233 GJ/ha

normen belicht 25168 - 21030 GJ/ha

De verbruiksnormen voor *onbelichte* roos zijn derhalve 19403 - 16597

GJ/ha

De verbruiksnormen voor *belichte roos* zijn: 25168 - 21030 GJ/ha

Naast de gewassen en gewasgroepen zijn in lijst 1 ook de milieucusters 'niet sierteelt overig', 'onbeteeld onder glas', 'sierteelt overig' en 'opkweek alle gewassen' opgenomen. Wanneer sprake is van een van vernoemde gevallen, dient men de daarbij aangegeven normen te hanteren.

De verbruiksnormen van het milieucuster 'opkweek alle gewassen' dienen te worden bepaald door voor het betreffende milieutaakveld de verbruiksnormen van de gewassen en gewasgroepen met de in lijst 1 aangegeven percentage te verhogen. Let wel dit geldt niet voor de punten.

Dit betekent dat voor het milieucuster 'opkweek alle gewassen' de energienormen met 10 % worden ver-

hoogd; de normen voor de meststoffen stikstof en fosfor niet behoeven te verhoogd en de normen voor de gewasbeschermingsmiddelen met 30% worden verhoogd.

Voorbeeld:

In de periode 2000 - 2010 is de energienorm voor de opkweek van Alstroemeria 10% hoger dan aangegeven in lijst 1 : 11711 - 8692 GJ/ha.

Ter toelichting op de indeling van enkele planten en bloemen het volgende:

ANEMONE	Mona Lisa typen
ANJER	Standaard en tros
AZALEA	Alle Rhododendrons onbedekt
BOLBLOEMEN OVERIG	Alle bolbloemen, die niet zijn ingedeeld in een gewasgroep
BOLBLOEMEN OVERIG kisten	Bolbloemen (kistenbroei), die niet zijn ingedeeld in een gewasgroep
BOOMTEELT	Vollegrond en containerteelt
CHRYSANT	Tros en pluus
DECORATIEGROEN	Arachnoides adiantiformis, Beargrass (Xerophyllum tenax), Eucalyptus, Pittosporum en Ruscus hypophyllum
LIMONIUM	Limonium en Statice (NB Limonium Emile-type is ingedeeld in Zomerbloemen 6)
NIET SIERTEELT OVERIG	Niet-Sierteeltgewassen bedekt, die niet zijn ingedeeld in een gewasgroep
ORCHIDEE OVERIG	Alle snij-orchideeën behalve cymbidium
PERKPLANTEN	Alle perkplanten bedekt
SIERTEELT OVERIG	Sierteeltgewassen bedekt, die niet zijn ingedeeld in een gewasgroep
SNIJGROEN	Asparagus setaceus, umbellatus en virgatus
ZOMERBLOEMEN OVERIG	Alle zomerbloemen die niet zijn ingedeeld in een gewasgroep

Onder ruimtebehandeling wordt tevens verstaan een behandeling waarbij zich het middel in de totale ruimte van de kas, of een groot deel ervan, bevindt. Een beperkte, lokale behandeling, bijvoorbeeld met behulp van een spuitbuis, wordt in dit verband niet gezien als een ruimtebehandeling.

met betrekking tot geluid

De bepalingen van begrippen met betrekking tot geluid sluiten aan op die van de Wet geluidhinder. In 1999 is de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai IL-HR-13-01' geactualiseerd. In de nieuwe 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai', uitgave 1999, is het begrip equivalent geluidsniveau vervangen door het begrip 'langtijdgemiddelde beoordelingsniveau'. In de nieuwe handleiding heeft het begrip equivalent geluidsniveau een andere betekenis gekregen. In de uitvoeringspraktijk ontstaat pas een verschil tussen equivalent geluidsniveau volgens de handleiding IL-HR-13-01 en het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau indien sprake is van grote afstanden (groter dan circa 200 m).

met betrekking tot bodembescherming

De bodempreventieve voorschriften zijn in het algemeen gebaseerd op de NRB. Voor wat betreft dit besluit worden in de NRB twee niveaus van bodembescherming onderkend, nl.:
– vloeistofdichte vloer of voorziening die door een deskundige op vloeistofdichtheid is beoordeeld en goedgekeurd; voor een dergelijke vloer of voorziening is een PBV-verklaring 'vloeistofdichte voorziening' aanwezig; in dit besluit worden dergelijke vloeren of voorzieningen voorgeschreven indien een activiteit aanleiding kan geven tot een ten minste redelijk risico op bodemverontreiniging;
– een bodembeschermende maatregel of voorziening; een dergelijke maatregel of voorziening wordt voorgeschreven indien het risico op bodemverontreiniging ten gevolge van een activiteit beperkt is; een dergelijke maatregel of voorziening hoeft niet door een deskundige te worden beoordeeld.
De NRB in relatie tot de besluiten ex artikel 8.40 Wet milieubeheer wordt in een informatieblad nader uitgewerkt.

Lijst 2

In lijst 2 is voor de gewasgroepen uit lijst 1 aangegeven welke gewassen bij welke gewasgroep zijn ingedeeld.

Lijst 3

In lijst 3 is de puntensystematiek opgenomen die moet worden gebruikt voor de berekening van de bedrijfsdoelstellingen in het bedrijfsmilieu-plan-g(lastuinbouw).

2. Bijlage 2

2.1 Algemeen

Niet alle voorschriften zullen op elk glastuinbouwbedrijf van toepassing zijn. Een aantal voorschriften houdt verband met de aanwezigheid van bepaalde toestellen, apparaten of stoffen dan wel met het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden. Wanneer er geen sprake is van die toestellen, apparaten of stoffen, zijn de betreffende voorschriften niet relevant.

2.2 Begrippen

algemeen

Onder wit- en bruingoed wordt een veelheid aan apparaten verstaan zoals koel- of vriesapparatuur, elektrische of elektronische keukenapparatuur, geluidsapparatuur, computers en beeldontvangstapparatuur.

met betrekking tot glastuinbouw

Bij substraatteelt groeien de gewassen op een kunstmatig medium zoals steenwol, potgrond of water dan wel in een bodem die los is van de ondergrond.

met betrekking tot het begrip 'ruimtebehandeling' kan het volgende worden opgemerkt.

Voor de bepaling van de gemiddelde deeltjes- of druppelgrootte wordt gebruik gemaakt van de 'volume mediaan diameter' (vmd). Dit is een karakterisering van de verdeling van de grootte van de deeltjes of druppeltjes, zoals die zich bij het verstuiven of versproeien voordoet. Het gezamenlijke volume van de deeltjes of druppeltjes, die groter zijn dan de vmd, is de helft van het totaal verspoten volume. Bij de begripsbepaling gaat het om de grootte van de deeltjes of druppeltjes, zoals ze de toedieningsapparatuur verlaten (initieel). Dit houdt tevens een karakterisering van de toedieningsapparatuur in. Bij ruimtebehandeling is de vmd ten hoogste 50 µm, zodat de deeltjes of druppeltjes in zwevende toestand kunnen geraken.

Ruimtebehandeling kan met de volgende technieken of apparatuur worden uitgevoerd:
– een poederverstuiver;
– een fog of straalmotorspuit;
– roken;
– een laag-volume-techniek (LVM)-installatie.

Voor de opslag van vaste mest, compost, afgedragen gewas en gebruikt substraatmateriaal (paragraaf 2.6) zijn de begrippen bodembeschermende maatregel of voorziening gebruikt.

2.3 Voorschriften

Hoofdstuk 1. Algemene voorschriften

Paragraaf 1.1 Geluid

1.1.1

Zowel voor bestaande als nieuwe bedrijven is in beginsel de voorkeursgrenswaarde van de Wet geluidhinder opgenomen als de standaard geluidsnorm $L_{Ar,LT}$. Voor het buitenniveau betekent dat een etmaalwaarde van 50 dB(A). Voor de toegestane piekniveaus zijn waarden gesteld die overeenkomen met de grenzen zoals opgenomen in de reeds bestaande algemene maatregelen van bestuur alsmede met de gangbare praktijk bij vergunningverlening. Uitgangspunt daarbij is dat met deze normen doorgaans een acceptabele geluidskwaliteit, in de zin van geluidsbeleving en risico's voor de persoonlijke gezondheid, in de directe omgeving van het bedrijf wordt bereikt. In de praktijk blijken overschrijdingen van piekwaarden door laad- en losactiviteiten gedurende de dagperiode, in het algemeen niet tot hinder te leiden. Onder laad- en losactiviteiten worden tevens aanverwante activiteiten verstaan zoals het slaan met autoportieren, het starten en gas geven bij het wegrijden van de voertuigen, voor zover dit geschiedt binnen het terrein van de inrichting. Voor het verkeer dat naar en van de inrichting rijdt is de Circulaire indirecte hinder (29 februari 1996) alsmede voor het laden en lossen buiten de inrichting onverkort van toepassing.

Bij het opnemen van de voorkeursgrenswaarden van de Wet geluidhinder als standaardgeluidnorm is overwogen, dat circa 70% van de glastuinbouwbedrijven zijn gesitueerd in glastuinbouwconcentratiegebieden buiten de bebouwde kom. In de op 21 oktober 1998 aan besturen van provincies en gemeenten gezonden handreiking industrielaawaai en vergunningverlening (MBG 98065226) is voor landelijke gebieden met veel agrarische activiteiten een aanbevolen

etmaalwaarde van 45 dB(A) genoemd.

Die gebieden zijn voor wat betreft geluid te karakteriseren als gebieden met veel bedrijvigheid ten gevolge van de voorzieningen en installaties in de glastuinbouwbedrijven en ten gevolge van het verkeer. De aan- en afvoer op de bedrijven, (soms) de aanwezigheid van de veiling in een concentratiegebied en de ligging aan drukke verkeerswegen maakt dat het referentieniveau in een glastuinbouwconcentratiegebied veelal hoger zal zijn dan in een agrarisch gebied met veel activiteiten. Daarom is aangesloten bij de voorkeursgrenswaarde en niet bij de etmaalwaarde voor landelijke gebieden met veel bedrijvigheid. Indien het gemeentebestuur voor haar gebied een lagere waarde gewenst acht, kan zij dat als nadere eis kenbaar maken (zie voorschrift 1.1.2 en 4.1.1).

Het opnemen van voorkeursgrenswaarden van de Wet geluidhinder als standaardgeluidnorm is niet de enige afwijking ten opzichte van het besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer. Ook de afwijkende dagperiode (van 06.00 tot 19.00 uur) en het beperken van de bijdrage aan de geluidsniveaus tot uitsluitend vast opgestelde apparatuur is in het huidige besluit komen te vervallen. Tevens is de mogelijkheid om groepsvervoer toe te staan in de periode tussen 19.00 en 06.00 uur voor nieuwe bedrijven (die zijn opgericht na de inwerkingtreding van het onderhavige besluit) in het besluit vervallen. Het bevoegd gezag kan deze verbijzonderingen weer bij nadere eis introduceren. Ook kan de uitzondering voor groepsvervoer worden vastgelegd in de onder 1.1.2 genoemde gemeentelijke verordening, welke voor een aangewezen gebied geldt. Dit kan bijvoorbeeld bij nieuw ontwikkelde glastuinbouwgebieden van belang zijn.

Voor de bestaande bedrijven is in voorschrift 1.1.3 voor dergelijke situaties een overgangssituatie gecreëerd. De uitzonderingsbepaling voor het grondstomen, zoals dat in het besluit bedekte teelt van toepassing was, is niet in het onderhavige besluit opgenomen. Op basis van het algemene overgangsrecht, artikel 9, blijven de nadere eisen die in dat verband zijn gesteld gelden na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit.

Controle of berekening van de

geluidniveaus moet geschieden overeenkomstig de 'Handleiding meten en rekenen industrielaawaai', uitgave 1999. Voor het bepalen van de buitenniveaus gelden de waarden op de gevel zonder gevelreflectie, ook wel het 'invallende geluid' genoemd. Metingen ter controle van geluidsniveaus binnen woningen moeten worden verricht op een afstand van ten minste 1 meter van de muren, 1,5 meter boven de vloer en 1,5 meter van de ramen. Teneinde verstoring door staande golven te verminderen, is het noodzakelijk op ten minste drie punten te meten; bij laag-frequent geluid moet zo nodig op meer dan drie punten worden gemeten. De gemeten waarden moeten energetisch worden gemiddeld. Metingen moeten worden uitgevoerd met gesloten ramen en buitendeuren. De beoordeling van meetresultaten moet overeenkomstig bovengenoemde handleiding plaatsvinden.

In de handleiding is het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau geïntroduceerd als vervanging voor het vertrouwde begrip equivalent geluidniveau. In dit besluit is het nieuwe begrip overgenomen.

In bedrijven waar niet het systeem van substraatteelt wordt toegepast, maar waar in de grond wordt geteeld, moet op gezette tijden ontsmetting van de grond plaatsvinden. Dit geschiedt door de grond te stomen. Grondstomen vindt slechts enkele keren per jaar plaats. In een aantal gevallen gebeurt dat met behulp van de eigen ketelinstallatie. In gevallen waarin die installatie daar niet geschikt voor is, wordt het stomen uitgevoerd door gespecialiseerde grondstoombedrijven. Deze bedrijven plaatsen tijdelijk een mobiele installatie bij het tuinbouwbedrijf.

In navolgende tabel wordt voor enkele gewassen de frequentie van grondstomen aangegeven. Gelet op de frequentie van het grondstomen kan deze activiteit niet worden beschouwd als een representatieve bedrijfssituatie zoals bedoeld in de 'Handleiding meten en rekenen industrielaawaai', uitgave 1999. Daarom blijft bij het bepalen van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus, bedoeld in voorschrift 1.1.1, buiten beschouwing het geluid als gevolg van grondstomen dat plaatsvindt door middel van een installatie van derden.

Gewas	Frequentie	Aantal telers
Roos	1x per 3 jaar	100
Trekheester	1x per 2 jaar	10
Lelie	1x per 1,5 jaar	400
Nerine	1x per jaar	30
Iris	1x per jaar	200
Chryasant	1 à 2x per jaar	600
Radijs	1x per jaar	
	à 2 jaar	70
Sla	1x per 2 jaar	70

Bron: LTO-Groeienservice (1999)

1.1.2

In voorschrift 1.1.1 is in overeenstemming met de overige MDW-besluiten de grenswaarde van 50 dB(A) opgenomen. Hiervan kan worden afgeweken met de nadere eis of op grond van de in voorschrift 1.1.2 genoemde gemeentelijke verordening. In die gemeentelijke verordening kan zowel een hogere als een lagere grenswaarde worden vastgesteld.

De handreiking industrielawaai en vergunningverlening is in de plaats getreden van de Circulaire

Industrielawaai 1979. In deze handreiking worden voorstellen gedaan om in een nieuwe systematiek per gemeente beleid ten aanzien van industrielawaai vast te stellen, bijvoorbeeld als aparte gemeentelijke nota industrielawaai of als onderdeel van een gemeentelijk milieubeleidsplan ex artikel 4.6 Wet milieubeheer. In de handreiking wordt gesteld dat in een dergelijke nota of plan het grondgebied van een gemeente zou kunnen worden verdeeld in gebieden en dat voor de relevante gebieden een geluidsgrenswaarde zou kunnen worden vastgesteld, waarbij de grenswaarde gebaseerd moet zijn op de geluidskwaliteit die de gemeente op langere termijn voor het betreffende gebied nastreeft. Een gemeente zou bijvoorbeeld kunnen overwegen om voor alle tuinbouwbedrijven die niet in een concentratiegebied liggen of die grenzen aan de bebouwde kom of een stiltegebied, in de gemeentelijke nota industrielawaai vast te leggen dat de etmaalwaarde voor die bedrijven niet meer mag bedragen dan 45 dB(A). Hiermee scherpt de gemeente dus de etmaalwaarde uit voorschrift 1.1.1 aan.

Indien bij een gemeentelijke verordening op basis van de Gemeentewet een dergelijk gebied voor glastuin-

bouw wordt aangewezen, gelden de geluidsnormen van voorschrift 1.1.1 niet in dat gebied maar de grenswaarden opgenomen in de verordening. Van groot belang is echter dat deze ontwikkeling in akoestische zin wordt afgewogen tegen de belangen van bewoners, bedrijven en overige belanghebbenden in zo'n gebied.

Het feit dat voorschrift 1.1.1 niet langer in een dergelijk gebied van toepassing is, mag ook geen gevolgen hebben voor het geluidsniveau binnen woningen van derden; daarvoor is ongeacht de hoogte van de buitenwaarden een vast beschermingsniveau vastgelegd overeenkomstig de binnenwaarden van tabel II. Vóór de vaststelling van de verordening dient derhalve te worden nagegaan in hoeverre het geluidsniveau binnen woningen van derden die binnen de akoestische invloedssfeer zijn gelegen, wordt beïnvloed. Met de akoestische invloedssfeer wordt hier bedoeld de geluidbelasting vanwege de inrichtingen op de gevels van omliggende woningen voorzover dat hoger is dan 50 dB(A).

1.1.3

Dit voorschrift geldt alleen voor inrichtingen die reeds waren opgericht voor de datum waarop het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer in werking is getreden. Voor die inrichtingen geldt een maximaal toelaatbaar langtijdgemiddelde beoordelingsniveau van 55 dB(A), tenzij de daarvóór geldende (hinderwet)vergunning lagere waarden bevatte (voorschrift 1.1.5). Hiermee wordt de in dat besluit gehanteerde overgangsregel gecontinueerd; de algemene afwijkingmogelijkheid is hierop overigens wel van toepassing. De in voorschrift 1.1.3 genoemde datum is de inwerkingtredingsdatum van het Besluit bedekte teelt milieubeheer.

1.1.6

Ondanks dat het grondstomen dat plaatsvindt door middel van een installatie van derden buiten beschouwing blijft bij het bepalen van de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus, dienen maatregelen of voorzieningen getroffen te worden waardoor de geluidhinder zo veel mogelijk gereduceerd wordt om er voor te zorgen dat het grondstomen door installaties van derden zo min mogelijk geluidhinder oplevert. De genoemde maatregelen of voorzieningen zijn niet

limitatief beschreven. In voorschrift 4.1.5 wordt aan het bevoegd gezag de mogelijkheid geboden om een nadere eis te stellen met betrekking tot de periode gedurende welke het grondstomen mag plaatsvinden, de locatie waar de installatie moet worden opgesteld of het aanbrengen van geluidreducerende voorzieningen binnen de inrichting.

Paragraaf 1.2 Afvalstoffen

1.2.1

Deze algemene bepaling geeft aan dat de zorg voor het milieu zich ook uitstrekt tot het voorkomen of het beperken van het ontstaan van afval. Onderdeel a van voorschrift 1.2.1 geeft uitdrukking aan de eigen verantwoordelijkheid van het bedrijf of de instelling. Deze verplichting bevat geen concrete maatregelen. De mogelijkheden tot afvalpreventie zijn zo talrijk en divers dat het ondoenlijk is om doel- of middelvoorschriften te formuleren. Wel is inmiddels veel informatie beschikbaar over afvalpreventie. Voorbeelden van afvalpreventie worden per branche, bedrijfstak of thema nader uitgewerkt in informatiebladen van InfoMil (informatiecentrum milieuvergunningen). Daarin zullen aandachtsvelden, middelen, methoden en voorbeelden zijn opgenomen. Te denken valt aan de stand der techniek en een aanpak om potenties in kaart te brengen. Voorts zal het informatieblad namen en adressen bevatten van organisaties en instellingen zoals InfoMil helpdesk, provinciale preventieteams, Syntens, bedrijfsmilieudiensten en brancheorganisaties, die behulpzaam kunnen zijn. Met het informatieblad wordt het de ondernemer mogelijk gemaakt zijn verplichting tot preventie van afvalstoffen na te komen.

Voor wat betreft het gebruik van bouwstoffen op of in de bodem moet overeenkomstig artikel 11 dit gebruik aan het bevoegd gezag worden gemeld, dan wel gelijktijdig met de melding op grond van artikel 7 van dit besluit.

1.2.2

In beginsel moeten alle afvalstromen zoveel mogelijk worden gescheiden en gescheiden gehouden ten behoeve van hergebruik of specifieke verwijdering; de gescheiden afgifte dient zoveel mogelijk te worden bevorderd. Als

uitgangspunt geldt dat het de verantwoordelijkheid is van de ondernemer om zoveel mogelijk over te gaan tot afvalscheiding van alle binnen de inrichting vrijkomende afvalstoffen. Voor een aantal afvalstoffen is een directe afvalscheidingsverplichting opgenomen. In het programma GIBA (Gescheiden Inzameling Bedrijfsafvalstoffen) is bepaald bij welke hoeveelheden ervan wordt uitgegaan dat zich geen fysieke, financiële of organisatorische belemmeringen voordoen om tot afvalscheiding over te gaan. Scheiding kan echter niet worden verlangd indien afvalstoffen niet voor hergebruik in aanmerking komen, bijvoorbeeld doordat deze zijn vermengd met andere afvalstoffen en nascheiding door het bedrijf of instelling niet in de rede ligt.

In de informatiebladen wordt aangegeven welke stromen voor scheiding in aanmerking komen. Ook worden de diverse omstandigheden waarbij het scheiden van afvalstoffen redelijkerwijs kan worden verlangd, met inachtneming van het Programma GIBA nader beschreven. Naast gevallen van niet-herbruikbaarheid kan bijvoorbeeld ook worden gedacht aan fysieke, organisatorische of financiële belemmeringen. Het gelijkwaardigheidsbeginsel, op basis van artikel 5, tweede lid, voor afvalscheiding houdt in dat bijvoorbeeld in plaats van scheiding van afvalstoffen aan de bron, uit financieel of technisch oogpunt gekozen kan worden voor nascheiding in een scheidingsinstallatie.

1.2.3

In de Regeling Scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen (Staatscourant 1998, 72) is uitputtend vastgelegd welke gevaarlijke stoffen voor afvalscheiding in aanmerking komen. De regeling bevat een categorie 'overige gevaarlijke afvalstoffen'. In de informatiebladen is beschreven welke gevaarlijke afvalstoffen in de regel bij de onder dit besluit vallende inrichtingen ontstaan. Bij het scheiden van gevaarlijke afvalstoffen zal het meestal gaan om afvalstoffen die qua hoeveelheid, aard en samenstelling vergelijkbaar zijn met klein gevaarlijk afval uit huishoudens. De wijze van afvalscheiding kan daarmee vergelijkbaar zijn. Onder gescheiden houden wordt hier

bedoeld dat vermenging van verschillende categorieën gevaarlijke afvalstoffen wordt voorkomen. Aan deze bepaling kan voor vaste afvalstoffen al worden voldaan door het betreffende afval te bewaren in afzonderlijke emballage in een verzamelcontainer, -doos of soortgelijke bewaarplaats. Voor grotere hoeveelheden zal wellicht een afzonderlijke wijze van bewaren moeten worden gehanteerd.

1.2.4

Indien de opslag van afvalstoffen geuroverlast veroorzaakt, bijvoorbeeld de opslag van organisch afval, moeten speciale voorzieningen worden getroffen. In veel gevallen zal het voldoende zijn om de afvalstoffen op te slaan in een afgesloten bak of container en regelmatig af te voeren. In sommige gevallen zullen specifieke maatregelen nodig zijn. Deze bepaling geeft tevens aan dat er bij de opslag van afvalstoffen rekening moet worden gehouden met de latere hergebruiksmogelijkheden.

Paragraaf 1.3 Afvalwater

Bedrijfsafvalwater

Bij het Besluit van 19 januari 1996 houdende het opnemen van voorschriften in enkele algemene maatregelen van bestuur gebaseerd op artikel 8.40 Wet milieubeheer met betrekking tot het brengen van bedrijfsafvalwater in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater (Stb. 1996,45) is aan de oude 8.40-besluiten waarvoor het onderhavige besluit in de plaats treedt, een aantal voorschriften toegevoegd met betrekking tot de indirecte lozing van afvalwater. De voorschriften 1.3.4 en verder sluiten hierbij aan. De systematiek en formulering van de voorschriften zijn enigszins aangepast zodat deze beter aansluiten bij de overige voorschriften. De voorschriften zijn bezien in het licht van de ruimere werkingssfeer van het besluit, hetgeen heeft geleid tot enkele aanpassingen.

Indien in de voorschriften is aangegeven, dat bedrijfsafvalwater met bepaalde kenmerken niet in de riolering wordt gebracht, betekent dit, dat ook het lozen van bedrijfsafvalwater met die kenmerken op de bedrijfsriolering niet is toegestaan. Voor deze redactie is gekozen, wanneer het

ongewenst wordt geacht dat dit bedrijfsafvalwater waar dan ook in de riolering wordt gebracht en het tevens redelijkerwijs voorkomen kan worden dat bedrijfsafvalwater met de betreffende kenmerken in de riolering terecht komt.

Wanneer in de voorschriften is aangegeven, dat bedrijfsafvalwater met bepaalde kenmerken niet in het openbaar riool mag worden gebracht, betekent dit, dat het brengen van bedrijfsafvalwater met die kenmerken in de bedrijfsriolering wel is toegestaan, mits voorafgaand aan de lozing op het openbaar riool een dusdanige behandeling plaatsvindt, dat aan de betreffende voorschriften wordt voldaan.

Van het brengen van bedrijfsafvalwater in het openbaar riool is binnen de gekozen terminologie overigens ook sprake, wanneer bedrijfsafvalwater vanuit de bedrijfsriolering niet rechtstreeks in het openbaar riool wordt gebracht, maar bijvoorbeeld via een bedrijfsriolering van een ander bedrijf. Van belang is, dat het bedrijfsafvalwater uiteindelijk in het openbaar riool terecht komt, en niet de route waarlangs het bedrijfsafvalwater in het openbaar riool terecht komt. Ook wanneer het bedrijfsafvalwater op een andere wijze dan via de bedrijfsriolering vanuit een inrichting in het openbaar riool wordt gebracht (bijvoorbeeld via een straatkolk), is er dus sprake van het brengen van bedrijfsafvalwater in een openbaar riool, en gelden de voorschriften van dit besluit.

Indirecte lozingen van afvalwater

Bij indirecte lozingen, zijnde lozingen op het riool, waar de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wet verontreiniging oppervlaktewateren) niet van toepassing is, ziet de Wet milieubeheer toe op de bescherming van de doelmatige werking van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi), inclusief de verwerkbaarheid van het zuiverings-slib en de bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Betreft het een indirecte lozing vanuit een bij amvb aangewezen inrichting op grond van artikel 1, tweede lid Wet verontreiniging oppervlaktewateren, dan vallen de indirecte lozingen onder de werkingssfeer van de Wet milieubeheer terwijl tevens een Wvo-vergunning noodzakelijk is. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om witloftrek-

kerijen en champignonkwekerijen. In de Wvo-vergunning van indirect lozende bedrijven worden voorschriften opgenomen in het belang van de doelmatige werking van de rwzi, waaronder de verwerkbaarheid van het zuiveringsslib, en voorschriften ter bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewater. De Wet milieubeheer is van toepassing op de overige milieuaspecten waaronder de doelmatige werking van de riolering, waar de verwerkbaarheid van het rioolslib onderdeel van uitmaakt.

1.3.1

Voorschrift 1.3.1 bevat algemene eisen waaraan afvalwater moet voldoen, ongeacht de activiteit waarbij het vrijkomt. Zo is het verboden om bedrijfsafvalwater dat bedrijfsafvalstoffen bevat, die door versnijpende apparatuur zijn versneden of door vermalende apparatuur zijn vermalen of waarvan kan worden voorkomen dat ze in het bedrijfsafvalwater terecht komen, in een riolering te brengen.

Ook is het verboden om een gevaarlijke afvalstof, waarvan kan worden voorkomen dat deze in de bedrijfsriolering terecht komt, in de riolering te brengen. Gedacht kan worden aan bij voorbeeld verfrestanten, afgewerkte olie en chemicaliënrestanten. Voor werkzaamheden of handelingen waarbij niet kan worden voorkomen dat bedrijfsafvalwater vrijkomt, dat een gevaarlijke afvalstof is, wordt het in de specifieke voorschriften toegestaan onder bepaalde voorwaarden en in een aangegeven maximum concentratie een bepaalde gevaarlijke afvalstof in een riolering te brengen.

Bedrijfsafvalwater dat stankoverlast buiten de inrichting veroorzaakt, mag niet in het openbaar riool worden gebracht. Stankvorming die in het riool zelf optreedt, zal bij een adequaat rioolstelsel niet leiden tot stankoverlast. Het voorschrift heeft betrekking op situaties, waarbij ondanks een adequaat rioolstelsel of een adequate rioolwaterzuiveringsinstallatie stankoverlast optreedt ten gevolge van de lozing.

In de meeste gevallen zal bij het naleven van deze voorschriften de goede werking van de riolering niet belemmerd worden. Voor elk bedrijf dat afvalwater op de riolering loost, zijn standaardvoorschriften ter bescherming van het riool van toepassing.

Bovendien gelden voor bepaalde activiteiten bijzondere voorschriften of worden speciale voorzieningen voorgeschreven. Hoofdstuk 4 biedt de mogelijkheid tot het stellen van nadere eisen.

1.3.2

Het lozen van afvalwater dat grove of snel bezinkende stoffen bevat kan de werking van het openbaar riool belemmeren. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan veegvuil, zand en resten van akkerbouwproducten. Indien in geen schrobputten of afvoerputten aanwezig zijn die in verbinding staan met de riolering, kan eenvoudig aan dit voorschrift worden voldaan. Indien schrob- of afvoerputten wel aanwezig zijn, kan het nodig zijn om een slibvanger te installeren.

1.3.4

Het bedrijfsafvalwater van de wasplaats en de vulplaats voor afleveren motorbrandstoffen moet aan dit voorschrift voldoen. In de praktijk betekent dit in het algemeen dat aansluiting op een olie- en vetafscheider plaatsvindt.

1.3.6

Deze voorschriften bevatten de eisen waaraan een slibvangput en een olieafscheider moeten voldoen.

In de eerste plaats betreft dat de eisen, zoals die zijn neergelegd in de NEN 7089, uitgave 1990 en de daarbij behorende bijlage met de daarop in 1992 en 1993 uitgegeven correctiebladen. In de tweede plaats betreft dat de eisen die bij ministeriële regeling kunnen worden gegeven. Vaststaat dat die eisen bij ministeriële regeling zullen moeten worden gegeven, omdat bepaalde eisen van NEN 7089 in strijd zijn met andere wettelijke voorschriften.

Daarnaast is het niet uitgesloten te achten dat ten aanzien van de eisen van NEN 7089 afwijkende of aanvullende eisen moeten worden gesteld, zoals ook het geval is in de door KIWA voor slibvangputten en olieafscidders opgestelde beoordelingsrichtlijn die ten grondslag ligt aan de voor die voorzieningen bestaande kwaliteitsverklaring (certificaat).

Geregeld is de wederzijdse erkenning van slibvangputten en olieafscidders die op rechtmatige wijze zijn geproduceerd en die op de markt zijn gebracht in een andere EU-lidstaat of

een staat aangesloten bij de EER, en wel volgens zodanige technische voorschriften dat daardoor een passend en voldoende niveau van milieubescherming wordt bereikt.

1.3.7

Voorschrift 1.3.7 strekt tot implementatie van richtlijn nr. 91/271/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PbEG L 135) en bevat voorschriften die op grond van de richtlijn aan elk lozen op het openbaar riool moeten worden gesteld. De richtlijn is reeds gedeeltelijk geïmplementeerd via de Instructieregeling lozingsvoorschriften milieubeheer (Stert. 1996, nr. 59). Omdat met het onderhavige besluit het vergunningvereiste voor een aantal bedrijven wordt opgeheven, worden delen van de richtlijn die eerst via de instructieregeling werden omgezet in nationaal recht, nu opgenomen als algemene regels in dit besluit. In het onderhavige voorschrift is de bescherming van het oppervlaktewater, de zuiverings-technische werken en het openbaar riool algemeen verwoord. In de overige voorschriften die in het besluit zijn opgenomen is de bescherming van het milieu tegen nadelige gevolgen van indirecte lozings nader uitgewerkt. Voor situaties die niet in de overige voorschriften zijn uitgewerkt, kunnen inschattingen over de te treffen maatregelen worden gemaakt aan de hand van kennis en ervaring van gemeenten, informatiebladen, handboeken en dergelijke.

Afvalwater waarvan normaliter kan worden gesteld dat het niet aan voorschrift 1.3.7 voldoet (en derhalve niet geloosd mag worden) is afvalwater met een of meer van de navolgende kenmerken:

- het heeft een temperatuur die hoger is dan 30 °C;
- het heeft een zuurgraad, uitgedrukt in waterstofionenexponent (pH), die lager is dan 6,5 of hoger is dan 10;
- het heeft een sulfaatconcentratie die hoger is dan 300 mg/l;
- het kan brand- of explosiegevaar veroorzaken, of
- het is door een beerput, rottingsput of septictank geleid.

Er is niet voor gekozen deze kenmerken in voorschrift 1.3.7 op te nemen omdat in de praktijk situaties kunnen voorkomen waar de duur van de

lozing zo beperkt is dat van een belemmering van de doelmatige werking van de verschillende werken geen sprake is, ook niet wanneer bedrijfsafvalwater met een of meer van de genoemde kenmerken in een riolering wordt gebracht.

1.3.8

Wanneer bedrijfsafvalwater niet door tussenkomst van een openbaar riool in het oppervlaktewater wordt gebracht maar via een andere route, is voorschrift 1.3.7 van overeenkomstige toepassing. Welke onderdelen van dat voorschrift relevant zijn, is afhankelijk van de route waarlangs het afvalwater in het oppervlaktewater terecht komt. Omdat de kennis over die route op het lokale niveau bekend is, is daar de bevoegdheid gelegd om bij nadere eis een voorschrift op te leggen, dat afdoende bescherming voor riool, zuivering en oppervlaktewater waarborgt.

1.3.9 en 1.3.10

Ten behoeve van de controle op de verschillende bepalingen is in een aantal situaties een controlevoorziening verplicht. De concentratie-eisen gelden voor specifiek bedrijfsafvalwater voordat dit gemengd wordt met bedrijfsafvalwater afkomstig uit andere ruimten. De controlevoorziening dient daarom geplaatst te worden voorafgaand aan vermenging van de bedrijfsafvalwaterstroom afkomstig uit de ruimte(n) waar de betreffende werkzaamheden worden verricht, met uit andere ruimten afkomstige bedrijfsafvalwaterstromen. Met een bestaande controlevoorziening die op een andere plaats is aangebracht, kan worden volstaan, wanneer het desondanks mogelijk is om aan de hand van een aldaar genomen monster vast te stellen of de voor het bedrijfsafvalwater afkomstig uit de betreffende ruimten geldende concentratie-eis is overschreden. De controlevoorziening wordt in dat geval – ondanks de andere plaats – als doelmatig beschouwd. Bij plaatsing van een nieuwe controlevoorziening is het aanbrengen daarvan op een andere plaats alleen mogelijk, indien plaatsing voorafgaand aan vermenging van het betreffende bedrijfsafvalwater met andere bedrijfsafvalwaterstromen redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

Paragraaf 1.4 Lucht

1.4.1

Verwarmings- en stookinstallaties kunnen bij een verkeerde afstelling tot rookgassen leiden die aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen invloed hebben voor het milieu op alle schaalniveaus. Een goede afstelling van de verbrandingsprocessen kan dat al aanzienlijk beperken. Er bestaat een certificatieregeling, de 'Certificatieregeling voor het uitvoeren van onderhoud en inspecties aan stookinstallaties', opgezet door een aantal organisaties in de installatiebranche, aan de hand waarvan bedrijven onder ISO-kwaliteitsgaranties voor afstelling, onderhoud en reparatie van de verbrandingsinstallatie kunnen zorgen. Deze bepaling laat uiteraard onverlet hetgeen in specifieke besluiten ten aanzien van emissies naar de lucht is geregeld. Ter ondersteuning van de uitvoering van dit voorschrift is door InfoMil, in samenwerking met de betreffende installatiebranche, een informatieblad uitgegeven. In samenhang met de uitvoering van voorschrift 3.2.1 mag worden aangenomen dat een zo optimaal mogelijk verbranding wordt bereikt. Het voorschrift impliceert overigens dat afgewerkte olie niet als brandstof mag worden toegepast in verwarmings- of stookinstallaties. Onder het begrip gasolie wordt ook huisbrandolie verstaan.

Paragraaf 1.5 Verlichting

De voorschriften voor assimilatiebelichting zijn in de evaluatie van het Besluit bedekte teelt opnieuw bezien. De inzichten ten aanzien van de normering voor lichthinder ten gevolge van het toepassen van assimilatiebelichting zijn sinds het Besluit bedekte teelt niet gewijzigd. Ook zijn er geen relevante nieuwe technieken bekend die de lichthinder op een verdergaande wijze kunnen beperken. De voorschriften om hinder van assimilatiebelichting te beperken zijn daarom in het onderhavige besluit niet gewijzigd.

1.5.1

In voorschrift 1.5.1 is bepaald dat 95% van de horizontale lichtuitstraling via de zijgevel wordt gereduceerd door het treffen van een voorziening aan de gevel of binnen 10 m van de gevel. Tevens mag vanuit de omge-

ving geen direct zicht op de lampen bestaan. Door dit doelvoorschrift kan de ondernemer zelf bepalen op welke wijze hij de lichtuitstraling via de zijgevel beperkt. Hierbij kan gedacht worden aan een scherm, maar ook een reeds aanwezige muur of bomenhaag kan die functie vervullen. Voor het bepalen van de kwaliteit van schermmaterialen wordt verwezen naar de betreffende onderdelen in de Ontwerp-beoordelingsrichtlijn BRL 2365.

Een standaardmeetmethode voor de beoordeling van de effectiviteit van de in voorschrift 1.5.1 bedoelde voorziening is nog niet voorhanden. Het gaat in dit verband om het vaststellen van het relatieve effect van een zijgevelafscherming, d.w.z. de hoeveelheid licht die de kas via de zijgevel verlaat in de situatie waarin de zijgevelafscherming functioneert, in verhouding tot de hoeveelheid licht die de zijgevel verlaat zonder dat een dergelijke voorziening in functie is. De meting met en zonder scherm dient dus met dezelfde lichtcel op dezelfde plaats te geschieden. Om invloeden van andere bronnen zoveel mogelijk te voorkomen dient het meetvlak van de lichtcel verticaal, gericht naar de gevel te worden geplaatst. Afhankelijk van de plaatselijke situatie wordt geadviseerd te meten op een positie tussen 1 en 10 meter van de gevel. Over de lengte van de gevel dient op een representatief aantal plaatsen te worden gemeten, waarbij ook gekeken wordt naar de aard en omvang van de kieren in het scherm. Op grond van de huidige inzichten kan worden aangenomen, dat van een effectief scherm sprake is, als het gemiddelde van de metingen op 95% lichtreductie uitkomt en geen waarden onder de 90% worden gemeten. Voor wat betreft de beoordeling van de mogelijkheden van gevelschermen kan het bevoegd gezag gebruik maken van advies van de landbouwvoorlichting.

1.5.4

Voorschrift 1.5.4 bepaalt, dat het verboden is assimilatiebelichting toe te passen tussen 20.00 en 24.00 uur. In hinderonderzoek is geen verstoring van de nachtrust aangetoond tengevolge van indirecte verticale lichtuitstraling via het bovendeck van de kas. Ook is gezondheidsschade niet aangetoond. Het verbod tot het toepassen

van assimilatiebelichting is daarom beperkt tot 24.00 uur.

Achtergrond hiervan is dat het aanbrengen van afschermvoorzieningen aan de bovenzijde van de kas een complexe zaak is. Het licht dat via het bovendeek uittreedt, draagt bij aan de lichtsterkte die in de omgeving wordt waargenomen. Hierdoor kan een op afstand waarneembare lichtgloed boven die kas waarneembaar zijn. Uit onderzoek van het TNO blijkt, dat hinder die wordt veroorzaakt door via het bovendeek uitgestraald licht, bestaat uit het tegen een donkere hemel waarnemen van een lichtgloed. Dit is een andere vorm van hinder dan directe hinder in en nabij een woning, die wordt veroorzaakt door een op korte afstand van de woning gelegen lichtbron, waardoor die woning direct wordt aangestraald.

Bij het aanbrengen van bovenafscherming in een kas met assimilatiebelichting doen zich een aantal problemen voor. Het aanbrengen van een bovenscherm is in technische zin aanzienlijk moeilijker dan het aanbrengen van zijafscherming, doordat de aan te brengen voorziening gedurende de daguren volledig moet kunnen worden weggeschoven om het daglicht met zo min mogelijk schaduwwerking in de kas toe te laten. Tevens moet er ruimte aanwezig zijn in de bovenzijde van de kas om de schermen aan te brengen. Bij bestaande kassen kan dit tot problemen leiden. Voorts is een constante vocht- en temperatuurregulatie in de kas voor de meeste gewassen uit teeltechnische overwegingen van vitaal belang. Om een afdoende reductie van de lichtuitstraling te realiseren is een afscherming van naar schatting 95% noodzakelijk. Tot slot vormen de hoge kosten van het aanbrengen van bovenafscherming een bezwaar. Overleg en nader onderzoek moeten antwoord geven op de vraag in hoeverre enerzijds natuur- en milieubelangen en anderzijds de tuindersbelangen in evenwicht geraken, waarbij de technische, teeltechnische en economische aspecten van verticale lichtuitstraling uit de kassen bijzondere aandacht verdienen. Bij een dergelijke afweging wordt nagegaan wat redelijkerwijs verlangd kan worden. Normstelling en meetmethodiek zullen hierbij een belangrijke rol spelen.

In het Besluit bedekte teelt was een

overgangsregeling opgenomen, luidende dat in geval zijafscherming bij een bestaand glastuinbouwbedrijf met assimilatiebelichting niet kan worden aangebracht en evenmin andere maatregelen getroffen kunnen worden om een zo groot mogelijke bescherming te bieden tegen de nadelige gevolgen die assimilatiebelichting voor het milieu kan veroorzaken, de constructie van de glasopstand binnen 3 jaar moet worden aangepast, zodat het aanbrengen van voorzieningen of het treffen van maatregelen wel mogelijk is. De termijn van deze overgangsregeling is op 1 mei 1999 verlopen. Daarom is deze overgangsbepaling niet opgenomen in het onderhavige besluit.

1.5.6

De overige terrein- of reclameverlichting moet zodanig zijn aangebracht dat licht niet hinderlijk bij omwonenden naar binnen schijnt. Vaak wordt overlast veroorzaakt door schijnwerpers die zijn geplaatst als inbraakpreventie of door lichtbakken voor reclamedoeleinden. Door schijnwerpers zorgvuldiger af te stellen en te richten kunnen klachten veelal worden verholpen. Ook het verminderen van de hoeveelheid licht kan mogelijkheden bieden.

Paragraaf 1.6 Veiligheid

1.6.1

Onder (licht) ontvlambare stoffen worden bijvoorbeeld verstaan: aceton, (was)benzine, ethanol, petroleum, spiritus, terpentijn en thinner. De verpakkingen zijn voorzien van een vierkant oranje etiket met een vlam. Het verbod op roken en open vuur moet zijn aangegeven met een gevarensymbool (zoals aangegeven in NEN 3011) of met duidelijk leesbare tekst.

In normen zoals NEN 1010 en NEN 4310 is de veiligheid van elektrische installaties vastgelegd.

1.6.2

Deze voorschriften zijn ook van toepassing op de opslag van LPG-wisselreservoirs omdat dat ook gasflessen zijn. Voorschriften die hiervoor doorgaans in milieuvergunningen worden opgenomen komen overeen met de eisen die in CPR 15-1 worden gesteld aan opslag van gevaarlijke stoffen. Daarom wordt in 1.6.2 deze richtlijn van overeenkomstige toepassing ver-

klaard, op enkele uitzonderingen na. Ook dient rekening te worden gehouden met de aard van de opslag en de hieruit volgende nuancering op het vereist zijn van vloeiendvrije vloeren of lekbakken, of afdekking van een opslag op het open terrein. Voor meer detailinformatie wordt verwezen naar het betreffende hoofdstuk van het Handboek Milieuvergunningen. Ook de opslag van zuivere, vloeibare kooldioxide moet uit oogpunt van veiligheid voldoen aan een aantal voorschriften. Voorkomen moet worden dat bij de bevoorrading, de bewaring en het gebruik onbedoeld en ongecontroleerd kooldioxide in de lucht kan vrijkomen of dat zich door verhoging van de druk een explosie kan voordoen. De in het besluit opgenomen voorschriften zijn gelijk aan de eisen die erkende leveranciers van kooldioxide en kooldioxide-installaties hanteren.

1.6.6

Afsluiters in vaste gasleidingen moeten zijn aangebracht om in geval van brand of lekkage voor compartimentering te zorgen.

1.6.7 en 1.6.8

Over het algemeen is mechanische ventilatie niet nodig, tenzij de acculader, accumulatorenbatterij, noodstroomaggregaat of andere installatie is opgesteld in een kleine, besloten ruimte. In de meeste gevallen is het voldoende als de installatie in een grote ruimte, liefst nabij een buitendeur is geplaatst.

Voor een noodstroomaggregaat zijn verder geen speciale voorschriften gesteld, aangezien opstelling van de installatie en opslag van brandstoffen al in andere voorschriften geregeld zijn.

1.6.9

Een brandschakelaar moet zich bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de stookruimte bevinden, tenzij de stookruimte slecht bereikbaar is. In een dergelijke situatie is het beter de afsluiter op een goed bereikbare, duidelijk aangegeven plaats aan te brengen. Een gasafsluiter is meestal daar aanwezig, waar gasleidingen het bedrijfspand binnenkomen.

Voor de bepaling of een ruimte waarin stooktoestellen zijn opgesteld, als stookruimte moet worden aangemerkt, moeten de belastingen van alle

aanwezige stooktoestellen bij elkaar worden opgeteld. De grens van 130 kW op bovenwaarde is equivalent aan 120 kW op onderwaarde. Voor toestellen met een gezamenlijke (hoofd)afsluiter, beveiliging, kleppen, rookgasafvoer en dergelijke moet het belast vermogen echter worden opgeteld.

1.6.10

Bij het verwisselen van een LPG-wisselreservoir kan een (geringe) hoeveelheid LPG vrijkomen. Indien het verwisselen in een besloten ruimte met slechte ventilatie geschiedt, kan dit de vorming van een explosief gasmengsel veroorzaken. Bij het verwisselen van de reservoirs in de buitenlucht worden eventueel vrijkomende gassen afdoende verspreid.

Paragraaf 1.7 Waterbesparing

In de glastuinbouw is water een belangrijk element voor de teelt van gewassen. Om het gebruik van andere gietwaterbronnen, zoals leidingwater en grondwater, zo veel mogelijk te beperken, heeft het gebruik van regenwater als gietwater en recirculeren van gietwater de voorkeur. In bijlage 3 van dit besluit is in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren recirculatie en opvang van regenwater verplicht.

Het gebruik van grondwater als gietwater wordt vanuit de Grondwaterwet en het provinciale beleid daaromtrent zo ver mogelijk teruggedrongen. Dit voorschrift richt zich dan ook uitsluitend op leidingwater.

Om het gebruik van leidingwater zo ver mogelijk terug te dringen, moet het bedrijf, indien het bevoegd gezag dat verzoekt, bij een verbruik van meer dan 5000 m³ per jaar aangeven welke maatregelen of voorzieningen het heeft getroffen of zal treffen die ertoe bijdragen dat een zo zuinig mogelijk gebruik van leidingwater wordt gemaakt. Dit kan bijvoorbeeld blijken uit de realisatie of een uitgewerkte planning voor de uitvoering van maatregelen op basis van de adviezen die door externe deskundigen zijn gegeven of andere documenten of verklaringen waaruit blijkt dat het bedrijf de gevraagde prestatie op dit gebied levert of zal leveren.

Omdat mag worden aangenomen dat waterbesparing naast milieuvoordeel

ook een financieel voordeel opleveren, zal implementatie van maatregelen doorgaans al vrijwillig geschieden. De voorschriften uit deze paragraaf gaan van dat principe uit, maar strekken er tevens toe het bevoegd gezag een handvat te bieden voor die situaties waar die eigen verantwoordelijkheid van het bedrijf niet wordt ingevuld.

Paragraaf 1.8 Bodembescherming

1.8.1

De bodemrisicocategorie wordt in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB) met behulp van een beslismodel vastgesteld. Afhankelijk van de categorie waarin een bedrijfsactiviteit valt zijn er diverse mogelijkheden om de bodem te beschermen. Het uiteindelijk pakket dient een verwaarloosbaar risico op bodemverontreiniging op te leveren, aangeduid als bodemrisicocategorie A.

1.8.2

Deze bepaling heeft betrekking op het buiten werking stellen van de inrichting of het beëindigen van bepaalde activiteiten en het daaraan gekoppelde eindsituatie-onderzoek van de bodem. Het eindsituatie-onderzoek heeft een directe relatie met het nulsituatie-onderzoek dat bij de melding is vereist. De NRB bij bedrijfsmatige activiteiten geeft een handreiking voor de beoordeling of een activiteit bodembedreigend is. Evenals bij de nulsituatie het geval is dient het onderzoek beperkt te blijven tot die plaatsen binnen de inrichting waar de betreffende bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden. In het Besluit bedekte teelt was het eindonderzoek opgenomen in artikel 4, derde tot en met zesde lid van het besluit ('verkenkend onderzoek').

Paragraaf 1.9 Overig

Deze bepaling vormt een aanvullende norm voor de zorg voor het milieu, die degene die de inrichting drijft behoort te betrachten. De zorgplicht voor het milieu, neergelegd in artikel 1.1a van de Wet milieubeheer, brengt onder meer met zich dat ook ten aanzien van aangelegenheden in de bescherming waarvan dit besluit niet voorziet omdat specifieke voorschriften ontbreken, degene die de inrich-

ting drijft, de nodige maatregelen en voorzieningen treft om eventueel nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen. Als die gevolgen zich voordoen, is die persoon gehouden deze nadelige gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Dit geldt ook voor de gevallen waarin dit besluit weliswaar een regeling bevat doch waarin tevens moet worden geconcludeerd dat de gestelde voorschriften niet geheel voorzien in een toereikende bescherming van het milieu en dat van degene die de inrichting drijft mag worden verwacht dat hij zijn verantwoordelijkheid ook neemt en ervoor zorgt draagt dat die nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen of voor zover voorkomen niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt. Dit zou het geval kunnen zijn waarin bijvoorbeeld sprake is van een emissie van een bepaalde stof naar de lucht en waarvoor paragraaf 1.4 geen of ontoereikende voorschriften bevat.

Bij deze afweging zal ook het redelijkheidsvereiste in aanmerking moeten worden genomen. Het voorschrift is gericht tot degene die de inrichting drijft. De meeste voorschriften en beperkingen die in bijlage 1 van dit besluit zijn opgenomen, betreffen de inrichting: het samenstel van gebouwen, installaties en economische activiteiten. Aanspreekbaar zijn degenen die het in hun macht hebben dat de inrichting en de activiteiten die daarbinnen plaatsvinden beantwoorden aan de milieuhygiënische normen die in ons land gelden.

Hoofdstuk 2. Bijzondere voorschriften met betrekking tot activiteiten die in de inrichting worden verricht

Paragraaf 2.1 Opslag, bewerking van gevaarlijke stoffen of bestrijdingsmiddelen

Met name de activiteiten met bestrijdingsmiddelen zijn binnen een glastuinbouwbedrijf milieurelevant. Voor de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen en bestrijdingsmiddelen of stoffen die hinder voor de omgeving kunnen opleveren, zijn voorschriften opgenomen.

Onder gevaarlijke stoffen moet primair worden verstaan gevaarlijke stoffen als bedoeld in de Wet milieugevaarlijke stoffen.

Bestrijdingsmiddelen zijn ook te beschouwen als gevaarlijke stoffen maar vallen onder het regime van de Bestrijdingsmiddelenwet. Afgewerkte olie is een gevaarlijke afvalstof. De voorschriften zijn ook van toepassing op de opslag van werkvoorraden. Hier kan onder meer worden gedacht aan (smeer)olie-opslag in een werkplaats (bijvoorbeeld voor machines), of kleine hoeveelheden stoffen voor het werk zelf. In het algemeen is het van belang dat de opslag niet plaatsvindt naast een schrobputje of op een onverharde vloer. Onder zeer licht ontvlambare vloeistoffen worden K0-producten verstaan. Onder (licht) ontvlambare vloeistoffen worden K1- en K2-producten verstaan.

2.1.2

Dit voorschrift ziet toe op de handelingen die met gevaarlijke stoffen of bestrijdingsmiddelen kunnen worden verricht. In verband met de bijzondere gevaarsaspecten van (licht) ontvlambare stoffen moet een opvangvoorziening, bijvoorbeeld een lekbak, 100% opvangcapaciteit bezitten. Als boven een dergelijke lekbak zowel (licht) ontvlambare stoffen als andere milieugevaarlijke vloeistoffen worden opgeslagen, moet toch een lekbak met 100% opvangcapaciteit worden aangehouden. Doorgaans zal de bedoelde lekbak binnen zijn opgesteld, waardoor automatisch wordt voldaan aan de bescherming tegen inregenen. Onder installaties die op een vloeistofdichte vloer moeten worden geplaatst, valt onder andere een koelinstallatie, oliekachel of noodstroomaggregaat. De overslag van gevaarlijke stoffen of bestrijdingsmiddelen dient in principe boven een vloeistofdichte vloer plaats te vinden.

Een algemeen bekend en eenvoudig voorbeeld van een bodembeschermende voorziening is een lekbak.

2.1.4

Onder werkvoorraad hier verstaan de voorraad die voor de directe of dagelijkse werkzaamheden benodigd is.

2.1.5 en 2.1.6

Indien in een inrichting gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, dient dit te gebeuren overeenkomstig de richtlijn CPR 15-1. CPR 15-1 is niet van toepassing op de opslag van bestrijdingsmiddelen. Voor zover meer dan

400 kg aan bestrijdingsmiddelen worden opgeslagen is CPR 15-3 van toepassing. Inhoudelijk zijn de bepalingen van laatstgenoemde CPR tot een opslaghoeveelheid van 2.500 kg identiek aan die van CPR 15-1.

Daarnaast is op het bewaren van bestrijdingsmiddelen het Bestrijdingsmiddelenbesluit van toepassing. Ingevolge dit besluit moet de opslag plaatsvinden in een deugdelijke, afgesloten bewaarplaats die op de buitenlucht is geventileerd.

Veiligheidssignalering (bijvoorbeeld door middel van bordjes met de tekst 'bestrijdingsmiddelen' en 'verboden voor onbevoegden') en doelmatige blusmiddelen moeten aanwezig zijn. Controle van een dergelijke bestrijdingsmiddelenopslag vindt plaats door de Algemene Inspectie Dienst (AID) en de politie.

Ingevolge artikel 2 van dit besluit is ten hoogste de opslag van 10.000 kg aan gevaarlijke stoffen en 1.000 kg aan bestrijdingsmiddelen toegestaan.

2.1.8

Indien een bovengrondse tank aanwezig is voor de opslag van brandbare vloeistoffen met een vlampunt tot 100 °C of voor de opslag van petroleum en deze tank na inwerkingtreding van het besluit wordt geïnstalleerd, geschiedt de opslag overeenkomstig de richtlijn CPR 9-6. In deze richtlijn zijn ook voorwaarden gesteld aan dubbelwandige en kunststof tanks. Laadketels, zoals een reservoir in een boxpallet, worden niet als tanks maar als emballage beschouwd. Hierop zijn de voorschriften 2.1.1 t/m 2.1.5 van toepassing.

Voor bovengrondse tanks die zijn opgericht voor het in werking treden van dit besluit gelden niet de installatie- en keuringseisen die in de genoemde artikelen van de CPR 9-6 zijn gesteld.

Paragraaf 2.2 Aanmaak en gebruik van bestrijdingsmiddelen

2.2.1

Een ruimte waarin bestrijdingsmiddelen worden gebruikt of voor gebruik gereed worden gemaakt moeten zodanig zijn uitgevoerd dat geen verontreiniging van de bodem kan plaatsvinden, ook niet bij morsen of overvullen dan wel breuk of beschadiging van opslag- en mengvaten. Dit betekent onder meer dat zich in de

ruimte geen opvang- of schrobputje mag bevinden, dat een directe aansluiting op de riolering heeft, of waardoor lozing in de bodem zou kunnen optreden.

2.2.1 onder c

Leidingen van watergeefsystemen vallen niet onder deze bepaling.

2.2.1 onder f

Het is niet nodig om het aanmaken van bestrijdingsmiddelen in mobiele spuitinstallaties boven een vloeistofdichte vloer of voorziening te laten plaatsvinden. De aanwezigheid van bijvoorbeeld absorptiemateriaal is voldoende.

2.2.2

De onderdelen a en b van voorschrift 2.2.2 zijn opgenomen om bodemverontreiniging bij het gebruik van dompelbaden te voorkomen.

In onderdeel c is gesteld dat in geval van ruimtebehandeling ramen, deuren en ventilatie-openingen gedurende de behandeling gesloten dienen te zijn en dit dienen te blijven tot twee uur na behandeling. Voor een toelichting op het begrip ruimtebehandeling wordt verwezen naar de toelichting op de begrippen, die in bijlage 2 zijn opgenomen. Het voorschrift is niet van toepassing bij het toedienen van een gewasbeschermingsmiddel, waarbij de volume mediaan diameter (vmd) kleiner is dan 50 µm, maar waarbij de toediening in een beperkt deel van de kas plaatsvindt, zoals bij het gebruik van een spuitbus. Dit volgt uit de definitie van het begrip ruimtebehandeling, die is opgenomen in de bij het besluit behorende bijlage 2.

Paragraaf 2.3 Opslagen verwerking van vloeibare meststoffen

2.3.1

In toenemende mate vindt de opslag van vloeibare meststoffen plaats in grote opslaghoeveelheden. De grootte van de opslagvaten is afhankelijk van de omvang van het bedrijf, de behoefte aan mestgift en de bevoorradingsfrequentie. Uit het oogpunt van veiligheid en het voorkomen van lucht- en bodemverontreiniging is het van belang dat voor de bevoorrading en de opslag van deze stoffen regels worden gesteld.

Voorkomen moet worden dat verschillende stoffen, die bij vermenging

aanleiding kunnen geven tot ontwikkeling van dampen, een explosie of iets dergelijks, met elkaar in contact kunnen komen. Daarom moet de ontluuchtingsleiding van een tank bestemd voor de opslag van zuren in de vrije buitenlucht uitmonden. In de praktijk blijkt dat bij de opslag van vloeibare meststoffen in tanks de ontluuchtingsleiding vaak gebruikt wordt als vullleiding. De uitmonding van de ontluuchtingsleiding bevindt zich dan niet in de buitenlucht, maar in de werkruimte. Wanneer de ontluuchtingsleiding zodanig is geplaatst, dat voldoende verdunning van vrijkomende dampen optreedt, bestaat er geen bezwaar tegen dat de ontluuchtingsleiding niet in de buitenlucht uitmondt. Voorts is bepaald dat in de opvangbak een scheiding moet zijn aangebracht tussen de vaten die zijn bestemd voor de opslag van zuren en basen, om te voorkomen dat deze producten bij lekkage, overvullen of morsen vermengd kunnen raken. De opgenomen voorschriften sluiten nauw aan bij de 'Richtlijnen voor gebruik van water- en mestinstallaties' (eerste druk 1993) van de Stuurgroep 'water- en mestinstallaties'. Deze stuurgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van het tuinbouwbedrijfsleven, verzekeringsmaatschappijen en installatiebedrijven.

Paragraaf 2.4 Substraatteelt met onderbemaling

2.4.1

Substraatteelt met onderbemaling impliceert altijd een zekere belasting van de bodem. Voor nieuwe situaties worden dergelijke technieken niet meer toegestaan. Voor bestaande situaties is in voorschrift 2.4.1 bepaald hoe het drainagestelsel moet zijn uitgevoerd en dat maximaal 10 % van het drainwater mag doorsijpelen naar de bodem. Aangetoond moet worden of aan deze criteria kan worden voldaan. Als deskundigen voor het uitvoeren van deze beoordeling kan gedacht worden aan het proefstation voor glastuinbouw, onafhankelijke teeltadviseurs en ISO-gecertificeerde bodemonderzoeksbureaus.

Paragraaf 2.5 Gietwater

2.5.1

Het gebruik van hemelwater als gietwater heeft uit het oogpunt van

bescherming van het milieu een aantal voordelen:

- a. efficiënt gebruik van grondstoffen: er hoeft geen of beduidend minder grondwater of drinkwater te worden gebruikt;
- b. de bij behandeling van drinkwater, grond- of oppervlaktewater veelal benodigde waterbehandeling (bijvoorbeeld omgekeerde osmose) kan achterwege blijven, hetgeen gebruik van energie en het ontstaan van afvalstoffen voorkomt;
- c. door het lage zoutgehalte is recirculatie bij substraatteelt mogelijk, waardoor verlies van bestrijdingsmiddelen en meststoffen naar het milieu aanzienlijk kan worden beperkt;
- d. bij grondgebonden teelt leidt het gebruik van zoutarm gietwater over het algemeen tot een hogere waterefficiëntie en daarmee een lager verlies van bestrijdingsmiddelen en meststoffen naar de ondergrond;
- e. een hemelwaterbassin geeft bij neerslag een bepaalde opvangcapaciteit (afhankelijk van de vulgraad, bijvoorbeeld 25 mm neerslag wanneer het bassin halfvol zou zijn), waardoor afstroming van hemelwater vanuit verhard oppervlak naar het oppervlaktewater wordt beperkt en vertraagd.

Bovenstaande milieuhygiënische voordelen vallen in het juridische kader onder het bereik van verschillende wetten. Voor bedrijven die spuiwater of drainagewater in oppervlaktewater lozen is op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren gelet op punten c en d een hemelwaterbassin voor zowel grondgebonden als substraatbedrijven verplicht. Voornamelijk met het oog op situaties waarbij het plaatsnemen van een hemelwaterbassin op ruimtelijke problemen stuit is het gebruik van wat zoutgehalte betreft met hemelwater vergelijkbaar gietwater als alternatief voor het hemelwaterbassin mogelijk gemaakt.

Met het opnemen van het voorschrift in dit besluit wordt gewaarborgd, dat ook in gevallen waarin geen sprake is van lozing (al dan niet via riolering) op oppervlaktewater, het gietwatervoorschrift geldt. Gelet op het feit, dat – ook wanneer wel uiteindelijk op oppervlaktewater wordt geloosd – het positieve milieueffect zich niet tot bescherming van het oppervlaktewater en een rioolwaterzuiveringsinstallatie beperkt, geldt het Wm-voor-

schrift voor alle inrichtingen. Voor bedrijven die wel uiteindelijk spuiwater of drainagewater op het oppervlaktewater lozen is een identiek voorschrift aldus gesteld op basis van beide wetten (Wet milieubeheer en Wet verontreiniging oppervlaktewateren).

Paragraaf 2.6 Opslag van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal, het composteren en de opslag van afgedragen gewas

2.6.1

Voor het in voorbereiding zijnde ontwerp-besluit landbouwbedrijven en gemechaniseerde loonbedrijven is in verband met knelpunten bij het composteren van bloembollenresten nader onderzoek verricht naar de emissies van nutriënten naar de bodem bij het composteren zonder vloeistofdichte voorziening maar met bovenafdekking. Afgedragen gewas uit de glastuinbouw kan leiden tot veel percolaatwater, waardoor rotting kan optreden. In afwijking van de bloembollenteelt wordt het zelf composteren in de glastuinbouw niet bevorderd, omdat een centrale composteerinstallatie voor tuinbouwafval aanwezig is en het proces in een centrale installatie juist vanwege het hoge vochtgehalte beter gecontroleerd kan worden.

2.6.2

Met voorschrift 2.6.2 wordt aangegeven dat een periode van 5 dagen niet opnieuw start zodra de opslag wordt verplaatst naar een andere locatie binnen het glastuinbouwbedrijf.

Paragraaf 2.7 Afstandsbepalingen voor de opslag van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal, en het composteren en de opslag van afgedragen gewas

2.7.1 en 2.7.2

Opslagen van vaste mest en gebruikt substraatmateriaal, en het composteren en de opslag van afgedragen gewas, moeten op tenminste 100 meter van een bebouwde kom of tenminste 50 meter van een woning van derden of een gevoelig object zijn gelegen. Indien dit zou leiden tot verplaatsing van reeds bestaande opslagen (dat wil zeggen reeds aanwezig voor de inwerkingtreding van dit besluit) dan geldt die verplichting tot

verplaatsing niet indien dit door ruimtegebrek binnen de inrichting of aansluitend op een huis- of veldkavel niet mogelijk is. Een verplichting tot verplaatsing geldt ook niet indien de opslag bestaat uit omvangrijke bouwkundige constructies en de verplaatsing daardoor niet in redelijkheid te vergen kosten met zich meebrengt. Een minimale afstand van 25 meter tot een woning van derden of een gevoelig object moet altijd worden aangehouden. Het bevoegd gezag kan zo nodig een nadere eis stellen op grond van voorschrift 4.7.1 over de omvang van de opslag en de frequentie van afvoer van de meststoffen.

Paragraaf 2.9 Afleverpompen motorbrandstoffen voor eigen gebruik

2.9.1 t/m 2.9.5

Het afleveren van motorbrandstoffen is een handeling met gevaarlijke stoffen, waarvoor ook de voorschriften gelden van paragraaf 2.1 en het veiligheidsvoorschrift 1.6.1. Dit betekent dat aflevering alleen boven een vloeistofdichte vloer mag plaatsvinden. Aflevering is alleen toegestaan ten behoeve van voertuigen en machines van de eigen inrichting, waardoor de omvang beperkter is dan bij reguliere tankstations.

Water dat afstroomt van de tankplaats mag niet in een openbaar riool worden gebracht (voorschrift 1.3.4), dan wel moet een slibvangput gevolgd door een olie-afscheider passeren (voorschrift 1.3.5).

Hoofdstuk 3. Bijzondere voorschriften met betrekking tot de bedrijfsvoering van de inrichting

Paragraaf 3.1 Onderhoud en schoonmaak

3.1.1

Als installaties, toestellen of voorzieningen van een inrichting slecht onderhouden worden, is de kans groter dat gevaarlijke situaties ontstaan of overlast voor de omgeving optreedt. Het terrein van het glastuinbouwbedrijf dient indien nodig te worden ontdaan van zwerfvuil. Zwerfvuil in de directe omgeving van het glastuinbouwbedrijf, dat duidelijk van het glastuinbouwbedrijf afkomstig is, moet eveneens worden verwijderd. Een belangrijk element bij het bereiken van een voor het milieu ver-

antwoorde bedrijfsvoering is zorgvuldigheid.

Met name bij bedrijven waar voedingsmiddelen worden opgeslagen, zal bestrijding van ongedierte noodzakelijk zijn.

3.1.2

Voor de opslag van milieugevaarlijke stoffen, brandbare vloeistoffen en afvalstoffen ligt de nadruk op een zorgvuldige bedrijfsvoering. Een opslagplaats moet netjes en overzichtelijk zijn. De verschillende milieugevaarlijke stoffen, brandbare vloeistoffen en afvalstoffen moeten gescheiden van elkaar worden opgeslagen. Dit houdt ook in dat afvalstoffen regelmatig worden afgevoerd. Emballage mag niet lekken en eventueel gemorste stoffen moeten zo spoedig mogelijk worden opgeruimd. Als milieugevaarlijke stoffen of olie worden opgeslagen, moet voldoende absorptiemiddel aanwezig zijn om gemorste stoffen op te ruimen. Als absorptiemiddel kunnen speciaal hiervoor bestemde korrels worden gebruikt, maar ook bijvoorbeeld zaagsel is een geschikt middel.

Gebruikte absorptiemiddelen en niet meer voor gebruik geschikte gemorste gevaarlijke stoffen worden als gevaarlijk afval behandeld en opgeslagen overeenkomstig voorschrift 2.1.3.

Paragraaf 3.2 Controle van installaties en voorzieningen

3.2.1 en 3.2.2

Het onderhoud van een stook- of verwarmingstoestel met een belasting kleiner dan 130 kW, en het bijbehorend verbrandingsgasafvoersysteem, wordt doorgaans uitbesteed aan een verwarmingstechnisch installatiebedrijf. Deze voert het onderhoud uit volgens de hiervoor geldende toestelvoorschriften en installatie-eisen. Meestal wordt een onderhoudscontract afgesloten. Als bewijs van een uitgevoerde onderhoudsbeurt wordt vaak een sticker met jaartal op de stookinstallatie of CV-ketel aangebracht. Als uitgangspunt gelden in ieder geval de gebruiks- en onderhoudsinstructies van de leverancier van de installatie.

Door de branche is de regeling 'Certificatieregeling voor het uitvoeren van onderhoud en inspecties aan stookinstallaties' ingevoerd als vorm van zelfregulering. Als bewijs voor

een uitgevoerde inspectie of onderhoudsbeurt wordt een certificaat achtergelaten bij de inrichtinghouder. De regeling staat open voor een ieder, ook voor buitenlandse bedrijven. Ook bedrijven die niet zijn gecertificeerd maar wel over aantoonbare gelijke deskundigheid beschikken mogen controles uitvoeren. In dat geval moet een vergelijkbare beoordeling plaatsvinden als door het certificerend instituut wordt gedaan.

In het verlengde van dergelijke controles verdient het aanbeveling mogelijke energiebesparende maatregelen te bezien die samenhangen met het verwarmingssysteem. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om controle op een goede warmte-afgifte van radiatoren, afstelling van thermostaten en isolatie van leidingen. Met dergelijke eenvoudige maatregelen is veelal een aanzienlijke energiebesparing te bereiken. In het handboek milieumaatregelen glastuinbouw is een groot aantal maatregelen opgenomen.

3.2.3

Inspectie en onderhoud van brandblusmiddelen dient jaarlijks plaats te vinden volgens de voorschriften vermeld in NEN 2559 en NEN 3211. Bedrijven die blusmiddelen inspecteren en onderhouden moeten beschikken over een REOB-erkenning (Regeling voor de Erkenning van Onderhoudsbedrijven kleine Blusmiddelen). Na inspectie moeten blustoestellen en slanghaspels worden voorzien van een label of sticker met datum. Draagbare toestellen moeten bovendien worden voorzien van een zegel.

3.2.4 tot en met 3.2.6

Bij controle moet de olie-afscheider worden geopend en de dikte van de olielaag worden bepaald met een peilstok. De onderkant van deze laag moet zich nog ruim boven de onderkant van de duikschotten van de afscheider bevinden. Het water in de controleput (een afzonderlijke put of geïntegreerd in de olie-afscheider) moet geen sporen van olie meer vertonen. Van het legen en reinigen van een slibvangput of een olie-afscheider moeten de bewijzen worden bewaard op basis van voorschrift 3.3.1.

3.2.7

In CUR/PBV-aanbeveling 44 zijn criteria voor de beoordeling van vloei-

stofdichte voorzieningen vastgelegd. De keuring moet door een deskundig inspecteur worden uitgevoerd. Bij goedkeuring stelt de deskundig inspecteur een keuringstermijn vast en wordt de PBV-Verklaring Vloeistofdichte Voorziening verstrekt. De keuringstermijn is gelijk aan de geldigheid van de verklaring en geeft de periode weer waarop de voorziening voor een herbeoordeling, door een deskundig inspecteur, in aanmerking komt. Principe is dat gedurende de keuringstermijn – een gewijzigde bedrijfsvoering en een calamiteit buiten beschouwing gelaten – de bodem effectief tegen verontreiniging wordt beschermd. Tevens stelt de deskundig inspecteur de frequentie vast van een door de gebruiker zelf uit te voeren visuele controle. Het onderscheid dat is gemaakt in oude en meer recente vloeren is om recht te doen aan de inspanningen die de afgelopen jaren zijn gepleegd om een verantwoorde mate van vloeistofdichtheid gestalte te geven. In dat verband geldt dat het bereiken van vloeistofdichtheid van de vloer maatgevend is voor de toepassing van onderdeel c. In het kader van het PBV wordt momenteel voorzien in een organisatiestructuur en inhoudelijke criteria voor de toewijzing van de vereiste deskundigheid aan inspecteurs. Hoewel een grote mate van zelfregulering hierbij een rol speelt is het voor VROM van groot belang dat organisaties en criteria objectief zijn en onafhankelijk zijn van toevallige belangen in de markt.

3.2.8 en 3.2.9

Voor de opslag van milieugevaarlijke stoffen, oliën en afvalstoffen ligt de nadruk op een zorgvuldige bedrijfsvoering. De verschillende stoffen moeten overzichtelijk en gescheiden van elkaar worden opgeslagen. Een regelmatige controle van de gehele opslagvoorziening past in een zorgvuldige bedrijfsvoering. Ook indien specifiek afvalwater kan vrijkomen zijn gedragsregels en de naleving daarvan, van belang. Een beroep wordt gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van een ondernemer. Er is afgezien van de mogelijkheid tot het stellen van een nadere eis omdat het voorschrift zelf voldoende concreet is.

Paragraaf 3.3 Registratie en bewaren van documenten

Deze paragraaf heeft alleen betrekking op hetgeen in bijlage 2 is voorgeschreven. Bijlage 1 gaat nader in op de meet-, registratie- en rapportageverplichtingen voor energie, meststoffen en bestrijdingsmiddelen. In bijlage 3 zijn meet- en registratieverplichtingen opgenomen voor de emissies naar het oppervlaktewater.

In nagenoeg elk bedrijf zijn installaties aanwezig die door derden worden onderhouden of gecontroleerd. Vaak worden hiervoor onderhoudscontracten afgesloten. Naast periodieke controles van installaties kan het voorkomen dat andere rapporten zijn opgesteld, metingen zijn verricht of keuringscertificaten zijn afgegeven, die op de een of andere manier met milieu of externe veiligheid te maken hebben.

Resultaten van dergelijke onderzoeken, metingen, controles alsmede afgiftebewijzen van afval zijn tijdens een controlebezoek vaak moeilijk te achterhalen. Soms worden ze zelfs buiten de inrichting bewaard. De gedachte achter dit voorschrift is, om alle gegevens met betrekking tot milieu en veiligheid op een centrale plaats binnen de inrichting te bewaren dan wel binnen korte termijn beschikbaar te hebben. Dit levert de volgende voordelen op:

- het bedrijf krijgt beter inzicht in de 'prestaties' die op milieugebied zijn geleverd;
- voor de controlerend ambtenaar wordt een bedrijfscontrole vereenvoudigd, omdat alle relevante informatie binnen korte termijn aanwezig is. In het ideale geval zal bij een incidentele controle inzicht worden verkregen in het bedrijfsfunctioneren in de tussenliggende periode. Dit voorschrift geeft aan wat voor onderzoeken, metingen en keuringen op milieugebied bij bedrijven kunnen worden uitgevoerd. Dit betekent niet dat bedrijven door middel van dit voorschrift worden verplicht tot het uitvoeren van bedoelde onderzoeken als dit niet in een van de andere voorschriften is geregeld. Als echter bepaalde rapporten zijn opgesteld, certificaten zijn afgegeven of onderhoudscontracten zijn afgesloten waarbij sprake is van enige milieurelevantie, dan dienen deze bij voorkeur binnen de inrichting te worden

bewaard (bijvoorbeeld in een milieu-registratiemap of speciale kast). De mogelijkheid is opengelaten dat de betreffende documenten buiten de inrichting worden bewaard. Deze documenten dienen dan wel binnen een door een toezichthouder te stellen termijn voor hem beschikbaar te zijn. Indien de toezichthouder dit nodig acht, dienen de opgeëiste stukken binnen zeer korte tijd beschikbaar te worden gesteld. De keuze van de leiding van de betreffende inrichting om in dit artikel genoemde documenten (of een kopie daarvan) buiten de inrichting te bewaren, mag niet ten koste gaan van de voortvarendheid van een ingesteld onderzoek. Tevens moet de registratie van periodieke controles, afgiftebewijzen van afval en andere milieurelevante documenten worden bewaard. Wanneer de originelen op het hoofdkantoor van een concern worden bewaard, verdient het aanbeveling om de filialen van een afschrift van de betreffende documenten te voorzien.

Voorschrift 3.3.1 laat de eventuele plicht om op grond van andere wetgeving in dit besluit bedoelde stukken voor langere tijd te bewaren dan hier aangegeven onverlet. Overigens wordt nog opgemerkt dat een toezichthouder op basis van artikel 18.5, eerste lid, van de Wet milieubeheer de bevoegdheid heeft om de hier bedoelde documenten in te zien, en daarvan een of meerdere kopieën te maken, indien dat voor de vervulling van zijn taak nodig is (zie ook artikel 5.1.7 van de Algemene wet bestuursrecht).

Hoofdstuk 4. Nadere eisen

Paragraaf 4.1 Geluid

4.1.1 en 4.1.2

Het bevoegd gezag wordt de mogelijkheid geboden in individuele gevallen een andere waarde dan de standaard geluidsnorm vast te leggen. Bepalend voor de hoogte van die andere waarde is het geluidsniveau binnen de betreffende woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen. Binnen woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen is ongeacht de hoogte van de buitenwaarde een vast beschermingsniveau vastgelegd overeenkomstig de binnenwaarde uit voorschrift 1.1.1. Bij toepassing van de nadere eis dient derhalve te worden nagegaan in hoeverre

het geluidsniveau binnen woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen, die binnen de akoestische invloedssfeer van de inrichting zijn gelegen, wordt beïnvloed. Met de akoestische invloedssfeer wordt hier bedoeld de geluidbelasting vanwege de inrichting op de gevels van omliggende woningen voorzover dat hoger is dan 50 dB(A). Uiteenlopende redenen of argumenten kunnen ten grondslag liggen aan de wens, behoefte of noodzaak voor een andere waarde dan de standaard-geluidnorm volgens voorschrift 1.1.1.

Opgemerkt wordt dat in de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening ook wordt ingegaan op de mogelijkheden die de besluiten op grond van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer bieden op het gebied van de geluidnormstelling en lokale aanpak. Aan de hand van voorbeelden worden bedoeling en werking nader toegelicht.

In beginsel zal de hoogte van het heersende referentieniveau bepalend kunnen zijn voor de mate van afwijking van de standaard geluidsnorm. De volgende invulling kan dan aan de orde zijn.

a. Indien het heersende referentieniveau zodanig laag is, dat de in dit voorschrift gestelde standaard geluidsnorm zal leiden tot hinder voor de woonomgeving, kan een lagere geluidgrenswaarde aan het bedrijf worden opgelegd. Dit kan zich voordoen in situaties waarbij bedrijven gevestigd zijn in een rustige woonomgeving zoals bijvoorbeeld een stille woonwijk of landelijk gebied. Bij het in overweging nemen van een lagere geluidgrenswaarde zal het bevoegd gezag rekening dienen te houden met de rechtszekerheid van gevestigde bedrijven. Alternatieve maatregelen kunnen in de afweging worden betrokken waarbij zo nodig aandacht moet worden geschonken aan een evenredige lastenverdeling. Van belang is voorts dat bezien kan worden in hoeverre eventuele maatregelen gefaseerd kunnen worden uitgevoerd.

b. Indien het heersende referentieniveau zodanig hoog is dat redelijkerwijs van het bedrijf niet kan worden verlangd de lagere standaard geluidsnorm na te leven en de handhaving van geluidsnorm een onevenredige beperking van de bedrijfsvoering of zelfs sluiting zou kunnen betekenen, terwijl de lokale situatie een soepeler

normstelling toelaat. In een dergelijk geval kan de geluidgrenswaarde worden verhoogd. Dit kan zich voordoen in drukker gebieden zoals stadswinkelcentra of bedrijfsterreinen.

c. Niet uitsluitend het heersende referentieniveau behoeft maatgevend te zijn om afwijking van de norm te wensen. Ook maatschappelijke ontwikkelingen en de al of niet hierdoor veranderende regelgeving kan daartoe aanleiding vormen. Duidelijk voorbeeld is de verruiming van de winkeltijden waarbij wellicht in specifieke gevallen meer ruimte geboden moet worden.

d. Tenslotte kunnen eventueel ook geluidgrenswaarden boven het referentieniveau worden vastgesteld, bijvoorbeeld indien individuele bedrijfs-economische redenen motief zijn om aan de behoeften van het bedrijfsleven tegemoet te komen, en indien is aangetoond dat maatregelen onvoldoende soelaas bieden. In dergelijke gevallen zal het bevoegd gezag een afweging moeten maken tussen de belangen van het bedrijfsleven en de belangen van de woonomgeving rond de inrichting. Ondermeer kan zich deze problematiek voordoen rond laad- en losactiviteiten en grondstomen en waarbij in specifieke situaties extra geluidruimte moet worden geboden om de bedrijfsvoering niet geheel onmogelijk te maken. In het algemeen moet worden bedacht dat afwijking van het heersende geluidsniveau aanleiding kan zijn voor hinder of het uiten van klachten.

Het gebruik maken van de mogelijkheid tot het aanpassen van de standaardnorm vindt plaats op basis van een lokale afweging met inachtneming van bovengenoemde motieven. Omdat voor het onderwerp geluid een vergaande mate van decentralisatie gewenst wordt geacht, is afgezien van het opnemen van een bandbreedte waarbinnen deze afweging kan plaatsvinden. Wel is een overgangsregeling voor bestaande bedrijven opgenomen waarvoor een ondergrens geldt van 40 dB(A) conform de bestaande besluiten. Als bestaand wordt aangemerkt de voor de invoering van dit besluit fysiek aanwezige inrichtingen. Deze lokale afweging en besluitvorming is daarbij gebonden aan de opgebouwde praktijk rond de benadering van het onderwerp geluid. Immers geluid is geen nieuw item

maar reeds jarenlang een structureel element in de uitvoeringspraktijk van vergunningverlening, de planologie, de rechtspraak en de handhaving, in technische zin gevoed door uitvoeringsbesluiten, circulaires, richtlijnen en handreikingen.

De beslissing tot het afwijken van de standaardnorm dan wel het voorschrijven van voorzieningen, dient expliciet te worden geformaliseerd door middel van het instrument nadere eis. Van belang hierbij is dat aan de beslissing om af te wijken van de standaardnorm een afdoende akoestische motivatie ten grondslag moet liggen, bij voorkeur en voor zover mogelijk, ondersteund door relevante geluidmetingen. Een afwijking van de gestelde norm wordt in gevallen van bezwaar en vervolgens beroep volgens de Wm- en Awb-procedures ter toetsing voorgelegd aan de rechter.

4.1.3

Om te voorkomen dat een inrichting, die betrekkelijk ver van woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen is gesitueerd, geen toepassing hoeft te geven aan het ALARA-principe en daardoor onbeperkt geluid mag produceren, was in de oude besluiten een bepaling opgenomen dat het equivalente geluidsniveau, bij afwezigheid van woningen, op een afstand van 50 meter gold. Een ingekomen bezwaar ten aanzien van de 50 m grens betrof de amvb-inrichtingen op gezoneerde industrieterreinen. Voor die inrichtingen die op dergelijke terreinen ver van woningen zijn gesitueerd moet toch een 'geluidruimte' worden gereserveerd overeenkomstig met het 50 m criterium ook al maken deze inrichtingen op 50 m minder geluid. Deze geluidruimte gaat ten koste van de inrichtingen die wel een vergunning behoeven en daardoor worden gedwongen om bij nieuwe vestigingen van amvb-inrichtingen meer geluidmaatregelen te treffen. Immers, de zonegrens en de afgegeven hogere waarden mogen cumulatief niet worden overschreden. Naar aanleiding van de kritieken op deze regeling is besloten de starre bepaling van 50 meter te vervangen door een nadere eis-bepaling.

4.1.4

Op grond van dit voorschrift kunnen eventueel te treffen akoestische voorzieningen verplicht worden gesteld of

gedragsregels worden opgelegd, die nodig zijn om aan de geluidsvorschriften van de geluidparagraaf te voldoen. Een zodanige nadere eis zou alleen gesteld moeten worden indien de lokale situatie dat noodzakelijk maakt. Het bevoegd gezag zal bij voorkeur in overleg met het betrokken bedrijf moeten vaststellen op welke wijze en met welke middelen aan de geluidsvorschriften kan worden voldaan.

Een nadere eis is vanzelfsprekend niet nodig indien al aan de gestelde niveaus wordt voldaan.

4.1.5

Op grond van dit voorschrift kunnen eventueel te treffen akoestische voorzieningen verplicht worden gesteld die nodig zijn om aan de geluidsvorschriften van voorschrift 1.1.6 onder a, b en c te voldoen. Een zodanige nadere eis kan alleen gesteld worden indien de lokale situatie dat noodzakelijk maakt. Het bevoegd gezag zal bij voorkeur in overleg met het betrokken bedrijf moeten vaststellen op welke wijze en met welke middelen aan de geluidsvorschriften kan worden voldaan.

Paragraaf 4.2 Afvalstoffen

4.2.1 en 4.2.2

Deze nadere eis-bevoegdheid is gereleerd aan voorschrift 1.2.1. Bij het toepassen van de verplichting tot het verrichten van een onderzoek moeten de kosten en baten zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen. Niet tot onderzoek behoeft te worden overgegaan in die gevallen waarbij voor de hand liggende en eenvoudige maatregelen kunnen worden toegepast. De informatiebladen van Infomil bevatten daartoe relevante informatie. Het overgaan tot onderzoek zou zich moeten beperken tot die specifieke situaties waarbij onvoldoende informatie beschikbaar blijkt om tot een verantwoorde keuze te komen omtrent maatregelen beschikbaar blijkt om tot een verantwoorde keuze te komen omtrent maatregelen of voorzieningen. Ook dient te worden bezien in hoeverre reeds beschikbaar onderzoek, zowel op bedrijfs- als op bedrijfstakniveau, aan de behoefte tegemoet komt.

In daartoe noodzakelijke gevallen kunnen maatregelen in een nadere eis worden vastgelegd. Het bevoegd

gezag mag geen nadere eisen stellen die strekken tot het treffen van maatregelen of voorzieningen die een langere terugverdientijd hebben dan vijf jaar. Bij het bezien van de terugverdientijd moeten de kosten van het nemen van preventie niet uitsluitend worden afgezet tegen de kosten van het verwijderen van afvalstoffen. Preventiemaatregelen hebben immers ook betrekking op besparing van grondstoffen en andere voordelen die zich in de bedrijfsvoering kunnen voordoen.

Als aanname bij de nadere eis is in ieder geval gehanteerd dat het rendement als gevolg van het toepassen van preventiemaatregelen voldoende substantieel is.

Paragraaf 4.3 Afvalwater

4.3.1 en 4.3.2

In het besluit zijn niet voor alle denkbare activiteiten die kunnen worden uitgevoerd en tot het brengen van afvalwater in de riolering kunnen leiden, voorschriften opgenomen. Dat voorkomt, dat het besluit een uitgebreid pakket aan voorschriften bevat dat voor een groot deel niet relevant zou zijn voor een gangbare inrichting. Voorzover het nodig is om aan dergelijke activiteiten specifieke eisen te stellen ter bescherming van het milieu bieden deze voorschriften daarvoor een basis.

Paragraaf 4.4 Verlichting

4.4.1 t/m 4.4.3

In bepaalde situaties kan een uniforme donkerperiode problemen opleveren. Dit kan het geval zijn voor planten-opkweekbedrijven, waar een 24-uurs belichting noodzakelijk is. Dit kan ook het geval zijn bij bedrijven waar de warmtekrachtinstallatie een zodanige capaciteit heeft dat de verschillende onderdelen van het bedrijf opeenvolgend belicht worden, zodat gedurende de gehele avond en nacht in het bedrijf belichting plaatsvindt. Ook aansluitcontracten met het energiebedrijf kunnen belemmerend zijn voor flexibiliteit. Voorschrift 4.4.3 geeft het bevoegd gezag voor dergelijke gevallen de bevoegdheid op de situatie afgestemde nadere eisen te stellen. Voor bestaande situaties kan in de beschikking waarin nadere eisen gesteld zijn, een termijn worden opge-

nomen, waarna aan de nadere eisen moet zijn voldaan.

Paragraaf 4.5 Waterbesparing

4.5.1 en 4.5.2

In daartoe noodzakelijke gevallen kunnen maatregelen met betrekking tot het waterverbruik in een nadere eis worden vastgelegd. Het bevoegd gezag mag geen nadere eisen stellen die strekken tot het treffen van maatregelen of voorzieningen die een langere terugverdientijd hebben dan vijf jaar.

De informatiebladen bevatten lijsten van maatregelen of voorzieningen die bij de concretisering van de nadere eis als leidraad kunnen dienen.

Paragraaf 4.8 Bodemonderzoek

Hoewel de NRB uitvoerig aangeeft aan welke eisen vloeistofdichte of bodembeschermende voorzieningen moeten voldoen, kan het in de praktijk nuttig zijn dat het bevoegd gezag bij nadere eis een concrete voorziening of maatregel kan verlangen.

Bijlage 3

3.2. Toelichting per voorschrift

Voorschrift 1

Dit voorschrift regelt welke afvalwaterstromen mogen worden geloosd op het openbaar riool en onder welke voorwaarden dit is toegestaan. Omdat het zal voorkomen dat de capaciteit van het openbaar riool of de rioolwaterzuiveringsinstallatie onvoldoende is om alle afvalwaterstromen te kunnen ontvangen, wordt een aantal voorzieningen voorgeschreven om deze capaciteit optimaal te kunnen benutten. Is er ook dan nog onvoldoende capaciteit dan wordt het in voorschrift 3 toegestaan om deze stromen onder daar genoemde voorwaarden toch op het oppervlaktewater te lozen. Dit is niet toegestaan voor lozen type II dat na 1 november 1994 (het tijdstip van inwerkingtreding van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw) is aangevangen. Daarvoor wordt hier kortheidshalve verwezen naar de toelichting op dat voorschrift. In artikel 2, onder e, is bepaald dat het lozen van drainwater, drainagewater en spuiwater op oppervlaktewater, dat

na 1 november 1994 is aangevangen, Wvo-vergunningplichtig blijft.

Tweede en derde lid

Onder omstandigheden kan de mogelijkheid om zoveel mogelijk afvalwaterstromen te lozen op het openbaar riool worden vergroot door het treffen van voorzieningen op het bedrijf die erop gericht zijn de lozingen van afvalwaterstromen te spreiden en daartoe afvalwater te bufferen. In het tweede en derde lid wordt het Wvo-bevoegd gezag de mogelijkheid geboden om deze voorzieningen te eisen. Natuurlijk staat het bedrijven vrij op eigen initiatief voorzieningen met het oog op spreiding te treffen. De lozing op oppervlaktewater kan in het algemeen door toepassing van voorzieningen voor spreiding van de lozing aanmerkelijk worden teruggebracht. Indien dat in een individuele situatie niet het geval is, is het eisen van deze voorzieningen niet redelijk. Over het opleggen van de nadere eis vindt overleg plaats met de beheerder van het openbaar riool (de gemeente).

Volgorde en soort afvalwaterstromen

De volgorde waarin de afvalwaterstromen in voorschrift 1 zijn opgesomd wijkt af van de volgorde uit het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw. Deze volgorde is van belang in verband met voorschrift 3, waarin is bepaald onder welke omstandigheden de afvalwaterstromen in de in voorschrift 1 bepaalde volgorde mogen worden geloosd op het oppervlaktewater. Bij de toelichting bij voorschrift 3 wordt hier nader op ingegaan.

Naast de verandering van de volgorde, zijn ten opzicht van artikel 4 van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw vijf afvalwaterstromen toegevoegd (onderdelen i, m, n, q en r) en is een afvalwaterstroom die wel in artikel 4 van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw was opgenomen, vervallen, namelijk water afkomstig van straatkolken op het erf; deze afvalwaterstroom mag op grond van voorschrift 2 thans op oppervlaktewater worden geloosd. Hieronder worden de in dit voorschrift onderscheiden afvalwaterstromen kort toegelicht.

a. bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard

Met bedrijfsafvalwater van huishou-

delijke aard wordt hier bedoeld afvalwater dat op gelijksoortige wijze als in een huishouden vrijkomt binnen het glastuinbouwbedrijf, bijvoorbeeld afvalwater vanuit de toiletten en urinoirs. Hieronder valt niet het huishoudelijk afvalwater afkomstig van een bedrijfswoning. Laatstgenoemde lozing wordt geregeld in het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater.

b. spoelwater van filters van een waterdoseringsinstallatie

In vrijwel iedere waterdoseringsinstallatie zijn automatische filters ingebouwd. Zij vangen grote deeltjes op uit het te doseren voedingswater. Het terugspoelwater wordt gedeeltelijk hergebruikt, de rest wordt geloosd. Dit betreft een continue lozing van een paar liter afvalwater per dag.

c. terugspoelwater van een ontijzeringsinstallatie

Bij gebruik van grondwater als gietwater is meestal een ontijzeringsinstallatie noodzakelijk. Het terugspoelwater hiervan mag op het openbaar riool worden geloosd. Dit gebeurt in de praktijk ongeveer één keer per week.

d. spoelwater van ionenwisselaars

Het gebruik van ionenwisselaars is naast omgekeerde osmose een techniek om de kwaliteit van gietwater te verbeteren. Omdat het volume spoelwater beperkt is en maar weinig bedrijven over zo'n installatie beschikken, kan lozing op het riool zonder restricties plaatsvinden.

e. water dat bloemvoorbehandelingsmiddelen bevat

Het grootste deel van de bloemvoorbehandelingsmiddelen wordt met de bloemen op de veiling aangevoerd en via de veiling geloosd of verwerkt; deze middelen behoeven bij het glastuinbouwbedrijf niet als afvalwaterstroom vrij te komen. In de praktijk blijkt echter dat ook lozingen vanaf de glastuinbouwbedrijven zelf plaatsvinden. Oorzaken hiervoor zijn het te veel aanmaken van het produkt, overschrijding houdbaarheidstermijn, etc. De veiling heeft een afnameplicht voor het voorbehandelingsmiddel zilverthiosulfaat, maar nog niet voor andere middelen.

Voor bloemvoorbehandelingsmiddelen waarvan de werking berust op het

afsplitsen van actief chloor, zoals chlooramine-T, natrium-hypochloriet of trichloroisocyaanzuur is afvoer vanaf het bedrijf niet geregeld. Zodoende zal voor de afvoer van deze bloemvoorbehandelingsmiddelen – toegepast bij een beperkt aantal bloemisterijgewassen – een oplossing moeten worden gevonden. Lozing op het openbaar riool is toegestaan, waarbij er van mag worden uitgegaan dat deze, althans in de huidige omvang, geen effect zal hebben op of schadelijk zal zijn voor de goede werking van de rioolwaterzuiveringsinstallatie.

f. uitlek en percolatiewater van substraatafval

Door het substraatmateriaal (bijvoorbeeld steenwolmatten) zo droog mogelijk af te voeren en de periode van tussenopslag op het bedrijf klein te houden, kan de hoeveelheid uitlekwater tot een minimum worden beperkt. Het water wat dan nog vrijkomt, is vooral perswater als gevolg van de hydrostatische druk. Globale berekeningen geven aan dat het om maximaal 10 m³/ha gaat. De vrijkomende hoeveelheden meststoffen en eventuele bestrijdingsmiddelen in dit water staan per bedrijf in geen verhouding tot de hoeveelheden, die via andere routes (bestrijdingsmiddelen: lucht, meststoffen: spuiwater) vrijkomen.

g en h. spui- en drainagewater

Verwezen wordt naar de toelichting bij de voorschriften 11 en 13.

i. drainwater

In tegenstelling tot het bepaalde in het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw is het lozen op het openbaar riool of op oppervlaktewater van drainwater thans toegestaan indien het totale gehalte aan stikstof dat wordt geloosd via het drainwater jaarlijks niet meer bedraagt dat 25 kg per ha glasoppervlak (zie voorschrift 12). Bij een stikstoflozing onder deze grens geldt in het algemeen dat het milieurendement van hergebruik van drainwater niet opweegt tegen de kosten daarvan.

j. ketelspuwater

Ketelspuwater betreft een klein volume water uit de ketel, dat moet worden geloosd om stomen met eigen ketel mogelijk te maken. Het water is

zuurstofloos en bevat zware metalen. De frequentie van lozen is zeer beperkt (één maal per jaar).

k. water afkomstig van spuiten of schrobben van vloeren

Spuit- en schrobwater uit ruimten waar geen bestrijdingsmiddelen worden aangemaakt, zal in principe niet dusdanig verontreinigd zijn dat lozing op het openbaar riool bezwaarlijk is. De aanbeveling van een bezinkvoorziening onder het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw is vervangen door een verplichting daartoe in voorschrift 6, tweede lid. Voor het verwijderen van de onopgeloste bezinkbare bestanddelen volstaat een eenvoudige bezinkvoorziening, zoals een bezinkput. Het aanmaken van bestrijdingsmiddelen en het schoonmaken van spuitapparatuur moet bij voorkeur op een daartoe bestemde plaats geschieden, derhalve gescheiden van de rest van het bedrijfsgebouw, de kas of de opslag, waar adequate spoel- en opvangvoorzieningen zijn getroffen. Het lozen via schrobputjes in aanmaakruimtes is niet toegestaan, zodat emissie van bestrijdingsmiddelen uit deze ruimten naar het openbaar riool of oppervlaktewater wordt voorkomen.

In aanvulling op het bepaalde in het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw is in voorschrift 6, vierde lid, bepaald dat bij lozing op oppervlaktewater het spuit en schrobwater niet mag zijn verontreinigd door meststoffen.

l. water afkomstig van het wassen van in de kas geteelde producten

Sommige producten worden gewassen voor aflevering. Het waswater bevat voornamelijk zand en verder organische stof (wortels), meststoffen en bestrijdingsmiddelen. De mate van vervuiling varieert, terwijl het norma-liter om enkele m³ spoelwater per oogstdag gaat. In de praktijk blijkt dat langdurig tot zelfs continu hergebruik van waswater zeer goed mogelijk is. Hergebruik leidt tot een aanzienlijke vermindering van de lozing van verontreinigd afvalwater of soms zelfs tot beëindiging daarvan. De gehanteerde werkwijze wordt ook door het Consulentenschap voor de Landbouw en de Dienst Landbouwwoorlichting onderschreven. Vandaar dat in voorschrift 7 hergebruik van spoelwater verplicht is gesteld. In de toelichting bij dit voor-

schrift wordt nader op dit spoelproces ingegaan.

Enkele glastuinbouwbedrijven wasen niet alleen eigen in de kas geteelde producten, maar ook die van andere bedrijven. Deze activiteit wordt niet aangemerkt als een glastuinbouwactiviteit of een activiteit die daar direct mee verband houdt en valt evenals het dienstverlenende spoelbedrijf buiten de werking van het onderhavige besluit. Deze activiteit is vergunningplichtig, zodat een specifiek maatregelenpakket kan worden opgesteld.

m. reinigingswater van leidingen, druppelaars en slangen

Dit betreft reinigingswater van onderdelen van het systeem waarmee voedingswater aan het gewas wordt toegediend. Het gaat om een relatief zeer beperkte lozing van afvalwater dat resten meststoffen, zuren en kalkoplossing van leidingen kan bevatten.

n. spoelwater van fusten

De term 'fust' wordt binnen de glastuinbouwsector algemeen gebruikt om verpakkingen voor geteelde producten aan te duiden. Fusten bevatten vaak resten van bestrijdingsmiddelen die bij de teelt van de producten, die in de fusten hebben gezeten, is gebruikt. Deze resten kunnen in het water waarmee de fusten worden schoongespoeld terecht komen. De vervuiling is echter niet zodanig dat lozing op het openbaar riool zou moeten worden verboden. In verband met de hoeveelheid aarde die hierbij kan vrijkomen is in voorschrift 8 wel een bezinkvoorziening voorgeschreven.

o. condenswater van stoomleidingen en condensorwater van verwarmingsketels

Bij deze afvalwaterstroom komen kleine hoeveelheden water vrij waarin nauwelijks verontreinigingen aanwezig zijn. Het gehalte aan verontreinigingen is zodanig laag, dat lozing zonder bezwaar kan plaatsvinden.

p. water afkomstig van het reinigen van de buitenkant van de kas

Bij het reinigen van de buitenkant van de kas kunnen de toegepaste reinigingsmiddelen stoffen bevatten, die schadelijk zijn voor de goede werking van de zuiveringstechnische werken. Hoewel de voorkeur uitgaat naar het mechanisch reinigen van het kasdek

met water, komt het voor dat chemicaliën (zoals zuren of basen) moeten worden toegepast, omdat óf de aard van de verontreiniging zodanig is, dat een chemisch schoonmaakmiddel moet worden gebruikt óf mechanisch reinigen constructie-technisch niet mogelijk is.

In een aantal sierteelten wordt regelmatig krijt dan wel aluminiumsilicaat als schermmiddel aan de buitenzijde van het glasdek aangebracht. Voor een betere hechting van de schermmiddelen worden bindmiddelen toegevoegd. Bij het verwijderen van schermmiddelen met water en borstel-machines of met behulp van chemicaliën komen deze in het afvalwater terecht. Sommige van deze stoffen kunnen schadelijk zijn voor de werking van de zuiveringstechnische werken.

Voorwaarde voor lozing op het riool is, dat noch de gebruikte schermmiddelen, noch de gebruikte reinigingsmiddelen schadelijk zijn voor de goede werking van de zuiveringstechnische werken.

Een deel van de bindmiddelen is goed biologisch afbreekbaar, waardoor lozing op het openbaar riool niet bezwaarlijk is. Lozing van chroomhoudende schermmiddelen of schermmiddelen met andere milieubezwaarlijke toevoegingen zoals conserveringsmiddelen is niet toegestaan. In lijst 1 behorende bij bijlage 3 is het bovenstaande nader gereguleerd.

q. condenswater van warmtekrachtinstallaties

Zoals eerder aangegeven betreft dit een nieuwe afvalwaterstroom. Het lozen op het riool is in het algemeen niet bezwaarlijk indien het gehalte aan minerale oliën onder de voorgescreven norm van 20 mg/l blijft.

r. niet benoemde afvalwaterstromen

Nieuw ten opzichte van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw is dat het Wvo-bevoegd gezag, na overleg met de beheerder van het openbaar riool, ook het lozen van andere stromen op het openbaar riool kan toestaan, mits dat niet bezwaarlijk is voor de doelmatige werking van de zuiveringstechnische werken of de kwaliteit van het oppervlaktewater. Dit biedt de mogelijkheid om kleine, specifieke afvalwaterstromen die slechts bij uitzondering voorkomen en

afhankelijk zijn van individuele bedrijfs- en lozingsituaties en die bovendien zoals gesteld niet of nauwelijks milieubezwaarlijk zijn, toe te staan. Aldus wordt voorkomen dat het toestaan van het lozen van dergelijke deelstroompjes formeel als een vorm van gedogen moet worden aangemerkt.

vervallen afvalwaterstroom

Onder het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw was het toegestaan om water afkomstig van straatkolken op het erf op het openbaar riool te lozen. Thans is dat niet meer het geval. Gelet op de beperkte capaciteit van met name drukriolering wordt lozing van deze afvalwaterstroom op het openbaar riool niet wenselijk geacht en is lozing op het oppervlaktewater toegestaan. In voorschrift 17 is voorzien in overgangsrecht.

Voorschrift 2

In dit voorschrift is geregeld welke afvalwaterstromen op het oppervlaktewater mogen worden geloosd. De afvalwaterstromen onder d, e en i (water afkomstig van het reinigen van de buitenkant van de kas, condenswater van stoomleidingen en condensatorwater van verwarmingsketels alsmede condenswater van warmtekrachtinstallaties), komen ook in voorschrift 1 voor. Ten aanzien van deze afvalwaterstromen kan de ondernemer in beginsel kiezen tussen lozing op het openbaar riool of rechtstreeks op het oppervlaktewater. Bij lozing van water afkomstig van het reinigen van de buitenkant van de kas zijn de voorwaarden waaronder op het openbaar riool of op het oppervlaktewater mag worden geloosd verschillend, in die zin dat de toegestane scherm- en reinigingsmiddelen verschillend zijn (zie lijst 1 en 2 behorende bij bijlage 3). Voor lozing van het genoemde condens(or)water op oppervlaktewater geldt als bijkomende eis dat het water niet warmer mag zijn dan 30 °C.

Afvalwaterstromen die slechts in voorschrift 2 zijn genoemd mogen uitsluitend op oppervlaktewater worden geloosd. Lozing van deze afvalwaterstromen op het openbaar riool is enerzijds niet gewenst vanwege het grote volume, waardoor het openbaar riool onnodig hydraulisch zou worden belast, en anderzijds niet zinvol

omdat de eventueel in de afvalwaterstromen aanwezige verontreinigingen in een rioolwaterzuiveringsinstallatie niet worden verwijderd.

Hieronder worden de opgesomde afvalwaterstromen kort toegelicht. Bij de toelichting onder a en f wordt bovendien nader ingegaan op de mogelijkheid van het stellen van nadere eisen aan de lozing van deze afvalwaterstromen.

a. koelwater

Hoofdzakelijk bij teelt van fresia's en alstroemeria's wordt in de zomer grondkoeling toegepast. Lozing van koelwater is bij een aantal systemen aan de orde. Lozing op het openbaar riool van dit koelwater is niet gewenst vanwege de omvang van de afvalwaterstroom.

In sommige gevallen kan het koelwater (opgepompt grondwater) een dusdanig hoog gehalte hebben aan chlooride, ijzer of organische stoffen dan wel een dusdanig laag gehalte aan zuurstof dat lozing daarvan op het oppervlaktewater met het oog op de algemeen geldende milieukwaliteitseisen voor oppervlaktewater onaanvaardbaar zal zijn.

Via het instrument van nadere eisen, geregeld in het derde lid, wordt het Wvo-bevoegd gezag de mogelijkheid geboden om een grens te stellen aan deze gehalten. Daarbij mag niet een gehalte worden geëist dat lager (bij zuurstof hoger) is dan de algemene milieukwaliteit. Daardoor wordt aan de ondernemer de zekerheid geboden, dat indien het gehalte in het te lozen water lager (voor zuurstof hoger) is dan de algemene milieukwaliteit, het koelwater te allen tijde mag worden geloosd.

Bij het stellen van de nadere eis zal de doorstroming en grootte van het ontvangend oppervlaktewater in relatie moeten worden gezien tot de omvang van de lozing. Dat kan betekenen dat bij kleinere lozingvolumes hogere gehalten toelaatbaar zijn dan bij grotere lozingvolumes. Bovenstaande impliceert, dat bij lozing van bijvoorbeeld relatief zout grondwater op oppervlaktewater, het stellen van een nadere eis ter inperking van de lozing reëel is. Bij het stellen van de nadere eis kan in voorkomend geval bij bestaande lozingen rekening worden gehouden met de bedrijfseconomische afschrijvingsduur van voorzieningen.

Ter voorkoming van het ontstaan van bovenbedoelde afvalstroom kunnen telers met grondkoeling gebruik maken van water in een gesloten systeem met luchtgekoelde apparatuur, of kan – waar mogelijk – het water als proceswater worden hergebruikt.

b. drainagewater

Lozing van niet door bedrijfsactiviteiten verontreinigd drainagewater komt voor bij substraatteelt indien gebruik wordt gemaakt van een vloeistofdichte folie waardoor de bodem niet wordt verontreinigd ten gevolge van bedrijfsactiviteiten. Lozing op het openbaar riool is mede om capaciteitsredenen niet gewenst.

c. condenswater

Condenswater is water dat door condensvorming aan de binnenzijde van de kas ontstaat en via gootjes of het hemelwaterafvoersysteem wordt verzameld. Indien uitsluitend biologische bestrijding wordt toegepast, is het lozen van condenswater toegestaan. Er mogen in dit geval ook geen chemische bestrijdingsmiddelen ter correctie worden ingezet.

d. water afkomstig van het reinigen van de buitenkant van de kas

Zie hiervoor ook de toelichting bij voorschrift 1, onder p.

De toegestane scherm- en reinigingsmiddelen zijn van een zodanige samenstelling dat gewaarborgd is dat de lozing niet schadelijk is voor de kwaliteit van het oppervlaktewater.

e. condenswater van stoomleidingen en condensatorwater van verwarmingsketels

Verwezen wordt naar de toelichting bij voorschrift 1, onder o. Zoals hiervoor is aangegeven geldt als voorwaarde voor lozing op het oppervlaktewater dat het condens(or)water niet warmer mag zijn dan 30 °C.

f. brijn van omgekeerde osmose

Omgekeerde osmose is één van de manieren waarop een glastuinbouwbedrijf aan goed gietwater kan komen. Dankzij goed gietwater is de hoeveelheid te spuien voedingsoplossing te minimaliseren, zodat er een reductie optreedt in de emissie van stikstof en fosfor. In principe is het gebruik van omgekeerde osmose dus een goede zaak. Het verdient desondanks aanbeveling om eerst alternatieven zoals het gebruik van regenwater

ter in overweging te nemen. Omgekeerde osmose genereert namelijk een nieuwe afvalwaterstroom doordat het water ontzout door concentratie van de zouten in de reststroom, het brijn genaamd. De concentratie van onder andere zouten en andere verontreinigingen is afhankelijk van gehalten in het gebruikte water en de concentratiefactor.

In sommige gevallen kan het brijn een dusdanig hoog gehalte hebben aan chloride, ijzer of organische stoffen of een dusdanig laag gehalte aan zuurstof dat lozing daarvan op het oppervlaktewater niet aanvaardbaar is. In het derde lid wordt het Wvo-bevoegd gezag wederom dezelfde bevoegdheid geboden als is aangegeven bij koelwater. Ook hier is ondernemers de zekerheid geboden dat, indien het gehalte aan chloride, ijzer, organische stof respectievelijk zuurstof lager respectievelijk hoger is dan de hoeveelheden genoemd in het tweede lid, het brijn altijd mag worden geloosd.

g. water uit het hemelwaterafvoersysteem

Verwezen wordt naar de toelichting bij voorschrift 9.

h. water afkomstig van straatkolken op het erf

Deze afvalwaterstroom moest onder het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw in beginsel op het openbaar riool worden geloosd. Hiervoor is al aangegeven waarom dat nu niet meer het geval is. Verwezen wordt naar de toelichting bij voorschrift 10.

i. condenswater van warmtekrachtinstallaties

Deze afvalwaterstroom, waarin naast minerale olie nauwelijks verontreinigingen aanwezig zijn, komt in kleine hoeveelheden vrij. Lozing op oppervlaktewater is in het algemeen niet bezwaarlijk indien het gehalte aan minerale olie onder de voorgeschreven norm van 20 mg/l blijft en de temperatuur lager is dan 30°C.

j. niet geregelde afvalwaterstromen

Naast de in de voorschriften 1 en 2 genoemde afvalwaterstromen kunnen nog andere afvalwaterstromen bij glastuinbouwbedrijven voorkomen. Voor die gevallen, waarin de milieuhygiënische relevantie van een specifieke afvalwaterstroom gering is, is

voorzien in de mogelijkheid om dergelijke lozingen toe te staan; vergelijk de gelijkkluidende bepaling in voorschrift 1 voor indirecte lozingen. Voor aanvang van het lozen zal ten genoegen van het Wvo-bevoegd gezag moeten worden aangetoond dat de lozing geen gevolgen heeft voor de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater

Niet toegestane lozingen

Op voorhand is echter een aantal afvalwaterstromen aanwijsbaar die in het algemeen een zodanige vervuiling van oppervlaktewater veroorzaken dat lozing op oppervlaktewater niet zal kunnen worden toegestaan. Voor een deel van deze afvalwaterstromen geldt dat elders is geregeld dat lozing op het oppervlaktewater niet is toegestaan, bijvoorbeeld voor afvalwater afkomstig uit dompelbaden.

Hieronder wordt een aantal afvalwaterstromen besproken dat noch indirect noch direct mag worden geloosd.

– water afkomstig van afdruipeventielen

Onderscheid moet worden gemaakt tussen de in voorschrift 1, eerste lid, onderdeel m, genoemde onderdelen van het systeem waarmee voedingswater aan het gewas wordt toegediend en ventielen die behoren tot het zg. beregeningssysteem.

Het toepassen van bestrijdingsmiddelen via de beregeningsleiding is milieuvriendelijk: het gebruik van de beregeningsleiding leidt tot een relatief groot verbruik aan middelen, is niet doelgericht (ook paden worden geraakt) en de verdeling van spuitvloeistof over het gewas is slecht.

Toediening op andere wijzen is goed mogelijk. Hierbij moet de kanttekening worden gemaakt dat bij de meeste middelen in de gebruiksaanwijzing niets is vermeld over de wijze van toediening; de toediening via de regenleiding wordt daarmee niet uitgesloten.

Met behulp van afdruipeventielen wordt de beregeningsleiding snel geleegd, zodat het nadruppen op het gewas wordt tegengegaan. Lozing van restanten spuitvloeistof uit de beregeningsleiding via de slangetjes aan de afdruipeventielen op oppervlaktewater is verboden krachtens de Bestrijdingsmiddelenwet. Indien incidenteel toch de beregeningsleiding wordt gebruikt om bestrijdingsmiddelen toe te dienen, zal een bedrijf over

een retourleiding moeten beschikken om het in de leidingen aanwezige restant op te vangen.

– afvalwater uit composthopen

De hoeveelheid plantaardig afval bedraagt per bedrijf maximaal 100 m³/ha per jaar. De grootste hoeveelheid komt bij teeltwisseling vrij. Meestal wordt dit materiaal snel afgevoerd naar een composteringsbedrijf. Steeds meer kwekers laten dit afval echter langer liggen of composteren zelf. Tijdens het teeltseizoen komen kleine hoeveelheden plantaardig afval vrij, bijvoorbeeld mismaakte vruchten. Deze worden meestal in een vloeistofdichte container gestort, die enige weken op het bedrijf aanwezig blijft. Gelet op de zeer hoge gehalten aan zuurstofbindende stoffen, nutriënten en in mindere mate eventuele restanten bestrijdingsmiddelen is lozing van rottingswater niet wenselijk.

– water uit dompelbaden

Bol- en knolgewassen worden soms gedompeld in een dompelbad met ontsmettingsmiddelen (veelal fungiciden). Verwijdering van dompelbadrestanten op een wijze dat zij in enig oppervlaktewater geraken of kunnen geraken – in casu lozen – is op grond van de Bestrijdingsmiddelenwet verboden. De restanten van de baden moeten worden verwerkt door een erkende verwerker.

– afvalwater afkomstig van carbo-flo apparatuur en andere innovatietechnieken

Voor alle duidelijkheid wordt op deze plaats ook kort ingegaan op lozingen vanuit carbo-flo apparatuur. Indien ter verwerking van afvalstromen carbo-flo apparatuur (ter zuivering van restanten bestrijdingsmiddelen-vloeistof), zuiveringsinstallaties voor kleine groepen van bedrijven of nog onbekende innovaties praktisch toepasbaar blijken, zal het zich ontdoen van afvalwater vanuit een dergelijk bedrijf niet onder de reikwijdte van dit besluit vallen. Het betreft dan het verwerken van afvalstromen ten behoeve van derden en niet het telen van producten. Het bedrijf is vergunningplichtig (categorie afvalstoffenverwerkend bedrijf), zodat op die manier kostbare, bedrijfsoverschrijdende innovaties mogelijk blijven en onder voorwaarden kunnen worden

toegestaan (calamiteitenplan, deskundigheidsvereiste, bemonstering, enz.).

Visuele verontreiniging

Voorschrift 2, tweede lid, bepaalt dat als gevolg van het lozen geen onaanvaardbare visuele verontreiniging mag plaatsvinden. Met visuele verontreiniging wordt bijvoorbeeld een oliefilm bedoeld bij het lozen van condensatorwater. In de glastuinbouw komen lozingen voor van kalk, gebruikt als schermmiddel, en incidenteel ook chelaten, gebruikt als meststof. Lozing van afvalwater dat dergelijke stoffen in relatief grote hoeveelheden bevat, kunnen het oppervlaktewater ontoelaatbaar visueel kunnen verontreinigen. Een filtratie vóór lozing onderscheidenlijk het voorkomen van de lozing is wenselijk. In de vierde Nota Waterhuishouding is in het kader van de algemene milieukwaliteit voor de algemene parameters kleur, geur, schuim, vast afval en troebelheid opgenomen, dat het water niet zichtbaar of ruikbaar verontreinigd mag zijn. Deze criteria zijn uitsluitend zintuiglijk waarneembaar en niet eenduidig kwantificeerbaar. Er kan derhalve niet precies worden aangegeven wanneer de grens onderscheidenlijk de norm wordt overschreden. Blijkens jurisprudentie van de Afdeling voor de geschillen van bestuur (no. GOS.91.0063 van 2 februari 1993) kan ter voorkoming van de zintuiglijk waarneembare verontreiniging worden volstaan met de term onaanvaardbaar.

Voorschrift 3

Vanuit het oogpunt van bescherming van de kwaliteit van het oppervlaktewater verdient het de voorkeur dat alle bedrijven op het openbare rioolstelsel zijn aangesloten. Deze situatie is echter nog niet bereikt. Ook indien een openbaar riool aanwezig is, kunnen niet altijd alle afvalwaterstromen die in voorschrift 1 worden genoemd op het openbaar riool worden geloosd. In dergelijke situaties is de capaciteit van het openbaar riool onvoldoende voor verwerking van alle afvalwaterstromen of is de capaciteit van de zuiveringstechnische werken, in casu de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) met bijbehorende leidingen en gemalen, waarop het openbaar riool is aangesloten, niet toereikend.

De beheerder van het openbaar riool en het Wvo-bevoegd gezag dienen in onderling overleg vast te stellen of de capaciteit van het rioolstelsel voldoende is om de lozingen vanuit het bedrijf te ontvangen. Het Wvo-bevoegd gezag kan binnen de grenzen van het besluit vervolgens bepalen dat er gebufferd moet worden binnen de inrichting teneinde de lozing via het openbaar riool te kunnen afvoeren.

Het Wvo-bevoegd gezag zal met het oog op de doelmatige werking van de zuiveringstechnische werken moeten vaststellen of er voldoende mogelijkheden zijn tot verwerking van het afvalwater op de ontvangende RWZI dan wel of de capaciteit of bedrijfsvoering van de RWZI zodanig kan worden aangepast dat de afvalwaterstromen alsnog geheel of gedeeltelijk kunnen worden geaccepteerd.

In bestaande glastuinbouwgebieden is het openbaar riool meestal niet op afvoer van de in voorschrift 1 genoemde afvalwaterstromen gedimensioneerd of ontbreekt een openbaar riool volledig.

Het verbod om afvalwaterstromen van voorschrift 1 op oppervlaktewater te lozen zal in dergelijke situaties het uitoefenen van glastuinbouwactiviteiten onmogelijk maken, terwijl het vaak niet binnen de mogelijkheden van het bedrijf ligt om daar verandering in aan te brengen.

In dergelijke, bestaande, situaties is lozing van de afvalwaterstromen op oppervlaktewater toegestaan, uiteraard onder het stellen van de noodzakelijke beperkende voorschriften.

Indien slechts een gedeelte van de afvalwaterstromen op het openbaar riool kan worden geloosd (het openbaar riool is ook na het eventueel treffen van maatregelen op het bedrijf van onvoldoende capaciteit), dienen de meest bezwaarlijke stromen met voorrang op het openbaar riool te worden gebracht.

De volgorde waarin de afvalwaterstromen in voorschrift 1 staan vermeld is tevens de volgorde, waarin de onwenselijkheid van lozing op oppervlaktewater afneemt. Bij de vaststelling van de volgorde is rekening gehouden met het feit dat een aantal van de afvalwaterstromen het hele jaar door vrijkomt, terwijl andere slechts incidenteel vrijkomen.

Overigens kunnen ook gedeelten van waterstromen op het openbaar riool

worden toegelaten. Indien bijvoorbeeld niet de volledige spuistroom kan worden geloosd, verdient het aanbeveling een zo groot mogelijk gedeelte daarvan wel op het openbaar riool te lozen.

Ten opzichte van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw is de volgorde waarin diverse afvalwaterstromen op het oppervlaktewater mogen worden geloosd veranderd. Een en ander is in overeenstemming met de optimale volgorde van aansluiten van stromen op het openbaar riool zoals vastgesteld in de 'Richtlijn aansluiten glastuinbouw op bestaande rioleringsystemen' van de CIW/CUWVO Werkgroep VI.¹

In geval van lozen op het openbaar riool kan de beheerder van het openbaar riool, normaliter de gemeente, regels stellen ter bescherming van de goede werking van het openbaar riool.

Indien in verband met de capaciteit van het openbaar riool slechts beperkt lozen van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard op het openbaar riool mogelijk is, wordt als afstandscriterium 40 meter gehanteerd. Indien de afstand tussen de plaats waar het afvalwater ontstaat en het openbaar riool in dit geval kleiner is dan 40 m, moet het bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard daarop worden geloosd. De benoemde overige stromen mogen vervolgens op oppervlaktewater worden geloosd, indien de capaciteit van het openbaar riool zodanig gering is dat geen andere afvalwaterstromen dan bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard kan worden verwerkt. Overigens is, indien geen openbaar riool aanwezig binnen een afstand van 40 meter, op grond van dit voorschrift uitsluitend beperkt lozen van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard op het oppervlaktewater toegestaan. Dit geldt echter weer niet voor bedrijven die zijn gevestigd op grond die voor 1 november 1994 nog niet voor glastuinbouw werd gebruikt; zie hierna onder voorschrift 4. Voor zogenaamd omvangrijk lozen (meer dan 10 inwonerequivalenten) kan door het Wvo-bevoegd gezag eventueel wel een vergunning worden verleend indien het openbaar riool niet binnen de afstanden, genoemd in artikel 2, onderdeel f, van het besluit aanwezig is.

Indien naast bedrijfsafvalwater van

huishoudelijke aard ook ander afvalwater, conform de in voorschrift 1 bepaalde volgorde, op het openbaar riool kan worden geloosd, geldt een afwijkend afstandscriterium: ingevolge voorschrift 3, eerste lid, is in zo'n geval de afstand 10 meter per 0,1 hectare glasoppervlak, met een minimum van 40 meter.

Voorschrift 4

De systematiek voor lozing van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard komt goeddeels overeen met die van het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater, waarin de lozing van huishoudelijk afvalwater uit onder meer woonhuizen is gereguleerd. Dit betekent een aanscherping ten opzichte van de regeling in het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw, dat dateert van voor de datum van het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater. Er is echter geen reden glastuinbouwbedrijven in dit opzicht anders te behandelen dan andere bedrijven. Voor het beperkt lozen van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard (10 inwonerequivalenten of minder) is een overgangsregeling opgenomen in voorschrift 18. Voor alle duidelijkheid wordt nog opgemerkt dat lozen van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard op oppervlaktewater vanuit glastuinbouwbedrijven, die zijn gevestigd op grond die voor 1 november 1994 nog niet voor glastuinbouw werd gebruikt, niet is toegestaan. Dit gold ook onder het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw, waarin overigens nog geen onderscheid werd gemaakt tussen de termen 'bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard' en 'huishoudelijk afvalwater'.

Beperkt (bestaand) lozen op oppervlaktewater

Indien binnen 40 m geen openbaar riool aanwezig is, is lozing op oppervlaktewater toegestaan onder de voorwaarde, dat het afvalwater behandeld wordt met een voorziening voor individuele behandeling van afvalwater (IBA). Aan welke voorwaarden deze voorziening moet voldoen is bepaald in de Regeling Wvo septic tank van de Minister van Verkeer en Waterstaat.² Hiertoe verwijst het derde lid naar het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater op grond waarvan laatst-

genoemde regeling is vastgesteld. In die regeling is, afhankelijk van de omvang van de lozing, aangegeven hoe deze IBA uitgevoerd moet worden. Voor lozingen van minder dan 6 inwonerequivalenten is de inhoud van de septic tank tenminste 6 m³.

Ingevolge artikel 5 van het besluit kan het Wvo-bevoegd gezag een IBA met een gelijkwaardig zuiveringsrendement toestaan. (De Commissie Integraal Waterbeheer heeft aanbevelingen opgesteld met betrekking tot de beoordeling van een IBA met een tenminste vergelijkbaar zuiveringsrendement. Deze aanbevelingen worden tevens gebruikt voor de certificering van een IBA³.)

Voor kleine lozingen uit bijvoorbeeld een toilet of keukentje in een bedrijfsgebouw is het soms mogelijk om aan te sluiten op de zuiveringsvoorziening of het openbaar riool die reeds voor het woonhuis is aangelegd.

Op grond van het tweede lid kan het Wvo-bevoegd gezag voor lozingen op zogenaamde kwetsbare oppervlaktewateren verdergaande eisen stellen aan de in het vierde lid voorgeschreven zuiveringsvoorziening. (Vergelijk het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater, waarin een vergelijkbare regeling is opgenomen.)

Omvangrijk lozen

Omvangrijk lozen omvat lozingen van 10 inwonerequivalenten of meer, maar niet meer dan 200 inwonerequivalenten. Slechts omvangrijk lozen binnen de in artikel 2, onderdeel f, van het besluit genoemde afstanden tot het openbaar riool vallen (als zijnde type II-lozingen) onder dit besluit. Dergelijke lozingen dienen op het openbaar riool plaats te vinden. Omvangrijk lozen op oppervlaktewater is op grond van bijlage 3 niet toegestaan. Voorschrift 3, eerste en derde lid, voorziet immers uitsluitend in de mogelijkheid om beperkt lozen op oppervlaktewater onder bepaalde voorwaarden toe te staan. Indien binnen de genoemde afstanden geen openbaar riool aanwezig is, worden dergelijke omvangrijke lozingen aangemerkt als lozen type I. Voor dit type lozen is de vergunningplicht gehandhaafd (zie artikel 3, tweede lid, van het besluit).

Lozingen van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard op oppervlaktewater van meer dan 200 inwonerequivalenten zijn eveneens vergunning-

plichtig. Voor bestaand omvangrijk lozen op oppervlaktewater bevat voorschrift 18 overgangsrecht.

Schematisch kan de nieuwe regeling voor lozen van huishoudelijk water op oppervlaktewater als volgt worden weergegeven.

Aantal I.E.	afstand tot het openbaar riool	geen GTB voor 1-11-94	wel GTB voor 1-11-94
≤ 10	≤ 40 m	lozingsverbod	lozingsverbod
≤ 10	> 40 m	lozingsverbod	IBA
> 10 ≤ 200	≤ x m	lozingsverbod	lozingsverbod
> 10 ≤ 200	≥ x m	vergunningplicht	vergunningplicht
> 200	n.v.t.	vergunningplicht	vergunningplicht

NB: 'Lozingsverbod' impliceert in de praktijk normaliter een aansluiting op het openbaar riool.

De overgangsregeling is schematisch als volgt:

Feitelijke situatie bij inwerkingtreding van het besluit	lozing die binnen de afstandscriteria komt te liggen door aanleg van een openbaar riool na inwerkingtreding van het besluit
bestaand beperkt lozen buiten 40 meter	tot 1-1-2010 septic tank van minimaal 3m ³ vanaf tijdstip waarop aansluiting op het openbaar riool mogelijk is, 5 jaar mits voldoende voorziening aanwezig is
nieuw beperkt lozen buiten 40 meter	geen overgangsregeling
bestaand omvangrijk lozen	tot 1-1-2010 met septic tank van minimaal 3m ³
nieuw omvangrijk lozen	geen overgangsregeling
meer dan 200 IE lozen	geen overgangsregeling

Voorschrift 5

Het lozen van terugspoelwater van een ontijzeringsinstallatie is uitsluitend toegestaan via een bezinkvoorziening. Reden hiervoor is dat door het neerslaan van ijzerverbindingen uit ijzerhoudend water het oppervlaktewater troebel wordt of waterbodembodem en waterplanten met neerslag van ijzerverbindingen worden bedekt. Het voorgeschreven maximum ijzergehalte is goed haalbaar bij een standtijd van 12 uur.

Voorschrift 6

Water afkomstig van het spuiten of schrobben van vloeren mag uitsluitend via een bezinkvoorziening voor het tegenhouden van onopgeloste bestanddelen worden geloosd op het openbaar riool of het oppervlaktewater. Tevens is voorgeschreven dat dit afvalwater een controlevoorziening moet doorlopen, zodat kan worden nagegaan of het toegestane maximum gehalte aan

onopgeloste bestanddelen niet wordt overschreden. Het tegenhouden van de onopgeloste bestanddelen is nodig om het dichtslibben van het openbaar riool te voorkomen en het oppervlaktewater niet onnodig te belasten. Ingevolge het vierde lid geldt in geval van lozen op oppervlaktewater als bijkomende eis dat het afvalwater niet mag zijn verontreinigd door meststoffen.

Voorschrift 7

In voorschrift 7, tweede lid, wordt het spoelproces beschreven en wordt hergebruik van spoelwater van landbouwproducten verplicht gesteld. Er moet gebruik gemaakt worden van een spoelsysteem met minimaal twee trappen. De laatste trap is de naspoeling. Bij de voor- of hoofdspoeling is volledige recirculatie verplicht. Tijdens de recirculatie passeert het spoelwater een bezinkbassin, waar bezinkbare stoffen en verontreinigingen uit het spoelwater worden verwijderd. Naspoelen vindt

plaats met gereinigd of schoon water. Dit naspoelwater wordt hergebruikt voor het aanvullen van de voor- of hoofdspoeling. Naspoelwater mag alleen op oppervlaktewater worden geloosd, indien dit niet kan worden hergebruikt.

Hergebruik is in het algemeen mogelijk en leidt tot een grote vermindering van de lozing. Het is echter niet uit te sluiten dat in bepaalde situaties hergebruik niet mogelijk is. Gewezen wordt bijvoorbeeld op bepaalde voorschriften uit de Warenwet op basis waarvan landbouwproducten voor menselijke consumptie gespoeld moeten worden met water van leidingwater-kwaliteit. Voorts is hergebruik soms niet mogelijk vanwege risico's op bacteriegroei en verslechtering van het eindproduct.

Voorschrift 7, eerste lid, bepaalt dat uitsluitend naspoelwater mag worden geloosd 'dat niet meer in het spoelproces kan worden hergebruikt'. Deze zinsnede geeft aan dat hergebruik niet verplicht is indien de lozer kan aantonen dat hergebruik niet mogelijk is vanwege bovengenoemde risico's op bacteriegroei en overschrijding van de eisen op grond van de Warenwet. Bovendien kan de lozer op een andere wijze producten reinigen of spoelen mits deze aantoont dat de emissiebeperking minimaal gelijkwaardig is aan de in voorschrift 7 voorgeschreven wijze van hergebruik. Artikel 5, derde lid, van het besluit biedt het Wvo-bevoegd gezag de mogelijkheid om een vergelijkbare voorziening toe te staan.

Indien het naspoelwater op het openbaar riool wordt geloosd worden geen specifieke eisen gesteld aan het gehalte aan onopgeloste bestanddelen. Dit is op grond van het vijfde lid wel het geval bij het lozen op oppervlaktewater. Ingevolge het vierde lid moet het te lozen water een controlevoorziening doorlopen, waaraan het Wvo-bevoegd gezag nadere eisen kan stellen.

Voorschrift 8

Fusten bevatten soms een (zeer) beperkte hoeveelheid resten van bestrijdingsmiddelen die bij de teelt van de producten, die in de fusten hebben gezeten, is gebruikt. Deze resten kunnen in het water waarmee de fusten worden schoongespoeld terecht komen. De vervuiling is niet zodanig dat lozing op het openbaar riool of op oppervlaktewater zou moeten worden

verboden. In verband met de hoeveelheid aarde die hierbij kan vrijkomen is wel een bezinkvoorziening voorgescreven.

Voorschrift 9

Dit voorschrift bevat de verplichting om onder omstandigheden het eerste hemelwater, dat van de kas afstroomt, op te vangen.

Lozing van hemelwater kan om een tweetal redenen bezwaarlijk zijn:

1. bij de meeste kasconstructies komt een deel van het condenswater in de regengoot terecht; dit condenswater is doorgaans verontreinigd met bestrijdingsmiddelen;
 2. bij toepassing van bestrijdingsmiddelen komt een gedeelte daarvan op de buitenkant van de kas terecht (depositie); dit wordt vervolgens afgespoeld bij een regenbui.
- Depositie van bestrijdingsmiddelen op het glasdek is niet als aangrijpingspunt gehanteerd voor het eisen van maatregelen, omdat ook verontreiniging afkomstig van elders via atmosferische depositie kan optreden. Alleen indien met bestrijdingsmiddelen verontreinigd condenswater in de regengoot komt dan wel kan komen, moet het zogenaamde eerste hemelwater, de 'first flush', worden opgevangen.

Uitzonderingen op de verplichting van opvang van eerste hemelwater

Indien de kas zodanig is gebouwd, dat condenswater niet buiten de kas kan treden en daarmee ook niet met het hemelwater wordt gemengd, is opvang van de eerste spoeling niet nodig (voorschrift 9, eerste lid, onderdeel a). Hieronder vallen ook kassen waarbij de naden zodanig zijn dichtgekit of afgeplakt dat condenswater niet buiten de kas kan treden.

Opvang van het eerste hemelwater is evenmin nodig indien uitsluitend biologische teelt of in het geheel geen bestrijdingsmiddelen worden toegepast (onderdelen b en c). In die gevallen kan de eventuele aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen in het eerste afstromende hemelwater niet aan de houder van het glastuinbouwbedrijf worden toegerekend.

Voor alle duidelijkheid wordt opgemerkt dat onder biologische teelt tevens de zogenaamde 'EKO-teelt' wordt begrepen.

De opvangvoorziening

Voor de opvangcapaciteit kan van de volgende minimumeisen worden uitgegaan:

- naar verwachting is 0,5 mm neerslag de minimale neerslaghoeveelheid, waarbij afstroming plaatsvindt. Dit komt overeen met 5 m³ per hectare glasdek. Afhankelijk van onder andere de wijze van afvoer en de afmetingen van de kas, treedt er vertraging op in de afvoer. De eerste neerslaghoeveelheid en daarmee ook het condenswater dat zich in de regengoot bevindt zal dan niet gelijktijdig aankomen bij de opvangbuffer. Daarom wordt een opvangvoorziening van 5 m³/ha glasoppervlak als een minimumeis beschouwd;

- substraatbedrijven moeten dagelijks water geven om uitdrogen van de potten of substraatmatten te voorkomen. Op andere bedrijven is de noodzaak om dagelijks water te geven niet aanwezig. Bij deze bedrijven, die in de grond telen, kan het 's winters voorkomen dat er slechts één maal in een week tijd water wordt gegeven. In die situatie zal het condenswater van een week gebufferd moeten worden.

Uitgaande van 3 m³ condenswater per ha per dag is hiervoor 20 m³/ha benodigd. Deze buffercapaciteit verhogen met tweemaal 5 m³/ha voor de opvang van de eerste spoeling betekent een minimale buffercapaciteit van 30 m³/ha.

Het opgevangen water mag niet worden geloosd. Het kan worden betrokken bij de watervoorziening binnen de kas of worden afgevoerd.

Nadat het enige tijd heeft geregend, is het afgevoerde hemelwater niet meer verontreinigd met bestrijdingsmiddelen afkomstig van het kasdek; de in de regengoot aanwezige bestrijdingsmiddelen zijn reeds afgespoeld. Het hemelwater mag op oppervlaktewater worden geloosd, indien het niet wordt vermengd met het reeds opgevangen water in het bassin. De overstort moet dus in de afvoerleiding tussen kas en bassin worden aangebracht. Met simpele technieken valt hieraan te voldoen.

In het algemeen gaat de voorkeur uit naar een automatisch werkend overstortstelsel. Handbediende kleppen in de hemelwaterafvoer worden in de praktijk vaak niet meer in de oude stand teruggezet.

Indien een hemelwateropvangvoorzie-

ning wordt gebruikt dat groter is dan 3500 m³/ha glasoppervlak, treedt er vrijwel geen lozing via de overstort vanuit het bassin op. Overstort mag in dat geval in plaats van vóór het bassin vanuit het bassin plaatsvinden.

Voorschrift 10

Op basis van ervaringen met het Lozingenbesluit is besloten om de lozing van afvalwater afkomstig van op het erf aanwezige straatkolken niet meer op het openbaar riool maar op oppervlaktewater toe te staan. Voorschrift 10 bevat de voorwaarden waaronder een dergelijke lozing mag plaatsvinden. Met name wordt voorgescreven dat het te lozen afvalwater niet in contact wordt gebracht met materialen, stoffen en apparaten die tot vervuiling van het afvalwater kunnen leiden. Voorts dient een controlevoorziening te worden aangebracht, ter zake waarvan het Wvo-bevoegd gezag zo nodig nadere eisen kan stellen.

Voorschrift 11

In het eerste lid van dit voorschrift is bepaald onder welke voorwaarden spuiwater mag worden geloosd. Hierbij is een evenwicht gezocht tussen de belangen van de tuinder enerzijds en het belang van de bescherming van het oppervlaktewater anderzijds. Het belang van de tuinder zit hem erin dat gietwater met een hoge zoutconcentratie ertoe leidt dat de groei en productie van gewassen afneemt. De concentratie waarbij dit gebeurt verschilt per gewas. Voor de waterkwaliteit is het belangrijk dat er niet al te vaak gespuid wordt, omdat met het spuiwater bestrijdingsmiddelen en nutriënten in het oppervlaktewater komen. De zoutconcentratie kan laag gehouden worden door gietwater met een laag zoutgehalte te gebruiken (hemelwater) en water dat overblijft te hergebruiken. (Ontzouting van grond-, drink- of oppervlaktewater kan ook, maar gebruik van hemelwater verdient de voorkeur, omdat bij ontzouting nieuwe afvalwaterstromen ontstaan.) Tijdens het recirculeren loopt het zoutgehalte op onder meer door verdamping en selectieve gewasopname. Te lang recirculeren levert uiteindelijk een voor het gewas te hoog zoutgehalte op. Lijst 3 bevat de uitkomst van de belangenafweging. De lijst is gebaseerd

op een opgave van het Proefstation voor de Tuinbouw. De lijst is niet uitputtend. Voor gewassen waarvoor geen natriumgehalte is opgenomen, geldt een gehalte van 5 mmol/l. Voor aanpassingen van de lijst, geldt de volgende procedure. Verzoeken om aanpassing van de natriumnorm kunnen, vergezeld van een onderbouwend rapport van een onafhankelijk onderzoeksinstituut, worden voorgelegd aan de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW). De CIW adviseert het Ministerie van Verkeer en Waterstaat over een eventuele aanpassing van de natriumnorm voor het desbetreffende gewas. De Minister van Verkeer en Waterstaat kan op grond hiervan beslissen de bij dit voorschrift behorende tabel aan te passen.

Tweede lid

In dit lid is bepaald dat een hemelwaterbassin moet worden aangelegd. Bij het bepalen van de omvang van de voorziening is rekening gehouden met de belangen van de tuinder. Immers, het lozen van spuitwater kan helemaal worden voorkomen als het bassin maar groot genoeg is. Dat nu is niet redelijk, mede door het ruimtebeslag zou dit een te zware verplichting zijn.

Voorschrift 12

Indien het totale gehalte aan stikstof dat wordt geloosd via het drainwater jaarlijks niet meer bedraagt dat 25 kg per ha glasoppervlak is het lozen van drainwater toegestaan. Bij een stikstoflozing onder deze grens geldt in het algemeen dat het milieurendement van hergebruik van drainwater niet opweegt tegen de kosten daarvan. De ondernemer moet kunnen aantonen dat de grens niet wordt overschreden.

Voorschriften 13 en 14

Lozing van door bedrijfsactiviteiten verontreinigd drainagewater vormt de belangrijkste emissieroute voor nutriënten (en in het geval van chemische grondontsmetting ook voor bestrijdingsmiddelen) bij de grondgebonden teelt.

Vergaande emissiereductie door het nemen van bronmaatregelen zoals beperking van de mest- en watergift, hemelwateropvang en hergebruik, is noodzakelijk op basis van ALARA en in verband met het kunnen bereiken van de gewenste waterkwaliteits-

doelstellingen. Hierbij vindt tevens toetsing plaats aan de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Beperking van de emissie

Bij alle grondgebonden bedrijven kan de emissie van meststoffen gereduceerd worden door beperking van de bemesting en gebruik van gietwater met een laag zoutgehalte, zodat niet meer dan de noodzakelijke hoeveelheid aan meststoffen en zouten in de bodem wordt gebracht. Hierdoor wordt de uitspoeling beperkt. Een niveau van bemesting waarbij geen uitspoeling van meststoffen meer zou optreden kan in zijn algemeenheid op dit moment niet worden gerealiseerd. Veelal zal de na het nemen van deze maatregelen optredende uitspoeling nog dusdanig zijn, dat waar mogelijk verdergaande maatregelen zullen moeten worden genomen. Daarbij zal het vooral gaan om recirculatie van het drainagewater.

Beperking van de bemesting en gietwater

Bij grondgebonden teelt is er een relatie tussen het bemestingsniveau en de geloosde vracht aan verontreinigingen. Het bemestingsniveau wordt mede bepaald door de toegediende hoeveelheid gietwater omdat meststoffen veelal met gietwater worden toegediend. Het is voor de beperking van de verontreiniging van het oppervlaktewater van doorslaggevend belang dat het bemestingsniveau aanzienlijk wordt gereduceerd en ook de watergift wordt beperkt. Inventarisaties tonen aan dat het gangbare bemestingsniveau doorgaans veel hoger ligt dan strikt noodzakelijk, terwijl daarvoor geen zwaarwegende bedrijfseconomische argumenten bestaan.

Er is dan ook vanuit het belang van de bescherming van het oppervlaktewater geen reden om ongezuiverde lozing van drainagewater in geval van overbemesting toe te staan. Het bepalen van de toediening van meststoffen moet zijn afgestemd op de behoefte van het gewas. Aan dit voorschrift wordt in ieder geval voldaan indien de toediening in overeenstemming is met de ingevolge bijlage 1 geldende eisen. Voor glastuinbouwbedrijven en akkerbouwbedrijven met een glasoppervlak van meer dan 2500 m², waarop bijlage 1 van toepassing is, geldt voorschrift 13 niet.

Het bepalen van een juiste toedie-

ning is alleen mogelijk, indien de tuinder een goed overzicht heeft en bijhoudt van het gehalte aan meststoffen in de bodem en de hoeveelheid toegediende meststoffen. Dit laatste is voorgeschreven in bijlage 1. Om die reden geldt de in voorschrift 13 opgenomen verplichting om representatieve grondmonsters te nemen en te analyseren op de totale hoeveelheid stikstof- en fosforverbindingen en om de toegediende meststoffen te registreren slechts voor bedrijven waarop de voorschriften van bijlage 1 niet van toepassing zijn.

Ook de toediening van het gietwater dient beperkt te worden tot het voor het gewas noodzakelijke niveau. De mogelijkheden daarvoor zijn afhankelijk van het zoutgehalte van het gietwater en de toegepaste watergeeftechnieken. Wat betreft de gietwaterkwaliteit wordt primair gedacht aan het gebruik van opgevangen hemelwater, maar ook gebruik van ander gietwater met een laag zoutgehalte is mogelijk. Voorzover gekozen wordt voor ontzouting van grond- of oppervlaktewater binnen het bedrijf moet er mee worden rekening gehouden, dat in geval van lozing van brijn op oppervlaktewater door het Wvobevoegd gezag eisen kunnen worden gesteld aan onder meer het zoutgehalte van het brijn. Gezien de beperkingen van de huidige watergeeftechnieken is, ook bij gebruik van gietwater met een laag zoutgehalte, een zekere overmaat aan gietwater noodzakelijk. Een waterefficiëntie van ten minste 75% is echter in alle situaties haalbaar. Afhankelijk van de specifieke omstandigheden kan het bereiken van een hogere waterefficiëntie mogelijk zijn.

Ook indien de toediening van meststoffen zo veel mogelijk wordt beperkt, zal er in de praktijk veelal sprake zijn van aanzienlijke verliesposities naar het grond- en oppervlaktewater. In de volle-grondteelten wordt momenteel van evenwichtsbemesting gesproken, indien in het bovenste grondwater het nitraatgehalte de 50 mg/l niet overschrijdt. Mineralenverliezen zijn daarbij nog aanzienlijk. Extrapolerend naar de glastuinbouw zal bij het uitsluitend beperken van de bemesting het oppervlaktewater belast blijven met een onaanvaardbaar hoge lozing van nutriënten.

Toepasbaarheid en doelmatigheid van recirculatie

Volledige recirculatie is bij grondgebonden bedrijven vaak niet mogelijk. De mogelijkheden voor en mate van recirculatie worden evenals in de substraatteelt bepaald door de zouttolerantie van het gewas en het zoutgehalte in het drainwater. Bij recirculatie van drainagewater speelt daarnaast een rol, dat door vermenging met kwelwater en inzijgend slootwater de totale hoeveelheid drainagewater (veel) hoger kan zijn dan de behoefte aan gietwater. In dat geval kan slechts een gedeelte worden gerecirculeerd. Ook kan de inzijging het zoutgehalte en het gehalte aan andere voor het gewas schadelijke stoffen in het drainagewater dusdanig beïnvloeden, dat recirculatie slechts beperkt of in het geheel niet mogelijk is.

Er kunnen zich voorts ook situaties voordoen, waarin recirculatie technisch wel mogelijk is, maar als niet doelmatig moet worden beschouwd. De doelmatigheid hangt af van de bereikte emissiereductie in relatie tot de met recirculatie gemoeide kosten en de kwetsbaarheid van het ontvangende oppervlaktewater. Algemeen geldt dat:

- de emissiereductie afneemt naarmate de overmaat aan drainagewater ten gevolge van kwel en inzijging groter is en de periode waarin de overmaat ten gevolge van kwel en inzijging optreedt, langer is;

- de emissiereductie afneemt naarmate het zoutgehalte van het kwel en inzijgend water hoger wordt;
- de emissiereductie afneemt, indien er vele of lange perioden zijn waarin stoffen in het recirculatiewater voorkomen in voor de gewassen schadelijke concentraties (bijv. bromide en mangaan);
- de kwetsbaarheid van het ontvangende water toeneemt naarmate de omvang of doorstroming kleiner is en er meer lozingen van de meststoffen en bestrijdingsmiddelen plaatsvinden;
- de kwetsbaarheid van het ontvangende water mede wordt bepaald door kwaliteitsdoelstellingen of toekenning van functies in relatie tot bijzondere natuurwaarden.

Toegestane lozing bij recirculatie

Ook indien het bedrijf heeft gekozen voor recirculatie, of deze door middel van een opgelegde nadere eis is verplicht, zal de lozing in de meeste gevallen niet volledig kunnen worden voorkomen. In voor-

schrift 14, zesde en zevende lid is aangegeven wanneer lozen bij toepassing van recirculatie mag plaatsvinden. Recirculatie kan bijvoorbeeld tijdelijk achterwege worden gelaten, indien er een te hoog gehalte aan bromide of mangaan in het drainagewater aanwezig is (op grond van het vierde lid, onderdeel c). Dit doet zich met name voor na het toepassen van grondontsmetting. Bij overschrijding van maximale waarden voor bromide en mangaan in het drainagewater neemt de kans op schade in het gewas toe. Bij groentegewassen komt bij overschrijding van het bromide-gehalte de consumptieve kwaliteit en bij bloemisterijgewassen de uiterlijke kwaliteit in het geding. Voor mangaan geldt dat bij hogere gehalten ongewenste ophoping in de grond plaatsvindt, die bij een pH lager dan 6,5 een kans op schade geeft. Bij een pH hoger dan 6,5 is deze kans op schade wel aanwezig, maar beduidend minder. De ophoping van mangaan komt bij een volgende stoombeurt vrij, waardoor zeer hoge gehalten in het grondmonster en het drainagewater gevonden kunnen worden. Hogere mangaanwaarden dan 10 µmol/l geven bij recirculatie kans op accumulatie, die bij een voldoende lage pH de kans op uiterlijke schade vergroot.

Bij wijze van voorbeeld kan worden gesteld dat voor sla de maximale waarde voor bromide en mangaan 40 onderscheidenlijk 10 µmol/lis. Voor anjers is dit 50 onderscheidenlijk 10 µmol/l.

Emissie van grondontsmettingsmiddelen

Ten aanzien van de lozing van bestrijdingsmiddelen wordt het volgende opgemerkt.

Het beleid van de overheid is erop gericht het gebruik van bestrijdingsmiddelen sterk te reduceren. Dit geldt speciaal voor de toepassing van grondontsmettingsmiddelen. Hierbij speelt enerzijds het kwantitatief omvangrijke verbruik en anderzijds de grote milieubelasting vanwege de jaarlijks eenmalige toepassing in een zeer hoge dosering. Conform het Meerjarenplan Gewasbescherming wordt nagestreefd met ingang van 2000 in geval van grondontsmetting 70-98% reductie van de emissie via uitspoeling te hebben gerealiseerd. In de glastuinbouw wordt het gebruik van grondontsmettingsmiddelen beperkt door over te gaan op teeltsystemen los-van-de-onder-

grond (substraatteelt) en in geval van grondgebonden teelten door te stomen. Het stomen is in beginsel een zeer effectieve ontsmettingsmethode. In een aantal gevallen is echter toepassing beperkt door bodemsamenstelling of grond-waterstand.

In de op de Bestrijdingsmiddelenwet gebaseerde Uitvoeringsregeling grondontsmettingsmiddelen is om reden van reeds gerealiseerde verbruiksreductie in de sector en de technisch en economische beschikbare alternatieven besloten voor de glastuinbouw geen verdergaande regulering op te stellen dan een frequentiebeperking van ten hoogste één maal per jaar. Deze regulering op basis van de

Bestrijdingsmiddelenwet alsook de toelatingsprocedure is echter van een algemeen karakter en voorziet niet in toetsing op lokaal watersysteemniveau van de toelaatbaarheid van een lozing, zoals in dit geval van grondontsmettingsmiddelen of milieubezwaarlijke afbraakproducten. Dit is nodig met het oog op bescherming van het aquatisch ecosysteem ter plaatse en nastreven van de vastgestelde algemene milieukwaliteitseisen voor oppervlaktewater. In die gevallen dat door lozing van bestrijdingsmiddelen de kwaliteit van het oppervlaktewater in gevaar zou worden gebracht, kan het Wvo-bevoegd gezag nadere eisen stellen aan het gehalte bestrijdingsmiddelen of de omzet- of afbraakproducten daarvan. Er wordt er daarbij van uit gegaan, dat de individuele ondernemer voldoende operationele alternatieven ter beschikking heeft om de belasting van het oppervlaktewater op korte termijn niet langer toelaatbaar te achten.

Alternatieven zijn er in de zin van aanpassingen van de methode van grond ontsmetten (stomen, stomen met onderdruk), aanpassingen van het teeltsysteem ('uit de grond gaan' met eventueel zelfs andere gewassen) of aanpassingen in de uitvoering van chemische grondontsmetting (langere wachttijden) of mogelijk aanvullende specifieke zuivering van het dan vrijkomende drainwater. Deze aanpak sluit aan bij de gangbare wijze van regulering van lozingen vanuit champignonenteeltbedrijven en industriële koelwaterbiociden, waarbij de regulering op basis van de Wvo wordt opgevat als een regulering voor het specifieke geval, waar de

Bestrijdingsmiddelenwet via algemene beoordeling niet in kan voorzien.

Voorschrift 15

Dit voorschrift is alleen van toepassing, indien door bedrijfsactiviteiten verontreinigd spui-, drain-, dan wel drainagewater wordt geloosd.

Het is wenselijk om op bedrijfsniveau vast te stellen welke emissiereductie onderscheidenlijk welke restlozing wordt bereikt met de opgestelde middelvoorschriften. Dit kan bereikt worden met een aantal registratie- en meetverplichtingen. De meet- en registratieverplichting uit bijlage 1 zijn hiervoor niet goed bruikbaar omdat deze uitsluitend zijn gericht op verbruik van bepaalde middelen en niet de emissies meten en registreren.

Meting van bestrijdingsmiddelen moet worden afgestemd op de gebruikte middelen. Hierbij moet worden bedacht, dat vanuit de grond over langere tijd nalevering van (afbraakproducten van) bestrijdingsmiddelen aan het (grond)water kan plaatsvinden. Metingen en analyses zijn essentieel voor de beoordeling van spuiwaterlozing en inzicht in de drainagewaterproblematiek. Registratie is enerzijds van belang om inzicht in de samenstelling van het afvalwater te geven; anderzijds stimuleren zij de zelfcontrole door de lozer ten aanzien van het gewenste lozingsniveau en de invloed daarop van interne maatregelen zoals het bemestingsniveau.

Het is niet noodzakelijk, dat een bepaalde genormaliseerde meetmethode wordt voorgeschreven. Er kan wel duidelijkheid worden gegeven over de meetmethodiek (evenals het kwaliteitsniveau van de analyse). Aan de hand van de door de houder van de inrichting geregistreerde metingen en de in het kader van de controle door het Wvo-bevoegd gezag gedane metingen kunnen de uitkomsten vergeleken worden. Indien de metingen onverklaarbaar andere uitkomsten geven, heeft het Wvo-bevoegd gezag de mogelijkheid om door het stellen van nadere eisen de methodiek of de analyse te concretiseren. Vanwege het grote belang van de metingen en analyses kan het Wvo-bevoegd gezag bij kwalitatief onvoldoende metingen of analyses of een verkeerde voorstelling van zaken handhaafbare eisen formuleren in een nadere eis. Daarbij kan een bepaalde analysemethode worden voorgeschreven (bijvoorbeeld een NEN), zodat de metingen gelijkwaar-

dige resultaten zullen kunnen opleveren.

Het gangbare bemonsteringsprotocol en gangbare analysemethoden van laboratoria, die in de glastuinbouw tot nu toe de bemonstering en analyse verzorgen van water- en bemestingsmonsters, voldoen in principe. De kosten van de analyses komen voor rekening van het glastuinbouwbedrijf.

Ten aanzien van het meten van bestrijdingsmiddelen wordt het volgende toegelicht.

Het ligt niet in de bedoeling, dat de lozer standaard wordt verplicht twee keer per jaar een heel scala aan middelen te doen of laten meten. Aan het Wvo-bevoegd gezag wordt een instrument geleverd om bij eventuele geconstateerde verhoogde gehalten in het oppervlaktewater aan de individuele teler een meetverplichting te kunnen opleggen teneinde meer inzicht te verkrijgen in de samenstelling van het afvalwater. Indien geen nadere eis wordt opgelegd, behoeft het gehalte aan bestrijdingsmiddelen dus niet te worden gemeten. Aanleiding tot het stellen van de nadere eis zal zijn het onzorgvuldig handelen met bestrijdingsmiddelen (in strijd met goed ondernemerschap) in relatie tot oppervlaktewater. Er is sprake van een vermoeden van onzorgvuldig handelen, indien bijvoorbeeld:

1. de waterkwaliteit in een watergang of stelsel van watergangen aanmerkelijk negatief afwijkt van het overig oppervlaktewater in hetzelfde of soortgelijke glastuinbouwgebied;
2. in lozingen niet-verklaarbare piekbelastingen optreden, waarvan de oorzaak moet liggen in directe lozingen op oppervlaktewater;
3. de gehalten aan niet-toegelaten middelen in oppervlaktewater een stijgende tendens vertonen ('erfenissen' blijken geen 'erfenissen' te zijn).

De noodzaak tot het stellen van de nadere eis kan worden vastgesteld op basis van de gegevens van het reguliere oppervlaktewatermeetnet.

Het Wvo-bevoegd gezag zal bij de keuze van de te meten stoffen doorgaans rekening houden met de in het bedrijf toegepaste dan wel in het oppervlaktewater aangetoonde bestrijdingsmiddelen. De op grond van bijlage 1 verplichte bestrijdingsmiddelenboekhouding kan daarbij eveneens een hulpmiddel zijn.

Voor de duidelijkheid richting teler is

bepaald dat de frequentie van de meetverplichting bij nadere eis slechts bepaald kan worden op hooguit twee maal per jaar. Dit impliceert dat als er meer lozingspunten zijn, er per lozingspunt ten hoogste twee maal per jaar wordt gemeten.

In plaats van meting van bestrijdingsmiddelen kan ook de biotoets of meting van de somparameter een hulpmiddel zijn om de lozer te traceren. Het Wvo-bevoegd gezag zal in ieder geval moeten motiveren welk hulpmiddel het meest aan het gestelde doel beantwoordt. Daarbij zal logischerwijze vanuit meer algemene naar meer specifieke oorzaken worden gekeken.

Voorschrift 16 en 17

Voorschrift 16 bevat een overgangsregeling voor de (nieuwe) verplichting tot het aanbrengen van een controlevoorziening bij lozen op oppervlaktewater. Op grond van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw bestond deze verplichting reeds wel voor lozen op het openbaar riool. Voor het aanbrengen van de voorziening wordt respijt gegeven tot 1 januari 2005.

Voorschrift 17 bevat een overgangsbepaling voor het verbod afvalwater, afkomstig van straatkolken op het erf, te lozen op de riolering. Indien dergelijke lozingen op het tijdstip van inwerkingtreding van het besluit reeds plaatsvonden, is lozen op de riolering tot 1 januari 2005 toegestaan.

Voorschrift 18

Voorschrift 18 bevat overgangsrecht voor de lozing van bedrijfsafvalwater van huishoudelijke aard. Verwezen wordt naar de toelichting en bijbehorende schema's onder voorschrift 4.

De Minister van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, ...

¹ CIW/CUWVO, Aansluiten glastuinbouw op bestaande rioleringsystemen, Den Haag 1998.

² Regeling Wvo septic tank, Staatscourant nr. 21, 30 januari 1997.

³ Individuele behandeling van afvalwater IBA-systemen, CIW, Den Haag, 1999.